

להעלות
עם ישראל
ולכות
שילה סעדי
ומשפחתו
הרץ

משכב עזרה

יחד מפזרים תורה ומקדשים שם שמיים

יְהוָה נָא וּפְדֵשׁ חַיִּים עָלַי
אֲדַסְמָה שְׁמוֹמָה
תֵּאֵד אֶרֶץ מְבֻרָה
וַיִּקַּח וַיִּשְׁמַח בָּהּ

3

שליח ההשגחה
- עמלק

4

"מִיד אֲחִי מִיד עָשׂו"

10

תפילה בכוונה

11

האם מותר ללבוש מעיל
על הטלית גדול?

14

לקח רכב לבדיקה
והרכב נפגע

עדת ישראל
יהדות הונגריה

כניסה	יציאה	ר"ת
י-ם	16:21*	17:44
ת"א	16:17	17:39
חיפה	16:17	17:39
ב"ש	16:21	17:44

*לנתונים אלה יש להוסיף 15 דקות

תפילה

המערכת

עמותת 'משכן שילה' פועלת להפצת תורה וחסד ברחבי הארץ ללא מטרת רווח. העמותה חרטת על דגלה עשייה תורנית באהבה ואמונה, בדרך ישראל סבא, לאחדות וקירוב לבבות בית ישראל לאבניו שבשמיים. העמותה מנוהלת בהכוונת גדולי ישראל ואינה מקיימת במה פוליטית או עסקית.

דרכי התקשורת

- טלפון רב קווי: 073-222-4-999
- קבלת גיליונות 'משכן שילה' להפצה חנה ע"י תרומה סמלית לעמותה. חל איסור למכור את הגיליון.
- פקס: 077-444-8-666
- אימייל לכל מטרה: a0732224999@gmail.com
- לקבלת הגיליון באימייל: mishkanshiloi@gmail.com
- כתובת למשלוח דואר: ת.ד. 8038 אשדוד, מיקוד: 70800

לתרומות

- בנק לאומי (10) סניף 932
- מס' חשבון: 53090068
- מס' עמיתה: 580560803
- לעמותה סעיף 46 לצורכי מס הכנסה.
- ניתן לתרום בכרטיס אשראי.
- לקבלת קופת צדקה של 'משכן שילה' נא ליצור קשר טלפוני.
- קוד מוסד להקמת הרשאה לחיוב חשבון בבנק: 53483
- ניתן לתרום גם דרך 'נדרים פלוס'.

לעילוי נשמת מר"ר הר"ה רבי **משומר צוברי זצ"ל** מרא דאתרא - מן יבנה גלב"ע ז"ל תשרי ה'תש"פ תענב"ה

ברכת הרבנים

הרה"ג **ניסים יעקב עטייה שליט"א** ראש כולל הוראה ודיינות "אורות חיים ומשה" אב"ד בד"ץ "יורה דעה", בני ברק ואב"ד בד"ץ "זרע אמת", בית שמש

באתי בשורות אלו להביע את התפעלותי מהגיליון הנפלא הזה, אשר מגוון ומלא וגדוש בדברי תורה, הן באגדה, הן במוסר והן בהלכה, בצורה ברורה השווה לכל נפש.

בוודאי שיש בזה זיכוי הרבים גדול, שעל ידי זה רוכשים הרבה תורה ויראת שמיים.

ומצווה רבה וגדולה להיות נמנים עם התומכים לגיליון מפואר זה, וכל מי שמסייע, עליו נאמר: "ברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת".

ויהי רצון שחפץ ה' בידכם יצלח בכל מילי דמיטב, ותזכו להגדיל תורה ולהאדירה מתוך נחת ושלווה, בבריאות איתנה ונהורא מעליא.

תזכו לשנים רבות, נעימות וטובות.

מכתבים למערכת

לכבוד מערכת 'משכן שילה'

בעבר פנית אליכם בשיחת טלפון ובקשתי לצלם מתוך העלון עבור תלמידינו.

נבקש להביע תודתנו, המחנכות, על ההעשרה ברמת מורה ועל מידע שצילמנו מתוך העלון על רשב"י זיע"א לקראת ל"ג בעומר.

מעריכים ומוקירים את פועלכם, המידע, ההנגשה, התרומה שלכם עבור תלמידינו ועבור כל עם ישראל.

בברכה

צוות שכבה ג'

בית ספר, ממ"ד "אור זבולון" אריאל

לכבוד מערכת 'משכן שילה' השלום והברכה.

שמחים אנו לקבל בכל שבוע את הגיליון הנפלא והעשיר בתוכן משכן שילה,

מוחזק ומחכים הן המבוגרים והן את הילדים שמתענגים בכול פעם מחדש,

ומה מאוד שמחנו על היוזמה החדשה של שיעור הלכה שבועי של הרה"ג עידן בן אפרים שליט"א, הערוך והמסודר בטוב טעם ומעניק ידע הלכתי נרחב מאוד בצורה ברורה ופשוטה המובנת לכול,

זהו מדור חדשני ומוצלח ביותר בבחינת "זאת עליה על כלנה"

חזקו ואמצו!

בברכה

מש' ברוך ירושלים.

זמני היום

הזמנים נפ"י לוח "אור החיים"

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר שבע	משנה עתים ומחלף את הזמנים שעת הורף
ט"ז כסליו - כ"ג כסליו	ט"ז כסליו - כ"ג כסליו	ט"ז כסליו - כ"ג כסליו	ט"ז כסליו - כ"ג כסליו	עלות השחר
5:20	5:25	5:27	5:28	זמן טלית ותפילין
5:26	5:31	5:34	5:34	הגן החמה
8:25	8:30	8:34	8:37	סוף זמן ק"ש (מ"א)
8:56	9:01	9:05	9:03	סוף זמן ק"ש (מ"א)
9:48	9:52	9:55	9:54	סוף זמן תפילין (מ"א)
11:32	11:35	11:37	11:37	חצות יום ולילה
12:02	12:06	12:07	12:07	מנחה גדולה
15:49	15:51	15:46	15:52	פלג המנחה
16:41	16:43	16:37	16:43	שקיעה
16:54	16:56	16:49	16:56	צאת הכוכבים

האזנה: לענין זמני טלית ותפילין ראוי להזמין עד 60 דקות לפני זמן בקיין ועד 50 דקות לפני זמן בחורף. כמו כן, ראוי לתזמין ולתקשר כ-10 דקות לפני זמן השקיעה המופיע בלוח

פרשת וישלח

הפטרה: "חזון עובדיה"

ט"ז כסליו ה'תשפ"ג

שנה א' לשמיטה

שנת מעשר שני

השבת:

הלימוד הידוע

בבלי: נדרים מו

ירושלמי: ברכות מז

מישנה: שבת ח, ג

הלכה: שו"ע א"ח שלא, ז

לוח חדש

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	שישי	שבת
					א' ראש חודש כסליו אין אומרים תחנון	ב' תולדות
ג'	ד'	ה'	ו'	ז' ברכת הלכנה בערב	ח'	ט'
י'	יא'	יב'	יג'	יד' סוף זמן ברכת הלכנה כל הלילה	טז'	יז'
יח'	יט'	כ'	כא'	כב'	כג'	כד' שבת מברכים
כז'	כח'	כט'	ל'	א' ראש חודש כסליו אין אומרים תחנון	ב' ראש חודש כסליו אין אומרים תחנון	ג' יושב

ברכת המזון
(ומעין שלוש)
עמוד 60

קריאת שמע
על המיטה
עמוד 56

הבדלה
למוצ"ש
עמוד 8

קידוש
לשבת
עמוד 6

יום שבת - ט"ז כסליו

- ר' יוסף בירדגו, מחבר הספר "דברי יוסף"
- ר' מנשה בן ישראל
- ר' יעקב בוסקילה, רב בקובנה
- ר' שאול יודית טאוב, האדמו"ר ממוז'זין
- ר' יעקב מרדכי ברייש, מחבר ספר השו"ת "חלקת יעקב"

יום ראשון - י"ז כסליו

- ר' יוסף יחזקיהו, הסבא מנובחרדוק
- ר' יצחק קוריאט, רב בעיר טיטאן ומחבר הספר "מעשי רב"
- ר' יעקב לוס, מגדולי המקובלים
- ר' נח מלודמיר, מחבר הספר "באורים למחר" שי"
- ר' אברהם יוחנן בלומנטל, מייסד "בית ציון בלומנטל"

יום שני - י"ח כסליו

- ר' אברהם בן הרמב"ם, מחבר הספר "המספיק לעובדי ה'"
- ר' משה דוויק הכהן (פאש), מחכמי ארץ צובא
- ר' דוד בן שמעון, ראב"ד לעדת המערבים ביורשלים, מחבר הספר "שער החצר"
- ר' חלפון לבטון, מחכמי ארץ צובא
- ר' מנחם עזרא, מגדולי רבני גרבר, מחבר הספר "מולא העומר"
- ר' מנחם חסא, מחבר הספר "אורה ושומרה"
- ר' ברוך ממז'זין, נכד הבעל שם טוב
- ר' זאב פראנק, מחבר הספר "תולדות זאב"
- ר' חיים אגאיוו, מייסד ומנהל ישיבת הרמב"ם

יום שלישי - י"ט כסליו

- ר' דב בער, המגיד ממזריטש
- ר' דוד כסארה, ראש הרבנים לתוניסיה
- ר' יצחק חי טייב, מרבני תוניס, מחבר הספר "חלב חיים"
- ר' פראג'י עלוש, מחבר הספר "אורב משפט", רב ראשי בגאבס שבתוניס
- ר' שאול מיקיאל חשלי, מגדולי חכמי גרבר, מחבר הספר "כרמי של"
- ר' משה יוסף, מחבר הספר "זיקל משה"

יום רביעי - כ' כסליו

- ר' משה דאנון
- ר' עזרא עדס, מגדולי החכמים בישיבת "פורת יוסף"
- ר' בנימין זאב וולף
- ר' ברוך הגר, בעל "האמרי ברוך" ממוז'זין
- ר' דוד בער מאשפיצין, תלמיד החוזה מלובלין
- ר' יצחק חושטין, ראש ישיבת רבינו חיים ברלין
- ר' ברוך זווזות, מרבני מרוקו
- ר' יוחנן טברסקי, האדמו"ר מרחמסטריוואקא
- ר' פינחס מנחם יוסקוביץ, הרב הראשי בפולין
- ר' עמרם יצחק זקס, ראש ישיבת סלבודקה

יום חמישי - כ"א כסליו

- ר' צבי פסח פראנק, רבה של ירושלים, מחבר הספר "חר צבי"
- ר' גבריאל אבוקארה
- ר' דוד הכהן, מחכמי גרבר, מחבר הספר "משגב לדך"
- ר' יוסף אוראץ, ראב"ד לעדת המערבים, מחבר הספר "הור יוסף"
- ר' יוחנן (האדמו"ר מקרלין)
- ר' רפאל בירדגו

יום שישי - כ"ב כסליו

- ר' אברהם איבזיצאר
- ר' אהרן דוויק הכהן, מחכמי דמשק ורבני
- ר' שלום מרדכי הכהן שבדור
- ר' יוסף מן יעיש, רבה של סלונקי
- ר' ששון סמוחה, חכם באשי בבבל
- ר' חיים קיסר

יום שבת - כ"ג כסליו

- ר' אברהם איבזיצאר
- ר' אהרן דוויק הכהן, מחכמי דמשק ורבני
- ר' שלום מרדכי הכהן שבדור
- ר' יוסף מן יעיש, רבה של סלונקי
- ר' ששון סמוחה, חכם באשי בבבל
- ר' חיים קיסר

עמלק - שליח ההשגחה

"וְתִמְנַע הַיָּתֵה פִּילָגְשׁ לְאַלְפִּיז בֶּן עֲשׂוֹ, וְתִלָּד לְאַלְפִּיז אֶת עַמְלָק"
(לוי, יב)

בפרשה זו מוזכר בפעם הראשונה שמו של תמצית הרוע בעולם, הלא הוא נכדו של עשיו - עמלק. התורה מספרת לנו על לידתו.

מלבד בפרשת וישלח, עמלק מופיע בתורה פעמיים, ובשתי ההופעות האלה הוא בא להילחם עם ישראל. ההופעה הראשונה היא בפרשת בשלח (שמות יז, ח): **"וַיָּבֹא עַמְלָק וַיִּלָּחֶם עִם יִשְׂרָאֵל בְּרִפְדִּים"**. כידוע, זו הייתה המלחמה הראשונה של עם ישראל בצאתו ממצרים. זו הייתה עיקר התביעה כלפי עמלק, כי יצא להילחם בעם ישראל לאחר גילויי המופתים ביציאת מצרים, מופתים שהתפרסמו בעולם, ותעוזתו פתחה פתח לאומות אחרות להתגרות בעם ישראל ולהילחם בו ללא חשש. כבר המשילוי על כך חז"ל את המשל לאמבטיה רותחת, שאין כל ברייה יכולה לירד לתוכה, עד שבא בן בליעל אחד וקפץ לתוכה, שאף על פי שנכווה - קירר אותה עבור האחרים. ההופעה השנייה הייתה בעקבות חטא המרגלים. התורה (במדבר יז, כט-מה) מספרת לנו על העונש הקשה שהוטל על בני ישראל: מבן עשרים שנה ומעלה לא יזכו לבוא לארץ ישראל, **"כִּי אִם כָּלֹב בֶּן יִפְתָּה וַיְהוֹשֻׁעַ בֶּן נּוֹן"**. מי כן ייכנס לארץ ישראל? **"טַפָּכֶם"**, כלומר כל מי שלא מלאו לו עשרים שנה. על המבוגרים יותר נאמר: **"וּפְגֵרֵיכֶם אֲתֶם יָפְלוּ בְּמִדְבָּר הַזֶּה"**. גם הנכנסים לארץ יענשו עונש קשה, **"שִׁיְהִי רַעִים בְּמִדְבָּר אֲרָבָעִים שָׁנָה וְגו'** עד תם פְּגִרֵיכֶם".

כמובן, בני ישראל קיבלו את הדברים בצורה קשה מאוד, כמסופר: **"וַיִּתְאַבְּלוּ הָעָם מְאֹד"**. אלא שאז באה יוזמה חדשה: **"וַיִּשְׁכַּחמוּ בְּבִקְרָא וַיַּעֲלוּ אֶל רֹאשׁ הָהָר לֵאמֹר, הִנֵּנוּ וְנָעֲלִינוּ אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אָמַר ה' כִּי חֲטֵאנוּ"**. כביכול חוזרים בתשובה. אבל משה רבינו ניסה להניא מצעד מסוכן זה ואמר להם: **"לִמָּחָה זֶה אֲתֶם עֹבְרִים אֶת פִּי ה' וְהָיָה לֹא תִצְלַח. אֵל תַּעֲלוּ כִּי אֵין ה' בְּקִרְבְּכֶם, וְלֹא תִגָּפּוּ לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם"**. אולם הם לא שמעו בקול משה, **"וַיַּעֲפֹלוּ לַעֲלוֹת אֶל רֹאשׁ הָהָר"** וגו', והתוצאות לא אחרו לבוא: **"וַיִּדְרֹךְ הָעַמְלָקִי וְהַכְנִיעִי הַיֵּשֶׁב בְּהָר הַהוּא וַיַּכּוּם וַיִּקְתּוּם עַד הַחֲרִיקָה"** (במדבר יז, כט-מה). זה היה סופה העצוב של היזומה לפרוץ לארץ ישראל. התורה מדגישה כי מי שהזדרז לצאת עם הכנענים למלחמה נגד הממרים את פיו של משה היו העמלקים.

[אומנם גם בחומש דברים (כה, יח-יח) מוזכר עמלק: **"זִכֹּר אֶת אֲשֶׁר עָשָׂה לָךְ עַמְלָק"**, אבל אין זו הופעה חדשה של עמלק, אלא מצווה מיוחדת לזכור את אשר עשה לנו במלחמתו איתנו בדרך בצאתנו ממצרים].

אם כן, שלוש פעמים מופיע עמלק בתורה, בשלוש פרשיות שונות, ומעניין לציין ששורש השם של כל שלוש הפרשיות שהוא מוזכר בהן הוא **ש-ל-ח** - **וישלח** בחומש בראשית, **בשלח** בחומש שמות, ו**ושלח** בחומש במדבר. ייתכן שרמז גדול טמון כאן, וננסה לראות מהו.

מספרים שפעם באו אנשים אל הרב והתלוננו שאחרי הלוייה ראו את אנשי החברה קדישא ואת העומד בראשם נכנסים

למשרדם ושותים לחיים. סיפור כזה נשמע לא טוב, והרב קרא לראש החברה קדישא ואמר לו: "תשמע, זה שאתם שמחים שיש הלוייה, אני עוד יכול להבין, כי כל אחד שמח שיש לו פרנסה... אבל אתה לא חושב שזה קצת מוגזג לשתות לחיים אחרי הלוייה, כשדמעות המשפחה והקרובים עדיין ניגרות על לחיהם?"

השיב ראש החברה קדישא ואמר: "כבוד הרב, אנחנו היחידים שאומרים את האמת". "למה כוונתך?" תמה הרב. והלה הסביר: "בזמן שאנחנו הולכים בהלוייה ובזמן שאנו מתעסקים בקבורה, אוזנינו קולטות את מה שהאנשים מדברים. פעם הם מאשימים את הנהג שנהג בחוסר זהירות וגרם לתאונה קטלנית, פעם שולחים אצבע מאשימה כלפי הרופאים שנהגו ברשלנות שגרמה למוות, ופעם תולים את האשמה בבית החולים המוזנח שגרם להשתוללותם של וירוסים וחיידקים מסוכנים שהביאו לאסון. אנחנו", אמר ראש החברה קדישא, "רוצים לומר את האמת: **'שהכול נהיה בדברו'** הכול מאת ה', לא מהרופא ולא מבית החולים, וגם לא מנהג מסוכן. אבל אסור לנו לומר **'שהכול נהיה בדברו'** על כלום, בלי לאכול או לשתות משהו, אז אנחנו שותים. ואם כבר מברכים **'שהכול נהיה בדברו'** - מה נשתה, רק מים? לכן אנו **'שותים לחיים'**..."

הסיפור נחמד, אבל המסר שלו עמוק ואמיתי. אף אחד אינו יכול להמית, רק הקב"ה. הנהג הדורס פעל בשליחות עליון, וכך גם כל הרוע שבעולם. אין שום דבר בתבל שמעולל לנו רע. אפילו לא שורש הרע בעצמו. אפילו עמלק אינו פועל מעצמו. הכול נעשה בכוונתו בידי הקב"ה בכבודו ובעצמו.

אולי זהו מה שהתורה באה ללמד אותנו ולרמוז לנו. אתם יודעים למה עמלק מוזכר תמיד בפרשות ששמן הוא משורש ש-ל-ח? כדי לרמוז שאפילו עמלק הנורא, שהוא יסוד הרוע בעולם, עמלק שלעו נאמר: **'נשבע הקב"ה שאין שמו שלם ואין כיסאו שלם עד שיימחה שמו של עמלק'** (רש"י שמות יז, טז) - אפילו אותו עמלק אינו אלא שליח של הקב"ה לעשות את הנחון למטרות נשגבות שבשמיים חפצים בהן. הוא בסך הכול שליח של ההשגחה, ולא במקרה בא עליונו.

חובי זמירות לשבת (על מיד הציור)

10. כִּי אֲשַׁמְרָה שַׁבָּת.....	41. יָדִיד נָפֶשׁ.....	27. בֶּן אֲדָם.....	25. אֲגִדְלָה אֶ-לְהִי.....
39. כָּל מִקְרָשׁ.....	18. יָדִידֵי הַשִּׁכְחָת.....	31. בֶּר יוֹחָאִי.....	22. אֶל גִּלְגִּל.....
22. לָדוֹד שִׁיר וּמְזֻמֹּר.....	19. יְהִלּוּמָה.....	21. בְּרוּךְ אֶל-עֲלִיּוֹן.....	11. אֲלִיר אֲקָרָא זֶה.....
22. לְמוֹלָדֹת שׁוֹבֵי רֵנִי.....	42. זֶה-אֲכַסֶּף.....	20. בְּתִי צֹאִי.....	17. אַעֲזוּפָה אֲשֻׁכּוֹנָה.....
23. מִה יִדְרֹת.....	17. יוֹדוֹךְ רַעִיּוֹנִי.....	26. גּוֹאֵל יָבוֹא.....	28. אַעֲרֹר מִהֶלֶל נִיבִי.....
13. מוֹל אֶל-יְגִדְלוֹ.....	24. יוֹם זֶה מִכְבֹּד.....	16. דְּרוֹר יִקְרָא.....	27. אֲשׁוּרֵי שִׁירָה.....
15. מִנְחָה וּשְׁמִתָּה.....	24. יוֹם שִׁכְחוֹת.....	30. וְאִמְרָתָם כֹּה לֹחִי.....	16. אֲשִׁיר לֹא-ל.....
20. מִקְהָלוֹת עִם.....	15. יוֹצֵר מִיָּדוֹ.....	27. זֶהוּ אֶל-יְגִוְאֵלִי.....	32. אֲשִׁיר לְכַבֹּד חֲבָרִים.....
10. נְגִילָה לְהִלּוּה.....	20. חֲדָד אֶל-דְּגוּל.....	11. חֲבִיבִי.....	29. אֲשִׁיר שִׁירָה וְזִמְרָה.....
13. עֲזִירִי אֶל-חֵי.....	14. יִפְהוּ תִמְנָה.....	19. חֵישׁ חֵישׁ.....	29. אֲשִׁירָה נָא.....
18. עֵת דּוֹדִים כָּלָה.....	25. יִשְׁמַח חֲתָנִי.....		
25. צוּר מְשֻׁלֵּן אֲכַלְנוּ.....	26. יִשְׁמַח מִשְׁה.....		
23. רָפָא צִירִי.....			
19. שְׁלֹמֹה לְבֹן דּוֹדִי.....			
12. שִׁמְח בְּנִי.....			

שידורי חסידיים (פ"א-ב): 33-36

שידורים לסעודה שלישית: 37-42

שידורי תימן: 43 ואילך

לקט עצות, הדרכות ומכתב

הגאון הגדול **רבי יהודה צדקה זצ"ל**
ראש ישיבת "פורת יוסף"

"מיד אחי מיד עשו"
הצילני נא מיד אחי מיד עשו" (לג. יב.)

יש להבין כפילות הלשון: "מיד אחי", "מיד עשו", הלא "אחי" היינו "עשיו"? וביארו המפרשים כי בני האומות מתגרים בעם ישראל בשתי שיטות: פעם באים בצורת **אחווה**, לקרב את בני ישראל אליהם, ועל ידי כך מתבוללים איתם, ועם ישראל הולך ומתדרדר ונתון בסכנה חס וחלילה, ופעם באים **בכח**, כמו שעשו בכל התקופות להעבירם על דתם בגזירות שמד. ועל שתי הדרכים הללו התפלל יעקב: **"הצילני נא מיד אחי"** - היינו מדרך האחווה שלו, **"מיד עשו"** - היינו מכח הזרוע שלו.

כשנפגשו יעקב ועשיו, נאמר: **"ויאמר נסעה ונלכה ונאכלה לנגדך"** וכו'. בספר **"בן איש חי דרושים"** כתב כי זהו רמז לדורות, **שעשיו רוצה להתחבר עם ישראל כדי שעל ידי כך יוכל לפתותם**, וכדרך שהזכרנו, שבכל התקופות באו הגויים על ישראל בשתי השיטות: תחילה באו בכח החרב, להכריחם ולהעבירם על דתם, ולבסוף, כשנוכחו לדעת כי שיטה זו לא הועילה, באו אליהם בדרך פיתוי - דרך מסוכנת יותר לעם ישראל.

גם כאן, תחילה בא שרו של עשיו על יעקב בכח כדי לאבדו, ולבסוף אמר: **"נסעה ונלכה ונאכלה לנגדך"**. מדוע אתה מתרחק ממני? הלא אחים אנחנו!

נלך יחד בחברה אחת, נשתתף כולנו בכל דבר, ואני אלך לעזרתך לשמור אותך. וכל זה לא אמר מאהבה אלא **משנאה**, שחשב כי בזה יוכל לקלקל דרכי חס וחלילה, ואז יגבר עליו.

אומנם יעקב אבינו, שהבין כוונתו, השיב לו: **"אדני ידע כי הילדים רכים והצאן והבקר עלות עלי"** - נכון שאם אני אלך עימך אין סכנה בשבילי, אבל מה עם הילדים?! הלא הילדים רכים, ויש חשש על הילדים, שייטמעו בגויים וילמדו מדרכיהם! ואם נעשה כך, אזי **"ודפקום יום אחד ומתו כל הצאן"** חס וחלילה, ואז לא תהיה תקומה לעם ישראל מרוב קלקול מעשיהם.

רמז למלחמת יום הכיפורים

וזו לשון הבן איש חי: מהו **"יום אחד"**? זה **יום הכיפורים**, שהוא יום אדיר בימי השנה, יום אחד שאין לו שני, שאפילו באותו היום, שאין השטן שולט בו, בכל זאת **"ודפקום"** מרוב קלקול המעשים. עד כאן לשונו. כעין רוח הקודש נצנצה כאן בדברי רבינו יוסף חיים זצוק"ל, כי ביום הכיפורים, שהוא **"יום אחד"** מיוחד בשנה, יבואו עשיו וחייליו על עם ישראל, בעצם היום הקדוש הזה יבואו עליהם ודפקום, מפני רוב קלקול המעשים! אבל היות שיעקב לא קיבל הצעת עשיו, ובכל הדורות נזהרו רוב ישראל לא להתבולל בין הגויים ולא להשתתף עימם, לכן הדפיקה לא הצליחה והתקיים בנו הכתוב: **"ויבא יעקב שְׁלָם"** (לג. יח).

(על פי קול יהודה)

הגאון הגדול **רבי שלום שברדון זצ"ל**
מגיד מישרים

סיפור נורא על חביבות התורה

אספר לכם מעשה נורא, **"אגיוולדיגע מעשה"** (כלשונו), סיפור נורא ומרגש ממרן הגאון **רבי יצחק זאב מבריסק**: כננסתי עם חתני **רבי אליהו דוד רייכמן ל"בריסקער רב"** ושאלנו שאלה **ברמב"ם** בהלכות קורבן פסח. שאלה קשה. הרב הקשיב ברוב קשב. אחר כך פנה לבנו הגאון **רבי יושע בער**, שישב בסמוך לו, ואמר לו: **"אמור לפניהם את התירוק, וספר גם באילו נסיבות תירצנו אותו..."** והוא סיפר:

בימי **מלחמת העולם השנייה**, בעודנו נמלטים על נפשנו לכיוון וילנא, חגו מטוסי האויב והפציצו ללא הרף. הפחד היה איום ונורא. בלית ברירה המשכנו במנוסתנו - בדרך הראשית המובילה לוויילנא, בתוך קהל של אלפי פליטים. והנה, בהולכנו על הכביש, הבחינו טייסי האויב בקבוצות גדולות של בני אדם ההולכים בדרך הראשית. הם לא היססו הרבה, **והחלו מפציצים את אזור הכביש מעל לראשינו ממש**.

אימת מוות הורגשה בכול. ניסינו להטות את העגלה שבה נסענו לצדי הדרך, במטרה לתפוס מחסה מפני חרב האויב. חיפשנו מסתור תחת העצים. **בו ברגע שנכנסנו תחת עץ עבות ונעצרנו, אמר אבא: "יש לי פשט ברמב"ם..."** היה זה אותו רמב"ם שבו ביקשנו להבין פשט! רבי יושע בער אמר לנו את הפשט ברמב"ם, קמנו ויצאנו!

(קול חוצב עמ' 168)

שלום עליכם

שְׁלוֹם עֲרִיכָם מִלֵּאכֵי הַשָּׁרֵת, מִלֵּאכֵי עֲלִיוֹן, מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
בּוֹאֲכֶם לְשִׁלּוֹם מִלֵּאכֵי הַשָּׁלוֹם, מִלֵּאכֵי עֲלִיוֹן, מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
בְּרִכּוֹנֵי לְשִׁלּוֹם מִלֵּאכֵי הַשָּׁלוֹם, מִלֵּאכֵי עֲלִיוֹן, מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
בְּשִׁבְתְּכֶם לְשִׁלּוֹם מִלֵּאכֵי הַשָּׁלוֹם, מִלֵּאכֵי עֲלִיוֹן, מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
בְּצִאתְכֶם לְשִׁלּוֹם מִלֵּאכֵי הַשָּׁלוֹם, מִלֵּאכֵי עֲלִיוֹן, מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:

כי מלאכיו יצוה לה, לשמור בכל דרכי: "וישמר צאתך ובואך, מעתה ועד עולם".

זְקֵנֵיךְ וְיֹאמְרוּ לָךְ

זמנים מגדולי ישראל

הגאון הגדול **רבי חיים כסאד זצ"ל**
זקן רבני תימן מח"ס 'שם טוב'

הנאות – רק עם תורה

הנה נודע, שכל ההנאות הגופניות באות ונמשכות מכוחות היצר הרע, שהוא נקרא שטן וחילותיו, ואף על פי כן מוכרח תלמיד חכם ליהנות מהן להבריא גופו כי בהן חיותו. אומנם, צריכות אלו ההנאות להיות אצלו היפך מכל אדם הממלא בטנו כסוס וכפרד, ואצלו יהיו נעשות על **טהרת הקודש**, שיערב בהן סמא דחיי, שהיא התורה, **לכוון בכל דבר הנאה שנכנס לגופו כוונה הראויה לו להעלות מתוכו הניצוצות הקדושים**.

וזה סוד מאמר הכתוב: **"וְעִשִּׂיתָ בְּדֵי עֲצֵי שִׁטִּים"** (שמות כה, יג). הבדים האלו הם ההנאות הגופניות שעליהן יחיה האדם, והן מבריאיות אותו ונושאות אותו כדי לעסוק בתורה, כדרך שהאaron נישא על ידי הבדים, והאaron הוא בחינת תלמיד חכם, והבדים הם צורכי גופו ההכרחיים, שעליהם חיה יחיה ועל ידיהם נישא וניתנים לו חוזק ובריאיות.

"וְעִשִּׂיתָ" – נאמר בלשון ציווי, והיא האזהרה לתלמיד חכם להבריא עצמו

בדברי הנאה. **"בְּדֵי"** – כאן בא להורות לאדם כיצד יסתכל על ההנאות הנצרכות לו, שיראה שהן נצרכות לו **אך ורק לשאת אותו ואת גופו בבריאיות**, והן בחינת בדי הארון, שתכליתם לשאת אותו בלבד.

ואותם בדים, דהיינו הנאות, הם נקראים: **"עֲצֵי שִׁטִּים"** – "שִׁטִּים" גימטרייה "שטן" (359), ולמדך כי שורש כל ההנאות הגשמיות בעולם הזה הוא מכוחות היצר הרע, השטן, ואף על פי כן ניתנה לו לאדם רשות ליהנות מהן, **בתנאי ש"וְעִשִּׂיתָ אִתָּם זָהָב"** – שיערב בהנאות את סם החיים, שהיא התורה, ואין **"זהב" אלא תורה**. וכמו שהזהב מצפה את הבדים, כך יכוון האדם ויצפה את הנאותיו בכוונות התורה, שכל הנאות אלו אין כוונתן אלא רק לחזק את גופו, כדי שיהא לו כח להמשיך ללמוד תורה, ואז לא יוכל היצר הרע להתרבות בתוך מעיו, כי התורה וכוונותיה תבלין לו. וכוונות אלו מעלות את ניצוצות הקדושה שבמאכל לשורשם ומוסיפות לו כח וקדושה גם בפעולות הנאותיו.

(באדיבות "מכון המאורות")

הגאון הגדול **רבי צבי פסח פראנק זצ"ל**
רבה של ירושלים

תורה צריכה חיזוק

ב"ה ירושלים ת"ו, יום ד' ראש חודש מנחם אב תרצ"א

לבני יקירי יהודא לייב, שיחיה ויגדל בתורה ויראת שמיים.

מכתבך קיבלנו ושמחנו בשלומך ובלימודך. **טוב שתכתוב איזה חידוש בתורה, כי אשרי האיש שירגיל את כח מחשבתו שיהיה תמיד עיונו בתורה**. כי כל עבודת האדם בעולמו להתגבר על הרהורי הלב... והיצר הרע יודע מזה, וכל מלחמתו עם האדם היא על ידי שהוא מבבלו וממציא לו מחשבות לא טהורות, ותחילת נפילתו של האדם היא כשאינו נזהר מלגדור זרם המחשבה, שהיא כים זועף, והיא מצודה פרוסה על כל החיים.

ומי שמשים לב להיות גיבור חיל, שלא לתת למחשבה לפרוץ בו פרץ, זוכה מיד לראות את קדושת תורתנו הקדושה והטהורה, **כי אין דבר בעולם שיהא בכוחו לעצור בכח המחשבה, רק לימוד התורה!** ואשרי מי שעמלו בתורה, כי יגיעת התורה מטהרת את הלב! ומי שמרגיל את עצמו ללמוד כשלוש

או ארבע שעות רצופות בלי הפסק, הוא ירגיש בעצמו **כי ליבו טהור, ונסו הצללים, ומתחיל להרגיש את נעימות החיים האמיתיים!** וזה נכלל בדבריהם הקדושים (בבא בתרא זז, ב), שאמר הקב"ה: **"בראתי יצר הרע, בראתי לו תורה תבלין"**.

וכמה גדולה מידת השמחה שצריכה להיכנס בלב המברך: **"אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו"**, ומה שאנחנו אומרים בתפילת שחרית – **"אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו"**, צריכים אנו להרגיש כי הדברים הללו לא יצאו חס ושלוש מפי סופרי הזמן האחרון, שכותבים מליצות וליבם בל עימם, אבל **הדברים הללו מפי קדושי עליון הם**, שמלבד הקבלה והמסורה הרגישו וראו אמיתות דבריהם! וקיצורו של דבר הוא כי לימוד התורה חביב מאוד לפני הקב"ה, ואשרי המקרב עצמו לתורה ולעבודתה, כי מתוק האור וטוב לעיניים!

(שביבי אור)

השפה

אשת חיל

זְקֵנִי אֶרֶץ: סְדִין עֲשֵׂתָה וּתְמִכָּר וּחְגוּר נִתְּנָה לִכְנָעִנִי: עֵז וְהֶדֶר לְבוּשָׁה וּתְשֻׁחָה לְיוֹם אַחֲרָיו: פִּיה פִּתְחָה בְּחִכְמָה וְתוֹרַת חֶסֶד עַל לְשׁוֹנָה: צוּפִיה הִלְכוֹת בֵּיתָה וְלֶחֶם עֲצָלוֹת לֹא תֹאכַל: קָמוּ בְּנֵיהּ וַיֹּאשְׁרוּהָ בַעֲלָהּ וַיְהַלְלָה: רְבוֹת בְּנוֹת עֲשׂוּ חֵיל וְאֵת עֲלִית עַל כִּלְנָה: שִׁקְר הָחוֹן וְהֶבֶל הִיפִי אִשָּׁה יִרְאֵת יי היא תִּתְהַלֵּל: תְּנוּ לָהּ מִכָּפְרִי יְדִיהָ וַיְהַלְלוּ בְּשִׁעְרֶיהָ מַעֲשֶׂיהָ:

לִלְחָה וּתְתֵן טָרֶף לְבֵיתָהּ וְחֶק לְנַעֲרֹתֶיהָ: זְמִמָּה שָׂדֶה וּתְקַחְהוּ מִכָּפִי כְּפִיה נִטְעָה כְּרֶם: חֲגָרָה בַּעֲזוֹ מִתְּנִיָּה וּתְאַמֵּץ זִרְעוֹתֶיהָ: טַעְמָהּ כִּי טוֹב סִחְרָה לֹא יִכְבֶּה בְּלִילָה נָרָה: יְדִיהָ שִׁלְחָה בְּכִישׁוֹר וְכָפִיהָ תִּמְכּוּ כֶּלֶךְ: כֶּפֶה פֶּרֶשָׁה לַעֲנִי וְיָדֶיהָ שִׁלְחָה לְאִבְיוֹן: לֹא תִירָא לְבֵיתָהּ מִשְׁלַג כִּי כָל בֵּיתָה לְבֹשׁ שָׁנִים: מִרְבָּדִים עֲשֵׂתָה לָהּ שֵׁשׁ וְאַרְגָּמָן לְבוּשָׁה: נֹדַע בְּשִׁעְרֶיהָ בַּעֲלָה בְּשִׁבְתָּהּ עִם

אִשְׁתַּ חֵיל מִי יִמְצָא וְיִרְחַק מִפְּגִינִים מִכְרָה: בְּטַח בָּהּ לֵב בַּעֲלָה וְשִׁלָּל לֹא יִחְסֹר: גְּמֻלָּתָהּ טוֹב וְלֹא רָע כָּל יְמֵי חַיֶּיהָ: דְּרָשָׁה צָמֵר וּפְשָׁתִים וְתַעֲשֶׂ בְּחֶפְזָה כְּפִיה: הִיתָה כְּאִנְיּוֹת סוֹחֵר מִמְּקָרְחָהּ תִּבְיָא לְחִמָּה: וְתִקֵּם בַּעֲדָהּ

פרפראות ופנינים

מהו רכוש אמיתי?

"ויהי לי שור וַחֲמֹר" (לכ. ו.)

שור - זה יוסף הצדיק, שנאמר בו (דברים לג, יז): "בְּכֹר שְׁוֹרוֹ הָדָר לוֹ", וַחֲמֹר - זה יששכר, שנאמר בו (בראשית מט, יד): "יִשְׁשַׁכֵּר חֲמֹר גֵּרָם". ורמז בזה יעקב האדם אינו כסף וזהב, האמיתי של האדם אינו כסף וזהב, אלא בניו ההולכים בדרך התורה והמצוות הם הרכוש האמיתי.

(מדרש)

פכים קטנים

"וַיֹּתֵר יַעֲקֹב לְבָדֹ" (לכ. כה)

אמר רבי אלעזר (חולין צא:): יעקב אבינו שב אחורה להביא פכים קטנים ששכח שם, ומכאן למדנו שהצדיקים ממנו חביב עליהם ביותר. ולכאורה קשה, מדוע הצדיקים מחבבים כל כך את ממנו? אלא מפני שהצדיקים יודעים שכל מה שיש בידם הוא מתנת שמיים, ועל כן הם מוקירים זאת מאוד מאוד, להראות שאינם מואסים במתנותיו של הקב"ה. לכן חזר יעקב אבינו בעצמו בעבור אותם פכים קטנים ששכח.

(בן איש חי)

שם המקום "סוכות"

"וַיֵּבֶן לוֹ בַּיִת וַלְמִקְנֵהוּ עָשָׂה סֹכֶת עַל בֶּן קְרָא שֵׁם הַמָּקוֹם סֹכֶת" (לכ. יז)

לכאורה קשה, וכי מכיוון שיעקב אבינו בנה באותו מקום סוכות לצאנו קבעה התורה את שמו של המקום "סוכות"? אלא שיעקב אבינו היה הראשון בעולם שהידר ונזהר מאוד באיסור צער בעלי חיים, ומשום כך אף בנה סככות לצל בעבור בהמותיו, וכדי להדגיש את מעשהו הנאצל קבעה התורה את שם המקום "סוכות", על שם מעשהו.

(אור החיים)

רמז לשמירת יעקב אבינו על שלושה דברים "וַיִּבֶן יַעֲקֹב שְׁלֹם עֵיר שְׁכֶם" (לכ. יח)

המילה "שלם" היא ראשי תיבות: שם, לשון, מלבוש - להורות שבכל מקום שאליו הגיע יעקב אבינו תמיד שמר על דרכיו ולא למד מן הגויים דבר, ואף הקפיד תמיד לא לשנות את שמו או את שמות ילדיו לשמות גויים, וכן לא שינה את סגנון דיבורו או בגדיו להיות דומה בהם לגויים חלילה.

(שבת טיש)

בנושא: אמונה

ספוד

עובדות והנהגות

מה אתה חושב כשאתה אומר: "בעזרת ה'?"

מִרְנָה גִּאֲוֹן רַבִּי שְׁלֹמֹה ווֹלְבֶּה זצ"ל, משיג בשיטת "באר יעקב", אמר: אנחנו אומרים: "אם ירצה ה', בעזרת ה'", בלי לחשוב כלל מה אנחנו אומרים. פעם באתי למִרְנָה הַחֲזוֹן אִישׁ בְּקֶשֶׁר לַאֲזִיזָה עֲנִיין. הַצַּעֲתִי לִפְנֵי אֶת דְּבָרִי, וְהוּא הִקְשִׁיב. אַחֵר כֵּךְ פָּנָה אֵלַי וְאָמַר: "אֵין לִי שׁוֹם סִפֵּק שֶׁהַיּוֹשֵׁב בְּמִרְמִיזִים יַעֲזוֹר לָךְ". הוּא אָמַר אֶת הַדְּבָרִים בְּכֹז חֵיוֹת וּבְכֹזָה בִּיטְחוֹן, שֶׁאַחֲרֵי שְׁלוֹשִׁים שָׁנָה עָדִין נִשְׁאָר הָרוּשׁ אֲצִלִּי.

(אבני שלמה)

סגולה לישועות

הַרְבֵּי הַקְּדוֹשׁ בַּעַל הַ"בְּנֵי יִשְׁשַׁכֵּר" אָמַר: קִבְּלָה מִתְלַמִּידִי הַבַּעַל שֵׁם טוֹב, שֶׁכְּשִׁישׁ לְאִדָּם אִיזָה חִסְרוֹן, הוּא בּוֹדֵאִי מַחֲמַת הַתְּגַבְרוּת הַדִּינִים חֶסֶד וְשִׁלּוּם, וְאִם יִתְבּוֹן וַיַּחֲפֹשׂ בַּעֲנִיין הַזֶּה אִיזוֹ טוֹבָה שִׁישׁ בִּזָּה הַעֲנִיין, מִמִּילָא כְּשִׁימְצָא הַטּוֹבָה יִתְמַתֵּק הַדִּין בְּרַחֲמִים.

(אגרא כלה)

כיצד לאהוב את ה'?

כַּתֵּב הַמַּסִּילֵת יִשְׂרָאֵל: עֲנִיין אֶהְבֵּת ה', שִׁיְהִיָּה הָאָדָם חוֹשֵׁק וּמֵתְאוּוֹה מִמֶּשׁ אֶל קִרְבָּתוֹ יִתְבַּרְךְ וְרוֹדֵף אַחֵר קְדוּשָׁתוֹ, כֹּאֲשֶׁר יִרְדּוּף אִישׁ אַחֵר הַנַּחֲמָד מִמֶּנּוּ חֲמִידָה עֲזָה, עַד שִׁיְהִי לוֹ הַזְכָּרָת שְׁמוֹ יִתְבַּרְךְ וְדִיבּוֹר בְּתַהֲלִילוֹתָיו וְהַעֲסֵק בְּדַבְרֵי תוֹרָתוֹ וְאַלְקוּתוֹ יִתְבַּרְךְ, שֶׁשְׁעוֹעַ וְעוֹנֵג מִמֶּשׁ כִּפִּי שֶׁאֲוֵבָה אֶת בְּנֵי יִחִידוֹ אֶהְבֵּת חֲזָקָה, אֲשֶׁר אִפִּילוֹ הַדִּיבּוֹר בּוֹ יִהְיֶה לוֹ לִנְחַת וּלְעוֹנָג.

(מסילת ישרים)

סגולה להסיר דינים

הַגִּאֲוֹן רַבִּי חַיִּים מוֹלוּז'ין, בַּעַל הַ"פֶּשַׁח הַחַיִּים", אָמַר: סִגּוּלָה נִפְלָאָה לְהַסִּיר וּלְבַטֵּל מַעֲלִי כָל דִּינִים וּרְצוּנוֹת אַחֲרִים, שֶׁלֹּא יוֹכֵלוּ לְשַׁלּוֹט בּוֹ וְלֹא יַעֲשׂוּ בּוֹ שׁוֹם רוּשׁם כָּלֵל, כְּשֶׁאִדָּם קוֹבֵעַ בְּלִיבּוֹ לְאִמּוֹר: הֲלֹא ה' הוּא הָאֱלֹהִים הָאֱמִיתִי וְאֵין עוֹד מַלְבְּדוֹ יִתְבַּרְךְ שׁוֹם כֹּחַ בְּעוֹלָם וּבְכָל הָעוֹלָמוֹת כָּלֵל, וּמִשְׁעַבֵּד וּמַדְבֵּק טוֹהַר מַחֲשַׁבְתּוֹ רַק לְאִדּוֹן יַחֲד בְּרוּךְ הוּא, מִמִּילָא יִתְבַטְּלוּ מַעֲלִי כָל הַכּוֹחוֹת וְהַרְצוּנוֹת שְׁבַעֲוֹלָם, שֶׁלֹּא יוֹכֵלוּ לְפַעּוֹל לוֹ שׁוֹם דְּבַר כָּלֵל.

(נפש החיים)

אשרי הבוטח

הַרְה"ק רַבִּי ל״וֹ יִצְחָק מְבַרְדִּישׁטוֹב כָּתַב: אִם אָדָם בָּטוּחַ בַּה' שִׁיעֲשֶׂה לוֹ כָּל צָרָתוֹ, גַּם לְמַעַלָּה מִמַּלְאִים לוֹ כָּל מִשְׁאַלּוֹתָיו; אֲבָל אִם אָדָם דּוֹאֵג תָּמִיד עַל פְּרִנְסָתוֹ,

הכול חסדים מאת הבורא

סִיפֵר נִכְדּוֹ שֶׁל הַדְּרָשׁן הַמְּפֹרָסִם, מִזְכֵּה הַרְבִּיבִים, הַגַּה"צ רַבִּי יִעֲקֹבֶלָה גִּלְיִנְסְקִי זצ"ל: שְׁנֵתִים לִפְנֵי הַסְתַּלְקוּתוֹ, הִגַּעְתִּי אֵלָיו בְּעֶרֶב רֹאשׁ הַשָּׁנָה. הוּא הִיָּה אֶז

סדרה

קדושי ילד שבת

ברכת הבנים

לאחר הקידוש, על הבנים לנשק ידי הוריהם, וטוב שהאב יניח ידיו על ראשם ויברכם:

לִבְנֵי: יְשִׁמְךָ אֱ-לֹהִים פְּאֻפְרִים וְכִמְנִשָּׁה:

לִבְתִּי: יְשִׁמְךָ אֱ-לֹהִים כְּשֶׁרָה, רְבִקָּה, רְחֵל וְלֵאָה:

יְבָרְכְךָ יי וְיִשְׁמְרֶךָ:

יָאֵר יי | פָּנָיו אֵלַי וְיַחְנֵנִי:

יִשָּׂא יי | פָּנָיו אֵלַי, וְיִשֵּׁם לִי שְׁלוֹם:

וְשִׁמּוֹ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל,

וְאֲנִי אֲבָרְכֶם.

יוֹם רִשׁוֹנִי: וְיִכְלוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צָבָאָם: וְיָכַל אֱ-לֹהִים בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֵּת בְּיוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה: וַיְבָרֶךְ אֱ-לֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בּוֹ שָׁבֵת מִכָּל מְלֹאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱ-לֹהִים לַעֲשׂוֹת:

סִבְרֵי מִדְּנָן (סִבְרֵי) לַחַיִּים.

בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן:

(הַבְּנוֹן לְקִים מִצֵּת עֵשֶׂה דְאוֹרִיָּתָא שֶׁל הַקִּידוּשׁ, וְעַל חֵין מִשְׁוֹת דּוֹרְכֵין)

בְּרוּךְ אַתָּה יי, אֱ-לֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו,

וְרָצָה בָּנוּ, וְשָׁבֵת קִדְּשׁוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הַנְּחִילָנוּ, זְכָרוֹן

לְמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, תַּחֲלָה לְמִקְרָאֵי קִדְּשׁ, זָכַר לִיצִיַּאת מִצְרַיִם.

וְשָׁבֵת קִדְּשׁ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן הַנְּחִילָתָנוּ:

בְּרוּךְ אַתָּה יי, מְקַדֵּשׁ הַשָּׁבֵת:

צדקה

לאהבה
וראת ה'

אזי גם למעלה תחסר
פרנסתו. לכן אשרי
איש שלא ישכחך ושם
בטחונו בה'.

(קדושת לוי)

שרב ומישהו יושיט לנו כוס מים קרים, כמה נכיר לו
טובה? והנה, הקב"ה נותן לנו כל טוב, בכל יום ויום,
והיכן היא הכרת טובתו? אלא שאיננו חשים מספיק
שכל אשר יש לנו הוא מאיתו יתברך!

(נתיבי אור)

לבטוח אך ורק בה'!

רבי נחום זאב בן הסבא מקלם אמר: קבצן אחד דפק
בביתו של גביר וקיבל נדבה מועטת. אמר לו הקבצן:
"שמעתי שאתה מסדר לאנשים כל הצרכותם, ומדוע
לי אינך נותן?" ענה לו הגביר: "הלא אתה מחזר על
הפתחים, תמשיך ככה... אבל אדם שנשען רק עליי - אני
חייב לתת לו". כך גם הקב"ה - אדם שבוטח באנשים,
מזה מבקש כסף ומוזה כבוד, אומר לו הקב"ה: תמשיך
ככה... אך אם בוטח רק בה', ה' ימלא כל משאלותיו!

(בית קלם)

הכול ביד הבורא

הגאון רבי אריה פינקל זצ"ל, ראש ישיבת "מיר
- ברכפלד", אמר: כל בעיה שיש ליהודי - יפנה
לקב"ה, שהוא כל יכול ובידו לפתור הכול. והוסיף רבינו
ואמר: "בעיה" ראשי תיבות: בורא עולם יפתור הכול!!!

(אריה ישאג - אמונה)

לרא ספקות באמונה וביטחון

פעם ראה הגאון רבי ישראל זאב גוסטמן זצ"ל, שכיחה
כראש ישיבה בוויילנא, בחור מעשן בשיעור. שאלו רבינו:
"מדוע הינך מעשן?" והבחור ענה: "אני עצבני". רבינו
הגיב: "אם הרגו את בני בשואה בפניי ואני לא עצבני, אין
כל סיבה שאתה תהיה עצבני". בהזדמנות אחרת אמר:
"מעיד אני עליי שמיים וארץ, שבשואה הקשה, אפילו
כשעמדו וירד עליי, לא היה לי שמץ הרהור של ספק
באמונה וביטחון בה' יתברך".

(רבי ישראל זאב גוסטמן)

כדאי לומר בעת קושי

כתב ה"שומר אמונים": בכל מיני צער, ואפילו על דבר
קטן שיארע לו, יאמר: "אני מאמין באמונה שלימה שזה
הצער והייסורים שבאו לי הם בהשגחה פרטית מעם ה',
והינני מקבל עליי באהבה, וכל זה בא לי מסיבת
עוונותיי הרבים, וצדיק אתה ה' על כל הבא עליי
כי אמת עשית ואני הרשעת, ויהי רצון שיהיו
אלו הייסורים לכפרה על עוונותיי הרבים".

(שומר אמונים)

התחזקות באמונה

מרחן החפץ חיים זי"ע המשיך משל לאדם שאמר לבעל
חנות: "כשבני יעבור, תן לו כמה סוכריות ואני אשלם
לך". כשהגיע הילד, בעל החנות הלעיט אותו בסוכריות
רבות עד שנחלה. כשהגיע בעל החנות לבקש תשלום,
אמר לו האב: "טיפש, האכלת את בני עד שנחלה, ואני
עוד אשלם לך?" כך האדם חושב שאם ישיג דבר פלוני
יהיה מאושר, אך אם ה' היה נותן לו, היה אומר לה'
יתברך בעולם האמת: "מדוע נתת לי? הרי ידעת שאין
זה לטובתי!"

(שיחות החפץ חיים)

להרגיש שהכול מה' יתברך

הגה"צ רבי ניסים יגן זצ"ל אמר: אם אנו מבקשים
לזכות לביטחון בה', עלינו לחוש ולהכיר באמת
בכך שהכול מאיתו יתברך. אם נלך ברחוב ביום

מדוע יעקב אבינו שלח אל

עשיו מלאכים ממנו?

"וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשו
אחיו" (לב, ד)

רש"י הקדוש מפרש שיעקב אבינו שלח
אל עשיו אחיו מלאכים ממש!

ולכאורה יש להבין: מדוע השתמש יעקב
במלאכי עליון ולא שלח בני אדם רגילים
לעשות את שליחותו?

1. ידע יעקב אבינו ששרו של עשיו עומד
לצידו להגן עליו, ולכן נאלץ לשלוח
אליו מלאכי עליון שיכולו לדבר עם שרו
של עשיו, שהוא מלאך כמותם (חידושים
וביאורים לרבי שלמה אביטבול זצ"ל, וישלח).

2. רצה יעקב אבינו להרתיע את עשיו
הרשע על ידי שיראה כמה גדול כוחם
של הצדיקים בכל העולמות, ולכן שלח
אליו מלאכי עליון, כדי שיראה שאפילו
המלאכים כפופים אל הצדיקים, ואף
עושים את שליחותם (תנוכת התורה, וישלח).

3. מלאכים אלו נבראו ממצוותיו של יעקב
אבינו, ולכן היה רשאי להשתמש בהם,
כיוון שהוא בעצמו ברא אותם. ולכן
נאמר: "וישלח יעקב מלאכים לפניו",
כלומר, לקח מאותם המלאכים
העומדים לפניו כי נבראו ממעשיו
(יישא ברכה לרבי יחיאל בוחבוס, וישלח).

4. ידע יעקב אבינו שגדול כוחו של
עשיו הרשע בטומאה, וחשש שאם
ישלח אליו אנשים רגילים, הם לא
יכולו להתגבר על עשיו הרשע, מפני
שהסטרא אחרא עימו, ולכן נאלץ יעקב
לשלוח לו מלאכי עליון, שיש בכוחם
להילחם בכוחות הטומאה שסביב
עשיו (באר משה לרבי משה אפשטיין, וישלח).

5. יעקב אבינו חשש לשלוח את בניו
או את אנשיו אל עשיו הרשע, מפני
שלא רצה שיתבטלו מלימוד התורה,
ולכן שלח אליו מלאכי עליון, שאינם
מצויים על לימוד תורה (מנחת
יצחק לרבי יצחק יעקב וייס זצ"ל, לך לך).

6. כלפי חוץ נהג יעקב אבינו
באהבה ובאחוה כלפי עשיו אחיו,
אך בליבו פנימה מאס בדרכו
הרעה וסלד ממנה, ומפני כך לא
רצה לשלוח אליו בני אדם, כדי
לא להרגילים לשקר ולדבר אחד
בפה ואחד בלב, ולכן שלח אליו
מלאכי עליון דווקא (יוחי יוסף, וישלח).

7. יעקב אבינו ידע שעשיו אחיו
שקוע בתאוות גדולות, וחשש
יעקב לשלוח אליו את בניו או את
אנשיו, שמא ייגררו אחריו וילמדו
ממעשיו הרעים, ולכן שלח אליו
מלאכי עליון, שאין להם יצר הרע
(שבט אפרים לרבי אפרים וואלד זצ"ל, וישלח).

8. עשיו הרשע היה גאוותן גדול
וגס רוח, וחשש יעקב שאם ישלח
אליו בני אדם, הרי שעשיו הרשע
ברוב גאוותו לא יקבל אותם ולא
יתיחס אליהם, ולכן שלח אליו
מלאכי עליון, שהם נכבדים והיו
חשובים בעיניו, ומחמת חשיבותם
יקבל אותם (האור החיים הקדוש, וישלח).

קדוש יום שבת

מזמור לדוד, "רעי לא אחסר: בנאות דשא ירביצני, על מי מנחות
ינחלני: נפש ישוב ינחני במעגלי צדק למען שמו: גם כי אלק בגיא צלמות לא
אירא רע כי אתה עמדי, שבטך ומשענתך המה ינחמני: תערו לפניי שלחן נגד
צדרי, דשנת בשמן ראשי כוסי ריחה: אך טוב וחסד ירדפוני: כל ימי חיי, ושבת
בבית יי לאורך ימים:

אם תשיב משבת רגלך עשות חפצך ביום קדשי, וקראת לשבת ענג
לקדוש יי מכבד, וכבודו מעשות דרכיך, ממצוא חפצך ודבר דבר: אז תתענג על
יי והרכבתך על במתי ארץ. והאכלתיך נחלת יעקב אביך כי פי יי דבר:

ושמרו בני ישראל את השבת, לעשות את השבת לדרתם ברית עולם: נחית:
בני ובני בני ישראל אות היא לעלם, כי ששת ימים עשה יי את השמים ואת
הארץ וביום השביעי שבת וינפש על כן ברך יי את יום השבת ויקדשהו:

סברי מדנו (ענינים)
ברוך אתה יי, אלהינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:

הפרי תורה לסעודות

מתורת ה"אור החיים" הקדוש
רבינו חיים בן עטר זיע"א

ישרת בהלכה מתוך החובות 'בהלכה ובאגדה' מאת:
הרה"ג רוד שלום נקי שליט"א

השבטים הקדושים!

חמור, כי הוא שחטף את אחותם ופגע בה, אלא שאנשי העיר באו לעזרתו של שכם וניסו להגן ולגונן עליו, והיו מוכנים אף להרוג את שמעון ולוי ובלבד ששכם בן חמור יינצל ולא ימות, ולכן חל עליהם דין רודף, ואף עליהם חל דין מוות, שהרי כלל בדינו: "הבא להורג - השכם להורגו!" ומפני כך נאלצו שמעון ולוי להרוג את כל אנשי העיר שכם.

והלקח עצום ונפלא! כי בזה נבין שהשבטים הקדושים לא עשו את מעשיהם מתוך תאוות נקמה, ולא הרגו נפשות סתם כך ללא דין וללא דיין חלילה, אלא הם היו צדיקים וחסידיים, וכל מעשיהם היו נעשים על פי כללי התורה וההלכה, ומהם נלמד אף אנו להשתדל בכל מאודנו שיהיו כל מעשינו על פי כללי ההלכה.

"ויהי ביום השלישי בחייתם כאבים ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי אחי דינה איש חרבו ויבאו על העיר כטח ויחרגו כל זכר" (לה, כה)

בפרשתנו מסופר על שמעון ולוי, אחי דינה, שהרגו בחרב את כל אנשי העיר שכם, כנקמה בשכם בן חמור שחטף את דינה אחותם.

והקשה מרן ה'אור החיים' הקדוש זיע"א: לכאורה מעשה שמעון ולוי אינו מוצדק, שהרי שכם בן חמור הוא שחטף את דינה, ורק אותו היו צריכים להעניש ולהרוג, ומדוע שמעון ולוי הענישו והרגו את כל אנשי העיר שכם בגלל מעשהו של שכם בן חמור? וכי מה אשמים אנשי העיר בחטאו של זה?

אלא השיב הצדיק: אכן, שמעון ולוי רצו להעניש ולהרוג רק את שכם בן

שו"ת בהלכה

שאלה: אדם שמתענה ביום שישי, האם צריך לצום עד צאת הכוכבים?

תשובה: המתענה ביום השנה לפטירת אביו או אימו [כמבואר בשולחן ערוך (סימן תקס"ח), שטוב להתענות ביום זה], ויום השנה חל ביום שישי, חייב להתענות עד צאת הכוכבים. ואולם, אם בעת קבלת התענית ביום חמישי בתפילת מנחה, חשב אפילו בדעתו שמקבל

להתענות עד תפילת ערבית, רשאי להתפלל ערבית מפלג המנחה [דהיינו, שעה ורבע לפני צאת הכוכבים בשעות זמניות (עיי' שו"ת יביע אומר שנדפס מחדש חלק א סוף סימן מג הערה 19). בחורף בערך 15:50, ובקיץ בערך 18:40], לקדש מיד ולאכול. ולבני אשכנז רשאי לאכול לאחר ערבית אף שלא התנה כן מראש, אך טוב שיתנה כן (סימן רמט סעיף ד, חזו"ע אבולות ג רכא. א סה).

מתורת ה'בן איש חי' הקדוש
רבינו יוסף חיים זיע"א

לשמור על הפה!

"ויאמר אליקים אל יעקב קום עלה בית א-ל ושב שם ועשה שם מזבח לא-ל הנראה אליך בברכה מפני עשו אחיך" (לה, א)

בשעה שברך יעקב אבינו מפני עשיו אחיו, בהיותו בבית א-ל, נדר ואמר שאם הקב"ה יעזור לו וישמור עליו מכל רע, ואף יזכה לחזור בשלום לארץ ישראל, הרי הוא מתחייב להקריב קורבן תודה בבית א-ל כשיחזור בשלום. ואמרו חכמים זכרונם לברכה במדרש (בראשית רבה פא, ב), שהקב"ה התגלה ליעקב אבינו וציווה עליו במפורש שיעלה אל בית א-ל וישלם את הנדר שנדר, להקריב שם קורבן לה', ואף הודיע לו שכל הצרות שתקפו אותו מאז הגיע לארץ ישראל לא באו לו אלא מפני שהתעכב משלם את הנדר שנדר בשעת דוחקו.

וכתב רבינו ה'בן איש חי' זצ"ל (וישלח שנה ב), שמכאן נלמד עד כמה צריך להיזהר בחומרת הנדרים, שהרי יעקב אבינו קדוש עליון היה, ובודאי היה כוונתו לשלם את נדריו, אלא שרק התמהמה משלם את נדרו, ולמרות

כל זאת נענש יעקב אבינו קשות על שלא עמד בדיבורו, ולא עמדו לו זכויותיו המרובות להצילו ממידת הדין שקטרגה נגדו!

ואם ליעקב אבינו קרה כך, עד כמה צריכים אנו להיות זהירים בענייני נדרים, שלא להמרות את דיבורינו והבטחותינו, ועל כך הזהיר שלמה המלך (קוהלת ה, א) ואמר: "אל תבהל על פיך ולפך אל זמיר להוציא דבר לפני האלקים... פאשר תדר נדר לאלקים אל תאחר לשלמו!"

שו"ת בהלכה

שאלה: האם מותר להשכיר רכב למחלל שבת?

תשובה: פשוט וברור שאסור להשכיר רכב או מונית ליהודי מחלל שבת שייסע בשבת, שהרי הוא מסייע בידי עוברי עבירה. וכמו שכותב הרמב"ם (מסכת שביעית פ"ה מ"ו): אמר הקב"ה: "ולפני עור לא תתן מקשול", הכוונה בזה, שמי שעיוורו אותו התאוה והדעות הרעות, אל תעזרוהו על עיוורונו ותוספי התענות. לפיכך אסור לסייע בעשיית העבירות, ולא לגרום למה שיביאנהו לכך, אלא נעשה בהיפך (ח"א קה).

על כן, בן שעדיין לא זכה לשמור שבת ומבקש מאביו את הרכב לשבת, אסור לתת לו בשום פנים ואופן, שהרי מכשילו בחילולי שבת ובעונשי סקילה רבים ונוראים, ה' יצילנו, ואם נתן עובר על איסור תורה "ולפני עור לא תתן מקשול". [שוב ראיתי שכן כתב מרן הראשון לציון רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל בתשובה בכתב יד, וזו לשונו: ואין צריך לומר שאסור להשכיר מכונית ליהודי שהוא מחלל שבת, ונוסע במכונית המושכרת לו בשבת, שיש בזה איסור "ולפני עור לא תתן מקשול" (קיצור שולחן ערוך חזון עובדיה שבת א עמוד לט)].

סדר הה

ראשון לציון הנה הנם ולירושלים מבשר אתו: אל תשמחי אויבתי לי כי נפלתי קמתי. כי אשב בחושך וי אור לי. ליהודים היתה אורה ושמחה. וששן ויקר: וכתבי: ויהי דוד לכל דרכיו משכיל. וזו עמו: כן יהיה עמנו תמיד: ונח מצא חן בעיני יי: כן נמצא חן ושכל טוב בעיני א-להים ואדם: קומי אורי כי בא אורך. וכבוד יי עליך זרח: כי הנה החשך יכסה ארץ וערפל לאמים, ועליך זרח יי וכבודו עליך יראה: כוס יישועות אשא. ובשם יי אקרא:

תפלה להצלחה מרבי לוי יצחק מברדיטשוב זצ"ל. לאומרה במוצ"ש שלוש פעמים:
א-להי אברהם, א-להי יצחק וא-להי יעקב, שמר והצל את עמך ישראל אהוביך מכל רע, למען שם תהלתך, הנה שבת קדש האהובה עוברת, ויהי רצון מלפניך, שיבא עלינו השבוע הבא לאמונה שלמה, לאמונת חכמים, לאהבת חברים, לדבקות הבורא ברוך הוא, להאמין בשלושה עשר עקרין שלך, ובגאולה קרובה במהרה בימינו, ובתחית המתים, ובנבואת משה רבנו עליו השלום:
רבנו של עולם, אתה הנותן ליעף כח, תן גם לילדיך רחמיך היהודים, להלל שמך ולעבד אותך לבדך, והשבוע הבא, יבוא עלינו לבריאאות ולמנוח, ולהצלחה ולברכה ולחסד, ולבני חיי ומזוני, לנו ולכל ישראל, ונאמר אמן:

מתורת ה'אביר יעקב'
רבינו יעקב אביחצירא זי"ע"א

משפיל גאים!

דברי תורה לסעודות מאת:
דוד"ג שמעון יוחאי יפרח שליט"א

ואמר: "מי לך כל המנחה הזו אשר פגשתי?" וכוונתו הייתה לאותו מחנה מלאכים שהיכו אותו בלילה. ועל זה הוסיף עשיו ואמר: "יש לי רב אחי", וכוונתו הייתה להתרברב בפני יעקב שאל יחשוב שרק לו יש כח ועוצמה, אלא גם הוא כוחו גדול, שהרי השטן בכבודו ובעצמו עומד לצידו ונלחם בעבורו. אך יעקב השיב לו: "על כן ראיתי פניך כראת פני אלהים", כלומר, אינני חושש מהשטן העומד לצידך, שהרי כבר אמש נאבקתי עימו וניצחתי אותך, ולכן חייב אתה להיות עימי בשלום, "ותרצני".

והדברים מרעישים! עד כמה הרשעים מלאים בגאווה, שהרי עשיו הרשע הושפל והוכה על ידי מלאכי השרת שבאו בשליחות יעקב אבינו, ולמרות זאת הגאווה עדיין בוערת בקרבו והוא ממשיך להתרברב בפני יעקב אבינו שגם הוא חזק ובעל עוצמה. ברוך שהבדילנו מן התועים!

"ואמר מי לך כל המנחה הזו אשר פגשתי... ואמר עשיו יש לי רב אחי... ויעקב... על כן ראיתי פניך כראת פני אלהים ותרצני" (ל.ה.ח.)

כתב הצדיק רבי יעקב אביחצירא זי"ע"א בספרו "פיתוחי חותם": המפגש בין יעקב לעשיו אחיו לא היה מפגש גשמי בין שני אחים, אלא היה כאן מפגש ומאבק בין כוחות עליונים אדירים, מפגש בין כוחות הקדושה לכוחות הטומאה, שהרי גילו חכמים במדרש שכל הלילה הקודם לפגישתם של יעקב ועשיו היו מלאכי השרת באים קבוצות קבוצות ומכים את עשיו ואנשיו, וכשהיה אומר להם שהוא אחיו של יעקב אבינו, רק אז היו מפסיקים להכותו.

ולכן למחרת, כשפגש עשיו את יעקב, שאל אותו בפליאה

שו"ת בהלכה

ובא להשלים בשבת הבאה, יקרא כפי סדר הפרשיות בשבתורה. למשל: אם לא קרא פרשת ואתחנן, ומשלים בשבת הבאה פרשת עקב, יקרא פרשת ואתחנן תחילה ואחר כך פרשת עקב (שבת א שיד).

שאלה: אדם שנאנס בשבת אחת ולא קרא שניים מקרא ואחד תרגום, כיצד ישלים בשבת הבאה? תשובה: מי שנאנס ולא קרא שניים מקרא ואחד תרגום

סעודה שלישית

סעודה רביעית

מתורת החסידות
רבינו ה'בעל שם טוב' ותלמידיו זי"ע"א

אל תישבר!

את השאלות הללו בפני האדם, אין הוא עושה זאת אלא כדי להכניס באדם עצבות ודאגה, וכך מנסה הוא לשבור את רוחו ולהפילו לבאר שחת, ולכן יש להיזהר מאוד בדבר זה.

ודבר זה נרמז במה שאמר יעקב לעבדיו בשעה ששלחם אל עשיו אחיו: "כי יפגשך עשיו אחי" - זה השטן והיצר הרע, "ונשאלך לאמר למי אתה" - כלומר, מאין באת? "ואנך תלך" - כלומר, לאן אתה הולך? "ולמי אלה לפניך" - כלומר, לפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון? דע לך, שכאשר ישאלך היצר הרע את כל השאלות הללו, אין הוא בא לחזק את רוחך בתורה ובמצוות, אלא כל כוונתו היא להביאך לידי עצבות ודאגה, ובכך רוצה הוא לשבור את רוחך.

על זה השב תשיב לו: "לעבדך ליעקב" - כלומר, אני עצמי אינני ולא כלום, אולם אני חלק מעם ישראל, מבניו של יעקב אבינו, שהוא חשוב עד מאוד אצל הקב"ה, ואפילו מנחת עני של יהודי יש לה חשיבות רבה בשמיים! ולכן לא תצליח לשבור את רוחי.

"כי יפגשך עשיו אחי וישאלך לאמר למי אתה ואנך תלך ולמי אלה לפניך" (ל.ב.ח.)

נאמר במשנה: "הסתכל בשלושה דברים ואין אתה בא לידי עבירה - דע מאין באת, ולאן אתה הולך, ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון!" (אבות פ"ג מ"א).

וכתב האדמו"ר בעל החידושי הרי"ם מגור זצ"ל: אם שלוש השאלות הללו באות מצד היצר הטוב, הרי הן מביאות את האדם לידי התחזקות ויראת שמיים. אולם זאת עלינו לדעת, שכאשר היצר הרע מציג

כשמדליקים את הפתילה, אין להסיר את היד ממנה עד שתדלק רוב הפתילה היוצאת מהנר, ואז כשמסירים את

היד תעלה השלהבת מיד (שבת א ריא).

בכל כיבוי של אש, ישנו עניין סגולי לא לכבות את האש ברוח פיו. על כן, בסיום ההדלקה לא יכבו את הגפרור בפה, אלא ינענעוהו ביד (ח"ב לט).

שו"ת בהלכה

שאלה: האם יש דברים שצריך להקפיד בהם בהדלקת נרות שבת?

תשובה: טוב שהאיש יעסוק בהכנת הנרות ובנתינת השמן והפתילות בכוסיות, כדי שגם לו יהיה חלק במצות ההדלקה, שהיא בעיקר על האישה, כמבואר בזוהר הקדוש ורבינו האר"י. וכן נהג רבינו יוסף חיים זצ"ל בביתו (בן איש חי שנה ב פרשת נח ו) (שבת א קסד).

סבירי מרנן. (ועינים לחיים).

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, בורא פרי הגפן:

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, בורא עצי (עשבי) בשמים:

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, בורא מאורי האש:

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, המבדיל בין קדש לחול ובין אור לחושך ובין ישראל לעמים ובין יום השביעי לששת ימי המעשה.

ברוך אתה יי, המבדיל בין קדש לחול:

אנא יי הושיעה נא (פעמיים).

אנא יי הצליחה נא (פעמיים).

הצליחנו. הצליח דרכינו. הצליח למודינו. ושלח ברכה רוחה והצלחה בכל מעשה ידינו. כדכתיב: ישא ברכה מאת יי, וצדקה מא-להי ישוע: ליהודים היתה אורה ושמחה. וששן ויקר: וכתוב: ויהי דוד לכל דרכיו משכיל. ויי עמו: כן יהיה עמנו תמיד:

ההברכה

שאלות ותשובות

האנדרטת מאיר מאזרח שלישי

שאלה: מה עדיף, להיות מעשרת הראשונים בבית הכנסת או להניח תפילין בבית ולבוא לבית הכנסת מעוטרת בתפילין?

תשובה: לפי האר"י ז"ל עדיף להניח תפילין בבית מלהיות מעשרת הראשונים, וכך פסק ב"בן איש חי" (שנה א' פרשת וירא אות ה. אף שבבן יהודה על ברכות כתב אחרת).

שאלה: כאשר מתקיים שיעור לפני תפילת ערבית, האם די בקדיש על ישראל שאחר השיעור או יש לומר גם חצי קדיש שלפני תפילת ערבית?

תשובה: ראיתי מעשה רב מהגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל כמה פעמים, שהורה לומר קדיש על ישראל ולהתחיל מיד "והוא רחום". אלא אם כן עשו היסח הדעת והפסיקו מעט, שאז אומרים "ה' צב-אות עימנו" וחצי קדיש.

שאלה: אדם שסיים תפילתו ולא פסע שלוש פסיעות מכיוון שאחריו עמד חברו שלא סיים תפילתו, והמשיך באמירת הווידו, ובתוך כך סיים חברו את תפילתו, האם רשאי לפסוע ולהפסיק באמירת "עושה שלום" בין הווידו לנפילת אפיים?

תשובה: אין בזה כלום, כמו שאומרים פסוק: "רחום וחנון" וגו' לפני "לדוד אליך". ואם יצאה, יפסע שלוש פסיעות בשתיקה ויאמר "עושה שלום" אחר כך.

"בעד יום - סוף וביא סוף הארבעה" האנדרטת מאיר מאזרח שלישי

תורת החסידות

תפילה בכוונה

נאמר: "קנה אל ה' חזק ונאמן לך וקנה אל ה' (תהלים כו, יד). קיווי אחר קיווי, אומר רש"י: אם לא תתקבל תפילתך, חזור וקוּוּה. אל תתיאש, אלא חזור שוב ושוב עד שה' יענה לך. בסופו של דבר ה' יענה לך, כי ה' עונה לכולם, רק שלפעמים יש מחיצות מחמת הרהורי עבירה וכדומה. אולם זה כשאדם בא להתפלל באמת, אבל לפעמים בזמן התפילה האדם יודע בדיוק מה הוא יעשה אחר התפילה, כיוון שיש שקט בבית הכנסת והוא מתרכז יפה בתוכניות שיש לו אחר כך... כמו כן, הוא לא

דברי מרדכי

אנדרטת של מוסר והשקפה מסורתית של דאשי"ר האנדרטת מאיר מאזרח שלישי

חשיבות חינוך ילדי ישראל

ממנו את כל הקדושה שבו. אבל ראה המלאך "פי לא יכל לו", שכן יעקב דבק ואחז בקדושה בכל כוחו. או אז אמר המלאך: אם ליעקב אינני יכול - אגע בכך ירכו, להשפיע טומאה על בניו וזרעו אחריו, יוצאי ירכו. לזכר המאבק הזה "לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה". כלומר, תמיד יעשו בני ישראל חשבון נפש ויבדקו את עצמם, שמה היצר הרע הצליח לפגוע בילדי ישראל חלילה, כדי לזכור ולהזכיר את חשיבות חינוכם של ילדי ישראל.

"על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה אשר על כף היד עד היום הזה כי נגע בכף ידך יעקב בגיד הנשה" (לב, לג)

צריך להבין: מה הקשר בין ההלכה לטעמה? יעקב אבינו רצה שיהיו כל בניו ויוצאי ירכו צדיקים ויראי שמיים. שרו של עשוי יודע היטב שכאשר יש "קול יעקב" - אין הידיים ידי עשוי, ואבד כוחו וחילו. לכן נאבק המלאך עם יעקב, כדי לנצח אותו ולבטל

מזכר יסודות ואמונת עמנו, משיבתו של ראש השנה האנדרטת מאיר מאזרח שלישי

שבחי מוסר

התעוררות לחשבון נפש

לפעול ולחזק. אם אתעצל בנושא זה, הרי ישכיבו גם אותי לישון". בתוך הדברים החל לבכות: "הקב"ה נותן לי רק טוב, ומה אני מחזיר לו? ממש כלום. הוא גם הותיר אותי מהמלחמה, יחיד מכל בני משפחתי, ומה אני עושה למענו?!"

מה יגידו למעלה?

ובודקים מי הם השכנים מלמעלה שהוריהם כה לחוצים מה ידברו שם... לימים הבינו שזכו לגדול במחיצת אנשים גדולים, שכל שיגע ושיגם הוא בעולם הנצח.

בני ביתו של מרן זצוק"ל חששו לבריאותו ושמרו עליו מפני פעילות מאומצת. כאשר אחד מבני הבית ניסה למנוע את רבינו מפעילות חיזוק מסויימת, אמר לו רבינו: "אנשים בגיל שלי, כבר השכיבו אותם ל'ישון', ואם השאירו אותי בחיים מוטל עליי

בניו של רבינו זצוק"ל מספרים, שמאז שהם זוכרים את עצמם הם היו שומעים את הוריהם חוזרים שוב ושוב על משפט אחד: "מה יגידו למעלה?" שנים רבות היו מביטים לקומה שמעליהם בחשש

זמירות לשבת

רחמן חוס על עם לא אלקן. ושלח להם ציר נאמן, ובשר עם סגלה: נגילה הללויה וכו'.

נגילה הללויה נגילה, כא זמן הנגילה. א-י ש-די קבין נדחי ירדתי. וגרש משנאי, נפשי בהם נגלה: נגילה הללויה וכו'.

שלח לי בן ישי גואלי. וקנה לי בית היכלי, באויבי עשה כלה: נגילה הללויה וכו'.

כי אשמרה שבת א-י ישמרני, אות היא לעלמי עד בינו וביני:

אסור מצא חפץ עשות דרכים, גם מלך בן דברי צרכים. דברי סתורה או דברי מלכים, אהנה בתורת א-י ותתקמני: בו אמצא תמיד נוח לנפשי, הנה לדור ראשון נתן קדושי. מופת בנות להם משנה בששי, ככה בכל ששי יכפל מזוני: רשם בדת הא-י חק א-י סגנו, בו לערך להם תמיד לפניו. על כן להתענות בו על פי נבוניו, אסור לבד מיום כפור עוני: הוא יום מקבד הוא יום תענוגים, להם ויוון טוב בשר ודגים. השמחים בו הם שמחה משיגים, כי יום שמחות הוא ותשמחני: מתחיל מלאכה בו סופו להקביר, על כן אכבד בו לבי בבורית. אתפלה לא-י ערבות ושתירות, מוסף וגם מנחה הוא יענני:

לעילוי נשמות

ויטוריו בן משה רבא ז"ל אינס בת מזל רבא ז"ל תנצב"ה

לחצולות

מאיר ואורלי רבא ז"ל חזילים עידן, ט"ב, דנה, נטע וחברות לאה ז"ל תנצב"ה

לעילוי נשמות

מזל גבאי בת שרה ז"ל מלבי"ע ט"ז סיון התשע"ב תנצב"ה

לעילוי נשמות

משה סגן בן מסעודה ז"ל מלבי"ע י"ח סיון התשע"ב תנצב"ה

לחצולות

אילן ומיה סגן ז"ל חזילים נחיה יוסף ואחיה משה ז"ל לראות ניסים בן עליה מור יוסף ז"ל תנצב"ה

תפילת העוזרים: ריבוננו של עולם, יהי רצון מלפניך ה' אלוהינו, שלא יארע דבר תקלה על ידנו, ולא יכשל בדבר הלכה, וישמחו בנו חברינו... ויהי רצון שכל מעשינו יהיו לקדש את שמו בעולם, ללא פגיות אישיות ולא למטרות כבוד ותהילה.

למען חסר מכשול - לא לא ללמוד בגיליון בזמן התפילה ובשפת קריאת התורה | הגיליון שצנן בגיזה

שאלות ותשובות

המאמר מביא את דעות רבנינו

שאלה: החלון בסלון ביתנו פונה לכיוון צפון, ובעלי כל הזמן סוגר את התריסים בטענה שקרא באיזה מקום שאור השמש החוזר מצד צפון מזיק מאוד לעיניים. האם יש אמת בחשש זה? ואם כן, מה ניתן לעשות?

תשובה: אין בכך שום חשש כלל.

שאלה: האם יש דבר כזה "הקמת מזל"? אם כן, כיצד עושים את זה? **תשובה:** אמרתי כמה וכמה פעמים, כי מפורש בגמרא (שבת קנב.) כי עם ישראל הם למעלה מהמזל, ואין אחרון מאמינים במזלות אלא הגויים. ומי שמאמין באבינו שבשמיים אינו מתבונן במזלות כלל.

שאלה: האם בזמן התפילה מותר ללבוש מעיל על הטלית גדול או שמא צריך להקפיד שהטלית תהיה בכל מקרה מעל הבגדים?

תשובה: על פי דברי רבינו האר"י ז"ל ורבינו הרש"ש ז"ל, זכותם תגן בעדנו, הטלית גדול היא "אור מקיף", וצריכה להיות מעל כל הבגדים החיצוניים של האדם. ולכן, מי שהולך בגשם עם טלית ולובש עליה מעיל בדרכו, בבואו לבית הכנסת ייתן את הטלית על בגדיו ויתפלל.

שאלה: חבר המליץ לי ללכת לרב שנתן קמע ויכול לעשות לי תיקון. האם הרב ממליץ על כך?

תשובה: תלך לכותל המערבי להתפלל, זה הכי מצליח!

מאור ישראל

המאמר מביא את דעות רבנינו

ראו חובבתכם לפני המקום!

(א), שכאשר התאספו עולי רגלים במועדים הוציאו לפנייהם את לחם הפנים, להראות איך הלחם פולט אדים, חם ממש כבשעה שהוציאו אותו מהתנור לפני שבעה ימים. נס ופלא המעורר השתאות - כאילו הרגע אפוא אותו. מדוע הראו להם? שואלת הגמרא ומסבירה: "ראו חובבתכם לפני המקום!" **ראו עד כמה ה' מחבב אתכם, ולמענכם מבטל סדרי בראשית** בבית המקדש. וזה החידוש בקריעת ים סוף.

אורחות ישר

המאמר מביא את דעות רבנינו

חנן (המשך)

למדרש מה מלמדנו הכתוב באומרו: "חושף שִׁבְטוֹ שׁוֹנֵא בְנוֹ", והלא דרכו של אב להימנע מלהכות את בנו? אלא ללמדך... **אַלְא, מִתּוֹךְ שֶׁאֵינוֹ מוֹכִיחוֹ עַל דְּבָרֵי חֻמָּה וְעַל דְּרָף אֶרֶץ נִקְרָא "שׁוֹנֵא"**, כשונא שאינו חפץ להיטיב למי שהוא שונא. **שֶׁכָּל מִי שֶׁמוֹכִיחַ אֶת בְּנוֹ עַל חֻמָּה וְעַל דְּרָף אֶרֶץ הוּא נִקְרָא "אוֹהֵב"**, החפץ להיטיב ולתת לאהובו כמה שיותר. **שֶׁנֶּאֱמַר: "וְאוֹהֵב שֶׁחֵרוֹ מוֹסֵר"**. ובמדרש הוסיף: "וכן הקב"ה, מתוך שהוא אוהב את הצדיקים מייסרן בעולם הזה בייסורין ובשעבוד מלכויות כדי שתהא להם לכפרת עוון".

בהסדר נשתתף

המאמר מביא את דעות רבנינו

מחזיק עצמו למה שאין בו

עד שהאדם הזה לא פתח את פיו לא ידענו אם הוא חכם או טיפש, אך משפתח את פיו נגלה קלונו והתברר שאינו יודע בין ימינו לשמאלו. זו הגאווה, **אדם מחשיב עצמו בעצמו**, אך האמת היא שגם כשאחרים מחשיבים ומעריכים אותו עליו לומר לעצמו שהם טועים בו, שאין זה באמת כך. יחשוב בדעתו שיש חכמים שאינו מסוגל לפתוח את פיו על ידם, יבין ויאמר: "מי אני ומה חיי? זה רק מחייב אותי".

זמירות לשבת

שמה נתאסף בעיר הבירה, ומתוך ישמע קול שירה. ואז נרליק את המנונה, בבית שובן מעונה: חביבי וכו'.

חביבי, ו-ה חביבי, הא-ל המלך תרחמן. ישלח משיחו הנאמן, הנאמן:

ראה לפני ישראל עמך, והשיבם נא לגבולך. ואז נראה כל זכורך, שלש פעמים בשנה: חביבי וכו'.

אב תרחמן שמע קולנו, שלח בן דוד וינאנו. נשוב לציון עיר קדשנו, ונשלוט בה ביד רמה: חביבי וכו'.

אלף אקרא ו-ה א-ל גורא א-ל גורא. ופקד נפן שהעמים זרות ו-ה, א-ל גורא.

שועתה תקבל א-ל שובן מרומים, ותחדש שחריתך לעד וְלְעָלְמִים. הָעוֹלָם תִּזְנֶה עִמָּךְ נֶאֱמַר, בּוֹשֵׁץ מְבוֹר לֹא מִצָּא עֲזָרָה, א-ל גורא, א-ל גורא: אלף אקרא וכו'.

לָתֵם אֶת הָאוֹבֵב בִּי יְדוֹ נִבְרָה, אֲכַל אֶת פְּרִיָּה וְעוֹד יְדוֹ לֹא קִבְּרָה. שֶׁלֹּחַ בּוֹ חֶמֶד וְעֵם וְנִקְמָה, יִאֱמָרוּ הָעַמִּים שֶׁמֶךְ נִקְרָא, א-ל גורא, א-ל גורא: אלף אקרא וכו'.

מְרוֹם זָכָר נֶאֱבָרִית אִישׁ חָלוֹם חָלוֹם, תִּרְבֶּה אֶת זְרַעוֹ וְתֵן לוֹ שְׁלֹם עוֹלָם. נֶאֱמַר רָצָה נִזְעַר וְתֵן אֶת זְרַעוֹ, עַד מִתִּי וְיִתֵּן שֶׁה פְּזוּרָה. א-ל גורא, א-ל גורא: אלף אקרא וכו'.

חִידוֹ וְיִתֵּן יוֹם בּוֹ מִקְדָּשְׁךָ וְתִבְנוֹן, וְיִנָּח חָלוֹם בִּי שֶׁכֵּן עָלָיו הַשֶּׁנִּי. וְשִׁיר וּמְזִמּוֹר לִפְנֵינוּ נִגְמֹר, בִּי יִדָּךְ עַל הָאוֹבֵב נִבְרָה. א-ל גורא, א-ל גורא: אלף אקרא וכו'.

לעילוי נשמת ביתנו לוי בת נעימה ז"ל נלב"ע י"ט תמוז ה'תשפ"א תנצב"ה	לעילוי נשמת יהודה בן ר' חיים דנין זצ"ל נבריא בן יהודה דנין ז"ל תנצב"ה	להצלת אוריאל ואילנה דנין ומשפחתם הי"ד	להצלת אורון בת הי"ד ומשפחתו יצחק, אידים, עידן ומעין הי"ד	לעילוי נשמת אורח שאנו ב' ניסים ושמואל מלמד ע"ה נלב"ע כ"ה תשרי תשפ"ג תנצב"ה
---	--	---	---	---

זכויות ותרומות

© תהליך: רוב התכנים בגיליון מעוססים מתוך ספרים המוגנים על פי כל חוק ובהתאם לכל דין בזכויות יוצרים של מחברי הספרים. אין לעשות שימוש בגיליון זה ו/או בתכנים המעוססים ו/או בתכני המערכת ללא קבלת רשות מפורשת מהגיליון וממערכת הגיליון. תמונות ומצגים באדיבות: יעקב אלמקום-אמנות יומית | רב יומה שטרן | רב מרדכי כהן | חוברות 'בנות המקראות' | ד. בינמן | יוני גרשטיין | אדוקים 360 | וקסבארג | אנציקלופדיה לתכני יומית | פוסט ציון | מאיר טויר | שיחות הר"ג בנצל - באדיבות ישיבת הכותל | מנחם כלי המקדש | ספר 'מורא של תורה' | ספר שיעורים לספר ויקרא | אוסף גנך קידוש השם בני ברק | סגן המאורות |

שאלות ותשובות

הדור החדש במוסדות של

שאלה: לגבי נשיאת כפיים:

א. כהן שהוא רופא בבית החולים, ולצורך עבודתו נצרך הוא להיטמא למתים, האם נפסל ואינו יכול לישא כפיו ולזכות לשאר מעלות הכהונה?

ב. כהן ששתה שאר משקים משכרים, האם יכול לישא כפיו?

תשובה: אם הכהן הוא רופא מומחה יותר מהאחרים, חייב לעשות הכול על מנת להציל את החולה, ודבר זה כולל ניתוחים וכריתת איברים מטמאים בר מין, ויכול הוא להיכנס לתוך בית החולים אפילו בזמן שיש שם נפטרים, כל זמן שנצרך הוא לכך לשם עבודתו ולשם הצלת חיים.

ובוודאי אינו נפסל כלל ויכול לישא כפיו, וכן יכול לעלות לקרוא בתורה ראשון.

ולגבי השאלה השנייה: אם הכהן שתה יין יותר משיעור רביעית, אפילו שהיין מזוג, לא יישא כפיו עד שיסיר את היין ממנו, כלומר עד שיפיג את יינו על ידי הליכה או שינה.

והוא הדין לגבי שאר משקים משכרים, אם אינו ראוי לדבר עם המלך אסור בנשיאת כפיים.

ומזה הטעם תיקנו שלא יישאו הכהנים כפיהם בתפילת המנחה, שמא ישתו יין בסעודת הצהריים. אבל בתעניות אין חשש כזה, לכן נושאים כפיהם במנחה של תענית.

הרב רבי ראובן אלבז שליט"א

חממה ומוסד

נפקדו בזכות חסד

שנים היא באה לעשות חסד עם החולים בבית החולים. "אכן כן", אמרו לה, "ועכשיו היא ילדה תינוק בריא ושלם, ברוך ה'!" אותה אישה לא זכתה לילדים במשך שנים ארוכות, ועכשיו, בהיותה בת חמישים שנה, זכתה להיפקד! למה? כי במשך שנים עשתה יחד עם בעלה חסד עם החולים בבית החולים, במסירות גדולה.

החפץ חיים זצ"ל כותב שבני אדם מחפשים סגולות שונות ומשונות, אך אין סגולה כמו החסד, שהיא הגדולה בסגולות.

אני מכיר יהודי שבמשך שנים עשרה שנה לא היו לו ילדים. הוא קיבל על עצמו ללכת לבתי חולים ולסייע לחולים. את ליל הסדר הוא ואשתו לא חגגו בביתם, אלא בבית החולים. במשך שנתיים-שלוש עשה כך, סיפק את צורכי החולים והשתדל לשמחם. הרופאים לא האמינו שאותו אדם יכול להוליד, וגם על אשתו טענו שעקרה היא, אך ברוך ה' הם נפקדו בזרע של קיימא וזכו בנן אחר בן!

כמו כן, סיפרה לי הרבנית שהלכה לבקר מישהי בבית החולים, ושאלו אותה שם אם היא מכירה את פלונית אלמונית. כן, אני מכירה אותה. במשך

עולת יצחק

פני חממה ומוסד שליט"א

עשה כך רב

שנעלם מאיתנו. אין מה להיות כחמור נושא ספרים. תמיד יש מה להוסיף לקח והבנה, ולא הכול נכתב. זאת ועוד, גם מה שנכתב - לא תמיד הכול מוסמך, וגם לא תמיד היה זה למראית עיני תלמידי חכמים. ובכל עת ועת הווים ומתחדשים דברים, שאלות ועניינים שצריכים הכרעת חכם בהבחנתו הדקה ובידיעתו הברורה. צא ולמד מכמה ספרים שנתחברו על ידי אנשים שהיו קרובים לגדולי הדור, מה שזכו ללמוד מתוך הנהגותיהם.

(קובץ "דברי חפץ")

תורת רבינו יורם

פני חממה ומוסד שליט"א

פירוט הבקשות בתפילה

לבקש, ובכל זאת תבקש באופן ברור. ואת זה רמז יעקב אבינו עליו השלום בפסוק: "הֲצִילֵנִי נָא מִיָּד אָחִי מִיָּד עֲשֹׂוֹ", כי לכאורה המילה "עֲשֹׂוֹ" מיותרת, מאחר שיעקב אמר: "מִיָּד אָחִי", ויש ליעקב רק אח אחד והוא עשיו הרשע, ולמה כפל הלשון ואמר: "מִיָּד אָחִי מִיָּד עֲשֹׂוֹ"? מכאן כתב הזוהר הקדוש (פרשת וישלח קט"ו), שצריך האדם לפרש בקשותיו בתפילתו לפני ה' יתברך שמו.

"הֲצִילֵנִי נָא מִיָּד אָחִי מִיָּד עֲשֹׂוֹ" כי יָדָא אָנְכִי אֶתְּוֹ פֶּן יִבְּאוּ וְהִכְנִי אֶם עַל בְּנִים" (לב. יב)

שמעתי מאבא היקר רבינו יורם אברג'ל בשם חז"ל הקדושים: כאן לימדה אותנו התורה הקדושה, שכאשר האדם מבקש בקשות ממלך מלכי המלכים הקב"ה, צריך שיפרש ויבאר את בקשותיו, כלומר יבקש ברור. אומנם הקב"ה בוחן ליבות וכליות וידוע את המחשבות, וממילא הוא יודע מה אתה רוצה

הרב רבי שניאור זלמן מלאדי זצ"ל האדמו"ר הקונו בעל התניא ושלחן ערוך הרב

רבי שמואל סלנט זצ"ל רבה ומונהג של עיר האשכנזים ב-ים

רבי עזרא עטייה זצ"ל ר"י 'פורת יוסף'

רבי סעדיה בן אור זצ"ל מחכמי תימן, מקובל

רבי חכם ששון קניז עבודת מורח זצ"ל - מחלוקת המקובלים, בעל 'באר לנח'

רבי אריה לוי זצ"ל רב האמריים (חזון של הגר"ש זאנז'א)

רבי אפרים מנשה הכהן זצ"ל רב המקובלים (אבן של חכם שלחן ערוך)

זמירות לשבת

שבת בני ברחוק לא תקח גם את שֶׁלֶךְ, השמחה תחיד, העולם לפניך:

הולך ברחוק, מנענע ירך, עינים צופים לך, הלב פועם בך: השמחה תחיד, העולם לפניך:

מי עשיר ומי שמת, בעולם הזה אורת. לא בחיל ולא בכת, המון ויהי לך: השמחה תחיד, העולם לפניך:

הבט ושא עיניך, מי נתן כל-אלה לך, גם בנים לשלחך. אם תודה רק לבוראך, בן תמיד ויהי לך: השמחה תחיד, העולם לפניך:

יודוך רעיוני יי רועי, חי ביום שבת קדש יום השביעי: יום אשר בלית בו כל מלאכה, אומר מי שרית על כל זולתך. ומעשים עשית, אין לבולתך, לי בן אמתך חיש להרגיע: חי ביום וכו'.

שביעי בחרת ראש לכל המנונים, ואותו קדשת בשבועות ושנים. חיש אשר נשאת לגע אמונים, ופרם מאסונים ארתי ורבעי: חי ביום וכו'.

רצה במנוחתך יום זה יום מנוחה, וביום עבודתך, המצא לי הנוחה. ותכן לשבתתך, משאת ואריות, וששון ושמחה ויהי שעשועי: חי ביום וכו'.

אל-עולם שבלו, שבת תבוננו, ונרך בחלו, שים אור בעדנו. ואף משכן שילח, תשוב תעלנו, מתרח עננו, אורי וישעי: חי ביום וכו'.

לעילוי נשמת רות סייילס בת סופי ז"ל נלבית ביום טבת ה'תשפ"א תנצב"ה	לעילוי נשמת שמעון ירח בן עישה (עליזה) ז"ל נלבית ב' ניסן ה'תשע"ח תנצב"ה	לעילוי נשמת מורן אסתר סמסון ז"ל בת סופי ז"ל נלבית ב' ניסן ה'תשפ"ב תנצב"ה	לעילוי נשמת עזרא סנדרוס בן שמחה ז"ל נלבית ב' ניסן ה'תשפ"א תנצב"ה	לעילוי נשמת מטילדה סנדרוס בת זוריה ז"ל נלבית ב' טבת ה'תש"פ תנצב"ה
---	---	---	---	--

חגית פרגון בת רחל	למשפחות קסבי צברי ואדרי	שלומי ומעיין אליה והילדרי	איילת השחר בת אסתר דת	אביבה נתנני בת מרסלה ובני משפחה	אוריאן בן גילה	גבוראי ועילאי בני מורן	נועה בת סיגלית	הודיה בת שמורת	יורי כהן	שמעון זנדרה	רחמים מגיד	נאיר שלום	אוהד חפץ	שלום ימיני
----------------------	-------------------------------	---------------------------------	--------------------------	---------------------------------------	-------------------	------------------------------	-------------------	-------------------	----------	----------------	---------------	-----------	----------	------------

הקב"ה יברך אותם ואת משפחתם וימלא כל משאלות ליבם לטובה ולברכה, בכל מכל כל, יזכו לעושר ואושר וכל טוב סלה, מתוך בריאות איתנה ונהורא מפלא.

שאלות ותשובות

החידוש יצחק מלכא שליט"א

שאלה: מהו הפירוש ומהו המקור למנהג שהאישה תלוש ותאפה חלות לכבוד שבת כדי שתקיים מצות הפרשת חלה ותתקן את חטא חוה, שאיבדה את אדם הראשון, שהיה חלתו של עולם?

תשובה: המקור לכך בדברי המדרש (בראשית רבה יד, א), וביאורו הרוקח, שבתחילה לקח הקב"ה מים והשקה את פני האדמה (ככתוב: "ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה" - בראשית ב, ו), וגיבל את העפר כעיסה וברא את האדם ("ויצרך ה' אלקים את האדמה" - שם, ז). הרי שתהליך בריאתו של אדם הראשון כההליך עשיית החלה, ולכן נקרא "חלתו של עולם".

וב"מחצית השקל" כתב שכוונת המדרש בזה, שכשם שהעיסה מתוקנת על ידי הפרשת חלה, כן העולם לא נתקן כי אם אחר בריאת אדם הראשון, כי כל תכלית העולם אינה אלא בשביל האדם, שהוא נזר הבריאה.

שאלה: האם נכון הדבר שהמתעסק בצורכי שבת ביום שישי, השבת מגינה עליו בעולם הבא?

תשובה: כתב החפץ חיים ב"שם עולם": "שמעתי בשם גדול אחד שאמר לפי מה שידוע מחז"ל, שמי ששומר שבת בעולם הזה, אז גם שם בעולם הבא, אף אם נתחייב חס ושלום עונש גהינום עבור עוונותיו, אינו נענש ביום השבת. נחשב לאיש ההוא זמן שבת מעת שהתחיל בערב שבת להתעסק בצורכי שבת, ומגינה עליו זכות השבת. ודומיא דמוצאי שבת, שעד שישלימו ישראל סדריהם אינם נענשים בגהינום אף שהוא כבר לילה, מטעם שנמשכת קדושת השבת עד זמן זה".

קטעי חידושי מפורסמים של חידושי בנידו שמואל שליט"א

חידושי חפשיה

עשיו פחד

נקטיל ליה נחש אחד אני מביא והורג אותו. **אָזל** **ההוא בר נש לההוא לגיון** הלך זה האדם, שהוא שרו של עשיו, לאותו הלגיון, פירוש שחזר אל עשיו. **אמר ליה חד בר נש אתי, וכל מאן די קריב בהדיה נשכיה חד חוץא דהוא מיייתי ומיית** אמר לו, בן אדם אחד בא, שהוא יעקב, ומי אשר מתקרב אצלו, נושך אותו נחש אחד שהוא מביא, שהיינו קליפת שור וחמור, ומת. **שמע ההוא לגיון ודחיל שמע אותו לגיון, שהוא עשיו, ופחד. אָמר יאות דאזיל לקבליה ואתפייס בהדיה** אמר עשיו, ראוי וטוב שאלך לקראתו להתפייס עימו.

תורת אשהו

חידושי חפשיה עם האר"י חידושי יוסף פינטו שליט"א

בשניים מתברכים

רבות אשר אף הן מתחילות באות ב', וכן יש ברכות אשר מתחילות באות א'. אם כן, מדוע התורה מתחילה באות ב' ולא באות א'? אלא, **הקללה הגדולה היא להיות אחד לבד, והברכה הגדולה היא להיות שניים יחד**. ולכן א' זה לא טוב, וב' זה טוב יותר. כאשר האדם נמצא עם עוד מישהו הוא נעשה ברוך בכל מעשה ידיו, וכשהאדם לבדו הוא נהיה ארור.

נאמר בפרשתנו: "ויוותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו". וניתן לפרש, שכאשר האדם נותר לבדו ורוצה לעבוד את בוראו לבד, בלי להשפיע על אחרים, מיד בא מלאכו של עשיו ומנסה אותו בנסיונות קשים, שנאמר: "וַיֹּאבֶק אִישׁ עִמּוּ". ואמר חז"ל: מדוע התורה הקדושה מתחילה באות ב' ולא באות א'? ותירצו ואמרו, משום שבאות א' יש קללה - **ארור**, ובאות ב' יש ברכה - **ברוך**. וקשה, הרי יש קללות

חלב הארץ

לקדושת חפשיה של חידושי שמואל אברהם שליט"א

חשיבות ההכנה למצווה

מאוד לעשות הכנה למצווה בהקדם האפשרי. ומכלל ההכנה הנכונה והראויה שיעשה האדם קודם כל מצווה, **שיתיישב בליבו ובדעתו קודם קיום המצווה**, שבזה מכניס בחינת נשמה לגוף המצווה, בבחינת דבריהם הקדושים במשנה מסכת זבחים (פ"ד מ"ו): לשם שישה דברים הוצב נזב וכו', אמר רבי יוסי, אף מי שלא היה בליבו לשם אחד מכל אלו - כשר, שהוא תנאי בית דין, שילבו המחשבה הולכת אלא אחר העובד. והיינו להורות ש**כח הכוונה והמחשבה בעת קיום המצווה הוא עיקר גדול**.

(חלב הארץ ח"ב עמוד 5)

זמירות לשבת

עזרי א-ל חי להקניע, את יצר המפתה המריע. מבקתך אין מושיע להושיעני:
דלתי תשובה חי פתח לי, כי שבתתי מחטאי ומעלי. אָנא צורי, שמע קולי, מחר ענני. אודה עלי פשעי, אתה תשא עוני:
סוד ימינה פשוטה, לקבל את נפש המתחרטה. ולא תוסף, תחטא, אֵלֶיךָ קוני. תרחק נא מעליה, תברת פת הצפוני:

מוֹלֵא א-לֵי וְגִדְלוֹ, יָרַעַד גּוֹפִי בָּלוֹ. בָּצֵר לִי אֶקְרָא לוֹ, י-ה עֶזְרִי לְקַחְלִי, וּבְסוּב לִב אֲשִׁיר לוֹ. י-ה צוֹר עֶזְרִי לְקַחְלִי:
יֵצֵר לוֹ עוֹלָם וּבְצִלְמוֹ אָדָם, עוֹשִׂים רְצוֹנוֹ בְּאֵמָה בָּלָם. בָּחַר בְּגוֹעַ עֲבָדוֹ אֶבְרָהִם, לְקַדְּשׁוֹ לְעוֹלָם. עֲלִיָּהם פִּרְשׁ צִלּוֹ, וְהוּא עֶזְרִי לְקַחְלִי. שְׂכַחְתִּי מִי מִנָּה וּמִי יָדָה לוֹ.
י-ה א-לֵי עֶזְרִי לְקַחְלִי: מוֹלֵא א-לֵי וְגִדְלוֹ וכו'.
צִיר הַשָּׁמַיִם וְאוֹיְבֵי בָּלָה, וְעַם יָדִיד עֲלֵה יַעֲלֵה. א-ל נַעֲרִץ שְׁעוֹתָי עֲנֵה, וּבְכִרַת מַעֲוֵנוֹ לְשִׁמְךָ יוֹדֵה. פָּדֵה וְרוֹמֵם נָא, קְרִיָּה נְאֻמָּתָה. י-ה עֶזְרִי לְקַחְלִי, וּבְסוּב לִב אֲשִׁיר לוֹ.
י-ה א-לֵי עֶזְרִי לְקַחְלִי: מוֹלֵא א-לֵי וְגִדְלוֹ וכו'.

לחפשיה תחילה ואחר משה אלברכילי הי"ד חידושים נעמי, יחזקאל, איתמר ויוסף הי"ד	לחפשיה גילה בת שרה הי"ד ושתוכה לשמחה ונחת	לעילוי נשמת שלמה עזרן בן יוסף וסעידה י"ד נלב"ע י"ב תשרי ה'תש"פ תנצב"ה 	לעילוי נשמת יעקב שיטריס בן זוזרה י"ד נלב"ע כ"ב בשבט ה'תש"פ תנצב"ה 	לעילוי נשמת משה (מאיר) בן מנחם קרובי י"ד נלב"ע כ"ג תמוז ה'תש"פ תנצב"ה 									
ואלה עצמיו על הכרזתו:													
בנימין שלום	לירן ניסים דוד חזל והודיה גבאי	לירון ולירון דמארי	שמעון וגילית גורנו	יוסף בן שמחה ונחמה מלכה	חנן טייב	אבנר חמנון	משפחת חוכרה	נטלי יסייב	ג'וליה אטל	נאור, זארה, ינון ובר יוחאי בר	ירון וגילית מנוח	אליהו לוי	נתנאל עובדיה
מבשר שילוח	המב"ר יברך אותם ואת משפחתם וימלא כל משאלות ליבם לטובה ולברכה. בכל מכל כל יזכו לעושר ואושר וכל טוב סלה. מתוך בריאות איתנה ונחורא מעליא.												
13													

משכן שילה 14

הרה"ג
שמואל יעקב
בורגשטיין זצ"ל - ראש
ישיבת "קריית מלך"

הרה"ג
שמואל אבן דגן זצ"ל
מחכמי מרוקו

הרה"ג
שלמה זלמן אוירבאך
זצ"ל - ר"י קול תורה
משכונת פוסקי ההלכה

הרה"ג
משה שטייט זצ"ל
מחכמי מרוקו

הרה"ג
מאיר שמואל מדיובניק
זצ"ל
האור שמח

הרה"ג
יעקב יוסף זצ"ל
ראש ישיבת חזון יעקב

הרה"ג
אהרן ראטה זצ"ל
בעל "השומר אמנים"

שמירת הלשון

מאת הרה"ג אשר וסרמן שליט"א
מחבר ספרי "דרך ברכה"

פירוט י"ז הלאוים שייתכן לעבור עליהם על ידי לשון הרע (המשך)

הזמאות מעשיות

טז. (דוגמה נוספת) חברות יקרה במיוחד

הנדיב המפורסם הרשל קירשביין הוא אדם נעים וחברותי. יש לו הרבה חברים, ואין זה פלא - **החברות עם הרשל היא חברות משתלמת ביותר**. ראובן נהנה מאוד מהחברות עם הרשל. הרשל העניק לו הלוואות ביד רחבה ונוחה, עצות מהשטח והצעות להשקעות משתלמות ממש. גולת הכותרת היא המתנות המכובדות שהוא נהג להעניק לראובן בכל שמחה משפחתית. החברות זרמה על מי מנוחות והייתה נעימה לשני הצדדים, עד לפירוק השותפות בין הרשל קירשביין לבין השותף שלו - העשיר מר כספי. **השותפות התפרקה בקול רעש גדול. המחלוקת הייתה בעיצומה**. שני הצדדים נלחמו בבית הדין בכל האמצעים שעמדו לרשותם. מהר מאוד עברה המריבה גם לרחוב, כאשר חבריו הרבים של הרשל מצדדים בצדקתו, ואילו משפחתו המסופעת של מר כספי תומכת בו בכל פה.

מהרגע הראשון החליט ראובן שהוא לא יתערב בעסקים לא לו. הוא נזהר לא לפגוש את חבריו הנדיב הרשל, אבל לצערו, כבר בשבת הם נפגשו בקידושא רבא של אחד מהמכרים. הרשל התקרב אליו בחיוך מלבב והתעניין בשלומו. ראובן ניסה לשוחח על דא ועל הא, אך מהר מאוד הגיע הרשל לנושא החם.

"שמעת על הבגידה של כספי?" הרשל התיישב על הכיסא, נכון לנהל שיחה ארוכה על הנושא. ראובן חש שהוא עומד בפני ניסיון לא קל. **יש לו סיפור עסיסי מהעבר, על בגידה אחרת של מר כספי**. אם רק יספר זאת להרשל קירשביין, החברות שלהם תשגשג ותפרח. ראובן התלבט מאוד. הוא ידע כי גם אם לא יספר מאומה, אלא רק יקשיב לדבריו של הרשל ויוסיף כמה מילות הסכמה - ימשיך למצוא חן בעיניו. לעומת זאת, אם יתחמק, יוכל הרשל לכעוס. ייתכן שיראה זאת כהסכמה עם מר כספי, והחברות עימו עלולה להיפגע, וממילא גם חשבון הבנק...

אולם ראובן, שלמד הלכות שמירת הלשון, ידע כי אדם שמדבר לשון הרע מתוך מטרה למצוא חן עובר על **איסור חנופה**. לכן התחמק ראובן בכמה מלמולים ויצא במהירות מהמקום.

יז. הורים נבגדים

כשזרקו את אורי, בנם של בני הזוג מרון, מתלמוד התורה שבו למד, חשו ההורים נבגדים לחלוטין. למרות ההתראות החוזרות והנשנות, ואף שבנם אורי עשה מעשים שלא ייעשו, הם היו בטוחים שלא היה צריך לבצע צעד נורא שכזה. התחושה שלהם הייתה שצוות תלמוד התורה כלל לא הבין את הקשיים שלהם עם אורי. **"הם לא הבינו עם מה אנחנו מתמודדים"**, אמר מר מרון בזעף. "לא הבינו ולא ניסו להבין". הגברת מרון בכתה. היא לא ידעה מה יהיה עם אורי ודאגה ביותר. **"הלוואי שה' ישלם להם, שגם הם ירגישו מה שאנחנו מרגישים עכשיו"**, אמרה בכעס ובחוסר אונים.

הגברת מרון עברה על הלאו "לא תקלל חרש", משום שמתוך כעסה קיללה את הצוות החינוכי.

קיצור הלכות לשון הרע חפץ חיים

טז. הלאו השישה עשר - "ולא תהניפו את הארץ" (המשך)

א) אם בסיפור הלשון הרע או הרכילות הוא מתכוון להחניף לשומע, כגון שידוע שהשומע שונא את אותו האדם; שהוא מספר עליו, ועל ידי שמספר לו ימצא חן בעיניו - עובר גם על איסור חנופה.

ב) וכן שייך אופן נוסף של חנופה לגבי המקבל - אם אחד מספר בגנות חבריו, והשומע יודע שאין דיבורו כדון ואף על פי כן הוא מנענע בראשו להסכמה ואף מוסיף כמה מילים לפגם (מפני שקיבל טובות מהמספר) - עובר על לאו של חנופה, וצריך בשעת סיפורו להתחזק שלא לסייע לו אף בתנועה אחת שייראה ממנה שהוא מסכים לסופר; ואם המספר ישמע לתוכחתו - חייב גם להוכיחו.

יז. הלאו השבעה עשר - "לא תקלל חרש"

מצוי מאוד שהמספר לשון הרע מתוך כעס גם מקלל בשם ה' את מי שהוא מדבר עליו, ובזה הוא עובר על לאו גמור: **"לא תקלל חרש"**, ואפילו הוא מקלל בשם ה' בלועזית. ועובר על לאו זה גם אם מקללו שלא בפניו.

סיכום הלאוים

הרי חישבנו שבעה עשר לאוים המצויים בדרך כלל בסיפור לשון הרע, ויש מהם שחייבים עליהם מיתה בידו שומים או שמפסיד על ידם את חלקו לעולם הבא.

זמירות לשבת

מגותה ושמחתה אור ליהודים, יום שבתו יום מחמדים.
שומרינו וזוכרינו הקה מעידים, כי לששה כל בראים ועומדים:
שמי שמים ארץ וימים, כל צבא מרום גבוהים ורמים.
תנין ואדם וחתית ראמים, כי בן-ה' צור עולמים:
הוא אשר דבר לעם סגלתו, שומר לקדשו מבאו ועד צאתו.
שבת קדש יום הקדוה, כי בו שבת א-ל מקל מלאכתו:
במנוחת שבת א-ל יחליצך, קום קרא אליו וחיש לאמצך.
נשמת כל חי וגם נצריךך, אבל בשמחתה כי כבר רצך:
במשנה להם וקדוש רבה, ברוב מטעמים ורות נדיבה.
וזכו לרב טוב המתענגים בה, בבראת גואל לחיי העולם הקא:

חסין בשם הוא, ואהלה,
כי אין כמותו, ואין כמפעלו.
הימים ראיהו, כי בשעלו.
מדר מימיהם - צדי ואו ריש.
ושאון גליתם, שין בית ריש:
יוצר מידו וכו':
קום עשה פלא, העלה השבי,
מבית הכלא, אל עיר הצבי.
שם ירעה טלה, זאב עם לבוא,
עז ירך הראה - מס הא ריש.
ובאורך נראה, אף ואו ריש:
יוצר מידו וכו':

יוצר מידו עשר וריש,
אשר לקבדו שין יוד ריש:
צור מעוז דלים, באמת שמו,
רוכב גללים, מי וקרמו.
מלאכים קלים, רצים לנאומו,
וכל זולתו - שין קוף ריש.
כי אין צור בלתו, אף חית ריש:
יוצר מידו וכו':

לעילוי נשמת
זיוה שמואל בת ריספו ז"ל
נלבית י"ג תשרי התשפ"ב
תנצ"ח

לעילוי נשמת
רבקה (רונית) בת שבתאי ודלי ז"ל
נלבית כ"ב סיון התשפ"ב
תנצ"ח

לעילוי נשמת
דלי בת דוד וחמרה ז"ל
נלבית כ"ה טבת התשפ"ב
תנצ"ח

לעילוי נשמת
שבתאי בן ראובן ובת ציון ז"ל
נלבית י"ב חשוון התשפ"ב
תנצ"ח

לעילוי נשמת
אבישלו ישראל רוזיליו ז"ל
נלבית כ"ו אייר התש"פ תנצ"ח

ואלה יעמדו על הברשות:

עופר גד	גיא אליעזר	למיטל	דניאלה כהן	נעם אליהו	לחנה בת	רות בת	עידן וסיון	שיר בת	מאור	יובל וישיה	שמואל	מרדכי סבר	משפחת
בן בתיה	חלאוי	יהודה בת	בת ירדנה	בן יוניט	אורנה	לולו	יוסף	דינה	זמורה ועמליה	קלפה והילדים	נחמה צירק	מורידי סבר	שלומוב
ומשפחתו	ומשפחתו	ושושנה							בוסטרו	והילדים			

הקב"ח יברך אותם ואת משפחתם וימלא כל משאלות ליבם לטובה ולברכה, בכל מכל כל, יזכו לפגוש ואושר וכל טוב סלה, מתוך בריאות איתנה ונחמא מעליא.

שיעור תורה לשבת

הרה"ג אשר דרוק שליט"א
מחבר הספר 'דורש טוב - בראשית'

רשעים - ברשות ליבם

"וְרָצוּן שְׂשׂוֹ לְקָרְאֵנוּ וְחֻבְקָהוּ
וְיִפְלֵי עַל צְוָרְדוֹ וְיִשְׁקָהוּ וְיִבְכּוּ" (יג. ד)

מִרְן הָרֵב שֶׁךְ צַ"ל אָמַר פֶּעַם וּוְאֵרֵט שִׁישׁ
בְּכוּחוֹ לַחֲזֹק מְאוּד, וּבִסְיֵעֵתָא דְשִׁמְיָא נְרַחֵב
מַעַט בְּבִיאוֹר הַדְּבָרִים.

יִשְׁנָה שְׂאֵלָה יְדוּעָה בְּחֻז"ל, שְׂאֵלָה שְׂמִשְׁהָ
רְבִינָא, רַעֲיָא מִהֵימָנָא, הִיא הָרֵאשׁוֹן שְׂשָׁל
אוֹתָהּ. גַּם שְׂלֵמָה הַמֶּלֶךְ וְאֶסְפָּר שְׂאֵלוֹ אוֹתָהּ.
זוֹהִי שְׂאֵלַת הַשְּׂאֵלוֹת: "צָדִיק וְרַע לוֹ, רַשָּׁע
וְטוֹב לוֹ?" הַגְּמָרָא אוֹמֶרֶת, כְּשֶׁשְׂמִשְׁהָ רְבִינָא
בִּיקֶשׁ מִהִי יִתְבָּרַךְ "הוֹדַעְנִי נָא אֵת דְּרַךְךָ"
(שְׁמוֹת לז. יג), הוּא הִתְכוּוֹן לְשִׂאֵל אוֹתָהּ הַשְּׂאֵלָה
הַזֹּאת וּבִיקֶשׁ לְדַעַת מַדּוּעַ יֵשׁ צָדִיק וְרַע לוֹ,
רַשָּׁע וְטוֹב לוֹ.

וּלְכַאוּרָה יֵשׁ לְהִתְבּוֹנֵן: הִרִי הַתּוֹרָה מִלֵּאָה
בְּאֵין סְפּוֹר דּוּגְמָאוֹת הַמִּרְאוֹת בְּאוֹפֶן בְּרוּר
אֶת הַהִיפֶךְ הַגְּמוּר, שְׂמִי שְׂצָדִיק - טוֹב לוֹ
בְּחִיִּים, וְמִי שְׂרַשָּׁע - רַע לוֹ בְּחִיִּים.

אָמַר הָרֵב שֶׁךְ וּוְאֵרֵט כּוּה: כָּל הַשְּׂאֵלָה שֶׁל
צָדִיק וְרַע לוֹ, רַשָּׁע וְטוֹב לוֹ, הִיא רַק
לְאִנְשִׁים שְׂצוֹפִים מִרְחוּק. מִרְחוּק נִרְאָה
שִׁישׁ צָדִיקִים - בְּכָל הַדּוֹרוֹת וְגַם הַיּוֹם -
שְׂעוֹבִירִים עֲלֵיהֶם הָרֵבָה דְּבָרִים לֹא פְשׁוּטִים,
הַתְּמוּדָאוֹת וְנִסְיוֹנוֹת בְּחִיִּים, וְרַע לָהֶם,
וּמֵאִידֶךְ יֵשׁ רַשָּׁעִים שְׂחִיִּים טוֹב... אֲבָל מִי
שֶׁמִּתְקַרֵּב יוֹתֵר נּוֹכַח לְרֹאוֹת שְׂאֵין צָדִיק
שֶׂרַע לוֹ וְאֵין רַשָּׁע שְׂטוֹב לוֹ.

תִּתְקַרֵּב לְרַשָּׁע שִׁישׁ לוֹ דִּירָה, לֹא דִירָה
אֲלֵא טִירָה, מִשְׁהוּ אֲגָדִי - עַל פְּנֵי נִרְאָה
שְׂטוֹב לוֹ. אֲבָל כְּשֶׁתִּתְחַבֵּר אֵלָיו וְתִכְרִי טוֹב
יוֹתֵר אֶת הָאִישִׁיּוֹת הַפְּנִימִית שֶׁלוֹ, תִּרְאָה
שְׂבִאֲמַת לֹא טוֹב לוֹ. אֵין לוֹ יוֹם אֶחָד טוֹב,
וְגַם לֹא שְׁעָה אֶחָת טוֹבָה. אֵין רַשָּׁע שְׂטוֹב
לוֹ! בְּחִיצוֹנִיּוֹת, מִרְחוּק, נִרְאָה שְׂטוֹב לוֹ,
אֲבָל בְּאֲמַת לֹא טוֹב לוֹ!

וְכֵן לְהִיפֹךְ: כְּשֶׁתִּתְקַרֵּב לְצָדִיק אֲמִיתִי,
לְאִישִׁיּוֹת שֶׁלוֹ, לְפְנִימִיּוֹת שֶׁלוֹ, תִּרְאָה
שְׂחִיכּוֹ מִמֵּתִקִּים וְכוּלּוֹ מִחֲמָדִים, עוֹז וְחִדּוּה
בְּמִקְוָמוֹ. הוּא חֵי חִיִּים שְׂמִחִים וּמֵאוֹשְׂרִים.

הַשְּׂאֵלָה שֶׁל "צָדִיק וְרַע לוֹ, רַשָּׁע וְטוֹב לוֹ",
הִיא רַק עַל הַהִתְרַשְׁמוֹת הַנִּרְאִית כְּלָפִי חוּץ.
שׂוֹאֵלִים אוֹתָהּ הָעוֹמְדִים מִרְחוּק, וְלֹא אֵלּוֹ
שְׂמִתְקַרְבִּים וּמְכִירִים אֶת הָאִישִׁיּוֹת הַפְּנִימִית
שֶׁל הַצָּדִיק וְהַרַשָּׁע.
עַד כָּאֵן דְּבָרֵי הָרֵב שֶׁךְ צַ"ל.

ברצוני להביא דוגמה מהפרשה אך נראית צורת חיים של רשעים ואין נראית צורת חיים של צדיקים.

עֲשִׂיו כַּעַס עַל יַעֲקֹב אֲבָל זֶה לֹא הִיא סֵתֵם
כַּעַס. הַכַּעַס הַזֶּה הַמִּשְׁיֵךְ לְפַעֲפֵעַ גַּם עֲשִׂרוֹת
שָׁנִים אַחֲרֵי שְׁנוֹל, בְּסִפּוֹר שְׂקָרָה עִם הַבְּרוּכּוֹת
וְהַבְּכוּרָה. רַש"י אוֹמֵר בְּתַחֲלִיל הַפְּרָשָׁה: "כָּאֲנִי
אֶל אֲחִיקֵי אֶל יַעֲשׂוֹ" - שְׂאֵתָה הִיִּית קוֹרָא לוֹ
'אֲחִיק', דַּע לָךְ: הוּא עֲשִׂיו, עוֹדֵנוּ בְּשִׁנְאוֹתֵינוּ.
מְדוּבָר עַל אָדָם שְׂעִדִּין מִלֵּא שְׂנֵאוֹהָ בְּרֵמָה
כְּזוֹ שְׁהוּא מְבִיא עֵימּוֹ צָבָא שְׁלָם, עִם אַרְבַּע
מֵאוֹת רֵאשִׁי גִיִּסוֹת, כְּדִי לְהַרְגוֹ אֶת יַעֲקֹב
אֲבִינוֹ וְאֵת כָּל אֲשֶׁר לוֹ.

עַל מָה הוּא בְּעֵצֶם כּוֹעֵס?

הוּא בְּעֵצֶמוֹ הַסְּבִיר: "וְיַעֲקֹבֵנִי זֶה פְּעַמִּים, אֵת
בְּרַכְתִּי לָקַח וְהִנֵּה עֵתָה לָקַח בְּרַכְתִּי". כְּתוּב
שִׁיחֻק אֲבִינוֹ נִבְחַל מְאוּד כְּשֶׁעֲשִׂיו נִכְנָס. הוּא
פָּחַד שְׂאוּלִי הוּא בִּירֵךְ לֹא אֶת הַבְּכוֹר, וְהַבְּרוּכּוֹת
צְרִיכוֹת לְהִגִּיעַ לְבָכוֹר! אוֹלָם כְּשֶׁעֲשִׂיו אָמַר
לוֹ: "אֵת בְּרַכְתִּי לָקַח וְהִנֵּה עֵתָה לָקַח בְּרַכְתִּי",
יִחֻק נִרְגַע וְאָמַר: הַבְּכוּרָה אֲצֵל יַעֲקֹב. נִתְּתִי
אִפּוּא אֶת הַבְּרוּכּוֹת לְבָכוֹר. אִם כֵּן, הַכּוֹל בְּסִדֵּר.

עֲשִׂיו מִכֵּר אֶת הַבְּכוּרָה בְּרִצּוֹן גְּמוּר וּבִדְעָה
צָלוּלָה, בְּשִׁטָּר כְּתוּב וְחֵתוּם. הוּא לֹא סֵתֵם
מִכֵּר אוֹתָהּ, אֲלֵא "וְיִבְצֵז עֲשׂוֹ אֵת הַבְּכֹרָה".
הַמִּפְרָשִׁים אוֹמְרִים שְׂלֹא בְּכִדִּי כְּתַבָּה הַתּוֹרָה
אַחֲרֵי מִכִּירַת הַבְּכוּרָה: "וְיִאֲכַל וְיִשְׁתֵּי וְיִקְחֵם וְיִלְךְ
וְיִבְצֵז", מִשּׁוּם שֶׁעֲשִׂיו לֹא הִתְחַרֵּט עַל הַמִּכִּירָה
גַּם לְאַחֵר שְׂאֵל וְשִׁתָּה וְנִרְגַע, אֲלֵא גַּם אִז
וְיִבְצֵז עֲשׂוֹ אֵת הַבְּכֹרָה" - מִי צָרִיךְ אוֹתָהּ? "הִנֵּה
אֲנִכִּי הוֹלֵךְ לְמוֹת" - בְּגִלְלָה! וְכִפִּי שְׂכַתָּה רַש"י:
"אָמַר עֲשִׂיו: מָה טִיבָה שֶׁל עֲבוּדָה זֹאת? אָמַר
לוֹ: כִּמָּה אֲזַהֲרוֹת וְעוֹנָשִׁים וּמִיתוֹת תְּלוּיִים בָּהּ,

הרה"ג
רפאל אקאוות צ"ל
מחבר ספר 'דורש טוב'

הרה"ג
ישראל משה דובינסקי
צ"ל - מחבר ספר 'דורש טוב'

הרה"ג
יעקב חיים מנחם צ"ל
בעל 'מפתח חיים'

הרה"ג
יחיא בן שמואל בדיח
צ"ל - מחבר ספר 'דורש טוב'

הרה"ג
יוסף חיים זוננפלד צ"ל
רבה הראשון של העדה
החרדית בירושלים

הרה"ג
אפרים חסאן צ"ל
מחבר ספר 'דורש טוב'

הרה"ג
יוסף חיים זוננפלד צ"ל
מחבר ספר 'דורש טוב'

זמירות לשבת

דָּרֹר יִקְרָא לָבֵן עִם בֵּת, דָּרֹר פּוֹרֵחַ בְּתוֹךְ בְּרָכָה,
וְיִנְצְרֶם כְּמוֹ בֵּת, וְגַם כָּל אֲשֶׁר בְּרָכָה.
נַעֲמִים שְׂמֻכָּם וְלֹא יִשְׁכַּח, נִתֵּן צָרִי בְּאֵשׁ עֲבָרָה,
שְׂבִי נִחוּ כִּיּוֹם שְׁבִת: שְׂמַע קוֹלִי כִּיּוֹם אֶקְרָא:
דָּרוֹשׁ נְיוֹ אוֹלָמִי, אֶ-לֵּהִים תֵּן כְּמִדְּבַר הָרַ,
וְאוֹת יִשְׁעַ עֲשֵׂה עִמִּי, תֵּרֵם שְׂטָה בְּרֹאשׁ תִּרְחֶה.
נָטַע שִׁירֶךְ בְּתוֹךְ כְּרָמִי, וְלִמְנוּחֵיךְ וְלִנְחֻלָּה,
שְׁעָה שְׁעוֹת בְּנֵי עַמִּי, שְׂלוֹמִים תֵּן כְּמִי נְחֶה:

אֲשִׁיר לֹא-ל אֲשֶׁר שְׁבִת, מִמְלָאכְתּוֹ כִּיּוֹם שְׁבִת.
נִתְּנָה לָעַם כְּבִכְבָּת, עֵין תִּמְדִּי וְיִנְצְרֶנּוּ.
שְׂמֵרוֹ יִשְׂרָאֵל שְׁבִת כִּי, אוֹת בִּינִי וּבִינֵיכֶם הוּא:
כְּמִדְּבַר הוּא מְכַל מִיּוֹם, כִּי בּוֹ שְׁבִת צוֹר עוֹלָמִים.
נִחוּ בּוֹ לֵב עֲנוּמִים, שְׂמַח יִשְׁמַחְנָהוּ:
שְׁבִת קִדְשׁ יוֹם מְנוּחָה, בּוֹ נִסּוּ יִגְוֹן וְאִנְחָה.
עַם אֶ-לֵּי בְּהִשְׁקָט וּבְכִשְׁתָּהּ, שְׁבִת עֲנֵן יִקְרָאוּהוּ:
הָא-לֵּי אֲשֶׁר בָּחַר בְּנִי, שְׁבִת קִדְשׁ הַנִּחְיָלָנוּ.
מִן תַּעֲמִים הַבְּרִיָּלָנוּ, לְהִיּוֹת לָנוּ לֹא-לֵהִים הוּא:
לְהִיּוֹם רִנָּה וּפְגֻחָה, לְכַבֹּד שְׁבִת כִּי בּוֹ נָחוּ.
כִּי יִשְׂרָאֵל בּוֹ יִשְׁמַחוּ, שְׂמַחַת עוֹלָם עַל רֹאשִׁים הוּא:
תִּזְקֹק וְשִׁלַּח מִשִּׁיתָנוּ, וְיִשְׁבִּי אֶת שְׂבִיתָנוּ.
וְאֵן נִשְׁבּוֹת שְׁבִיתָנוּ, עוֹלָם שְׂכָלֵנוּ שְׁבִת הוּא:

לְעִילּוֹ נִשְׁמַח

סַעֲדָה בַּת אֲמִימָה שְׂמִיָּלָה ז"ל
נִלְכְּבָה כִּיט אֲדָר ב' ה'תשפ"ב
תַּנְצִיחָה

לְעִילּוֹ נִשְׁמַח

מִימּוֹן כְּמוֹם בִּן לְוִיָּה שְׂמִיָּלָה ז"ל
נִלְכְּבָה כִּד שְׁכַת ה'תשפ"ב
תַּנְצִיחָה

לְעִילּוֹ נִשְׁמַח

ר' יַעֲקֹב מִימְרָאן בִּן שְׂמַחָה ז"ל
נִלְכְּבָה כִּיט מִרְחֻשׁוֹן ה'תשפ"ב
תַּנְצִיחָה

לְעִילּוֹ נִשְׁמַח

אֲסֵתֶר לִוי בַּת רַחֲמִים וְחִבִּיבָה ז"ל
נִלְכְּבָה כִּיט שְׁכַת ה'תשפ"א
תַּנְצִיחָה

לְעִילּוֹ נִשְׁמַח

מִתְּתִיָּה לִוי בִּן מִרְדִּי וְשִׁדְרָה ז"ל
נִלְכְּבָה כִּיט אֲב ה'תשע"ח
תַּנְצִיחָה

יוֹהֲנָנָה עֲדִי	שׁוֹשָׁנָה	אוֹפִיר וְחַן	יְהוּדָה	תַּנָּה שְׂמֻנָּה	רוֹעֵי גִרִי	סִימִי שְׂמַחָה	גִּיא וְשִׁירָן	מִתָּן	יוֹסֵף אֲלֵכָו	שׁוֹשָׁנָה בַּת	רִינָה בַּת	עֲמוֹס מִדָּר	מִשְׁפַּחַת	רוֹנִית בַּת
וְיִוְדָה שְׂלֵמָה	וְיִוְדָה שְׂלֵמָה	וְיִוְדָה שְׂלֵמָה	וְיִוְדָה שְׂלֵמָה	וְיִוְדָה שְׂלֵמָה	וְיִוְדָה שְׂלֵמָה	וְיִוְדָה שְׂלֵמָה	וְיִוְדָה שְׂלֵמָה	וְיִוְדָה שְׂלֵמָה	וְיִוְדָה שְׂלֵמָה	וְיִוְדָה שְׂלֵמָה	וְיִוְדָה שְׂלֵמָה	וְיִוְדָה שְׂלֵמָה	וְיִוְדָה שְׂלֵמָה	וְיִוְדָה שְׂלֵמָה

חֲקִי"ח בְּיָדָה אוֹתָם וְאֵת מִשְׁפַּחָתָם וְיִשְׁלַח כָּל מִשְׁאָלוֹת לִיבֵם לְסוֹבָה וְלִכְרֵכָה, בְּכָל מַלְכָּה כֵּל, זִכְרוֹ לְעוֹשֵׂי וְאוֹשֵׁר וְכָל טוֹב סֵלָה, מִתּוֹךְ בְּרִיאוֹת אֵינִתָּה וְנִחוּרָא מְפַלְא.

פרשת השבוע

אבל מה זה הדבר הזה לצוד נשים מתחת ידי בעליהן? **להתחתן ולהישאר רווק...**

בסוף פרשת תולדות, מי שמתבונן - מתחשק לו לצחוק באמצע קריאת התורה... כתוב שם שרבה אמרה ליצחק: "קצתי בחיי מִפְנֵי בְנוֹת חַת, אִם לֹקֵחַ יַעֲקֹב אִשָּׁה מִבְּנוֹת חַת כָּאֵלֶּה מִבְּנוֹת הָאָרֶץ, לָמָּה לִי חַיִּים". כתוב **בדרשות הר"ן** שבנות כנען היו מושחתות במידותיהן, ומשום כך חששה רבקה, שאם חלילה יעקב ייקח אישה מהן - הנכדים והנניעים יהיו כולם מושחתים במידותיהם.

יצחק קורא ליעקב ומצווה אותו: **"לא תקח אשה מבנות כנען"**. הוא מורה לו ללכת לפדן ארם, למשפחת בתואל אבי אימו, ולקחת אישה מבנות לבן אחי אימו. התורה כותבת שיצחק מברך את יעקב בכמה וכמה ברכות, טרם לכתו למשפחת אימו.

עשוי עד לכל זה. הוא רואה ושומע שיצחק אינו מעוניין בבנות כנען, הוא רואה ושומע שיצחק מברך את יעקב על כך שהוא שומע בקולו והולך לחפש אישה אצל משפחת אימו ולא בארץ כנען. מקרא מלא דובר בכתוב: **"וַיֵּרָא עֵשָׂו כִּי בָרַךְ יַעֲקֹב אֶת יַעֲקֹב וַיִּשְׁלַח אוֹתוֹ פְּדָנָה אֲרָם לִקְחַת לוֹ מִשָּׁם אִשָּׁה בְּכָרֹכּוֹ אוֹתוֹ וַיְצַו עָלָיו לֵאמֹר לֹא תִקַּח אִשָּׁה מִבְּנוֹת כְּנָעַן"**. והרי עשוי רוצה ברכות. רק לפני רגע הוא התמלא כעס ושנאה על כך שיעקב לקח לו את הברכות. עשוי גם מתהדר במצנת כיבוד אב, שהוא מקיים בהידור רב. ומה הוא עושה לעת הצאת? **"וַיִּלֶּךְ עֵשָׂו אֶל יִשְׁמָעֵאל וַיִּקַּח אֶת מְחֻלַּת בֵּת יִשְׁמָעֵאל בִּן אֲבִירָם אֶחָת נְכִיּוֹת עַל נָשָׁיו לֹא לָאִשָּׁה"**. מפרש רש"י: "על נְשָׁיו" - הוסיף רשעה על רשעתו, שלא גירש את הראשונות".

שאלת השאלה: עשוי! זה מה שאביך רוצה? שתהייה לך כמה נשים מבנות כנען ועוד אחת שלא מבנות כנען? אתה שפוי? **הרי שמעת בזה הרגע שאביך שונא את בנות כנען. מדוע**

איך מגרש את נשותיך, בנות כנען?

זאת ועוד, מצד אחד אתה, עשוי, מזלזל בבכורה ובברכות הקשורות אליה בקשר ישיר, ומצד שני כשאתה שומע שיעקב קיבל את הברכות, מיד אתה צועק **"צַעֲקָה גְדֹלָה וּמָרָה עַד מָאֹד"**. פתאום אתה מתחיל לבכות! והבכי הזה היה בכי אמיתי! חז"ל אומרים במדרש **"שומר טוב"** על הפסוק (תהלים פ, ו): **"וַיִּתְשַׁקְמוּ בְּדַמְעוֹת שְׁלִישׁ"**: שלוש דמעות בכה עשוי, שנאמר: **"צַעֲקָה גְדֹלָה וּמָרָה"**, ובשכרן השליטו הקב"ה מסוף העולם ועד סופו.

מה קרה לך, עשוי? פתאום אתה מאמין בברכות ואף בוכה עליהן? הרי זלזלת בהן, אמרת: מי צריך בכורה, מי צריך ברכות!

ובכלל קשה: אם אתה מאמין בברכות וכועס על יעקב שלקח לך אותן, הווי אומר שאתה אווזו שהברכות מביאות לאדם הצלחה. אם כן, איך לדעתך תוכל להרוג אותו? אם תהרוג אותו - זה מוכיח שהברכות לא שוות כלום...

רבתי! יש הרבה שאלות וסתירות בהתנהגותו של עשוי, אולם לכל השאלות האלו יש תשובה אחת: **רשעים ברשות ליבם!** בעוד שהצדיקים ליבם ברשותם, והם מצליחים להשליט את המוח על השכל - הרשעים אינם מסוגלים לכך, והם נשלטים על ידי ליבם.

נשים לב מאיזה פסוק למדו חז"ל שעשוי ברשות ליבו: **"וַיֹּאמֶר עֵשָׂו בְּלִבּוֹ יִקְרְבוּ יָמֵי אָבְלִי אֲבִי וְאֶהְרֹגָה אֶת יַעֲקֹב אָחִי"**.

חז"ל אומרים, שלעתיד לבוא ייכנס עשוי לגן עדן בגלל מצנת כיבוד אב שהייתה לו, והקב"ה יגרום אותו משם. כיבוד אב! ומה זה **"יִקְרְבוּ יָמֵי אָבְלִי אָבְלִי"**? זה כיבוד אב! יש דעה בחז"ל ש"יִקְרְבוּ יָמֵי אָבְלִי אָבְלִי" אין פירושו רק שהוא חיכה שיצחק ימות, אלא הוא אמר: **אני אדאג שהוא ימות...**

שאלת השאלה: עשוי הרי היה אלוף האלופים בכיבוד אב! "אמר רבי שמעון בן גמליאל: כל ימיי הייתי משמש את אבא, ולא שימשתי אותו אחד ממאה ממה ששימש עשוי את

אביו. אני, בשעה שהייתי משמש את אבא, הייתי משמשו בבגדים מלוכלכים, ובשעה שהייתי יוצא לדרך הייתי יוצא בבגדים נקיים. אבל עשוי, בשעה שהיה משמש את אביו **לא היה משמשו אלא בבגדי מלכות!** אמר: אין כבודו של אבא להיות משמשו אלא בבגדי מלכות" (בראשית רבה סה, טז).

שאל רבי אייזיק שר צ"ל: "מה הבעיה של רבן שמעון בן גמליאל ללבוש גם הוא בגדי מלכות? וביאר: כיבוד אב צריך לנבוע ממקור אמיתי. אין זה מן החוכמה לחקות מישהו. זו לא חוכמה שרבן שמעון בן גמליאל יחקה את עשוי וילבש בגדי מלכות כמוהו בבואו לשמש את אביו. הווי אומר, שעשוי הגיע לבד להרגשה הזאת, שהוא לא יכול לשמש את אבא אלא בבגדי מלכות!

אז מה קרה לו, לעשוי? פתאום הוא רוצה שהזקן הזה יעצום את העיניים, והוא גם מתנדב לזרוז את העצימה על ידי החברה שלו... מה קרה?

חז"ל גילו לנו מה קרה: עשוי מוצא את עצמו פתאום עומד בפני דילמה, מלחמה פנימית: **מצד אחד** הוא כועס על יעקב ורוצה להורגו, **מצד שני** הוא לא יכול להרוג אותו כל עוד יצחק חי. מצד אחד ליבו חושק להרוג את יעקב, ומצד שני יש לו כיבוד אב, שהוא הדבר החיובי היחיד שכן עשה בימי חייו. הוא **עומד בפני התמודדות: במה לבחור? ומאחר שהרגיל את עצמו לעשות את מה שהלב חושק - נעלם כיבוד האב.**

לכן דווקא כאן מלמדת אותנו התורה את תכונת עשוי, שהוא ברשות ליבו, להראות לנו שמי שהוא ברשות ליבו, גם הדבר החיובי היחיד שכן היה בו - אם הוא יסתור את רצון ליבו - גם אותו הוא יהיה מוכן להפסיד!

כל אדם צריך לדעת: אם הוא רוצה להיות מבורך - ולא רק מהבחינה שיבנה את אישיותו לנצח, אלא גם מהבחינה שתהיה לו שמחת חיים בעולם הזה - עליו לבנות **אישיות אמיתית**, אחידה לאורך כל הדרך, לא מזוגות, פעם ככה ופעם ככה, וזאת על ידי לימוד מוסר ועבודה פנימית, **שיהיה המוח שליט על הלב.**

הרה"ג
משה הלברשטאם זצ"ל
ר"י דברי חיים בעל
שרת דברי משה

הרה"ג
יצחק יעקב וייס זצ"ל
בז"ל מנחם צחק,
אב"ד העדה החרדית

הרה"ג
יחיא עבאחל זצ"ל
מחמ"ת אב"ד העדה
התימנית בירושלים

הרה"ג
יחיא צחק חלוי
זצ"ל חורב הראשי
והראב"ד ליהדות תימן

הרה"ג
יהושע שוהבני זצ"ל
מסקנולי ישיבת שושנים
לזרז בירושלים

הרה"ג
חיים שמואלביץ זצ"ל
ראש ישיבת מיר

הרה"ג
בן ציון קאניקא זצ"ל
על ציון הספרים בירושלים
של חזקוני, בעל קונוסר דמאסיה

זמירות לשבת

י-ה רבון עולם ועלמא. אתה הוא מלכא מלך מלכא.
עובר גבורתך ותקומתא. שפר קרמך להחיותא:
שבתין אסר צפרא ורמשא. לך א-להא קדישא.
די ברא כל נפשא. ערין קדישין ובני אנשא.
תיות ברא ועופי שמאי:
י-ה רבון וכו':
ברבין עובדך ותקפין. מכיך רמא וזקף כפיין.
לו יתיה גבר שנין אלפין. לא יעור גבורתך בחושבנא:
י-ה רבון וכו':
א-להא די ליה יקר ורבותא. פרוק ית ענך מפום אריותא.
ואפיק ית עמך מנו גלותא. עמך די בחרת מכל אפאי:
י-ה רבון וכו':
למקדשך טוב ולקדש קדישין. אתר די ביה יתדון רוחין ונפשיין.
ויומרון לך שירין ורחשין. ברושלים קרמא דשופרא:
י-ה רבון וכו':

חשף זרועך, לקבין פוזרים,
גלה קין ישעך, ודגלך הרם:
קומי יחידתי, ושובי בתשובה,
אחותי רעיתי, הנה גואלך בא:
תמודה וקרה, רבת המעלות,
גם מן נבחרת, צאי נא במחולות:
זכרתי לך חסד, נעורך נעורים,
חילך איסר, באבני ספירים:
קול דודי הנה בא מרגל על התרים,
קומי לך ואזובת, כי בא קין דרורים:

אעופה אשכונה, וארחיקה נדר,
במךבר אלינה, ואולי אמצא דוד:
נשק אהבתו, בלבי בוערה,
מיום פרדתו, נפשי עלי קרה:
ודדי מני ברה, הלך עזבני,
איוז דרך ארה, ואלקה גם אני:
יצאתי לבקש, דודי בין חברים,
לנדרתי במוקש, חבוני השומרים:
צפיתי לדודי, מתי ובוא אלי,
לבישני עדי, וירחם עלי:

לעילוי נשמת גבוריאל בידה ז"ל בן יאסין חתי נלכ"ע י"ד אב ה'תשפ"ב תנצב"ה	לעילוי נשמת שמואל שראס"ר בן סעיד ז"ל נלכ"ע י"ב אלול ה'תשפ"ב תנצב"ה	לעילוי נשמת יוסף יצחק בן לאה ז"ל נלכ"ע ה' אלול ה'תשפ"ב תנצב"ה	לעילוי נשמת הוריה חיה בת אל"ם עליזה בן-שושן ז"ל נלכ"ע י' חשוון ה'תשפ"ב תנצב"ה	לעילוי נשמת אל"ם עליזה בת פרחיה בן-שושן ז"ל נלכ"ע י' תשרי ה'תשפ"ב תנצב"ה
--	---	--	--	---

מירדכי בן חנינה שרה בת אלה	מעוז מאיר וזכור סיגלית	שלי עמר ישראל יעקב שאלו בן חנה	יעקב ישראל בן ז'ורט	רמנים ועדינה גבראלוב וכל משפחתם	רעות והלה יונתן בן רחל	ישראל דהאן ומשפחתו	מבורך בן רות	יוסף בן גדלה	הראל ונסלי מנחם וילדין	הילה נועה בת מרים	ענתאל, עדן מלאכי, בארי, עלי ואחיה מנצב"ה	אסתר רחמים בת סולטנה
----------------------------------	------------------------------	--------------------------------------	---------------------------	---------------------------------------	------------------------------	--------------------------	-----------------	-----------------	---------------------------	----------------------	---	----------------------------

שיעור תורה לשבת

הרה"ג עידן בן-אפרים שלי"א

עונג שבת - ד

אכילה מוזיקה • דיאטה

נמשיך לדבר בעניין האכילה בשבת. נפסק להלכה שאדם שהאכילה מזיקה לו ויש לו עונג לא לאכול, לא יאכל בשבת (שו"ע רפח, ב),¹ וכמעט קרוב הדבר להיות איסור אם הוא משער שהאכילה תזיק לו, והיינו כשגם כזית קשה לו לאכול, אבל אם יכול לאכול כזית חייב לאכול (משנ"ב א). ומותר לאדם לעשות דיאטה בשבת, גם אם מבטל מעט מעונג שבת, כי הוא אינו נמנע מלאכול לגמרי, רק מצמצם אכילתו, ובלבד שיאכל פת כשיעור בסעודות שבת (ילקוט יוסף, שבת ד, עמ' קע).²

ביגוד • ביגוד שאינו עונג

יש ללבוש לכבוד שבת בגדים נאים (שו"ע

רסב ג), והוא אחד הדברים שגורמים לאדם עונג. וכל המרבה לכבדה בבגדים, הרי זה משובח (משנ"ב ט). הגאון רבי חיים קניבסקי זצ"ל סיפר שבנערותו, בהיותו לומד בשיבת לומז'ה בפתח תקווה, המשגיח הגאון רבי דב זוכובסקי זצ"ל שלח אותו לשאול את החזון איש לגבי כבוד שבת ועונג שבת, מה מהם עדיף? למשל, אחד שלובש עניבה בשבת, שיש בזה כבוד שבת, אבל בשבתות הקיץ כשחם היא אינה נוחה לו ואינו מתענג בה, האם בכל זאת ישתדל ללכת איתה משום כבוד שבת? והשיב: "אם אינו עונג אינו כבוד!" ומטעם זה אמר רב חיים שלא היה לובש עניבה, כי בארץ ישראל בדרך כלל חם ואין זה עונג ללבוש אותה, והפעם היחידה שלבש הייתה ביום חתונתו מחמת כיבוד אם. גם הייתה תקופה שבשבת נעל נעלים נאות יותר משל חול, אך היה קשה לו ללבוש אותן זמן ממושך, שאז כבר לא היו עונג עבורו, ולכן בביתו נעל נעלי חול, וכשיצא לתפילות נעל את נעלי השבת הנאות יותר (בגדי שבת עמ' פח; א"ד אמות כח, ז).

הרהור בעסקיו

לגבי הרהור בעסקיו בשבת, נאמר בנביא: "וכבדתו מעשיות דרכיה, ממצוא חפציה, ודבר דבר", ודרשו חז"ל (שבת קנ) שדווקא דיבור בעסקיו אסור, אבל הרהור מה העסקים צריכים למחר - מותר. אולם כתב רבינו יונה (איגרת התשובה), שאסור לאדם שיהא ליבו טרוד בעסקיו בשבת, ואף על פי שאמרו חכמים שהרהור מותר, אם יש לו מתוך הרהור טרדת לב או נדנדו דאגה - אסור, שנאמר: "ששית ימים תעבד ועשית כל מלאכתך", ואמרו במכילתא: וכי אפשר לאדם לעשות כל מלאכתו בשישה ימים? אלא שבות ותחשוב בדעתך כאילו כל מלאכתך עשויה, שלא תהרהר עליה. וכן אנו אומרים בתפילה: "מנוחת שלום השקט וקטט, מנוחה שלימה שאתה הוא רוצה בה". ובברכת המזון אנו אומרים: "שלא תהא צרה ויגון ביום מנוחתנו". ע"ש. והטור והשולחן ערוך (שו"ח) כתבו שהרהור בעסקיו מותר, ומכל מקום משום עונג שבת, מצווה שלא יחשוב בהם כלל ויהא בעיניו כאילו כל מלאכתו עשויה.

הרה"ג שמעון בנאי זצ"ל פוסק עולה של תורה בעיר גמליה

הרה"ג שמואל אויערבאך זצ"ל ראש ישיבת 'מעלות' התורה

הרה"ג שלום שרעבי זצ"ל המוריד סאלם ראש קהילה בראשון לציון

הרה"ג ניסים מויאל זצ"ל ראש מוסדות כנס שלמה למען שמו אברהם מרדכי קרית

הרה"ג מנחם חכם זצ"ל רבה של אור עקיבא

הרה"ג יעקב משה חורלי זצ"ל רב שכונת חורסן ירושלים

הרה"ג יוסף ברוך זצ"ל רבה של גלבא חורסן

(תפארת שמשון, שמות, קנה). יש כאלה המתנחמים בכך שלא משנה מה יאכלו, תמיד הם נשארים רזים, אבל לא העיקר להיות רזה, העיקר להיות בריא.

תאוות העישון - ראויים הדברים להיאמר גם לגבי עישון סיגריות, שאדם משלם כסף כדי להזיק לבריאותו... ואחר כך סובל ומשלם במיטב כספו לרופא כדי שאולי יציל משהו מבריאותו. לצערנו גם אנשים שומרי מצוות שחלילה לא יחממו בשבת מרק בצורה אסורה ויקפידו תמיד על מוצרי "מהדרין", לוקים בשיגעון זה. אפילו רופאים שיוזעמים להרצות על הנוקים הנוראים שבעישון, גם הם מתפתים לזה. **האם היצר נותן למעשן עולם הזה? הוא גוזל ממנו עולם הזה!** מי שלא נפל למלכודת העישון, אינו מסוגל אפילו 'לעמוד במחיצתו' של המעשן... היו שטענו שמותר לעשן כי "שומר פתאים ה'". (הפתי שאין יודע תחבולות להינצל מצרתו, הא-ל שומרו, כשמשלים עליו בטחוננו. רד"ק), אבל הרי עדים אנו שה' אינו רוצה לשמור פתאים אלו! **בתי החולים ובתי הקברות מלאים פתאים כאלה**

שה' לא שמר עליהם... זה כוחו של היצר הרע, לשכנע אדם להאמין לשקר מוחלט (הגרא"ה) נבצל שלי"א בשיחות לספר במדבר עמ' קמט).

2. במקורות כתב הרב דהיינו שעושה כן לצורך שמירה על בריאותו. אבל נראה

1. על פי זה כתב **המגן אברהם** (רמב"א), שאדם שהדגים אינם טובים לו לפי טבע גופו או ששונאם, לא יאכלם, כי **שבת ניתנה לעונג ולא לצער**. וקשה מכאן על מה שכתב בספר **בני יששכר** (מאמרי השבתות, מאמר ג), שאסטיניס שבימי חול אכילת חמין מזיקה לו, לא דיאג בשבת, כי ברכה שורה במאכלים לנפש ולגוף.

מאכלים מזיקים - גם נראה שאדם הנזהר מלאכול מאכלים המכילים שומן רווי או סוכר בכמות גבוהה, ייזהר מהם גם בשבת אף שהם טעימים ומתענג בהם, וכמו שכתב **הרמב"ם** (דעות ג, ב), שכשיאכל וישתה לא ישים בליבו לאכול ולשתות רק את המתוק לחך, אלא כדי להבריא את גופו ואיבריו בלבד. לפיכך, לא יאכל כל שהחך מתאוה ככלב וחמור, אלא יאכל דברים המועילים לגוף, בין אם הם מרים ובין אם הם מתוקים, ולא יאכל דברים הרעים לגוף אף על פי שהם מתוקים לחך. עוד כתב הרמב"ם (איגרת המוסר עמ' ח): "שנאז המאכלים המזיקים, כאשר ישנא איש את רעהו השונאו ומבקש להמיתו! לכן גם בשבת ימנע מאכילה מזיקה זו, כי עונג זה שמור לבעליו לרעתו.

כתב **הרב שמשון דוד פינקוס** זצ"ל, שבזמננו הטכניקה המודרנית סידרה שהמאכלים יהיו טעימים במיוחד, צבועים בצבעי מאכל מושכים ומכילים חומרי טעם וריח המעוררים את התיאבון, ובזמן הארוחה אנשים אינם יודעים מתי להפסיק עד שהקיבה כמעט נבקעת... נוסף על כך, בין הארוחות אוכלים חטיפים, וכן ברחובות בכל פינה ישנן חנויות למכור מזון מהיר, מסעדות, פיצה ועוד, והאדם מקדיש שעות ארוכות לעסקי אכילה, וזה אחד הגורמים לחוסר דרך ארץ ולמחלות מרובות בימינו - בגוף ובנפש!

זמירות לשבת

החיה א"י שער הדופה, עדי קרר.
בחונה בכור זון, מענה בעל קרר.
ידידי השכחה:

היש בלתיך גואל ובלתי, אסיר
תקנה? תקנה עדי לך, לך אהנה
דודי! ידידי השכחה:
ידידי השכחה: וכו'.

ידידי השכחה, חנותך בבין שרי.
ולקח כחורתי, צמיתות למעבדי:
ידידי השכחה:

הלא אז בארין לא זרועה, רדפתיה,
ושעיר וחר פארן, וסיני עדי:
ידידי השכחה:

ותיו לך דודי ונתי, רצונך בי,
ואיך תהלק עתה, כבודי בלעדי:
ידידי השכחה:

עת דודים בלתי בואי למני, פרתה הגפן הנני רמוני:
חלף הגשם השתיו עבר, קומי רעיתי החשק גבר.
נצא השדה נליין במדבר, שם אתן דודי לך מחמד עיני:
עת דודים וכו':

יפית ונעמתי כשליג עיניך, רבש וחלב תחת לשונך.
צאי נא וראי בעקבי צאנך, שם אקריב קרבן נסבתי ייני:
עת דודים וכו':

יודתי חברה לרעות בגנים, לראות את יפוך עיניך יונים.
שפתותיך בלתי כמו חוט שנים, בתוך עיר ציון קומי רני:
עת דודים וכו':

מים רבים לא יוכלו לכבות, את אהבתך ולילית לא תשבות.
מיום נדודך נשאתי ריבות, אם אשבתך תשבת ימיני:
עת דודים וכו':

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999	להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999	להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999	להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999	להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999
--	--	--	--	--

ניסים	ליטל בת	עומר עמרם	איתמר	משפחת	ניסים חיים	משפחת	עידן אגנא	אושר אשר	שמואל	אליהו בן	רחל בת	יעל בניסטי	נעמי מרחמי
שרה	אילנה לאביתר	אורי בני זיוה	ואבינועם דהרי	משפחת	בן חנה חנינה	משפחת	לביא ואימיר	בן יונכד	גביא בן	אלהו בן	מאיה	בת למשפחת	בת נחמה
אנדריי שרה	אילנה לאביתר	אורי בני זיוה	ואבינועם דהרי	משפחת	בן חנה חנינה	משפחת	לביא ואימיר	בן יונכד	גביא בן	אלהו בן	מאיה	בת למשפחת	בת נחמה

חקיקת יבדק אותם ואת משפחתם וישלח כל משפחות ליבם לטובת ולברכה, בכל מכל כל, יזכו לעשר ואושר וכל טוב סלה, מתוך בריאות איתנה ונחורא מפליא.

למדת את השעור? בחן את ידיעותיך:

- א) אדם שהאכילה מזיקה לו בשבת ויש לו עונג לא לאכול, האם זה מותר?
- ב) האם מותר לעשות דיאטה בשבת? האם יש חילוק בין אם עושה כן מטעמי בריאות לבין אם עושה כן למטרת יופי?
- ג) אדם שנמנע מאכילת מאכלים טעימים המכילים שומן רווי וסוכר בכמות גבוהה, האם מותר לו להימנע מהם בשבת אף שמתענג באכילתם?
- ד) האם לגבי העישון בזמננו יש להחיל את הכלל של "שמר פתאים ה'?"
- ה) האם בגדי שבת צריכים להיות נאים? מה הדין בקנין, שכאשר לובש עניבה חם לו ואינו מתענג בה?
- ו) האם מותר להרהר בעסקיו בשבת? מתי יש מצווה להימנע מלהרהר בהם? ומתי אסור להרהר בהם?
- ז) מהו טעם הנוהגים לשאת כפיים רק בחג?
- ח) אדם שתלה מודעת מכירה על רכבו, האם צריך להסירה בכניסת השבת כדי שלא ייכשלו בה?

המכסה את הספרים, וכך לא היו טורדות אותו מחשבות המסחר. **שמעתי** גם על אדם שיש לו חוש ומומחיות ליצירת פטנטים, ובשבת מרצדים בראשו הרבה רעיונות ומחשבות, ובתפילתו הוא מבקש מהקב"ה שירחיק ממנו מחשבות אלו.⁵

הכרת מודעה למכירת רכב

נשאלתי לגבי אדם שיש לו רכב למכירה ותולה בו מודעה המפרטת את מצבו המכני, מחיר ומספר טלפון. בשבת מצוי שאנשים עוברים ורואים את הרכב וקוראים את המודעה, ויש בכך איסור קריאת שטרי דיוטות, וגם יש כאלו שיחפצו לקנות את הרכב ויתאמצו לזכור את מספר הטלפון, ומי שאינו שומר מצוות אף עשוי לצלם את הרכב או לכתוב את המספר בשבת. האם צריך להסיר את המודעה לפני שבת? **נראה שמכיוון שאפשר להסירה בקלות נכון לעשות כן, אך אין זו חובה**, כי אין ודאות שייגרם איסור.

יש לדקדק בדבריהם, שרבינו יונה כתב לשון "**אסור**", ואילו הטור והשולחן ערוך כתבו לשון "**מצווה**". ונראה שיש כאן שתי הלכות, שאם מחמת ההרהור יש לו טרדת הלב, בזה יש איסור להרהר.³ ואם אין לו טרדה, מותר, אבל משום עונג שבת **מצווה** להימנע מלהרהר (שוב ראיתי שכן מדויק בגר"ז שם, כא. וראה גם במשנ"ב לח).⁴

פעולה ותפילה להסרת טרדות

יש לי קרוב משפחה תלמיד חכם העוסק בזמנו הפנוי במכירת ספרים. הרבה מהם מאוחסנים בספרייה בסלון ביתו, ובשבת הייתה מתעוררת אצלו בעיה. כשהיה יושב בשולחן ורואה את הספרים, מיד היו חולפות בראשו מחשבות מסחר, שספר פלוני קנה הוא בסכום מסויים, ובכך וכך הוא מוכר, וספר זה נמכר יותר וספר אחר פחות, ספר פלוני פגום וצריך להחזירו למפיץ, וכן על זו הדרך. זה הפריע לו מאוד, וכדי למנוע זאת הוא החליט לעשות מעשה. הוא קבע וילון

שאינו בדווקא, וכל שכן שיש להתיר אם עושה כן כדי לרזות, אף בלי הכרח בריאות, כי שמירה לצורך בריאות בהוראת רופא נכפית עליו, ואינו מתענג בה, ואינו כאחד שמוריד משקל כדי לשפר את איכות חייו או אפילו רק כדי להיראות טוב יותר ולשמוח בזה (וראה מועד קטן ט"ז ע"ב: אף על פי שמצער עכשיו, שמח הוא לאחר זמן). אבל אם עושה דיאטה לא על ידי הימנעות מדברים משמינים אלא מרעים ומצער עצמו, אף ביום חול אינו ברור שמותר לנהוג כן (ראה שו"ת איגרות משה, ח"מ ב. ס"ס סה וש"ת משנה הלכות ה, רצט).

3. **ברכת כוהנים בכל יום** - מצינו לכך השלכה לעניין ברכת כוהנים, שהרמ"א (קכח, מד) כתב שנהגו בכל מדינותיהם שהכוהנים נושאים כפיים רק ביום טוב בתפילת מוסף, שאז יוצאים מבית הכנסת ושרויים בשמחת יום טוב, וטוב לב הוא יברך, מה שאין כן בשאר ימים, אפילו בשבתות השנה, שטרודים בהרהורים על מחייתם. ע"ש. ולפי האמור, שהם היו טרודים בהרהורים, יוצא שערבו באיסור. ורבים תמהו, וכי מפני שטרודים בהרהורים על המחיה ועל הכלכלה יבטלו מצות עשה מהתורה? וכתבו טעמים אחרים ליישב מנהגם (ראה בפסקי תשובות שם הערה 413). ולמעשה, בארץ ישראל המנהג לישא כפיים בכל יום, והפוסקים קילסו מנהג זה (משנ"ב קסד).

4. **לא להוציא קודש לחול** - בגמרא

חיש חיש אלוף, ישעך א-ל-י-ה, דר מרומם והפלא,
חסדך א-ל-י-ה. א-ל-י-ה, א-ל-י-ה, א-ל-י-ה, א-ל-י-ה
חסדך א-ל-י-ה.

הרם לעד נסי, מלא רחמים, מלא רחמים.
בך שמתי מחסי, שוכן מרומים, שוכן מרומים.
הפלא שוכן מעלה, חסדך א-ל-י-ה, חיש לעם
סגולה, ישעך א-ל-י-ה. א-ל-י-ה, א-ל-י-ה, א-ל-י-ה, א-ל-י-ה.
שוכן שמי שחק, גורא עליזות, גורא עליזות.
ממני אל תרחק, עושה גדולות, עושה גדולות.
קרב לעם נבדל, חסדך א-ל-י-ה, ולעם לא יתדל,
ישעך א-ל-י-ה. א-ל-י-ה, א-ל-י-ה, א-ל-י-ה, א-ל-י-ה.
מלך על כל עליון, צור עושה אורה, צור עושה אורה.
עמוד לעם אביון, אריך אקרא, אריך אקרא.
עיניו כרר שואל, חסדך א-ל-י-ה, מקנה יום וילל,
ישעך א-ל-י-ה. א-ל-י-ה, א-ל-י-ה, א-ל-י-ה, א-ל-י-ה.

יהלומה יהלומה, יהלומה יהלומה.
ארצנו הנחמרת, ארצנו תקדושה:
יהלומה וכו'.

א-ל-י-ה דר מרומים, בנה ביתך פרמים.
מתי בו לך אקריב, קרבן ראשית תרום:
יהלומה וכו'.

יחיד ואין לך שני, דלני ושמרני.
ברשא תרביצני, יודע תעלומה:
יהלומה וכו'.

י-ה רצה לתפילתי, בשבת מנוחת.
והקשב לשועתי, בזכות תורת תמימה:
יהלומה וכו'.

שיום לבן דודי, הצה והארמון.
שיום לבן מאת, רקח כמו רמון:
לקראת אחותך רויז, צא נא להושיעה.
וצלח לבן ישי, רבת בני עמון:
מה לך ופחפיה, ותעוררי אהבה.
ותצלצלי קולך, במקעיל בקול פעמון:
העת אשר תחפזי, אהבה אחישנה.
עתה ועליך, ארד כסף תרמון:

לעילוי נשמת יטן מסעוד בן שלום ז"ל נלב"ע י"ט שבט ה'תשע"ב תנצ"ח	לעילוי נשמת מישל דוד בן אנדרי מלכה ז"ל נלב"ע י"ד סיון ה'תשע"ה תנצ"ח	לעילוי נשמת ישת חסן בן יהודה ז"ל נלב"ע כ"ו אדר ב' ה'תשע"ט תנצ"ח	לעילוי נשמת שולמית סלאמה בת אברהם ז"ל נלב"ע כ"ה אדר א' ה'תשע"ט תנצ"ח	להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999
--	--	--	---	--

ואלה יעמוד על הברכה:

מנחת	מאיר ושיין	רפאל חיים	אורון נאור	משפחת	תמר, יאיר,	מש"ב	מנחם מנדל	הודיה ארז	טל בן הרש	שני בת	הלל בת	שמעון	משה בן	לאה נעים
רצאבי	וייס	חסין בן דר	בן שושנה	יצחקוביץ	הילה, נועה	עטר	מנחם מנדל	בת אילנה	בת ורד	שושנה	שושנה תהילה	אלעד בן עמנו	חביבה וכל	בת ריקה

הרה"ג יוסף פתחיה זצ"ל רב העיר אשדוד

הרה"ג יעקב שריקני זצ"ל מחכמי מרוקו

הרה"ג יוסף פתחיה זצ"ל מחכמי תימן

הרה"ג יהושע מאמאן זצ"ל זקן רבני מרוקו, מח"ס שו"ת עמק יהושע

הרה"ג דב צבי קרלנשטיין זצ"ל - ראש ישיבת גוראנא באשדוד

הרה"ג דב שח זצ"ל משגיח ישיבת כפר חסידים ומגדולי בעלי המוסר

מרן ראש הישיבה הרה"ג אהרן יהודה לייב שטיינמן זצ"ל בעל האגילת השו"ע

מתוך הספרים: שולחן ערוך, חזון עובדיה, הליכות עולם, שו"ת יביע אומר, שו"ת יחווה דעת, כי בו שבח וכו' בא מועד

1. דוד ישב בבית הכנסת "שערי רחמים", ולפתע נכנס למקום אדם מבוגר. הסתפק דוד מאיזה גיל של הזקן יש חובה לקום מפניו. מה כבודו היה משיבו?

2. בבוקר נסע שלומי באוטובוס לשיבה, ובמהלך הנסיעה נכנס זקן לאוטובוס. הסתפק שלומי אם הוא חייב לקום מפניו. מה כבודו היה פוסק לו?

3. בשיעור המתקיים בקביעות בגדרה משתתף אביו של הרב המוסר את השיעור, והיה ספק מי חייב לקום מפני מי במקרה זה. מה כבודו היה מורה להם?

תשובות:

א' 01' 16" 8' 2' 7' 9' 5' 4' 3' 2' 1'

4. בחנוכת הבית שעשה אייל כיבד את רבו לקבוע מזוזה, והיה פולמוס מה נוסח הברכה. מה כבודו היה משיבם?

5. בחנוכת הבית בביתו של דני היה ספק מהו המקום המדויק לקביעת המזוזה במשקוף. מה כבודו היה משיבו?

6. גדי קבע את המזוזה בטעות בתוך שמונת הסנטימטרים הקרובים לראש המשקוף, ולא ידע מה עליו לעשות. מה כבודו היה מורה לו?

7. בבית המדרש "חניכי הישיבות" בבאר שבע התעטש אחד הלומדים באמצע לימודו, והיה דיון אם מותר לומר לו "לבריאות" באמצע הלימוד. מה כבודו היה מורה להם?

8. שאלה שהגיעה לבית ההוראה: מהי חומרת הישן בבית המדרש? מה כבודו היה משיב לשואל?

9. באסיפת הורים בתלמוד תורה בצפון העלה אחד ההורים נושא לדיון: המלמד בכיתה ב' הוא רוק. האם מותר שהוא יהיה מלמד? מה כבודו היה משיבם?

10. רן כתב מאמר תורני גדול לצורך קבלת תואר, ולא ידע אם הדבר מותר. מה כבודו היה פוסק לו?

11. מותר, כל שכוונתו גם לשם שמיים וגם לשם כבוד וכדומה.

זמירות לשבת

בתי צאי מבית כלא, זמן קרוב עם קדשך יעלה: א-ל ממרום חמל עליך, שם קין וסוף לצרותיך. רחם חמל א-ל עושיך, והשיב לך את שבותיך. תבקי אם נאמנה את כל כנעך, מרלגים מכל פנה, שבים אליך: בתי צאי וכו'.

יחיד א-ל דגול מרבקה, וברך לגברא רבא. אשר את נפשי אהבה, באהבה וקרב חבה: ש-די הוא וברך אותה, וישמור בואו וצאתו. כל העם יוצאים לקראתה, ויאמרו לו ברוך ה' בא: ענין ורומם מזל, והוא ויהי לעשרה לו. אוצרו הטוב יפתח לו, וזכה לאחרית טובה: ו-ה יקום כל חילו, שנות חיים וסוף לו. וישם שלום בגבולו, וזכה לאחרית טובה: תלפיהו.

מקהלות עם ברכו א-ל, תרימו קול כה וא-ל. יגל יעקב, וישמח ישראל. ביום שמתחכם, שיר מולל א-ל. תלפיהו גדלוהו כי ברוך הוא נאמן, לקבול התקן בחור מעם, יעקב איש תם: תלפיהו... רוממו א-ל מאיר אורה, גבר חסדו אשר ברא. תתן וכלה היא לו לעשרה, ישיר ישראל או את השירה: תלפיהו... דרשו א-ל תי לעולמים, תלפיהו במרומים. יוסף עליכם אלף פעמים, עשר וקבול וארך ימים: תלפיהו... מימי צאתכם ממצרים, בעו בעדי עדיים. עין בעין תראו פי שנים, בירושלים בלכם חיים: תלפיהו.

Table with 5 columns: זמירות נשמות, זמירות נשמות, זמירות נשמות, זמירות נשמות, זמירות נשמות. Each column contains a short prayer or song snippet.

Table with 12 columns: משפחת, ליטל בן, משפחת, שיקד, דוהה, אורית בת, אופיו ותהל, אלעד אוזן, ינון שמוע, מרים בת, ענהאל חנה, ינון ודגית, ברוך בן, ראובן בן, לאור בן. Each column contains a name and a short description or role.

האדמו"ר רבי שלמה הלברשטאם מברסלב זצ"ל

הרה"ג שמוחה מרדכי זיסקינד (שמוחה זיסל) ברידא זצ"ל רב חסדון חסד מונעצות

הרה"ג שלום יצחק הלוי זצ"ל מחכמי חסדון, מרביני ישיבת בית אל (שרעב)

הרה"ג סעדיה שריאן זצ"ל מחכמי חסדון, רבי ז"ח שלום בירושלים

הרה"ג יעקב חי בירדונו זצ"ל מחכמי מונקו

הרה"ג יחיא אדאון זצ"ל מחכמי מונקו

הרה"ג יוסף ביטון זצ"ל מחכמי מונקו

טריזיה משפחתית

שאלות כלליות ביהדות מניב שולחן השבת

מתוך "יחידות" מאת: הרב"ג ציון מלכה שלישיא ועוד...

14. מי הסגיר את אברהם אבינו לידי נמרוד?

- א. הרן אחיו.
- ב. תרח אביו.
- ג. שפחת תרח אביו.
- ד. עבדו של תרח אביו.

15. מהו היום היחיד בשנה שאומרים בו הלל בערב?

- א. ליל יום הכיפורים.
- ב. ליל חג השבועות.
- ג. ליל הושענא רבה.
- ד. ליל חג הפסח.

16. באיזה תאריך חל שמיני עצרת?

- א. כ"ב בתשרי.
- ב. י"ח בתשרי.
- ג. כ"א בתשרי.
- ד. כ"ה בתשרי.

17. השקייט צמחים בשבת, תולדה של איזו מלאכה היא?

- א. חורש.
- ב. משקה.
- ג. זורע.
- ד. דש.

18. באיזה תאריך הובאו הרוגי ביתר לקבורה?

- א. בט"ו בשבט.
- ב. בט"ו באב.
- ג. בראש חודש ניסן.
- ד. בג' בתשרי.

7. איזה שיר היו אומרים הלוויים בבית המקדש ביום שישי?

- א. "מזמור לאסף אלקים נצב בעדת א-ל".
- ב. "שיר מזמור לבני קרח".
- ג. "לדוד מזמור לה' הארץ ומלואה".
- ד. "ה' מלך גאות לבט".

8. כמה ראשי צאן ובקר שלח יעקב כמנחה לעשיו?

- א. 440.
- ב. 550.
- ג. 380.
- ד. 620.

9. מי ביקש אתונות וזכה למלוכה?

- א. דוד.
- ב. שלמה.
- ג. שאול.
- ד. אסא.

10. מהו הספר הקצר ביותר בתנ"ך?

- א. ספר מיכה.
- ב. ספר עובדיה.
- ג. ספר דברי הימים.
- ד. ספר מלכים.

11. מי הראשון שאביו מל אותו?

- א. ישמעאל.
- ב. יצחק.
- ג. יוסף.
- ד. יעקב.

12. לאיזה עם היו שרים ששמו עורב וזאב?

- א. לעמון.
- ב. לעמלק.
- ג. למואב.
- ד. למדיין.

13. את מי היכה דוד לפני שהיכה את גוליית?

- א. את הדוב.
- ב. את הארי.
- ג. את הארי ואת הדוב.
- ד. את הארי ואת הזאב.

1. מה היה שם בנו בכורו של אהרן הכהן?

- א. איתמר.
- ב. נדב.
- ג. אלעזר.
- ד. אביהוא.

2. על איזה ים נאמרה שירת הים?

- א. על ים סוף.
- ב. על ים המלח.
- ג. על ים כינרת.
- ד. על הים התיכון.

3. מי מבני נח ילד את יוון?

- א. שם.
- ב. חם.
- ג. יפת.
- ד. אף אחד מהם.

4. איזה מקום נקרא "ה' יראה"?

- א. חברון.
- ב. באר שבע.
- ג. בית א-ל.
- ד. הר המוריה.

5. מי היה ממלא מקומו של אהרן הכהן לאחר מותו?

- א. אלעזר הכהן.
- ב. פינחס בן אלעזר.
- ג. איתמר הכהן.
- ד. צדוק הכהן.

6. איזה שיר היו אומרים הלוויים בבית המקדש ביום רביעי?

- א. "לדוד מזמור לה' הארץ ומלואה".
- ב. "א-ל נקמות ה' א-ל נקמות הופיע".
- ג. "שיר מזמור לבני קרח".
- ד. "למנצח על הגתית לאסף הרנינו לאלקים עוזנו".

תשובות:

א' 18 ב' 17 ג' 16 ד' 15
א' 14 ב' 13 ג' 12 ד' 11
א' 10 ב' 9 ג' 8 ד' 7
א' 6 ב' 5 ג' 4 ד' 3
א' 2 ב' 1 ג' 0 ד' 0

זמירות לשבת

כל שומר שבת ברת מחללו, הן הכשר חבת קדש גורלו.
ואם יצא חובת היום אשר לו, אל א-ל ארון מחללו,
מנחתה היא שלותה: השומר וכו'.

חמדת הימים קראו א-ל צור, ואשרי לתמימים אם יהיה נצור.
כתר הלוים על ראשם יצור, צור העולמים, רוחו בם נתה:
השומר וכו'.

זכור את יום השבת לקדשו, קרנו כי נקחה נור על ראשו. על בן
ותן האדם לנפשו, ענג וגם שמחה בהם למשתה: השומר וכו'.

קדש היא לכם שבת המלכה, אל תוך פתיכם להגיה ברכה. בכל
מושבתיכם לא תעשו מלאכה, בניכם ונשותיכם עבד וגם שפחה:
השומר וכו'.

ברוך א-ל עזינו, אשר נתן מנוחה, לנפשנו פדיון משאת ואנחה.
והוא ידרש לציון, עיר הנדחת, עד אנה תוגיון נפש נאנחת:
השומר שבת הבן עם הבת, לא-ל ירצו כמנחתה על מחבת:
רוכב בערבות מלך עולמים, את עמו לשבת, און בנעימים.
במאכלי ערבות במיני מטעמים, במלבושי כבוד ובה משפחה:
השומר וכו'.

ואשרי כל חוכה לתשלומו כפל, מאת כל סוכה שוכן בערפל.
נחלה לו יוקה בחר ובשפל, נחלה ומנוחה, בשמש לו ירחת:
השומר וכו'.

ואלה יעמדו על הברכה:

רובן בן רחל	יצחק וסימה	איתן	צחי לב בן	יובל גיאת	אברהם לייב	דניאל משה	משפחת	רפאל טעזיה	אברהם	בת ציון בת	מיכל דהרי בת	תנו תמו	ינון שלח	אלכסנדר וייס	ורד בת
בוכריס	בן ישי	זאוראל הדס	דליה	בן שלום	בן שרה	בן שושנה	שיגמון	בן מרים	ומרגית פוזילוב	רוחמה	שושנה ויחאל	בת רחל	ומשפחתו	אלכסנדר וייס	ורד בת

חשב"ח יבצר אותם ואת משפחתם וימלא כל משאלות ליבם לטובה ולברכה, בכל מכל כל, יזכו לצושר ואושר וכל טוב טעם, מתוך בריאות איתנה ונחורא מעליא.

משכן שילה 22

באייל תערוג

רעיונות מוסר על פי החסידות

הרה"ג אייל עמרמי שליט"א

תעשה חסד, זה בשבילך!

כותב רבינו בעל **חובות הלבבות**: "עבודת ה' היא להסיר הטורח מהבריות". כמה שאתה יכול לא להטריח את הבריות בשבילך. "תמזגי לי אוכל, תביאו לי כוס תה, למה אין לי מגבת..." - זה לא עבודת ה'; אני כל הזמן מטריח את הבריות... אברהם אבינו חיפש כל הזמן איך לטרוח בשביל אחרים.

זה מה שדוד המלך אמר: אני רוצה להידמות אליך אלוקים, לערוג אליך.

זהוה אומר: למה אברהם נקרא אהובו של הקב"ה? "אברהם רחמא", לקב"ה הייתה אהבה מיוחדת לאברהם יותר מכל האבות, למה? כי אברהם כל הזמן רצה לעשות רק חסד, לתת לאחרים, כמה שפחות לקחת מאחרים.

הרב שטיינמן זצ"ל אומר: כמו שאדם שרוצה לבשל חייב לקחת מים, כך אי אפשר שתהיה תורה בלי מים: אי אפשר לקבל את הפירות של התורה בלי גמילות חסדים.

אחד פותח גמ"ח ומתעייף למען אחרים, אחד הולך לבקר חולים ואחד עושה חסד בבית שלו - להוריד את הכלים מהשולחן, לסדר את המיטה בבוקר, לקלח את הילדים, חסד!

גם אם אשתך יכולה לעשות הכול לבד ואינה צריכה את העזרה שלך, **תעשה חסד, זה בשבילך.**

ראשון ושני ושלישי... אבל בחסדי שמיים העצומים **תוך חודשיים כבר גרנו בבית החדש!** הכול באמת בניסים. החלטנו מההתחלה שכל ההתנהלות שלנו בעניין תהיה נקייה לגמרי. היינו צריכים לעבור מסלול מכשולים לא קל, אבל **הקב"ה הוביל אותנו צעד אחר צעד בדרך מופלאה.** כל אישור שקיבלנו, אם זה להלוואות ואם זה למשכנתא, לא היה מובן מאליו. גם העזרה שקיבלנו התבררה כמדוייקת להפליא! (ולא ביקשנו...)

המדהים הוא שהכול קרה דווקא בתקופה שלא היינו מאוזנים בכלל. **כמעט לא היה יום שלא אמרנו את "נשמת כל חי", מההלם על החסדים האופפים אותנו.** במקביל מצאנו עבודות טובות ומתאימות לנו שעזרו לנו להתייצב כלכלית. והדבר המפליא ביותר - מאז שהחלטנו לעבור דירה אותו ילד הפסיק לחלוטין ליצור קשר עם ילדינו. התברר לנו שהשכן שנראה מטריד היה בעצם **שליח של ה' להיטיב איתנו.** אנחנו מלאי התפעמות מהשפע הטוב שה' נתן לנו במעבר הדירה הזה, ועוד יותר מהדרך המתוקה שהוא הוליך אותנו בה כדי שנלמד לבטוח בה'.

המדהים הוא שהכול קרה דווקא בתקופה שלא היינו מאוזנים בכלל. **כמעט לא היה יום שלא אמרנו את "נשמת כל חי", מההלם על החסדים האופפים אותנו.** במקביל מצאנו עבודות טובות ומתאימות לנו שעזרו לנו להתייצב כלכלית. והדבר המפליא ביותר - מאז שהחלטנו לעבור דירה אותו ילד הפסיק לחלוטין ליצור קשר עם ילדינו. התברר לנו שהשכן שנראה מטריד היה בעצם **שליח של ה' להיטיב איתנו.** אנחנו מלאי התפעמות מהשפע הטוב שה' נתן לנו במעבר הדירה הזה, ועוד יותר מהדרך המתוקה שהוא הוליך אותנו בה כדי שנלמד לבטוח בה'.

(מ"ה)

מעניינים לפרסם סיפור השנה פורטת שארע לכם או שקראתם סיפור השנה מיוחד שדיוק איתכם? נקו לשלוח למערכת ונפרסם מ"ג לרשון את חגי תשפ"ב. פרטים: 073-222-4-999

שהוא גם מתווך דירות באזור, והוא המליץ לנו ללכת לראות **דירות למכירה**, דבר שמבחינתנו היה הזוי לחלוטין והרבה מעבר ליכולות שלנו באופן ריאלי, אבל בעלי השתכנעו והחליט ללכת למחרת.

באותו יום הלכתי לפגוש חברות ש'במקרה' קבעתי איתן יומיים קודם לכן שניפגש. סיפרתי להן על ההרפתקה ועל כך שבעלי בדיוק עכשיו הולך לראות דירה, מה שבעיניי היה בזבוז זמן. חשבתי שהן תתמוכנה בדעתי, אבל להפתעתי הן התחילו לדבר דיבורי אמונה, **שה' הוא טוב וחפץ להיטיב, והוא יכול לעזור לנו גם בדברים שהם למעלה מכל היגיון של השכל המוגבל שלנו.** הן ממש הכניסו בי רוח של אמונה בטוב ה'.

פתאום הרגשנו שה' מדבר איתנו דרך המציאות, שמזמנת לנו שביל שלא תכננו לצעוד בו. החלטנו כן לחפש דירה ברצינות. גילינו מודעה על דירה שפורסמה שלושה שבועות קודם לכן. תיארונו לעצמנו שהיא כבר לא רלוונטית, אבל להפתעתנו היא עדיין הייתה פנויה. **דירה חמודה באזור שלנו, ברחוב שקט ונעים, ואפילו גדולה ומרווחת קצת יותר מהדירה הנוכחית.** כשבאנו לבדוק הסתבר לנו שאנחנו הראשונים שבאים לראות אותה. כמה ימים אחר כך בעל הדירה כבר ביקש שנחליט אם אנחנו סוגרים, כי עוד מישהי באה אחריו והיא כבר ממש רוצה לסגור... חסדי ה'.

סגרנו, בלי לדעת איך נשלם תשלום

מי שבקי בפרטים יודע עד כמה זה ניסי **שכיטה שלימה במעון התבטלה** כדי שיהיה לבת שלנו מקום! ישתבח שמו לעד, ותודה לכם על העלון הנהדר!

(ד"ר)

טוב להודות לה' ולחמד לשמן עניין

גרנו בדירה שכורה חמודה באזור שאנחנו אוהבים ביישוב שלנו. מבחינתנו היינו יכולים להמשיך לגור שם ולשלם שכירות כל החיים. נוסף על כך, ידענו שאין באפשרותנו לקנות דירה, כי גם ככה לא היינו מאוזנים כלכלית והיה לנו הון עצמי מצומצם יחסית, ולכן לא תכננו שום דבר לעתיד הקרוב מהבחינה הזו.

אבל פתאום, לפני כמה חודשים, התחילה תופעה מציקה במיוחד: אחד מילדי השכנים פיתח עם ילדינו מערכת יחסים לא נעימה בכלל, בלשון המעטה. כשהדבר חזר על עצמו כמה פעמים והגיע לרמות **אלימות** שעברו מבחינתנו את הקו האדום, **החלטנו שלו בשביל זה שווה לעבור דירה, כדי לתת לילדינו תחושת ביטחון במרחב שלהם וגם לא לחשוף אותם למודל התנהגות שלילי.**

מיד אחרי פסח החלטנו לעזוב, אבל השאלה לאן. חיפשנו דירות להשכרה באזור שלנו, ולא מצאנו משהו במחיר סביר. למחרת ההחלטה פגשנו 'במקרה' אבא של חבר של הילדים,

זמירות לשבת

רפא צירי א-ל נאמן, כי אתה רופא אמן. את ראשי, שור חלשי, ותן כח לנפשי: פתח שער תרחמים, רם שוכן במרומים. על עבדך, שים כסודך, אין מרחם בלעדיך: א-ל חי רצה לתפילתי, וחושא לעזרתי. במקרה, דרוך קרא, לעם בן הגבירה:

מה ידידות מנותחת, את שבת המלכה. בכן נרוץ לקראתך, בואי בלח נסוכה. לבוש בגדי חמדות, להרליץ נר בכרכה. ותכלי כל העבודות, לא תעשו מלאכה: להתענג בתענוגים בבורים ושליח ודגים: מערב מזמינים, כל מיני מטעמים. מבעוד יום מוכנים תרנגולים מפשמים. ולערוך כמה מינים, שותות יינות מבשמים. ותפנקי מעדנים, בכל שלש פעמים: להתענג וכו': נחלת נעקב יורש, בלי מקרים נחלה. ויכבדוהו עשיר ורש, ותזכו לנאלה. יום שבת אם תשמרו, ותיתם לי סגלה. ששת ימים תעבדו, ובשביעי נחלה: להתענג וכו': תפציר אסורים, וגם לחשב חשבונות. תרחקו מחרים, ולשדך חבנות. ותנוק ללמדו ספר, למנצח בגינות. ולתנוגת באמרי שפר, בכל פנות ומחנות: להתענג וכו': תלוך תחא כנחת, עונג קרא לשבת. והשנה משפחת, קרת נפש משיבת. בכן נפשי לך ערגה, ולתנוגת כנחת. כשושנים סוגה, בו ינוחו בן ובת: להתענג וכו': מעין עולם תבא, יום שבת מנוחה. כל המתענגים בה, יזכו לרוב שמחה. מתכלי משיח יצלו לרוחה. פדותנו תצמח, וגם יגון ואנחה: להתענג וכו':

לזכות ולהצלתה פלורה בת בתיה ויצחק בן בתיה ומשפחתם הי"ו	לזכות ולהצלתה סיונות ובעשיות לכל משפחה השיר של הרב אפרים סיני שליט"א ומשפחתו הי"ו	להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999	לזכות ולהצלתה לברכת ההצלחה סוגרין בת מני מאירה ומשפחתה הי"ו	לזכות ולהצלתה לזכות ולהצלתה וליזון הבן ישראל בן לאה לידה ולהצלתה משפחתו הי"ו
--	---	---	---	--

יהודים מספרד.

האסון שפקד את הונגריה

לאחר כיבוש הבירה בודא (1541 למניינם) ולאחר הקרב עם התורכים (1562 למניינם), התפלגה הונגריה לשלושה אזורים: טרנסילבניה הייתה לנסיכות עצמאית, דרום הונגריה הפכה לשטח כיבוש תורכי, ואילו צפון המדינה ורצועה צרה במערב סופחו אל ארצות ההאבסבורגים. התושבים שילמו מיסים לשלושת אדוניה של המדינה השסועה – לקיסר ההאבסבורגי, לסולטן התורכי ולנסיך טרנסילבניה.

תחת השלטון התורכי

מעמדם של היהודים תחת השלטון התורכי היה נוח, ולכן נמשכו לאזורי הונגריה יהודים מתורכיה ומארצות הבלקן. כך נוספו ליישוב היהודי בהונגריה

הקשרים עם ארץ ישראל

הקשרים בין יהודי הונגריה לארץ ישראל התקיימו באמצעות שליחי ארץ ישראל, שבאו לתורכיה ומשם הגיעו עד בודא, ועוררו את חיבת הארץ בין בני הקהילות. השליחים לא הסתפקו רק באיסוף כספים, אלא דאגו גם לתקנתו הרוחנית של הציבור והורו הלכה בעת הצורך. בודא הייתה תחנת מעבר בדרך העלייה לארץ ישראל. גם שיירת העולים הגדולה שבהנהגת רבינו יהודה החסיד (1700 למניינם) עברה בחלקה דרך הונגריה, ושם הצטרפו אל העולים מאנשי המקום.

(מורשת רבינו הונגריה)

איש ער העדה

רבינו שמחה בונם סופר זצ"ל – בעל ה"שבת סופר"

העביר סכומי כסף גדולים לארץ ישראל. כשנשאל על דבר עלייתו לארץ, השיב שלא יוכל לעזוב את לימודיו בישיבה, כי תלמוד תורה כנגד כולם... וכה דבריו: "מכתבו קיבלתי על אודות הנסיעה באחוות מרעים לארץ הקדושה. בוודאי מצווה גדולה היא, ומי לא ישתוקק לחבק ולנשק עפר הארץ הקדושה, אבל כבר אמרו: 'תלמוד תורה כנגד כולם', ובפרט תלמוד תורה דרבים, ישיבה גדולה

לאולקים, והתלמידים מבקשים להטריפם לחם חוקם – לחמה של תורה. על כן לא אוכל כעת, ונקווה כשיבוא משיח צדקנו לשוב לציון ברינה במהרה".

בשנת תרל"ב הביע במכתב את התנגדותו ואת דאגתו מהניסיון לייסד בארץ ישראל בית ספר שיכלול בתוכניתו גם לימודים כלליים.

באחרית ימיו סבל ייסורי מחלה קשים וביקש מבנו, רבי עקיבא סופר, שימלא את מקומו בעת מחלתו. כשגברה מחלתו נסע לצורכי ריפוי לפרנקפורט. הוא נפטר שם בט' בכסלו תרס"ז והובא לקבורה בעיר מולדתו פרשבורג.

(ישיבות הונגריה בגדולתן ובחורבנן)

דרך לימודו וסדרי הישיבה

דרך לימודו של בעל ה"שבת סופר" הייתה על פי שיטת ה"חתם סופר" וה"כתב סופר". בשיעוריו נהג לסדר את השיטות של הראשונים ושל האחרונים. בדרך הילוכו בדברי הראשונים נפלו מאליהן הרבה מקושות האחרונים. דבריו היו חריפים וקצרים, ורק מי שהתכוון היטב לשיעוריו יכול היה להבין את עומק חריפותו. כאביו וזקונו, גם הוא הרצה את שיעוריו שלוש פעמים בשבוע, ואפילו שהגמרא הייתה מונחת לפניו, הוא לא היה צריך לעיין בה, ואת רוב שיעורו השמיע בעל פה. גם הבחורים האזינו לו בלי להתבונן בגמרא, לאחר שהתכוונו לשיעור ביסודיות בבתי מגוריהם.

בעל ה"שבת סופר" היה נשיא כולל 'שומרי החומות' בארץ ישראל ופעל רבות להרמת קרן הכולל, ואף

רבי שמחה בונם סופר היה השלישי בשושלת רבני משפחת סופר בפרשבורג. הוא נולד בא' דחנוכה שנת תר"ג (1843 למניינם) לאביו בעל ה'כתב סופר'. בעודנו צעיר לימים למד בשקידה רבה בישיבתו של אביו. התמדתו וכוחו קליטתו היו לפלא בעיני חבריו לספסל הלימודים. רבי שמואל רוזנברג (רבה של אונסדורף), שלמד שם באותה תקופה, אמר עליו שהיה לומד שישה דפים 'שישה מקובצת' בשעה אחת, והיו כמונחים אצלו בקופסה!

אביו נסע בליבו את מידת הענווה מצעירותו, והיה מזהירו שלא ינסה להתעלות על שאר בני הישיבה. לאחר נישואיו ישב על התורה כשלוש שנים נוספות בישיבת אביו, ולאחר מכן עבר לווינא. אביו היה אומר עליו: 'מבני רבי שמחה בונם אני לומד ללמוד!'

לאחר פטירת אביו התקבל למלא את מקומו כרב וכראש ישיבה. בן 29 שנים היה כשעלה על כס הרבנות, והיה ידוע כלמדן מתמיד, חריף ושנון. התלמידים נהגו לומר: 'ה'חתם סופר' היה מרא דכולי ביה (אדם שהכול בו), 'ה'כתב סופר' היה בעל סברה וה'שבת סופר' היה סמל החריפות והשנינות. עוד אמרו עליו ש"חידודו קודם לליבונו" – רק המעמיקים בלימודם יכלו לרדת לסוף דעתו.

התקופה שבה התקבל להיות רבה של פרשבורג הייתה תקופה רבת מאורעות בחיי הקהילות היהודיות בהונגריה.

זמירות לשבת

יום זה מקבד מכל ימים, כי בו שבת צור עולמים:

ששת ימים תעשה מלאכתך, ויום השביעי לא-לך. שבת לא תעשה בו מלאכה, כי כל עשה ששת ימים: יום זה וכו'.

ראשון הוא למקראי קדש, יום שבתון יום שבת קדש. על כן כל איש ביינו קדש, על שתי ימים יקבעו תמימים: יום זה וכו'.

אכל משמנים שבת מוקדקים, כי א-ל יתן לכל בו דבקים. בנך ילביש לך חקים, בשר ודגים וכל מטעמים: יום זה וכו'.

יום שבתון אין לשבת, וזכו בריית הניחת. יונה מנחה בו מנות, ושם יתנו ויגיעי כח: היום נקבד לבני אמונים, וזכרים לשמרו אבות ובעלים. תקוק בשני לחות אבנים, מרב אונים ואמין כח: יונה וכו'.

ובאו כלם בבית יחד, נעשה ונשמע אמרו כאחד. ופתחו ונענו וי אחד, ברוך הנותן יעשה כח: יונה וכו'. דבר בקדש א-ל בחר המר, יום השביעי זכור ושמור. וכל פקודיו יחד לגמר, חוק מתנים ואמין כח: יונה וכו'.

העם אשר נע בצאן תעה, וזכר לפקדו בבית ושבועה. לכל יעבר בם מקרה רעה, כאשר נשבע על מי נח: יונה וכו'.

לא תחסר כל בו ואכלת ושבעת, וברכת את יי א-לך. אשר אהבת, כי בפרך מכל העמים: יום זה וכו'.

השמים מספרים כבודו, וגם הארץ מלאה חסדו. ראו כי כל אלה עשתה ידו, כי הוא הצור פעלו תמים: יום זה וכו'.

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמות
פנינה קמורליק בת רבקה ז"ל
נלב"ע כ"ז חשון התשפ"א
הנצבה

לעילוי נשמות
אבינאל יעקב בת שרה ז"ל
נלב"ע י' אדר התשפ"א
הנצבה

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמות
אמיל דהאן פאני ז"ל
מסורי בת עיישה ז"ל
הנצבה

ואלה יעמדו על הברכה:

אבישג	אילי	עזרא ואסתי	שולמית תם	שגיב פלס	אביגיל בת	נועה לוי בת	רבקה דנינו	יובל בן	ספיר	פזית הילה	משה מכלוף	יצחק בן	משה	אבר
ואושרת קייס	ואושרת קייס	וילדיהם	בת רזל	בן עליזה	עדיט מלכה	אתי	בת זמרה	שלום	מרתבי	עשהאל בת	טובה	שלל	דזווייב	מושיב
ואושרת קייס	ואושרת קייס	וילדיהם	בת רזל	בן עליזה	עדיט מלכה	אתי	בת זמרה	שלום	מרתבי	עשהאל בת	טובה	שלל	דזווייב	מושיב

חקב"ח יבדק אותם ואת משפחתם וימלא כל משאלות ליבם לסובות ולברכה, בכל מכל כל, יזכו לעושר ואושר וכל טוב סלה, מתוך בריאות איתנה ונחורא מפליא.

יות הונגריה

אונסדורף

לכן, במקום תוכחה קבלו ממני ברכה... ה' ישמע ברחמים וברצון את עתירותיכם, וימלא משאלותיכם, ויברך אתכם ואת זרעכם בחתימה טובה!"

יחזקאל לבית הכנסת ואמר: "אמת כי כל רב מחוייב בשעה הזאת לפני כניסת היום הקדוש לדרוש ולעורר את עדת ה' להתחרט על החטאים ולחזור

במרוצת הזמן הפך המקום לאחד ממרכזי התורה הגדולים בהונגריה. הרב הראשון באונסדורף היה רבי

פנינים

מדרגות

שאדע שיש תמיד מדרגה למעלה מזו שאני עומד עליה, ואותה אבקש! תתחילה אבקש "לְחֻזָּת בְּנֵעָם ה'", ואחר כך כשאשיג גם מדרגה זו אבקש עוד, כי אין סוף למדרגות. הצדיקים מוסיפים והולכים בעבודת ה', שנדמה להם תמיד שעדיין אינם בשלימות, ויודעים תמיד את חסרונם!

(הגאון רבי יחיאל מיכל מזלוטשוב וצ"ל, ספר "קדושת לוי" בשמו)

החיות היא לא מן הלהט

כִּי לֹא עַל הַלֶּחֶם לִבְדּוֹ יִחְיֶה הָאָדָם עַל כָּל
כָּל מוֹצֵא פִי ה' יִחְיֶה הָאָדָם' (דברים ה, ג)
החיות היא לא מהלחם של האדם, כי
אם בזאת שהלחם הוא **ממוצא פי ה'!**
שה' יתברך אמר ויהי לחם...
(הגאון **רבי צבי הירש מנדבורנא** זצ"ל)

רק רגע של ייסורים

מה שעבר – עבר! על להבא אני מייחל בכל רגע, ריבונו של עולם, שתושעני! וכל מה שיש לי הוא רק רגע אחד של ייסורים. תמחא אני: **הכיצד לא אקבל באהבה רגע אחד של ייסורים מידי הבורא יתברך?**

(הגאון רבי משה לייב מסאסוב זצ"ל)

דברי אפרה

עולם הישיבות

כאלף שנים נמשכה ההיסטוריה של היהודים בשטחי וונגריה. הישיבה הראשונה באופן (בודא הישנה, חלק מבודפשט) הוקמה על ידי **רבי אפרים כץ**, בעל ה"שער **אפרים**", בשנת תט"ו (1655 למניינם), אולם סימנים של ממש לקיומן של ישיבות בהונגריה אפשר למצוא רק מהתקופה שקדמה במקצת לתקופת ה"חתם סופר". לאחר הופעת ה"חתם סופר" ובנו בעל ה"כתב סופר", התרבו הישיבות ברחבי הונגריה. לאחר מלחמת העולם הראשונה צומצמו כידוע גבולותיה של הונגריה הגדולה, ורוב הישיבות המדולות נשארו בחוץ.

בתחילה התנהלו הישיבות ברוח היהדות האשכנזית שב"אויברלנד" - הגליל העליון, אך **במרוצת השנים הלכה וגברה ברובן הנטייה לחסידות**. בין הישיבות החסידיות בלטו במיוחד הישיבות בבאפא ובפהרג'ארמאט. ישיבות גדולות נוסדו גם במקומות יישוב קטנים ביותר, ושם נאלצו הבחורים ללמוד בערבים ובלילות ליד נרות דולקים וליד מנורות נפט, כי לא היה שם אור חשמלי!

בהתקרב השואה נסגרו רוב הישיבות, אולם בחלק
מחן המשיכו הבחורים ללמוד בתנאי מחתרת קשים,
עד שהוגלו לגטאות ולמחנות ההשמדה. לאחר השואה
הוקמו מחדש כמה ישיבות והתקיימו שנים אחדות,
עד שהרבנים ותלמידיהם עלו לארץ ישראל או היגרו
לארצות אחרות.

זרע קודש

ה' שמר דוד הקדוש את אלקים פתח דודי רשע
צבי ודדוויג ונח מראשית
ה' שמר דוד הקדוש את אלקים פתח דודי רשע
צבי ודדוויג ונח מראשית

ב"ק האדמו"ר מרופשיץ
רבינו נפתלי צבי הורוביץ זצ"ל

טבעה של ארץ ישראל

הענווה היא גולת הכותרת של כל המעלות והמידות הטובות. ומצאנו שמשם רבינו עליו השלום, שהיה מוכרח המין האנושי, השתבח במעלת הענווה. זוהי מעלת ארץ ישראל הנבחרת, שמטבע הארץ היא לגרום ליושביה הכנעה וענווה! לכן, אף שהיו שם ערים גדולות ובצורות בשמיים, הרים וסלעים גבוהים, נקראת "כנען" מלשון "הכנעה".

וזהו שאמר משה למרגלים, שייתנו ליכם להבין את מעלתה הנפלאה של הארץ הזאת, ופירש להם עניין זה בשעת השליחות לאמור: **וְאֵיתֶם אֶת הָאָרֶץ מֶה הוּא** (במדבר יג, ח), היינו שמעוררת באדם הרגשת "ואני מה", בדרך שאמר משה, העניו הגדול: **וְנַחֲנוּ מֶה**. וכן אמר משה למרגלים: **אֶתָּה הָעָם הַיֵּשֵׁב עֲלֶיהָ הַחֹק הוּא הָרֶפֶה** – כלומר, אם גם החוק הוא רפה בעינינו... ואין מתהלל הגיבור בגבורתו, **הַקָּעֵט הוּא אִם רֶב** – כלומר, אף הרב מחזיק את עצמו למעט. וכן אמר: **הַיֵּשׁ בָּהֶ עֶץ** – ופירש רש"י: אדם כשר, **אִם אֵין** – כלומר, אם האדם הכשר מחזיק את עצמו לאין... נמצא שעיקר השליחות הייתה לראות את טבעה הנפלא של הארץ, הגורמת להכנעה וענווה.

(באר החסידות – גליציה והונגריה)

זמיר-ות לשבת

צור משלו אכלנו, ברכו אמנו, שבענו והותרנו בברך יי:
הן את עולמו, רוענו אבינו, אכלנו מלחמו, ומינו שתינו.
 על כן נודה לשמו, ונהללו בפינו, אמרנו וענינו, אין
 קדוש כיו: צור משלו וכו':

בשרי וקול תודה, נברך לא-להיני, על ארץ הקדשה
טובה שהחזיר לאבותינו. מוזן וצידה השביעי לבפשטנו,
חסדו גבר עלינו, ואמת יי: צור משלו וכו':
רחם בתקדש על עמך צורנו, על ציון משכן כבודך, וכול
בית תפארתנו. וכן דוד עבדך יבאר ויפאלינו, רוח אפינו
והאמת יי: צור משלו וכו':

וּבַנֶּה המקדש, עיר ציון המלך, ושם נשיר שיר חדש,
וּבְרִנָּה נַעֲלֶה, תְּרַחֲמֵן הַמֶּלֶךְ יִתְפַּדֵּךְ וַיִּתְעַלֶּה, עַל כּוֹס
יַיִן מִלֵּךְ, כְּבִרְבֵּת יי: צור משלו וכו':

**אֲנִי לֹדֵךְ אֶל־לִי כֹל נִשְׁמָה,
וְאוֹדֵךְ בְּרֹב פֶּתַח וְאִימָה:**

בַּעֲמִידָה תוֹךְ קִהְלֶךְ צוֹר לְרוֹמָם,
אֶבֶר וְאֶבֶר וְאֶבֶר רֹאשׁ וְקוֹמָה:
רָקִיעַ רוֹם הָלֹא נָטָה בְּמִכְמָא,
וְהָאֵינִן יִסְדָּה עַל בְּלִימָה:
וְיִזְכֵּר אִישׁ חֶקֶר אֶת סוֹד וְיִצְרָה,
וְיִמֵּן הוּא זֶה כָּל קֶדְמָה וְיָמָה:
מְרוֹמָם הוּא עַלֵּי כָל פֶּה וְלִשׁוֹן,
אִישׁ הַסֵּפֶלִי וְעִשֵּׂה כָל בְּחִמָּה:
וְיִתְגַּדֵּל בְּגוֹי קִדְשׁ וְעִזְיוֹן,
וְיִתְקַדֵּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא בְּעַלְמָא:

ישמח חתני בקהל אמוני. ישא ברכה מאת יי:

יֵשׁ-דִּי יִמְלֹא תַאֲוֹת לְבוֹ מִגֵּן וְצִנָּה יִהְיֶה סָבִיב,
אֲרֹא אוֹתוֹ וַיִּישֶׁר נְתִיבוֹ לְגִמּוֹר וּלְשִׁמּוֹר דְּרָכֵי יי:

יִשְׁמַח חֲתָנִי בְּקַהֲלִי אֲמוּנִי, יֵשֶׁא בִּרְכָּה מֵאֵת יי:

ראשו יצוה ברכות עצומות ויסע בכל עת בנהר
לומות, בא יבא ברנה נושא אלומות יזכה וירא
ישועת יי:

יְשַׁמַּח חֲתָנִי בִקְהָל אֲמוֹנִי, יֵשָׂא בִרְכָה מֵאֵת יי:

לעילוי נשמה
אסתר ח'דאד בת עזר
גלב"ע יח ניסן תש
תנצב"ה

לעילוי נשמות
אסתר ז"ל. דוד בן כורשיד ז"ל
טאוס ז"ל. בתיה מ' דבורה ז"ל
תנצב"ה

הקדשות
פנות למערכת
073-222-4-

לעילוי נשמת
סלארי ז"ל בן מרדכי הי"ו
ב"ע ר' תמוז'תשע"ח
תנצב"ה

לירי נשמת
קן בן שמחה ד"ר
תשרי ה'תשפ"ג
תנצב"ה

ואלה יעמדו על תברכת:

נסתקנה בן	נעם דעוס	איתן רפאל	משפחת רחיליו	פנחס אוראל אילאי	להצלת נעם ובתאל	גיא חלאי	מוריה וטיליה אלשיך	אפרת בת עינב	משה אור חי	שלום בן גדעון כהר	שמואל ישי וחנה בני	משה פנחס	יוסף בן תמר וזכריה	אליה שיר	בת שושנה
-----------	----------	-----------	--------------	------------------	-----------------	----------	--------------------	--------------	------------	-------------------	--------------------	----------	--------------------	----------	----------

פיסע בשבילי החינוך אלעזר דנין ביקורת

מחקרים רבים מגלים שהפער בין ההשפעה של מילות ביקורת להשפעה של מחמאות הוא עצום, ולא לטובת הביקורת הרבה. ילדים חשופים מידי יום לביקורת רבה ולאמירות קשות שאינן מקדמות, אלא להיפך, הורסים יכולים להיות צודקים ולהמשיך להביע ביקורת, אולם באפשרותם לנסות להיות חכמים, לנסות לשנות כיוון ולגדל את ילדיהם באווירה מתמאיה ובונה. מה גם שהורים הרואים את הליקויים של ילדיהם צריכים לפשפש במעשיהם, כי לפעמים הם מקור הבעיה. הבעל שם טוב היה אומר: "המסתכל בראי יודע מה עליו לתקן בלבשו או במראה פניו. כך הדבר גם כשמוצא אדם חסרונות אצל חבירו או בנו. צריך הוא לדעת שבו מצויים אותם חסרונות".

במסכת אבות כתוב: "ואל תשתדל לראותו בשעת קלקלתו". ילדים עוברים מידי פעם תקופות לא קלות, והם זקוקים לכוחות רבים כדי להתמודד ולא להישבר. בתקופה כזו, ההורים צריכים לחזק אותם ולשדר להם שוב ושוב שהם עדיין מאמינים בהם, ומבחינתם הם טובים ואהובים. רק זה יעניק לילדים כח להתגבר. לעומת זאת, הורים המשדרים לילדים שהם יודעים עליהם הכול, מאמא אי אפשר להסתיר ואבא רואה על המצח אם משקרים, מרוויחים בסך הכול ילדים במתח מתמיד, ילדים שיחליטו שאין שום טעם לנסות להתנהג בבית כאילו הכול בסדר, כי ממילא ההורים יודעים עליהם הכול. כולל הכול. כך בעצם כורתים ההורים את הענף שעליו הם רוצים לשבת.

לפעמים דווקא הורים תמימים, שמאמינים לילדיהם בתמימות, הם אלו שילדיהם יתנהגו כראוי. בילד יש חוש אמת פנימי. כשהוא מרגיש שמכבדים אותו על מה שאין בו ומעריכים אותו גם כשלא מגיע לו, הוא מתמלא רצון פנימי למלא את הציפיות. גם אם נודע להורים על התנהגות חריגה, עליהם לנסות לטפל בה בעקיפין, אבל להשתדל לא לשדר שהם יודעים בדיוק מה המצב ואין מה להסתיר מהם.

אחד מיסודות החינוך הוא "שמירת העיניים". לא צריך לראות כל דבר, ולא חייבים להגיב על כל דבר. כשמעירים לעיתים קרובות על כל נושא ועל כל עניין, אין בכך שום תועלת. הערות הניתנות בתכיפות מאבדות מהיעילות שלהן. צריכים להשתדל להגיב רק כשמוכרחים. עד שההורים יתרגלו לשלוט במינון הביקורת, הם צריכים להגביר את מינון המחמאות. להחמיא ולהחמיא, בלי חשבון. ואל דאגה, אין שום חשש של ברכה לבטלה, ואם בטעות החמיאו יתר על המידה, זה יהיה חיפוי על ביקורת מוגזמת שהשמיעו בעבר. תשאלו ילדים, למה הם אוהבים להיות אצל סבתא? הסיבה היא, כי סבתא היא דמות שמקבלת אותם כמו שהם. ההתלהבות והאהבה כלפיהם היא בלי תנאי. אז למה לחכות לנכדים? צריך להתחיל כבר אצל הילדים.

ונחתום בסיפור: כל הדרך חזרה מהעבודה התלבטה רחל מה להכין לארוחת הערב עם בעלה. כשהחליטה על פסטה, עצרה בסופר לקנות את המצרכים הדרושים כדי להכין את המתכון הסודי לרוטב שלמדה מאמא שלה. כשהגיעה הביתה היא הייתה עייפה, אך לא היה לה זמן לנוח. היא רצתה להספיק להכין את הפסטה לבעלה היקר לפני שיחזור מן העבודה. בין הגיהוך לעזרה לילדים בשיעורי הבית, חתכה רחל בצל, כתשה עגבניות והוסיפה לרוטב עוד מצרכים.

הלילה ירד, ובעלה חיים חזר מן העבודה, נכנס הביתה ושאל: "מה יש היום לאכול?" רחל ענתה בשמחה: "הפסטה הסודית של אמא שלי!" פניו של חיים התרככו: "עוד פעם הפסטה של אמא שלך? כמה כבר אפשר לאכול אותה?!" בלי לשים לב לפניה הנדהמות של רעייתו, הרים את שפופרת הטלפון והתחיל לחייג. "סיפרו לי על מסעדת פסטות טובה. אני אזמין משם. את רוצה משהו?"

רחל ההמומה לא ענתה, וחיים הזמין לעצמו מנת פסטה אחת ונכנס לחדר לנוח מעט. לאחר כחצי שעה, נשמע צלצול בדלת. "רחל, תפתחי בבקשה, זה המשלוח. תני לו את הטיפ שהכנתי על השולחן". חיים יצא מהחדר, ובינתיים רחל לקחה את המשלוח והכינה לבעלה את האוכל בצלחת. הוא התיישב ואכל את הפסטה תוך דקות ספורות. "זו באמת מסעדת פסטות מעולה", הפטיר לאשתו, "צריך להזמין ממנה יותר". אשתו נשכה את שפתיה. חיים קם מן השולחן וראה על השיש את שקית המשלוח, עדיין סגורה.

מדריך מעשי לחינוך ילדים

פרסים וממתקים (המשך)

תקציר: ריבוי השפע גורם להרגשת חוסר תמידית, והצורך שלנו לצפות את הילדים הפך אותם לממורמרים שחוששים להיות מרוצים, כי אז יישארו 'רק' עם מה שכבר יש להם. ילד לא צריך להסתובב בחצר עם ממתקים. גם לחיידר לוקחים כריך פשוט, כדי לא לגרום קנאה. בבית יש, לא בחוץ.

סוכרייה בלי הכשר

ילד בן חמש קיבל ממתקים בלי הכשר, איך לנהוג? ילד שרגיל מיום שנולד, שלא מכניסים לפה דבר מאכל לפני שבדקנו את ההכשר שלו, מעצמו לא ירצה להכניס לפה דבר כזה. מדהים לראות איך הילדים הקטנטנים הללו אומרים: "לא, אנחנו לא אוכלים את זה, זה בלי הכשר". ואתה רואה ילד קטן, שהיצר שלו לסוכרייה אמור להיות גדול, אבל זה הוחדר אצלו כערך, שהוא אפילו לא צריך להתמודד עם זה. אבל ילד שעבורו זו התמודדות, נסייע לו בזאת שיידע שבבית הוא יקבל סוכרייה עם הכשר.

בלי רשות

צביקי לוקח ממתקים מהארון בלי רשות. ילד בן שש בסך הכול. מה עושים? קודם כול, יש לכם ילד נורמלי, זה דבר מצוי. לא צריך להתרגש יתר על המידה.

האם זה בסדר להשאיר את האגרטל על המזנון, ואחר כך להתעצבן כשהקטן שובר אותו? אני חושב שזה לא הוגן. לא ייתכן שהבית יהיה בונבוניירה, בו בזמן שאנחנו מגדלים את הילדים. אם אני רוצה לגדל ילדים ואני חס על השטח, אני אגלגל אותו עד שאחרון הילדים יגדל ואז אפרוס אותו, או יותר נכון לא אפרוס אותו, כי אז כבר יבואו הנכדים... אי אפשר לגדל ילדים בתוך בית שבו כל הזמן יש לחץ, "אל תגיע פה, אל תקרב לשם, פה אסור, שם מסוכן", אלא נרים את החפצים למקום גבוה.

אם אני משאיר את הארון של הממתקים פתוח ובטוחו יד של ילד, מה אני מצפה ממנו? מה יעשה הילד ולא יחטא? יש לו הכח לעמוד בפיתוי הזה? הנה הוא רוצה את הסוכרייה הנוצצת, ואבא ואמא לא נמצאים. מה קל יותר מלעלות על כיסא ולקחת... אז אם זה אכפת לי, אני מונע אפשרות גישה לשם. אבל אם לא עשיתי זאת, לא אבוא בטענות אלא לעצמי. לא אמרתי שלא צריך לחנך; צריך לחנך שלא לוקחים בלי רשות, אבל הטענה היא עליי. לא עכברא גנב אלא חורא גנב.

(המשך בשבוע הבא בע"ה)

זמן א-ל-י וגואלי, לבי א-ל-י וחשק,
אתה צורי ומישיעי, אתה א-ל-י נאמן.
אתה צורי, י-ה א-ל-י קוני, כרך עם הנבחר,
אתה תומך גורלי, בכל עת ובכל זמן,
איך תעזובי לנפשי, מול אויב האבדון,
טובה עשה למעני, א-ל-י אבי וגואלי.
זהו א-ל-י וגואלי, לבי, לבי, א-ל-י וחשק;
זהו א-ל-י וכו'.

כרך נא א-ל-י, את ישראל, שמור והגן עליה,
כרך את כל חיליה, פסג ארמנותיה,
איך לא תיתם עליה, מול עומרים לבדויה,
טובה עשה וכו'.

זהו א-ל-י וכו'.

בן אדם למה תדאג על הדמים,
ולא תדאג על תימים.
כי הדמים אינם עוזרים,
ותימים אינם חוזרים.
דרך אחר התורה ותמצות,
אשר הם לעד קיימים:

בן אדם אל תדאג לשעבר כי הוא
אין, ולעתיד כי הוא עדיין.
קנה אל י, כי הוא המקוצץ לך
יש מאין, והשישית יי כהרף עין:

אשורר שירה לכבוד התורה, מפן וקרה וקרה וקרה:
נתנה לנו על יד רוענו, משה רבנו,
בתור כל נברא: אשורר שירה וכו';

נאמן שמו בחר בעמו, להיות לו לשמו,
אמה נבחרת: אשורר שירה וכו';

אשרי הנבר על יצרו גובר, משרים דובר,
עוסק בתורה: אשורר שירה וכו';

רבה נעימה תורה תמקח,
פתי מחכימה עין מאירה: אשורר שירה וכו';

לעילוי נשמות
אדוני שאתם נסים ומופלאים מלמד ד"ר
נלבי"ע ב"א אדר"ב התשפ"ב
הנצי"ב

לעילוי נשמות
יהודה דנין בן חיים ד"ר
נלבי"ע ב"א אדר"ב התשפ"ב
הנצי"ב

לעילוי נשמות
שלום ציון כהן בן שרה ד"ר
נלבי"ע ב"א אדר"ב התשפ"ב
הנצי"ב

לעילוי נשמות
עמנואל חיים יוסף בן אסתר ד"ר
נלבי"ע ב"א אדר"ב התשפ"ב
הנצי"ב

לעילוי נשמות
דינה (רבי) בת שרינה ד"ר
נלבי"ע ב"א אדר"ב התשפ"ב
הנצי"ב

חכמות נשים בנדרה ביתה

עובדות והנהגות יקרות מחייכם של גיולי ישראל תשים לבן

למותר לציין שעל כל אחד לדעת דרגתו ומקומו. להחזיק במה שמחאים לדרגתו ולדגיש את מה שעדיין אינו מתאים למעבד. אין ללמוד מהסיפורים שום פסק הלכה.

הרבנית הצדקנית מרת בת שבע קניבסקי ע"ה - אשת חבר למדון שר התורה רבי חיים קניבסקי זצ"ל (המשך)

התורה - מעל הכול ובסיס לכול

ללא דרשות ארוכות על חשיבות הלימוד, בלי לדבר גבוהה גבוהה על ערך התורה ומעלתה, בלי להכביר במילים - התורה הייתה הערך העליון והמוחלט בבית משפחת קניבסקי. כל הוויית של הרבנית אמרה התבטלות מוחלטת כלפי התורה, הערכתה ללא מצרים ושאיפה עזה לזכות בהחזקתה בצורה הנעלית ביותר.

מעיד בנה של הרבנית, הגאון רבי שלמה קניבסקי שליט"א: מעולם לא שמענו מפיה של אמא הרצאות על חשיבות לימוד התורה בכלל או הלימוד של אבא בפרט. פשוט חיינו זאת. האוויר שנשמנו בבית היה אוויר של תורה. בלי מילים ניתן היה לראות בבירור כי התורה תופסת בחייה של אמא מקום ראשון במעלה.

(הרבנית)

שע תימוד

הד"ר יצחק סגן פריד

יש בורא לעולם (המשך)

מיהו אפיקורוס?

אפיקורוס הוא אדם שבא אליך ומבקש: "תראה לי את בורא העולם!" אנחנו צריכים לדעת מה להשיב לאפיקורוס, כי אנחנו בעצמנו ברמה ירודה, גם בתוכנו מקננות מידי פעם שאלות, ומלבד זאת אנחנו נתקלים באנשים שיש להם שאלות, ולכן יש צורך לדעת לענות לעצמנו ולהם תשובה. כי אם איננו יודעים להראות לזולת את בורא העולם, זאת אומרת שבעצמנו איננו יודעים באמת מיהו בורא עולם...

כל אחד מאיתנו צריך להוכיח לעצמו בשכל, שבכל רגע ורגע יש מישהו שמחיה לו את הלב, בכל שנייה ושנייה יש מישהו שדואג לו! אשתך לא באה אליך במקרה, זה לא שבמקרה מצאת אותה, זה משלוח ישיר מבורא העולם! הילדים שלך, הפרנסה שלך, זה מבורא העולם! הכול מבורא העולם!

והאמת היא שבכל אחד ואחת מאיתנו יש 'אפיקורוס קטן', יצר הרע קטן שאומר לו: "אולי לא? אולי אין כלום? אולי נתת צדקה סתם?" וזה מלווה כל אחד מאיתנו במשך החיים. במיוחד כשאתה במשבר וקשה לך, בא היצר הרע ואומר לך: "חזרת בתשובה... תראה מה יצא ממך, תראה כמה קשה לך".

אח יקר ואהוב! אם זה קורה לך, תעמוד על הרגליים ותן לעצמך הרצאה שלמה: "תדע לך, יצר הרע, יש בורא לעולם! לכל העולם המדברים הזה יש בורא אחד יחיד ומיוחד, והתורה שלו נכתבה באצבע אלוהים ללא כל צל של ספק. אני הולך אחריו באש ובמים, כי הוא חכם יותר ממני ואוהב אותי מאוד!"

כל אחד מאיתנו חייב לדעת את זה, זו מסורת. אבא לא ישקר לבנו, סבא שלי לא ישקר ויאמר לי: "בוא לבית הכנסת" כי הוא רוצה להציק לי, אלא כי הוא קיבל את זה מאביו, שקיבל מאבא שלו... עד דורו של משה רבינו, שכולם עמדו במעמד הר סיני ואמרו: "נעשה ונשמע".

בהקדמת ספר החינוך כתב שהאמת הברורה במין האנושי היא שככל שיש יותר עדים כך הדבר מתקבל יותר על הדעת שהוא אמיתי. ובהיות המעידים מועטים, יפול קצת ספק בדבר בפיקחים... על כן, כשרצה האלוהים לתת תורה לעמו ישראל, עשה זאת לעיני שש מאות אלף אנשים גדולים, מלבד טף ונשים רבים, להיות כולם עדים נאמנים על הדברים... נמצאת תורתנו בידיו תורת אמת, מפי שש מאות אלף עדים נאמנים!

כולנו עמדנו במעמד הר סיני, כל נשמות ישראל ראו איך בורא העולם יורד על הר סיני ואומר: 'אֲנֹכִי ה' אֱלֹהֶיךָ אֲשֶׁר הוֹצֵאתִיךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם מִבֵּית עֲבָדִים' (שמות כ, ב). ולכן אומרת התורה (דברים ד, טז): 'וַיִּדְעֶתָ הַיּוֹם וְהָשַׁבְתָּ אֶל לְבָבְךָ', 'וְהָשַׁבְתָּ' - תחזיר, כלומר: תחזיר אל הלב מה שכבר ידעת. כי הנשמה של כל אחד ואחת מישראל עמדה במעמד הר סיני (תנחומא ניצבים ג).

(המשך יבוא בעד"ה)

אשת היל

הלכות, הנהגות וסיפורים מחזקים לאישה ולבת ישראל

זמירות לשבת

לא הכירו רב טוביו. לא נהגו בו חמרא: קרן הודם בנסף. ירד כי חל תקנף. איש רגלו לא יאסף. לבר מהחוא אתרא: אמין יושב אהלם. פרו קרש הילולים. כנסיעים מגדלים. שגבר זקן הורה: הן הן גבורותיו. נרבי נפלאותיו. שמענו מבריותיו. אין די לכתב ולקמרה:

ענותו ותמחו. קדשוהו וקראו. אף כי אחרי מותו. הודיע עז וגבורה: טרם יום נסיעתו. צוה קהל עדתו. בדמנהור קבורתו. לא ישנו אמירה: רצה גבר חברו. להוליכו לעירו. שמם התקדדו. ונרדו גשמי אורה: תרל י-ה מהושיע. כי רב גשם הופיע. לא יכלו להשיע. ארון ברית התורה: ועם ה' את אויביו. בבואם אל סביביו.

אשר מהלל ניב. לא-ל גיור ונורא. לכבוד הקדוש רבי. יעקב אביהצירא: נקי מחור כפים. כבעל כנפים. קדשוהו שמים. רגנן ככל אתרא: ישר הלך בהמו. במעשיו במקומו. בנרת בן יומא. זו היא דרך ישרה: יעקב תם אהלם. יושב וכל פח בולם. מים עמקים ירם. כי אם לבינה תקרא: בהקמת הקבלה. גבר לשם ויהלה. תרחיק העמיק שאלה. אביר יעקב נורא: נפת ודבש בפיהו. זה א-ל ונאנהו. איש א-לחים קדוש הוא. ונגה לו כאורה:

להצילת עידו וישרה חדר הי"ו וחיילים ידועתן, עלמה, נעה ואדל"ר הי"ו	להצילת זיו לוי בן אסתר ומשפחתו הי"ו ולרשימת אסתר לוי בת בית פלימא שחר	להצילת פנחס אברהם ואבישג אוליא ומשפחתם הי"ו	להצילת איתמר בן אלעזר הי"ו אבינועם בן אלעזר הי"ו ברוחניות ובגשמיות	לרשימת שושנה בת יוסף, ויחיא"ל בן יוסף הי"ו וליוזג העז ולחצולת מילכ בת יחיא"ל הי"ו
---	--	--	---	--

ואלה יעמדו על הברכה:

הד"ר שלום אריזש שלישי
מסך תנ"ך א"ב של חז"ר

כשרות המזון
מלך חסד ושלום שלישי

כרוב מסולסל / ניצנים

הד"ר שלום אריזש שלישי
מסך תנ"ך א"ב של חז"ר

כשרות המזון
מלך חסד ושלום שלישי

כרוב מסולסל / ניצנים

כרוב מסולסל - ניתן להבחין במקומות המסולסלים בשבט

כרוב מסולסל
כרוב זה נגוע, אלא שקשה לנקותו ולבודקו עקב הסלסולים הרבים שלו. כמו כן, הכרוב אינו מהודק כמו הכרוב הרגיל, ולכן החרקים יכולים לחדור פנימה ביתר קלות.

אופן הבדיקה והשימוש:

יש להתבונן על הכרוב. אם הוא מוצק ועליו מהודקים קל יותר לנקותו. **כרוב שעליו פתוחים ונראים בו סימני נבירה ומציצה רבים, יש להימנע מהשימוש בו.** מסירים את העלים הראשונים של הכרוב (שתי שכבות ראשונות). את יתר העלים מפרדים מהקלח עד שכל העלים מופרדים. (ניתן גם לחתוך לרבעים, ולאחר מכן להפריד את העלים). **משלים** בכל פעם כמות קטנה במים עם חומר השריה למשך כחמש דקות (יש להקפיד לא להשרות באופן שהעלים דבוקים זה לזה, וקל וחומר שלא להשרות רבעים שלמים, שאז אין בהשריה זו שום תועלת). באמצעות ספוג רך **משפשפים** את כל פני העלים משני הצדדים, ויש **לדקדק היטב בקיפולים**. שוטפים היטב בזרם מים חזק משני צידי העלה, כולל בקיפולים ובמקומות סלסול העלים. עושים **בדיקה מדגמית** של כמה עלים כנגד מקור אור, לראות שהניקוי אכן הועיל ולא נותרו חרקים (ודי בבדיקה מדגמית, כיוון ששיטת הניקוי מבטיחה את הניקיון בדרך כלל).

כרוב ניצנים

תריסר צעיר על כרוב ניצנים

כרוב ניצנים הוא כרוב זעיר מימדים, הדומה לכרוב הרגיל מבנהו. עקב קטנותו ועקב הקיפולים הרבים **קשה מאוד לנקותו**, ולכן בחלק ממדינות העולם נמנעים מלאוכלו עקב נגיעותו הרבה.

אופן הבדיקה והשימוש:

מסירים (זורקים) את העלים הראשונים (ניתן להוריד את החלק התחתון שסביב הגבעול, ואז יורדים כל העלים החיצוניים ביחד). **את העלים שנותרו יש להפריד** (עד שמגיעים ללב הכרוב הסגור ממש, שהוא בדרך כלל בחזקת נקי) **ולהשרותם** בחומר השריה למשך כחמש דקות (וראו לשפשפם באמצעות ספוג רך). **שוטפים** כל עלה היטב בזרם מים חזק משני צדדיו כולל בקיפולים. עושים **בדיקה מדגמית** של כמה עלים כנגד מקור אור, לראות שהניקוי אכן הועיל ולא נותרו חרקים (ודי בבדיקה מדגמית כיוון ששיטת הניקוי מבטיחה את הניקיון בדרך כלל).

כרוב ניצנים קפוא – הגם שעובר תהליכי טיפה קודם הקפאתו, הוא **עדיין נגוע בחרקים**, ויש צורך לנקותו כמבואר לעיל. ומכיוון שעקב ההקפאה קשה מאוד לבודקו ולנקותו, **עדיף להימנע מהשימוש בו.**

(המשך יבוא בע"ה)

הד"ר שלום אריזש שלישי
מסך תנ"ך א"ב של חז"ר

כשרות המזון
מלך חסד ושלום שלישי

כרוב מסולסל / ניצנים

אכילה (המשך)

- כשאדם אוכל מתוך תאוה, הוא יורד מגדר אדם לגדר בהמה.
- עיקר בירורי האכילה הם **לחשוב על ה' בזמן שאוכלים**.
- במקום לחשוב שהאוכל טעים, תחשוב איזה טוב ה'.
- כל הטעמים שבאוכל נמשכים מהרצון העליון, וצריכים להעלות את כל הטעמים לשורשם, וזה על ידי שחושב שה' בחסדו עשה שהאוכל יהיה טעים.
- אדם צריך להגיד לעצמו: "אני לא חי בשביל לאכול, אני אוכל בשביל לחיות".

(המשך יבוא בע"ה)

הד"ר שלום אריזש שלישי
מסך תנ"ך א"ב של חז"ר

כשרות המזון
מלך חסד ושלום שלישי

כרוב מסולסל / ניצנים

פרק שירה

שירת הזית

זית אומר: "אשתך כגפן פריה בירכתי ביתך בנך בשלתי זיתים סכים לשלחנך" (תהילים קכב, ג) בהרבה מהדפוסים של "פרק שירה" לא הוזכרה שירת הזית, ותמה על כך **רבינו אברהם פלאגי** זצ"ל בספרו "ואברהם זקן". וביאר **ב"שפתי צדיק"**: דוד המלך אמר: "וְאֶנִּי צִדִּיתִי רֵעִי" (תהילים נב), ודוד הוא **נעים זמירות ישראל**, וכדברי המדרש, שבאמת ספר תהילים נוסד על ידי עשרה צדיקים, ואמר להם הקב"ה: כולכם נעימים וצדיקים, אבל דוד הוא נעים זמירות ישראל. אם כן, יש לזית חלק בכל השירות והתשבחות!

וב"ברכת אברהם" ביאר ששמן זית מרמז בספרים הקדושים על המחשבה הטהורה, וזהו שהיוונים

"טימאו כל השמנים שבהיכל" (שפת אמת) לחנוכה בשם זקנו ה"חידושי הרי"ם", כך שעץ הזית, שייחודו הוא השמן שלו, הוא **מעל מוצאות הפה של השירה!** ושירתו היא בעלות להב אש השמימית ללא מילים!

אך **"ברכת השיר"** הובאה שירת הזית, וביאר: הזית דומה לגפן בכך שאינו מקבל תערובות. "מה שמן זית צף מעל כל המשקים ואינו מתערב בהם, כך ישראל אינם מתערבים (בנישואין) בגויים". וכן הגפן: "מפני מה קובע ברכה לעצמו (שאין מברכים עליו "פרי העץ" אלא "פרי הגפן")? שאינו מקבל הרכבה ממין אחר. לפיכך מרומזים שניהם יחד בפסוק, הגפן והזית: **"כגפן פריה, כשלתלי זיתים, ללמד על ייחוסם של ישראל.**

זמירות לשבת

אשיר שירה וזמרה. לכובר ראש וזמרה. רבי דוד אביחיציא:
נאה לו לשבת. כשיר ולמנחה. אשת רית נוחות:
ורד לעומק דתא. הוא ואחיו בתלמא. גלו כל מסתרתא:
דרש כל תנסקרות. ראשונות אחרונות. נחלה לו מאבות:
והוציא את מפעלם. לישראל הנחלים. ושמחו בגורלם:
דבריו הנעמים. מזהב ומפנינים. גם הפז לא יערכם:
חי עולם נטע בו. תבמותו בתוך קרבו. אשרי מי שאהבו:
זכותו תנן עלינו. בביאת משיחנו. קרב קין פדותנו:
בפני ישראל עמך. ויאכלו בלחמו. כל בני החומדי:

אשירה נא, לכובר קרנא, הוא התנא, רבי יעקב

נפשו כצדקה, דכקה וחשקה, רז לו גלה, לשם ולתהלה, שם לו לחקת, רבי יעקב: מאר נעלה, אשירה נא...
אבי ותומים, וגם אביונים, רבי יעקב. אלו רב מורה, תרב הארי, תנא וקרי, רבי יעקב: אשירה נא...
תקם ומצן, הוא רב ודן, חכם ענין, רבי יעקב: חסידים הוציא, על תורת, בקיא בקל ענין, רבי יעקב: משה, שם לו למחקה, רבי יעקב: אשירה נא...
צדיק וענו, כל ימי שניו, זכות תורתו, צוה לעדתו, שכינה לפניו, רבי יעקב: ולבני ביתו, רבי יעקב: יומם ולילה, עושה פעלה, קרש בקדשה, אכן הראשה, בסוד התפלה, רבי יעקב: וכל טוב עשה, רבי יעקב: אשירה נא...
נקרא שמו תם, תפארת לו, אשירה נא...
חורם, וכאמת נחם, רבי יעקב. ישר נאמן, נטע נעמן, צנצנת, חסן, רבי יעקב: אשירה נא...
אורה זו תורה, אור המנוחה, וזה ברכת, רבי יעקב. הוא ראש הנהלה, לשם ולתהלה, מאר נעלה, רבי יעקב: אשירה נא...
רשום בגנים, בעל מעשים, וכן קרושים, רבי יעקב.

לעילוי נשמת
ראובן חגי בן מחבובת ע"ה
נלב"ע י"א ניסן ה'תש"פ
התנב"ה

לעילוי נשמת
יעקוב דליה בת מיונה ע"ה
נלב"ע י"ח שבט ה'תש"כ
התנב"ה

לעילוי נשמת
יעקב לוי (טריק) בן חונה ר"ר
נלב"ע י"ד בשבט ה'תשנ"ד
התנב"ה

לעילוי נשמת
אריה צדוק בן שרה ועיש ר"ר
נלב"ע כ"ח תמוז ה'תשע"ה
התנב"ה

להצלת
נירה צדוק ומשפחתה ר"ר

לחיות לבנים הקדושת כל מסעות את לשמה נבועה	דוד מלכה בן פרתה	משה בן שמחה גליצ'ר	אהרן ביתן בן חנה	יצחק שפרן בן רחל ויעקב	אברהם בן יחיה	צביה בנימין בן חיה	נעמי עוזרי בן חביבה	אחרון בן לאה ליבנדון	פרחה אוליא בת אסתר	ראובן בן גורר לויטן	רחל בת דונא	משה בן עשה בן עשה	נחל בן איזה ואברהם	מורדי בן חנה חיון	סלחה בת תופחה
--	------------------------	--------------------------	------------------------	------------------------------	------------------	--------------------------	---------------------------	----------------------------	--------------------------	---------------------------	----------------	-------------------------	--------------------------	-------------------------	------------------

הגאון הגדול רבי מרדכי עייש שליט"א
ראש כולל "הכביעות התורה" בצפת (המשך)

פתרון בעיות בשיחה פשוטה

הנה בתחילה, כאשר יצר ה' את האדם, נפח בו רוח ממלא, כמו שנאמר: "וַיִּפַּח בְּאָפִיו נְשֵׁמַת חַיִּים וַיְהִי הָאָדָם לְנֶפֶשׁ חַיָּה" (בראשית ב', ז), ופירש רש"י וכן בתרגום אונקלוס, שהקב"ה נפח באדם נשמת חיים, ונהיה האדם לנפש מדברת. ומובא בזהר הקדוש: "כל דנפח מדיליה נפח". כלומר, בכל דבר המתנפח יש חלק ממי שנפח בו. ולפי זה, בתוך האדם ישנו חלק אלוהי, שהוא הדיבור, ובכח זה ברא ה' את בחירי הבריהם - האדם.

והנה, כח נפלא זה של הדיבור, נתנו ה' במתנה לאדם, כדי שיוכל להמשיך לבנות ולתקן דברים ורוחניים, שהרי על ידי דברי הקדושה שהאדם מדבר פה בעולם הזה לפני ה',

(המשך יבוא בעד"ה)

(ביתך שלום)

בחירת בן זוג באמצעות הצורך (המשך)

תקציר:

בשבוע שעבר נכתב על כך שבורא העולם יצר ברגשות הבעל רצון עז שלרעייתו יהיה טוב, וכאשר היא מתארת את סבלה הוא חש חוסר רגיעה. אולם בניגוד לאם, היודעת להרגיע את תינוקה, גברים רבים אינם יודעים שכל מה שנדרש מהם הוא להטות אוזן למצוקותיה של הרעיה ולסייע לה בכך לפרוק את מצוקותיה, ובמקום זאת מנסים להציע לה עצות טכניות.

בורא העולם נטע בטבעו של הבעל יתר אכפתיות לפרנסת הבית. מכיוון שכך, סבורים בעלים רבים שהרעיה אינה שותפתם בכך, שהרי לדעתם היא 'בזבזנית'. יתר על כן, כאשר הרעיה מספרת לבעלה עד כמה קשה לה החוסר בכספים, הוא חש כישלון אישי. לכן יש להיזהר בסיפור המצוקות הכספיות כאשר ברור שהבעל עושה ככל יכולתו לרווחת המשפחה.

נטייתו של האיש להיות שותפה לבעלה גדולה יותר מנטייתו של הבעל להיות שותף לרעייתו. לא פעם גורמת מגמה זו לאישה להתיעץ עם בעלה על דברים שכבר יש לה דעה לגביהם, בעוד שהוא סבור שאם היא מתייעצת עימו הרי שאינה יודעת מה עליה לעשות והיא נזקקת לעצתו. לכן מפריע לו מאוד שלאחר שאמר לה את דעתו, היא מגיבה: "אני חושבת שצריך לעשות אחרת", ועל כך הוא מגיב: "אם כן, מדוע את שואלת?"

דברים אלה צוינו כדי להבהיר שכאשר בן הזוג מתנהג בצורה שונה, אין הוא מרמז בכך שהוא מצפה שגם שותפו לנישואין יתנהג בצורה דומה לשלו, ומתוך כך מי שאינו מתנהג כמוהו אינו בסדר; אלא מראש יצר בורא העולם את הבעל והאישה כאשר חלק מצרכיהם המקשרים שונים זה מזה, במטרה שהשוני והחסר יגרמו להם לחפש את השלמתם אצל שותפם לנישואין. אם המודעות לכך תפותח באישיותם, תשתפר מערכת היחסים שלהם ותשתנה לחלוטין, והם יתפכו לתחרותיים פחות ופתוחים יותר לצרכיו של הזולת.

די בהענקת מחצית מהצרכים המקשרים

בעת קריאת השורות עשוי הקורא לומר לעצמו: הרעיון נשמע נכון, אך מתוך היכרותי את בן זוגי ואת צרכיו הרבים לא אוכל לעמוד בדרישותיו, ולכן לא כדאי אפילו לנסות ללכת לקראתו ולהשקיע חשיבה בכל מה שיש לתת לו. על זה יש להוסיף, שלא תמיד בן הזוג עצמו יודע מהו הצורך המקשר שלו. אולם הניסיון מוכיח, שכדי להתקשר עם הזולת אין הכרח למלא את כל הצרכים המקשרים שלו, ואם נותנים לו כמה צרכים החשובים בעיניו, הוא מרגיש קרוב ושייך לבן הזוג המספק את הצרכים.

הפתרון לבעיה זו מצוי בנתינה ובהתייחסות של הבעל לרעייתו בדברים הידועים כצרכים נשיים, ובנתינה של הרעיה לבעלה בדברים הידועים כצרכים גבריים. את הדברים האלה ניתן להכיר מהיכרות אישית של בני הזוג או מלמידה מספרות מקצועית כשרה הקיימת כיום לרוב.

(המשך יבוא בעד"ה)

זמירות לשבת

אָדוֹנֵנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
רָאָה פְּנֵי מַאֲרִים, בְּשַׁבָּת
עִם חֲבֵרִים, עַתְּ גִּלָּה סוֹד
נִסְתָּרִים, אָדוֹנֵנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
שְׁלוֹם רַב עַל מִשְׁכְּבוֹ, מֵה
סוֹב חֲלָקִים וְסוֹבֵב, דּוֹבֵר אֶמֶת
בְּלִבְכֶּם, אָדוֹנֵנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
תּוֹרַתוֹ מִן לֵוִי, הִיא מְאִירֵת
עֵינֵינוּ, הוּא יְמַלִּיץ סוֹב עֲלֵינוּ,
אָדוֹנֵנוּ בֵּר יוֹחָאִי:

עֲשֵׂה שְׂבָעִים תְּקוּנִים, יָקָרִים
מִפְּנֵינִים, בְּכֵס תְּקֵן הַעֲלִיזוּנִים,
אָדוֹנֵנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
פֶּתַח פִּיהוּ בַחֲכָמָה, הוֹצִיא
אוֹר תְּעִלּוּמָה, תִּקֵּן זִמְרֵי
חֲסִידָה, אָדוֹנֵנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
צִדִּיק יְסוֹד עוֹלָם, גִּלָּה
מִדְּרַשׁ הַעֲלָלָה, וְכוּלָּהּ לְפָסוֹר
הַעוֹלָם, אָדוֹנֵנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
קוֹלֵנוּ זֶמֶר עֲרִיצִים, וְהַכְרִית
אֶת הַקּוֹצִים, וְהַצִּיל הַלְּחֻצִּים,
אָדוֹנֵנוּ בֵּר יוֹחָאִי:

וְשֵׁם נִבְרָא מִעוֹן לוֹ, וְחֲרוֹב
לְמַאֲכִלוֹ, מִה סוֹב חֲלָקִים וְחֲבִילוֹ,
אָדוֹנֵנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
זָכַר צִדִּיק לְבָרְכָהּ, דִּין רִיכָא
וְכֵר רִיכָא, זָכַר וְרִבִּים זָכַר,
אָדוֹנֵנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
חֲדָשׁ כְּמַה הִלְכוּת, תָּן בְּמִשְׁנָה
עֲרוּכוֹת, וְהַפְּרִיזוּ מִלְּכוּת,
אָדוֹנֵנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
מִהֵרָ אֶת עֵיר מְכֻרָה, עֲשֵׂה
אוֹתָהּ נִקִּיָּה, תּוֹרֵה לֹא מִן שְׁמַיָא,
אָדוֹנֵנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
יָדַע כֹּל תְּנִסְתָּרוֹת, דְּכָרִיו
עוֹשִׂים פְּרוֹת, בְּכָל כְּמַה נִּזְרוֹת,
אָדוֹנֵנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
כֹּל יָמֵינוּ אֲשֶׁר תִּהְיֶה, אוֹת
תִּקְשֵׁת לֹא נִתֵּן, כִּי הוּא אוֹת

וְאִמְרָתָם כֹּה לְחֵי
רַבִּי שְׁמֵעוֹן בֵּר יוֹחָאִי:
אִישׁ אֶל־הֵם קְדוֹשׁ הוּא,
אֲשֶׁר עֵין רִאשְׁתּוֹ, לֵב תָּכֵם
יִשְׁכִּיל פִּיהוּ, אָדוֹנֵנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
כְּרוֹךְ הוּא מִפִּי עֲלִיָּו, קְדוֹשׁ
הוּא מִתְרִיץ, מֵאוּר גִּלָּה
הַעֲלִיץ, אָדוֹנֵנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
תּוֹרַת מִלְחָמָה, כֹּלָא מִדַּע
גָּבוֹר וְאִישׁ מִלְחָמָה, בְּדַת
תְּחִלָּה, אָדוֹנֵנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
דְּרַשׁ כֹּל תְּעִלּוּמָה, בְּעוֹ
וְתַעֲצוּמוֹת, עֲלֵה מַעֲלוֹת רְמוֹת,
אָדוֹנֵנוּ בֵּר יוֹחָאִי:
הַחֲכָא בְּתוֹךְ מַעֲרָה, מִפְּנֵי
הַגְּדוּלָּה, שֶׁם לְמֹר סִתְרֵי תוֹרָה,
אָדוֹנֵנוּ בֵּר יוֹחָאִי:

לְעִילּוֹי נִשְׁמַת שְׁלוֹם צִרְפִּין בֵּן וִיקְטוֹרִיָּה ז"ל נִלְכָּי"ע כ"א טבת ה'תשנ"ח תַּנְצִיב"ה	לְעִילּוֹי נִשְׁמַת גְּרִמָּא מוֹלָא ז"ל בֵּן וִורִיקֶשׁ הִי"ד נִלְכָּי"ע כ' שבט ה'תשפ"ב תַּנְצִיב"ה	לְעִילּוֹי נִשְׁמַת עֲדָה זִמְרֵי בֵת אִיזֵה ז"ל נִלְכָּי"ע ט' ניסן ה'תשפ"ב תַּנְצִיב"ה	לְעִילּוֹי נִשְׁמַת הַחֵן מוֹזִי בֵת נִיסִים ז"ל נִלְכָּי"ע ט"ו אדר ה'תשע"ה תַּנְצִיב"ה	לְעִילּוֹי נִשְׁמַת מִנְחֵם יִשְׁעוֹת תַּעֲזִיב לֵב שְׁמוּאֵל וְסָלָה הִי"ד נִלְכָּי"ע י"ט כסלו ה'תשע"ג תַּנְצִיב"ה	לְעִילּוֹי נִשְׁמַת מִנְחֵם מוֹיָאֵל בֵּת יוֹחָאִי פִּנְחָס בֵּן אֶסְתֵּר	לְעִילּוֹי נִשְׁמַת מִנְחֵם מוֹיָאֵל בֵּת יוֹחָאִי פִּנְחָס בֵּן אֶסְתֵּר	לְעִילּוֹי נִשְׁמַת מִנְחֵם מוֹיָאֵל בֵּת יוֹחָאִי פִּנְחָס בֵּן אֶסְתֵּר	לְעִילּוֹי נִשְׁמַת מִנְחֵם מוֹיָאֵל בֵּת יוֹחָאִי פִּנְחָס בֵּן אֶסְתֵּר	לְעִילּוֹי נִשְׁמַת מִנְחֵם מוֹיָאֵל בֵּת יוֹחָאִי פִּנְחָס בֵּן אֶסְתֵּר	לְעִילּוֹי נִשְׁמַת מִנְחֵם מוֹיָאֵל בֵּת יוֹחָאִי פִּנְחָס בֵּן אֶסְתֵּר	לְעִילּוֹי נִשְׁמַת מִנְחֵם מוֹיָאֵל בֵּת יוֹחָאִי פִּנְחָס בֵּן אֶסְתֵּר
---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

חֲקִיב"ח יִבְרָךְ אוֹתָם וְאוֹת מִשְׁפַּחָתָם וְיַמְלֵא כָּל מִשְׁאֲלוֹת לִבָּם כְּסוּבָה וְלִבְרִיכָה, בְּכָל פֶּסַח כָּל יוֹם לְעוֹשֵׁר וְאוֹשֵׁר וְכָל טוֹב סֵלֶה, מִתּוֹךְ בְּרִיאֹת אֵיתָנָה וְנִחּוּרָא מַפְלִיא.

אל יהיו גירושין קלים בעיניך (המשך)

מסופר על מורנו הגאון **רבי חיים חורי** זצ"ל וזיע"א, כי לפני שנתמנה לרב ראשי וראש אב בית דין בעיר גאבס שבטוניס, היו באים מגאבס לג'רבא לסדר גיטין כל שני וחמישי (מפני שבגאבס לא היו כותבים גיטין, אלא שולחים לג'רבא). **ומאז שנתמנה כמעט שלא היו מקרי גירושין**, שכן מלבד המידה הגדושה של אהבת השלום שהייתה בו, התברך ביכולת מרובה בהבאת שלום.

הוא תיקן כמה תקנות להגבלת הגירושין, כגון שלא יוכל אף אחד לגרש את אשתו הראשונה אלא אם כן מצא בה ערות דבר, וכמנהגי ג'רבא, שהעיר גאבס נגדרת אחריה (עיין למורנו הרב הראב"ד רבי משה כלפון הכהן זצ"ל בספרו "ברית כהונה" חאה"ע מערכת א אותיות א-ג).

וכך היה משתדל בכל עוז לפשר בין בני הזוג ולהשכין שלום, ובייחוד כשלאחר שיחה עם בני הזוג התברר לו שתביעת הגירושין הייתה לא מתוך רצונו הגמור של הבעל, אלא מתוך שהיה נתון להשפעה או ללחץ של קרוביו. במקרים כאלה לא הרשה לשום קרוב להתערב בעניין.

ומעשה בגביר אחד שבא בליל בדיקת חמץ לבית הרב לברר מה עלה בגורל תביעת הגירושין של אחיו הגדול ממנו, והרב ענה בשמחה, שהשבח לא-ל, עלה בידיו להשכין שלום בינו ובין אשתו.

הגביר הגיב באכזבה רבה ואמר: "עכשיו נזכרתם?! תגובת רבינו הייתה חריפה ביותר. הוא קם ממקומו וקרא בקול: **"מה פירוש 'עכשיו נזכרתם'? אם לא משכינים שלום בערב חג החירות, אימתי משכינים שלום? בליל תשעה באב?!"**

הגביר יצא מבית הרב בבושת פנים, כשקריאות התוכחה של רבינו מלוות את יציאתו. לאחר דקות אחדות חזר אל הרב, נישק את ידיו וביקש את סליחתו. בני הזוג חזרו, ברוך ה', לחיות בשלום ובמישור, עלו ארצה והתגוררו באחד מיישובי הנגב.

וכמו כן מסופר שפעם אחת פרץ בגאבס סכסוך חריף בין חתן לכלה שנגרם בשל כעסו של החתן על אי מילוי הבטחה מצד הורי הכלה, שהבטיחו לספק לה **נזמי זהב**. ברוב כעסו אמר החתן לכלה שתחזור לבית הוריה, והיא עזבה את הבית בבושת פנים ובקול בכייה.

כשהגיעו הדברים לאוזני רבינו, קם מיד, **לקח את נזמי הזהב מתכשיטי אשתו ונתן לכלה, ובכך חזר השלום לשרור בין בני הזוג** (ח"י חיים"ם עמודים 225-226).

מתוך הספר 'עמודיה שבעה'

מהות האישה ותכונתה (המשך)

האישה במהותה חייבת שהאיש יחשיבה בעיניו (המשך)

תחילה נלמד על מהותה של האישה, השונה ממהותו של הבעל בתכלית. האישה חייבת שהבעל שלה יעריך אותה. היא **מוכרחת לדעת שהוא מחשיב אותה, שהוא מחזיק ממנה**. כשנסתכל בתוך הלב שלה נראה שזה הכי חשוב אצלה, בשבילה זה כמו **אוויר לנשימה** ממש. אם הוא לא נותן לה את זה, הרי הוא כאילו לוקח ממנה את האוויר לחיות. וכמו בבתי חולים, שיש מכשיר הנשמה מלאכותית, לא צריכים לחפש הרבה איך להמית את מי שמחובר למכשיר; צריך רק לקחת ממנו את המכשיר שהוא מחובר אליו וכבר לא יהיה לו אוויר חס וחלילה...

לשאל על כך את אשתו..."

להימנע מכעס בכל מצב - לקדש את שם ה' (המשך)

אדם המאמין בהשגחה פרטית יודע שהקב"ה אינו מציב אותו בניסיון אלא אם כן הוא מסוגל לעמוד בו. ברור שכל גבר היה מעדיף לחזור הביתה כשאשתו מקבלת את פניו בשמחה ובמאור פנים, אלא שאם לא כך קורה, עליו להתאים את עצמו למציאות ולומר לעצמו: "אין שום ברייה בעולם שמסוגלת לצער אותי. **אם זה רצון ה', מדוע עליי להאשים בכך את אשתי?"**

בחוכמת הנסתר מובא שאחת

(המשך יבוא בע"ה)

בר יוחאי, נאמרת בגבורתו, ובמלחמת אש דת השערה, ותרם הוצאת מתערה, שלפת נגר צוררדי:
בר יוחאי, למקום אבני שיש, הגעת לפני אריה ליש, גם גלת בותרת על עיש, תשורי ומי ישורדי:
בר יוחאי, בקדש הקדשים, קו ירוק מחדש חדשים, שבע שבתות סוד המשים, קשרת קשרי ש"ן קשרדי:
בר יוחאי, יו"ד חקמה קדומה, השקפת לקבונה פנימה, ל"ב נתיבות ראשית תרומה, את קרוב ממשח דור, אורדי:
בר יוחאי, אור מפלא רום מעלה, וראת מלחבת כי רב לה, תעלומה ואין קורא לה, נאמרת עין לא תשורדי:
בר יוחאי, אשרי יולדתך, אשרי העם הם לומדיך, ואשרי העומדים על סודך, לבושי השן תמיד ואורדי:

בר יוחאי, נמשחת אשרדי, שמן ששון מחברדי:
בר יוחאי, שמן משחת קדש, נמשחת ממדת הקדש, נשאת ציין נור הקדש, חבוש על ראשך פארדי:
בר יוחאי, מושב מוב ישבת, יום נסת, יום אשר ברתה, במערת צורים שעמדת, שם קנית הודך ותורדי:
בר יוחאי, עצי שמים עומדים, למורי יו הם לומדים, אור מפלא אור תיקוד הם יוקדים, תלא תמה יודך מורדי:
בר יוחאי, ולשרה תפוחים, עלית ללוקט בו מרקתים, סוד תורה כצצים ופרחים, נעשה אדם נאמר בעבורדי:

לפנינו אלברט הניאל סמסון הי"ו בן יוכבד ד"ר	לחגולות יחודה ושגית נעים ומשפחתם הי"ו	לחגולות לפנינו טובה ולרפאת משפחת יוסף הי"ו ומשפחת שושן הי"ו	לעילוי נשמת שמעון וודדוקר בן מוזל טוב ד"ר משה יוחנן וודדוקר בן מוזל טוב ד"ר תנצב"ה	לעילוי נשמת שמעון וודדוקר בן מוזל טוב ד"ר משה יוחנן וודדוקר בן מוזל טוב ד"ר תנצב"ה
--	---	--	---	---

דוד בן ביא אלישע	נעמה בת זיונה אלישע	מרה בת אילנה שואוט	יצחק מנסנו בן סימיו וליל בת מסדי	עזריאל עודד בן מרים	נעמה בת שרה חגיבי	ביבי בת יצחק ונוחל טוב	חיים בנימין בן דינה	מרים בן טויליה בת גמילה	מנשה מונתה בן מנצור דעוס	שירלי עומסי בת חנו ובת שבע יעקב	יצחק דסה בן שרה	דליה בת מרגלית	חנהיה כהן בן סימיו וסאלם	שושנה חיה מונצש בת מורסל
------------------------	---------------------------	--------------------------	--	------------------------	-------------------------	------------------------------	------------------------	-------------------------------	--------------------------------	---------------------------------------	--------------------	-------------------	--------------------------------	--------------------------------

סיפור לשבת

בזכות הבל פיהם

בראש השנה נסענו לאשקלון, להתארח בביתם של חמי וחמותי. אודה על האמת, איני אוהב לעזוב את הבית בראש השנה, מכיוון שאני מעדיף להתפלל בבית הכנסת הסמוך לביתי, בנוסף ובסגנון שאני מחובר אליהם, אבל אשתי רצתה כל כך להיות בחג עם הוריה... לא יכולתי לסרב לה ומצאתי את עצמי נוסע לאשקלון עם אשתי ועם שני ילדינו. ניחמתי את עצמי שלפחות אשדל את חמי ללכת לבית הכנסת. מכיוון שכואבות לו קצת הרגליים, לפעמים הוא מתקשה לרדת חמש קומות וללכת עשר דקות עד לבית הכנסת, אבל ברגע שאהיה לצידו אני מאמין שהוא יתגבר על הקשיים.

שעתיים לפני כניסת החג הגענו לשכונת נווה אילן שבאשקלון. הרמתי את המזוודות, הילדים קפצו על סבא וסבתא וכולם נראו מאושרים ושמחים, אבל אני כבר רציתי ללכת לתפוס מקום בבית הכנסת, כי מניסיון העבר שלי, **אם לא נגיע לפני הזמן נמצא את עצמנו מתפללים בחוץ**, וזה הדבר האחרון שאני רוצה שיקרה עימי בראש השנה. ואכן, הגענו חצי שעה לפני הזמן. הכולל השכונתי הפך להיות בית כנסת ממוגן, שמחתי שהקדמנו, כי תוך דקות ספורות לא היה מקום להכניס סיכה. התפילה החלה. הניגונים המרגשים והאיחולים הלבביים בסיום התפילה הכניסו בליבי שמחה. צעדנו לאט לעבר ביתו של חמי, ולאורך כל הדרך דיברנו דברי תורה. חמי שמח ואמר שדברי התורה משכיחים ממנו את כאבי הרגליים.

למחרת השכמנו קום כדי לתפוס מקום. התפילות היו מרגשות ומרטיטות. בסיום התפילה אמר הגבאי של הכולל שברבע לחמש יהיו **תהילים לילדים**. ילדיי שמחו ותכננו להגיע, אך לקראת הצהריים הגיעה לבית חמי משפחתו של גיסי. הילדים שיחקו ונהנו, ולקראת השעה חמש רצו ללכת לכולל לתהילים, אך אח של אשתי אמר שבקרוב הם צריכים לשוב לביתם, וילדיו אינם יכולים ללכת לתהילים. לבסוף נשארו ילדיי עם בני הדודים שלהם וליוו אותם לכיוון ביתם. ביום השני לאחר תפילת שחרית שוב הכריז הגבאי

שיש תהילים. ילדיי שמחו ואמרו שהיום הם לא יפספסו את התהילים. לקראת השעה ארבע ליווינו את ילדיי לכיוון הכולל. הרב שמארגן את קריאת התהילים כבר היה במקום ולמד משניות עם הילדים הבוגרים. ילדים החלו להגיע לכולל ולמלא את השורות. הבטתי בשעון והתפלאתי לראות שרק בעוד חצי שעה תחל הפעילות של הילדים, וביתיים מגיעים עוד ועוד ילדים. שאלתי את הרב של התהילים אם יש לו ארטיקים לכולם, והוא ענה שליליים מחכה **הפתעה טעימה ולא ארטיקים**. חשבתי שהוא צוחק, מכיוון שאצלנו בבית הכנסת הילדים מקבלים ארטיק בסוף כל פעילות, בכל פעם ארטיק בצבע אחר ותו לא. אמרתי: "אני מקווה שקניתי ארטיקים טעימים", ושוב קיבלתי את אותה תשובה שלא יכולתי להפנים, שבסוף התהילים מחכה לילדים הפתעה טעימה ולא ארטיקים.

הילדים המשיכו להגיע, וכבר לא היה מקום במעברים. לא הבנתי מאיפה הגיעו כל כך הרבה ילדים. ואז הגיע הרגע. הרב של התהילים החל לומר עם כל הילדים את המזמורים, **והקולות הטהורים של תינוקות של בית רבן שברו את ליבי לרסיסים**. הילדים קיבלו עול מלכות שמיים ושמעו

סיפורים מחזקים, וביתיים נכנסו לכולל עוד ועוד ילדים. להערכתי באותו רגע מילאו את הכולל השכונתי **מעל מאה ילדים**. חשבתי בליבי: 'מעניין אם באמת יהיו ארטיקים לכל הילדים...' ידעתי שישנה אפשרות שאחד מילדיי לא יקבל ארטיק ואצטרך לנחם אותו בפרס אחר.

לקראת הסוף לא היה מקום לזוז. יצאתי מעט החוצה והתכוננתי להיכנס שוב לתפילת מנחה ברגע שכל הילדים יצאו מהכולל. בסיום הקריאה החל הרב לחלק את הפרסים. הוא השתדל בכל כוחו לעבור בין כולם ולשמוח את הילדים. חלק מהילדים איבדו סבלנות וקפצו עליו כדי לקחת את הארטיק. לא הבנתי למה הילדים מתרגשים כל כך מארטיק,

אבל אמרתי בליבי שכנראה שכחתי איך זה להיות ילד. הילדים החלו לצאת מהכולל, ולתדהמתי שמתי לב שכל ילד אוזח בידו **שקית הפתעה עשירה מאוד המכילה את הממתקים היקרים ביותר**.

אך... אבוי! בני הקטן בן השבע **אלרגי לחלב!** רק זה מה שחסר לי, שהבן שלי לא יעמוד בפיתני וישים בפיו את חפיסת הקליק. מיד זינקתי לכיוון הכולל, הייתה חופשתי את ילדיי אך לא ראיתי אותם. הייתה המולה גדולה. מצד אחד הילדים שרוצים את שקית ההפתעה, ומצד שני המבוגרים שנכנסים לכולל לתפילת מנחה. שוב יצאתי מהכולל וחופשתי את ילדיי. התחלתי לפחד שבני כבר החל לאכול את המטעמים שבשקית. **נכון שהוא כבר גדול ומבין שאסור לו זה מסוכן, אבל מה יהיה אם הוא לא יעמוד בפיתני?...** הרי גם אנחנו המבוגרים לעיתים קרובות לא עומדים בפיתויים, אף שאנחנו יודעים שאסור.

התבוננתי בעשרות הילדים הצוהלים ששיחקו בגן השעשועים שליד הכולל, ולבסוף ראיתי את שני ילדיי עומדים בצד. בני הגדול אוזח בידו שקית הפתעה, ובני הקטן עומד לידו בפנים נפולות. מיהרתי לכיוונם, ושניהם רצו לעברי. בני האלרגי למוצרי חלב החל לבכות שהוא רצה שקית הפתעה, אך ברגע שהגיע תורו לקבל שקית הפתעה **אזלו השקיות והוא לא קיבל**. באותו רגע **שמחתי כל כך והודיתי לה' ששמר על ילדי**. איני רוצה לחשוב מה היה קורה אם הוא היה מקבל את שקית ההפתעה... אמרתי לו שטוב שהוא לא קיבל שקית הפתעה, כי היא מלאה במוצרי חלב, ואסור לו לאכול מוצרי חלב. ה' שמר עליו מכל משמר.

בסיום התפילה עבר הרב של התהילים בין הילדים שלא קיבלו שקית הפתעה וחילק להם חטיפים. הילדים שמחו. שבנו לבית חמי, וכשסיפרתי לאשתי את הנס שקרה לבנו היא אמרה שאני לא מספיק אחראי, והייתי צריך לברר היטב מה מחלקים לילדים בסיום התהילים. למחרת נשארנו באשקלון. אשתי העדיפה להעביר את צום גדליה יחד עם אמא שלה, ואחרי המעידה שלי אתמול בערב לא העזתי לומר כלום. שיהיה, נעביר את הצום באשקלון. בצהריים הלכתי אל הכולל, ושוב **נגלה לעיניי מראה מדהים: תינוקות של בית רבן ישבו בכולל ולמדו הלכות ומשניות**. שאלתי את הרב של התהילים אם גם היום יש הפתעות טעימות, והוא צחק ואמר שבימי חול מחלקים לילדים רק ארטיקים. הקשבתי לילדים, כל כך נעים לשמוע אותם.

בערב, לאחר צאת הצום, שבנו לביתנו. אשתי פרקה את המזוודות, ואני שאלתי את ילדיי אם הם רוצים שנאמר יחד תהילים כמו שהיה באשקלון. ילדיי ענו שכן, וקראנו תהילים בשירה. **בראשי התנגנה המנגינה האדירה של מעל מאה ילדים משבחים ומהללים את ה'.** אין לי ספק שבזכותם תגיע הגאולה.

(סיפורו של יריב ל')

זמירות לשבת

צְבֹאֹת בַּה נְצַמְדִּים. שְׁנֵיהֶם יַחַד דּוֹרִים. הֵם וְזֵי הַעֲמֻדִים. יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ פְּנִימָיו: יִסּוֹד קִרְבִּי תִּיא. כָּאֵן נִמְצָא וְכָאֵן תִּיה. מִשֶּׁם יוֹצֵאֵה תוֹשִׁיָּה. אִמְרוּתוֹ בִּי נַעֲמֹ: רַבִּי יוֹסִי לֹא זָכוֹת. הוּא זָכָה אֵל תְּמַלְכוּת. כָּל-תִּשְׁעֵם הֵם מַלְכוּת. שֶׁם כְּבוֹד מִמְּקוֹמוֹ: אִשְׁרֵיהֶוּ לְכַר יוֹחֵא. שְׁהוּא עַד עַתָּה בּוֹא מוֹשִׁיָּה. קִים הוּא נִפְשׁ כָּל-יָחִי. הַמֶּה יֵאכְלוּ בְּלִיָּהֶו: תּוֹקֵו עֲדָה לְלוֹלָתָה. תִּרְבוּ שְׂמִיחָה וְגִילָה. בְּיוֹם זֶה יוֹם הַלּוֹלָא. דּוֹרִים לְכֹו לְהֵמֹ:

קו חֶסֶד קָנָה. רַבִּי יְהוֹדָה תָּנָה. וְהַעֲלֵם בּוֹ בְּנָה. עוֹשֵׂה שְׁלוֹם בְּמִרְמוֹ: **בָּה הוּא רֹאשׁ קִדְשָׁה.** רַק לֹא בֹא אֵל שְׁלִישָׁה. אֵךְ נִקְבֵּד מִן הַשְּׁשָׁה. הִיתָה מִשְׁרָה עַל שְׂכָמוֹ: אִישׁ גָּבוֹר כְּסוֹד תּוֹרָה. רַבִּי יִצְחָק הָאֵרָה. מִדְּרוֹ תִּיא גְבוּרָה. צִפְרִית בְּרָכֵשׁ טַעֲמוֹ: **בְּפִיהָ אָמַת נִתְּנָה.** רַבִּי יוֹסִי בֵר יַעֲקֹב תֵּם. עֵין תְּחִיִּים בּוֹ נִתְּנָה. הִיא תִּפְאָרֶת עֲמוֹ: יִשְׂרָאֵל רַבִּי תּוֹקֵיָה. כְּנֻנָּה נִפְשָׁה תִּתִּי. גֵּם הוֹד בּוֹ לְלוֹלָה נִתְּנָה. הַמִּשְׁלַל וְפִדָה עֲמוֹ: תִּכְרוּ רַבִּי יִסָּא. הוֹד וְתָדָר בּוֹ נִמְצָא. מִדָּה מוֹכָה בָּה יִשָּׂא. לְרֹאשׁ סִכָּה שְׁלוֹמוֹ:

אִשְׁרֵי לְכָבוֹד חֲבָרִים. וּבְרֹאשָׁם מִלָּכָם אֲרִים. בִּר יוֹחֵא עוֹקֵר תְּרִים. וְדוֹרֵשׁ טוֹב לְעֲמוֹ: נִתְּנָם בְּתֵר תּוֹרָה. כְּלוּלִים בּוֹ עֲשָׂרָה. רָאוּ נָא כְּעִסְרָה. שְׁעִסְרָה לֹא אִמּוֹ: כְּבִיר בְּנֵי אֲחֵרִיו. רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אֲשֶׁרִיו. נִכְנָם בָּא בְּתִדְרִיו. שֶׁל הַמֶּלֶךְ שְׁלֵמָה: יִקְרֶה עִם זְכוּת אֲבוֹתָה. הַשִּׁגִּי מַלְאוֹת רְבוּת. נָגְלוּ לוֹ לִ"ב נִתְּיָבוּת. בָּהֶם רִבִּים יִתְּנָמוֹ: יִדִּיד בְּעוֹ הַתְּאֹדָר. רַב רַבִּי אֲבָא תוֹר. הוּא וְרַבִּי אֱלִיעֶזֶר. אֲחוּיִים בִּי"ה שְׁמוֹ: עֲלָה לְעִיר גְּבוּרִים. בָּה חֲמִשִּׁים שְׁעָרִים. מִשֶּׁם יוֹצֵאִים נִתְּרִים. וְיִתְּנָמוֹ לְמוֹ:

לְעִילֵי נִשְׁמַת עֲמוֹס נְגִישׁ בִּן לְאֹדָה ז"ל מִתִּיתִיהוּ מַלְכָּה בִּן סִטְרִיא ז"ל תַּנְצִיבָה מִקְרָא בִּי מִשְׁפַּחַת חֲבֵי רַחֲמִים וְחֵן	לְרִפְאוֹת וְהַצְלָחַת הַלֵּנָה (יִלְיִי) רַחֲמֵי ה' בִּת אִסְתֵּר ז"ל וּמִשְׁפַּחַתָּה הַיְיִו	לְרִפְאוֹת וְהַצְלָחַת יַעֲקֹב רַבִּי בִן מִלּוֹחַ הַיְיִו עֲמִנְאֵל רַחֵם בִּת דּוֹנָה הַיְיִו	לְרִפְאוֹת שְׁמוּעָן וְדִינָה אֱלִיגְרַבִּלִּי וּמִשְׁפַּחַתָּה הַיְיִו	לְהַצְלָחַת מוֹלָ וְעוֹדֵד נִסִּים וּמִשְׁפַּחַתָּה הַיְיִו וְהַצְלָחַת מִשְׁפַּחַת הַלֵּל הַיְיִו
---	---	---	---	--

מַרְדִּי בִּן מוֹרִים אֶלְקוֹבִי	יַעֲקֹב חֲכָן בִּן חֲפָצִי	יִצְחָק דֶּסֶה בִּן שָׂרָה	יְהוּדָה בִּן זָכְרִי שִׁרְעִי	דִּלְיָה מוֹלָלָה גַּז בִּת אִיבֹן	יִפָּה בִּת עֲלִיָּה	אִילִנִּית טַקְלָה בִּת בְּלִיַּשׁ	שְׁלוֹם חִיִּים בִּן חִיִּים חֲסִין	פֶּרָגִי פֶּרֶז סִטְרוּרָה בִּן אֲבִירָם וְרַבָּה	עֲמוֹס נִפְשׁ בִּן פִּנְחָס	מִטִּילָה בִּת דִּינָה	יִפְתָּח דְּמֹארי בִּן שְׁמִירָיו	יוֹסֵף מִסְטֻרָב בִּן מֵאִיה	אֲהֵרֹן בִּן יוֹחֵא אֶפֶל	זֹהֲרָה חֵן בִּת רַחֵל
--	-------------------------------	-------------------------------	--------------------------------------	--	-------------------------	--	--	---	--------------------------------	---------------------------	--------------------------------------	------------------------------------	---------------------------------	---------------------------

דוֹח ה' תִּגְחִים בְּנֵי עֲדָה וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל הַשּׁוֹכֵבִים עִיִּים בְּכָלל הַרְחִמִים וְחֲסִילִיחוֹת. וְכֵן יוֹחֵ רַצוֹן וְנִאֲמָר אֲמֵן. ת.ג.צ.ב.ה.

היה למרכז עצום של תורה ונגינה. אלפים באים לשמוע את מנגינותיו ואת תורתו. מספרים כי ברכבת הראשונה שהייתה יוצאת מוורשא לאחר צאת השבת, היו נוסעים חסידים ושאנים חסידים אל השטיבל שלו, כדי לזכות להשתתף בסוף ה"טיש" של סעודה שלישית, שהיה נמשך אל תוך ליל מוצאי שבת. העוני הקשה שבו היו שרויים היהודים בפולין באותה עת, מצוקת הרעב והדאגות, התמוססו כולם לנוכח הניגונים מאמצי הלב ומחממי הנפש שהלחין ושר הרבי. מהם שאבו היהודים הדוויים עידוד ומרפא לנפש.

האדמו"ר ה"אמרי שאול" ממודז'ץ רבי שאול ידידיה אלעזר טאוב זצ"ל

תולדותיו

רבי שאול נולד בהושענא רבה של שנת ה'תרמ"ז (ובלשון החסידים: שנת זמ"ת) בעיירה אוז'רוב לאביו רבי ישראל. כבר בנעוריו התפרסם בכשרונותיו הגדולים בתורה ובנגינה, ובעודו צעיר לימים כבר החל להלחין ניגונים משלו. הוא התפרסם גם באצילות נפשו, והיה מגדולי התורה שבדור, בין בנגלה ובין בנסתר, ועובד ה' בהתלהבות ובמסירות נפש.

כאדמו"ר

אף שלא היה בנו הבכור של רבי ישראל, נבחר רבי שאול למלא את מקומו של אביו. כאדמו"ר, זמן קצר לפני שנסתלק רבי ישראל מן העולם, הזמין אליו את בניו וביקש מהם לשיר לפניו את הנוסח והניגונים של הימים הנוראים. במקום מסויים בשירת הנוסח, שגו כל הבנים מלבד רבי שאול. לאחר שהקשיב רבי ישראל לכלול, הוא פנה לרבי שאול ואמר לו: "אתה שר את הנוסח בצורה הנכונה ביותר", ובכך הכתיר אותו לממלא מקומו.

לשיר לה' תמיד

לרגל כל מאורע הלחין ניגון חדש שביטא את כל מה שהתרחש בליבו. הרבה צרות עברו עליו בחייו, ובהן אסונות משפחתיים קשים, אך בכל זאת לא הראה עצב ויגון על פניו ולא נתן לאלה שרצו להשתתף עימו בצערו ובאסונו להצטער. וכך היה רגיל במאמר חז"ל על דברי נעים זמירות ישראל: "חסד ומשפט אֶשְׁקֶה לָךְ ה' אֶמְצֶה". בין אם הקב"ה מתנהג איתך במידת החסד ובין אם חס וחלילה במשפט, אשירה לך ה' אזמרה...

גם קול שירתו היה ערב ביותר. היו שאמרו שלא ניתן לעמוד במחיצתו כאשר היה שר, בשל עוצמת קולו ועומק הבעתו. חסידים שזוכרים את אופן שירתו מספרים כי היה שר באופן מקוטע ובמהירות רבה. הוא הסביר שאין הוא רוצה ליהנות מעולם הנגינה. כמנהג אבותיו, היה ניגש לפני העמוד לכל תפילות הימים הנוראים, וכמו כן היה בעל התוקע.

בהיותו גדול בתורה, שימש ברבנות בכמה קהילות. בשנת ה'תרפ"ט עבר לאוטבוצק, ובית מדרשו שם

נמלט דרך יפן לארצות הברית והתגורר שנים אחדות בניו יורק. בתקווה שיוכל לעלות ולחונן את עפר ארץ ישראל בהקדם האפשרי. רבי שאול עשה רושם על כל הבאים במגע עימו, ובהם אנשי השלטונות הרוסיים, שבעקבות פעולותיו אפשרו לבני הישיבות ששהו בוויילנא לצאת ממנה לחוף מבטחים.

בהיותו ביפן נאלץ להעביר את הימים הנוראים בעיר יוקוהמה. יהודי המקום התענגו מאוד על תפילתו הזכה וניגוניו המעודדים, אשר הכניסו חמימות וחיות לתוך עצמותיהם היבשות וליבותיהם הקפואים, שמזמן רחקו מהמסורת היהודית ומחיי התלהבות חסידית. רבי שאול העלה ארוכה להחזירם לחיק היהדות.

בניו יורק, שאלה הגיע בניסי ניסים, חידש הרבי את חסידות מודז'ץ, וגם שם נהרו המונים אל בית מדרשו. ניגוניו ותורתו זכו לתפוצה עולמית, והרבה התקרבו לאביהם שבשמיים בהשפעתו. במכתב ששלח באותם ימים הוא מספר לגיסו על ניצולים בודדים שעליהם שמע ומתאר את חג הפסח של אותה שנה כחג של חגיגה כפולה ומכופלת: "לרגל שמחת הצלתם של בתי היקרה תח' והילדה תח', וברוך ה' הן בחיים ושלוש ובריאות נכונה, ושמחנו ברוך ה' על כל הטוב אשר גמלנו ה'. וצירוף לניסי יציאת מצרים היו גם סיפורי ניסי הניסים שלהן... חיברתי על פסח זה ברוך ה' שמונה ניגונים יקרים ונפלאים. גם בדברי תורה הייתה ברוך ה' הרחבת הדעת ואמרתי הרבה דברים יקרי ערך".

את התורה לא יוכלו לקחת לעולם

מסופר כי עוד בהיותו פליט מלחמה בוויילנא, נשאל מדוע אין שום עצבות נסוכה על פניו לאחר שעבר מה שעבר והותיר את כל חילו ורכושו בידי הנאצים, וענה: "אני כשלעצמי - את רכושי הצלתי. וכי מה הוא רכושי? התורה והנגינה. ואתן לא יכלו הנאצים לגזול ממני, כי הן נמצאות עימי בקרב".

ביום שבת, ט"ז בכסלו של שנת ה'תש"ז, עלה הרבי בסערה השמימית. בהלווייתו השתתפו אלפים, בהם אדמו"רים ורבנים רבים. תנצב"ה.

בארץ הקודש

לפני פרוץ מלחמת העולם, הספיק הרבי לבקר שלוש פעמים בארץ ישראל. בכל ביקור תכנן להישאר ולדור בה דרך קבע, אך נסיבות שונות ולבסוף גם השואה הנוראה מנעו ממנו את שאיפתו באותה העת. ביקוריו בארץ עשו רושם רב על כל היושבים בה באותו הזמן, שומרי תורה מחד ואלו שלא היו שומרים תורה ומצוות מאידך. את כולם קירב, עודד וחזק. אהבתו לארץ ישראל עברה כל גבול, והוא הרבה לדבר בשבחה של הארץ.

בכל כינוס של רבנים, כשהייתה ניתנת לו הבמה, היה זועק על השאננות ועל הסכנה בהיאחזות בגולה, וקרא לא להסתפק במילים גרידא אלא לעשות עבודה מעשית בבניין הארץ. הוא הזהיר כי הקרקע בארצות הגולה נשמטת מתחת הרגליים, וצריכים לעלות בהמונים ולבנות את הארץ.

בשנת ה'תש"ז הוציא רבי שאול את שאיפתו מן הכח אל הפועל, הוא עלה לארץ והתיישב בה. בכל מקום שאליו הגיע, משך אליו רבים והותיר עליהם רושם רב. אף שכבר חלה במחלה שממנה לא נרפא, בכל זאת לא ויתר על דרכו בעריכת שולחנות ובקבלת קהל, כשכל מגמתו לעודד ולשמש יהודים באותם זמנים קשים, ולקרבם כל אחד באשר הוא לאביהם שבשמיים.

זמן השואה

מיד עם פרוץ מלחמת העולם השנייה ברח לכיוון רוסיה, ותקופה ניכרת שהה בוויילנא. בוויילנא שהו באותה עת פליטים יהודים, בהם בחורי ישיבה רבים מבריסק, מיר וסלבודקה, שחיו במצוקה קשה. שהותו של הרבי שם הפיחה בהם חיים. אל סעודת ה"טיש" שערך שם הגיעו אפילו מתנגדים מושבעים, כדי לשמוע את ניגוניו.

לאחר תקופה הצליח לצאת מוויילנא. משם

זמירות לשבת

אבינו מלכנו, פתח שערי שמים לתפלתנו: אין בן דוד בא אלא בקיפת הדעת, אבל איך מסיחין דעת מהמשיח: איש את רעהו יעזרו ולאחייו יאמר חזק:

א-ל ההודאות ארון השלום, מקדש השבת ומקדש שביעי, ומניח בקדשה לעם מרשני ענג, זכר למעשה בראשית: אם אמרתי משה רגלי חסדך ה' ויסעדני, קרב שרעפי בקרבך תתחנך וישעשעו נפשי: אם תתנה עלי מחנה לא יירא לי, אם תקום עלי מלחמה בואת אני בוטח:

אמר רבי עקיבא, אֶשְׁרִיבם וְיִשְׂרָאֵל, לִפְנֵי מִי אֶתֵּם מִטְהִירִין, וְמִי מִטְהַר אֶתְכֶם, אֵיכֶם שְׂבִשְׂמִים. ואומר, מקוה ישראל ה', מה מקוה מִטְהַר אֶת הַטְּמֵאִים, אֵף הַקְּדוֹשׁ בְּרִיךְ הוּא מִטְהַר אֶת יִשְׂרָאֵל: אֶמֶת מִה נִדְרֵי תוֹת כְּתוּב גְּדוּלָּה, בְּצִאֲתוֹ מִבֵּית קִרְיָי הַקְּדוֹשִׁים בְּשִׁלּוֹם בְּלִי פֶגַע:

באהל הנפתח בדרו מעלה: מראה כח: כְּבָרְכִים הַיּוֹצֵאִים מִיּוֹ חַיִּיתוֹ: מראה כח: כְּגֹדֵל גְּדִילִים בְּאֶרְבַּע קְצוֹת: מראה כח: בְּרִמּוֹת הַקִּשָּׁת בְּתוֹךְ הַעֲנָן: מראה כח: אֲנִי עֲבָדָא דְקִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא. דְּסִגְדָנָא קַמָּה וּמִקַּמִּי דִּיקָר אֲוִירָתָה כָּכָל עֵין וְעֵין: אֲנִינָהוּ מֵאֲמִינִים בְּנֵי מֵאֲמִינִים, וְאֵין לָנוּ עַל מִי לְהִשְׁעָן, אֲלֵא עַל אֲבִינוּ שְׂבִשְׂמִים:

ארץ אשר תמיד עיני ה' א-להיך בה, מראשית השנה ועד אחרית שנה: אֲנִי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים צוּה לְמַלְאכֵי מַלְאכֵי הַשָּׁרֵת מִשְׁרָתִי עֲלֵינוּ, שִׁיפְקִדוּנוּ בְּרַחֲמִים וּיְכַרְכְּנוּנוּ בְּבוֹאֵם לְבִיתִי בְּיוֹם קִרְשָׁנוּ. כִּי הִרְלָקְתִּי נִדְרֵי וְהִנְעִיתִי מִטְהִיר וְהִחַלְתִּי שְׂמִלּוֹתִי לְכַבֹּד יוֹם הַשַּׁבָּת:

לעילוי נשמת יקותיאל בן חיים יהודה ז"ל ראובן בן סאלם גמליאל ז"ל (נפטר) תנצב"ה

לעילוי נשמת שמחה בת אברהם עודד הלוי גמליאל ז"ל נלב"ע י"ז אייר ה'תשפ"ב תנצב"ה

לעילוי נשמת ינאי בנימין מועלם בן רחמה ז"ל נלב"ע י"ב אדר א' ה'תשפ"ב תנצב"ה

לעילוי נשמת צפירי מגיד ז"ל נלב"ע י"ד ניסן ה'תשע"ה תנצב"ה

לעילוי נשמת דודון ז"ל בן אברהם ושושנה לב חיי"ו נלב"ע כ"א אדר א' ה'תשפ"ב תנצב"ה

מסעודה כח	בזרז מוחפוד	חול	שרונה קדוש	רחמים	מנחם	שרגא	ניר צרויה	יוסף עבאחל	ניסן	שמעון ביטון	לורט	ברכה	אורי	ציביה
בית פריחה	בית סאלם וחממה	בית מרים בלאס	בית חובידה הי"ו	בני נסים שרעבי	בני מרים וחזקיהו יצחקי	בני טובה שרידי	בני גנה ותיים	בני זורה	בני חנה וחנמן	בני סעידא	בני לאה שפירא	בני יואל	בני תני הי"ו	בית טינוי שמוחה הי"ו

גם אני רוצה להיות:
פוסק ההלכה
יעקב ישראל בן עזריאל
ת"ת לחם הביכורים, ירושלים

הלכות צד

שאלה: האם מותר להרוג נחש בשבת?

תשובה: נחשים ארסיים וכיוצא בהם, שיש בנשיכתם סכנה, יש להורגם אף בשבת אפילו אינם רצים אחריו כלל, מפני שיש פיקוח נפש בהריגתם, שמא ינשכו אדם מישראל, וכל ספק נפשות דוחה שבת. אבל אם הוא מכיר ויודע שאין הנחש הזה ארסי ואין בנשיכתו חשש סכנה, אלא שמזיק לגוף בלבד, מותר להורגו רק אם הוא רודף אחריו, שמכיוון שהיא מלאכה שאינו צריך לגופה, ואין איסור הריגתו אלא מדרבנן, במקום היזק לא גזרו חכמים. ואין זה דומה לפרעוש שהוא על בשרו ועוקצו, שיש רק להשליכו ואסור להורגו, שעקיצת הפרעוש אינה אלא צער בלבד, ואין בה נזק ממש.

ואם הנחש שאינו ארסי אינו רודף אחריו אלא עומד במקומו, מותר לדרוך עליו ולהורגו אפילו בכוונה, כשהוא מראה עצמו שהוא הולך לתומו, כדי שיהיה קצת שינוי בהריגתו, משום דקיימא לן כדעת רבי שמעון, שמלאכה שאינו צריך לגופה פטור עליה. וכן יכול לכפות עליו כלי באופן שלא יוכל לזוז ממקומו (חזו"ע שבת ה, קכב וקכג).

שבת שלום!

להצטרפות למדור זה פנו למייל:
V0732224999@gmail.com

דוד קנה את גרן ארונה היבوسی

האחת, שלא רצה להקריב קרבנות לקב"ה בחנם. סבה נוספת היא שדוד חשש שמא ארונה אינו נותן את מתנתו בלב שלם אלא מיראה.

דוד גם רצה שלכל עם ישראל יהיה חלק במקום שבו עתיד להבנות בית המקדש.

ועוד, שאלו היה דוד לוקח את הגרן במתנה, היתה עלולה ברבות הימים להתעורר מחלוקת על זכותו של עם ישראל במקום המקדש, ולכן העדיף דוד לשלם כדי שהקנן יהיה שלם.

נוסיף במאמר מסגרת: היבוסים היו הצאצאים של אבימלך מלך פלשתים שכרת ברית עם אברהם ויצחק, שלא יזיקו הם וצאצאיהם אלו לאלו.

דוד שלם לארונה חמשים שקלים. בדברי הימים כתוב שדוד שלם שש מאות שקלים. כיצד נישב את הסתירה? פרוש אחד - דוד לקח מכל שבט חמשים שקלים והסכום הכולל היה שש מאות שקלים.

פרוש נוסף - את הבקר ואת הפלים קנה דוד בחמשים שקלים, ואת הגרן עצמו בשש מאות שקלים. דוד בנה מזבח לה' והקריב בו עולות ושלמים, ואז "ותעצר המגפה" - הקרבנות התקבלו ברצון, המלך לא השיב את חרבו לנדה וסר איים המגפה.

גרן ארונה הוא המקום הנקרא הר המוריה. שם הקריב אדם הראשון קרבן, ואחריו נח, ויש עקד אברהם אבינו את יצחק בנו. ויהי רצון מלפני אבינו שבשמים שנוצח גם אנחנו בקרוב ממש להנות מזיו השכינה בזה המקום ממש בחסד וברחמים אמן ואמן.

תם ונשלם ספר שמואל. השיר והשבח לבורא עולם על שהחנינו וקנינו והגיענו לזמן הזה. ויהי רצון שנוצח לעסק בתורה בקדשה ובשמחה לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו כל ימי חיינו אמן.

למדנו על המגפה שבאה על עם ישראל לאחר שדוד ספר אותם. דוד התפלל לה' והקב"ה אמר למלאך להפסיק להכות בעם, אף איום המגפה לא סר עדין, והמלאך נעמד מעל גרן ארונה היבوسی שהיה בירושלים וחרבו שלופה בידו.

הקב"ה אמר לגד החוזה שיאמר לדוד שיעלה אל גרן ארונה היבوسی ויקים שם מזבח לה'.

המלבי"ם מבאר על פי הפתוב בדברי הימים, שהמלאך שהכה בעם הוא שאמר לגד את הנבואה כדי להסיר את המגפה מעם ישראל (כפי שנאמר "מחצתי ואני ארפא" - במה שמוחק בו מרפא).

מיד עלה דוד אל גרן ארונה היבوسی כאשר צוה ה'. מי היה ארונה היבوسی?

לאחר שדוד כבש את המצודה בירושלים (כפי שלמדנו בפרק ה'), הניח דוד לעם היבوسی להשאיר שם, כפי שהתורה מותרת להשאיר בארץ גויים שיעלו מס ישראל בתנאי שהם לא מחטיאים את ישראל. ארונה היה מלך יבוס באותו הזמן.

יש אומרים שארונה התגיר, ונקרא מלך מפיון שהוא מלך לפני ששם ישראל כבשו את המקום.

כאשר הגיע דוד אל ארונה היבوسی, היה ארונה מתחבא מהמלאך המשחית. כשראה ארונה את דוד ועבדיו הוא יצא לקראתם והשתחווה.

אמר ארונה לדוד: "מדוע בא אדני המלך אל עבדו? היה ראוי שתשלח אלי ואני אגיע אליך".

ענה דוד: "באתי לקנות ממך את הגרן כדי לבנות מזבח לה', וכן תעצר המגפה" (כלומר, למנוע את חזרת המגפה).

דוד העדיף לעסק במצוה זו בעצמו ולא על ידי שליחים כדי לתקן את הטא, וכן כדי לכבד את ה' ולזכות לעוד חלק בגנין בית המקדש.

ארונה לא רצה לקחת כסף מדוד. הוא הציע בחפץ לב שדוד יקח משלו כל מה שירצה - את הגרן, בקר מוכן לעולה, את המזוזה (כלי עץ שדשים בהם את התבואה) ואף את כלי הבקר (פלים שרותמים בהם את הקרן וכן המחרשות וכדומה) כעצים לאש כדי להקריב את הקרבנות. ארונה הוסיף וברך את דוד שהקב"ה יקבל ברצון את הקרבנות. דוד סרב להצעתו הנדיבה של ארונה מפמה סבות:

ונשגב ה' לבדו ביום ההוא. ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר: ועתה כתבו לכם את השירה הזאת, וזמרה את בני ישראל. תורה הקדושה, התחננו בבקשה, פני הצור נערין בקדשה: ופרונו ה' יעבדו ויבאו ציון ברינה:

וקני ה' יחליפו כח יעלו אבר כנשרים, ירוצו ולא ייגעו ילכו ולא ייעפו: ותן בנו יצר טוב, לעבדך כאמת וביראה ובאהבה: וזכרנו נא ונזכרנו נא אך הפעם הזה הא-להים, ואנא נקם אחת משתי עיני מפלשתים:

חזק חזק ונתחזק עד ביאת גואל:

חזק וזמן נתן להם שלא רשנו את תפקידם, פועל אמת שפעלתו אמת, וללבנת אמת שתתחדש: יבנה המקדש, עיר ציון תמלא, ושם נשיר שיר תרש, וברננת נעלה: וחדר יחד, כולם קדושה לך ישלשו:

יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם. כי השביע נפש שקקת, ונפש רעבה מלא טוב: יערב נא שירי עליך, כי נפשי תערג אליך: וירושלים אורו של עולם... ומי הוא אורה של ירושלים? הקדוש ברוך הוא: וישיר עליך א-להיך, במשוח חתן על בלה: וישמחו השמים ותנגל הארץ, וירעם הים ומלאו:

ישראל בטח בה', עזרם ומגנם הוא: כי את כל הארץ אשר אתה ראה לך אתננת ולויתך עד עולם. לך אתן את הארץ הזאת, וברך כל מיני תבואתה לטובה וכן ברכה על פני האדמה: כי אתה הוא מלך מלכי המלכים, מלכותו נצח, נוראותיו שיהו, ספרו עוז, פארוהו צבאיו, קדושהו, רוממותו, רון שיר ושבח, תוקף תהלות תפארתו:

כי תרביית טובות אלי, ומה אשיר לך והכלל שלך, לך שמם אף ארין לך. ואנחנו עמך וצאנך, והפצים לעשות רצונך: כי נחם ה' ציון, נחם כל תרבותו, וישם מדרגה כעדן, וערכה כגן ה'. ששון ושמחה ופזא בה, תודה וקול ומרה:

לעילוי נשמת
חמור בוארון בת מולי ז"ל
נלבית כ"ו אב ה'תשס"ב
תנצ"ח

לעילוי נשמת
רחל חויה בת עישה ז"ל
נלבית כ"ג אייר
תנצ"ח

לעילוי נשמת
דברנית ברכה חמיי בת יחיא ז"ל
נלבית כ"ו אב ה'תשס"ב
תנצ"ח

לעילוי נשמת
מור בן דוד ובני ביתו חייו

סכינה בת נימה	דליה כאדיה בת תמר וסאלם	אפרים כחן בן אסתר	בינה (בת אל) בת מניט	רחל שרביט בת רבקה	אסתר בת שפרה פחילוב	אסתר פדיה בת יוספינה	אליהו תורג'מן בן תמר	חשה שפיק בן טפחה	עלנו בן וזיור	רבקה בת והבדוד	מורדכי בן ביה	רחל בת רבקה	נועם אלימלך בן נחמה חי	דליה בארי בת מרים
---------------	-------------------------	-------------------	----------------------	-------------------	---------------------	----------------------	----------------------	------------------	---------------	----------------	---------------	-------------	------------------------	-------------------

הידד אני לומר

ספורי חז"ל

אתה עושה עמי חסד - טובה, אשירה ואמרה לך;

ואם אתה עושה עמי משפט - דין ופוענאות, גם כן אשירה ואמרה לך.

רבי שמואל בר נחמני אמר: מהבא - דבר זה נלמד מקאן,

שנאמר: "באלקים אהלל דבר, ב' אהלל דבר" (תהילים נו, יא).

ופירוש הפסוק, "ב' אהלל דבר" - זו מדה טובה - שצריך האדם להלל עליה.

"באלקים אהלל דבר" - זו מדה פוענאות - שגם עליה צריך האדם להלל.

פירוש מובנות בפסוק מדה הטובה ומדה הפוענאות?

שם אלקים רומז על מדה דת. וכן פונת הכתוב: "אשר ירשיעו אלהים" היא לדינים (שמות כב, ח), וכן "בקרוב אלהים ישפט" (תהילים פב, א). ואלו שם ה' (תה"ח) רומז למדת הרחמים והחסד הגדול. זה מה שלמד אותנו משה רבנו: "וידעת היום והשבת אל לבבך כי ה' הוא האלקים" (דברים ד, לט), ללמדנו שגם כאשר נראה שמדת הדין (אלקים) שוררת, יש לדעת, להשיב אל הלב ולזכור, כי ה' אב הרחמים הוא העומד ברחמינו מאחורי מלך שפירא לנו כמדת הדין.

רבי תנחום אמר: מהבא - דבר זה נלמד מקאן,

שנאמר: "בוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא" (תהילים קטז, יג).

וכמו כן נאמר: "צרה ויגון אמצא; ובשם ה' אקרא" (תהילים קטז, ג-ד).

כלומר, בין שאמצא ישועה ובין שאמצא צרה, אקרא לה' באותה מדה.

למדנו במשנה: חייב אדם לברך על הרעה בשם שמברך על הטובה.

שואלת הגמרא: מאי - מה פונת המשנה שחייב לברך על הרעה בשם שמברך על הטובה?

אלימא - אם תאמר שפונתה, בשם [כפי] שמברך על הטובה "ברוך ה' הטוב והמטיב", כך מברך על הרעה "ברוך ה' הטוב והמטיב", והתנן - והרי שנינו במשנה בתחלת הפרק, על בשורות טובות אומר: "הטוב והמטיב", על שמועות רעות אומר: "ברוך דין האמת". ואם כן, ברור שלא זו פונת המשנה.

אלא אמר רבא: לא נצרכה המשנה אלא ללמדנו שחייב האדם לקבולנה בשמחה - לקבל את השמועה הרעה ולברך עליה "ברוך דין האמת" בלבב שלם, באותה שמחה ובאותו ישוב הדעת שהיה מברך על הטובה "ברוך הטוב והמטיב".

"ולשמחה מה זה עשה" (קהלת ב, ח)

"כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא" (קהלת ז, ט), ועל כל חטא נפרעים מהאדם, בעולם הזה או בעולם הבא. לפיכך, כאשר נפרעים מהאדם בעולם הזה, צריך לשמוח שמתקפרים לו חטאיו בישורים בעולם הזה, כי כל צער ונגמת נפש קטנה בעולם הזה חוסכים ומצילים אותו מצער גדול בהרהב בעולם הבא. ויש להודות לקב"ה על כך.

הגמרא מביאה פמה באורים, מהיכן לומדים דבר זה:

אמר רבי אחא משום [משמו של] רבי לוי: מאי קרא - מהו הפסוק שבו נרמז דבר זה?

שנאמר: "חסד ומשפט אשירה לך ה' אומרה" (תהילים קא, א).

ופירוש הפסוק, אמר דוד לקב"ה: אם

הכל למזכה

(ברכות ט)

חייב אדם לברך בו: מאי חייב לברך על הרעה בשם שמברך על הטובה?

אלימא: בשם שמברך על הטובה "הטוב והמטיב" כך מברך על הרעה "הטוב והמטיב", והתנן: על בשורות טובות אומר: "הטוב והמטיב", על שמועות רעות אומר: "ברוך דין האמת".

אמר רבא: לא נצרכה, אלא לקבולנה בשמחה.

אמר רבי אחא משום רבי לוי: מאי קרא?

"חסד ומשפט אשירה, לך ה' אומרה" (תהילים קא, א).

אם חסד - אשירה; ואם משפט - אשירה.

רבי שמואל בר נחמני אמר: מהבא - "ב' אהלל דבר", "באלקים אהלל דבר" (תהילים נו, יא).

"ב' אהלל דבר" - זו מדה טובה. "באלקים אהלל דבר" - זו מדה פוענאות.

רבי תנחום אמר: מהבא - "בוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא" (תהילים קטז, יג).

"צרה ויגון אמצא; ובשם ה' אקרא" (תהילים קטז, ג-ד).

ורבנן אמרי: מהבא - "ה' נתן ו' לקח - ו' שם ה' מברך" (איוב א, כא).

אמר רב הונא אמר רב משום רבי מאיר, וכן תנא משמיה דרבי עקיבא:

לעולם יהא אדם רגיל לומר: כל דעביר רחמנא לטב עביר.

כי הא דרבי עקיבא, הוה קאזיל באורחא.

מטא להחיא מתא, בעא אושפיוא, לא יהי ליה.

אמר: כל דעביר רחמנא לטב.

אזל וכת ברבא, ונתן בהריה תרנגולא וחמרא ושרגא.

אתא זיקא בגייה לשרגא, אתא שוורא אכליה לתרנגולא.

אתא ארנה אכליה לתמרא.

אמר: כל דעביר רחמנא לטב.

ביוה בלדיא אתא גייסא, שבייה למתא.

אמר להו: לאו אמרי לבו - כל מה שעושה הקדוש ברוך הוא, הכל למזכה:

הד"ח רבי דוד בן חן זצ"ל - רבה של העיר שדרות

הד"ח יחזקאל צוראלי זצ"ל - רבני חסידות

הד"ח נסים טרבלסי זצ"ל - מחבני חסידות

הד"ח יוסף חיים זצ"ל - רבני חסידות

הד"ח ישראל טנא זצ"ל - ראשון לציון

הד"ח שלמה זלמן זצ"ל - ראשון לציון

הד"ח דוד חנוך זצ"ל - ראשון לציון

זמירות לשבת

אבא שבשמים, אומר לו אנכי יאמיר פני ביום ההוא. אב"ר רבי נתן אומר: ואפלו בהסתרה שבעה חסידים בודאי גם שם נמצא השם יתברך. גם מאחורי הדברים הקשים העוברים עליה אני עומד:

שמעתי שהיו אומרים אשרי מי שבא לכאן ותלמודו בידו: הוה תמימה תשובת נפש, עדיה ה' נאמנת מחביבת פתיו:

לעילוי נשמת אליעזר בן בן מונבאר (שרה) ע"ה נלב"ע ו' תשרי ה'תשפ"ב תתכ"ה

לחפזת רחל גיבלי הי"ד בת ימימה ז"ל אסתר ירון הי"ד בת חנה ז"ל תתכ"ה

לעילוי נשמת ישראל גיבלי בן יצחק ז"ל שאול ירון בן פסח ז"ל תתכ"ה

לחפזת שפר, ירדנה, נעמה, אביה, טנאל, אוריין ויהונתן למשפחת חלף הי"ד

לחפזת שמואל זצ"ל בנשוי ליידי ויהודה זצ"ל יוסף ואוריין אי"ל הי"ד

סימן טוב ומזל טוב יהא לנו ולכל ישראל: עוד אביתו, ע"ש ישראל חי: עז ותרד לבושת ותשחק ימים אחרון: ענני חנן בענני חנן, דבר נאה ומתקבל: עצו עצת ותר, דברו דבר ולא יקום, כי עמנו א-ל: פתחו שערים ונכא נוי צדיק שמר אגמים:

רבון העולמים ידעת כי הנני בדרך לבר כחבר ביד היצור. ואם גם אתאמין בעצות ותחבולות וכל יושבי תב"י יעמרו לימיני לחושני ולחמך נפשי, מכלערי עקד ועזרתך אין עזרת וישועה: שומרים הפקר לעירך כל ימים וכל חלליה: שמחתו ה' א-ל לחינו באליהו הנביא עבדך, ובמלכות בית דוד משיחך, במתרח וכו' ונגל לבנו:

כל מי שעסקים בצרכי צבור באמונה. הקדוש ברוך הוא ירשם שגרים: כלם אהובים, כלם ברוכים, כלם קדושים: כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלם: לבנימין אמר דוד ה' ישכן לבשתי עלי: מי יתן לי אבר ביונה אעופה ואשכנה: מנחת גדולה להיות בשמחת תמיד:

גמרא לבר!

בארבעות

אוצר
מילים

הרה"ג
דוד מלך זצ"ל
רבה של ירוחם

הרה"ג
יהושע שרביאני זצ"ל
מקובל, רב שכונת
בקעה

הרה"ג
אורי ברוך זצ"ל
מגדולי חכמי אתיופיה

הרה"ג
יצחק שרביאני זצ"ל
מחכמי בבל

הרה"ג
מנחם פריד זצ"ל
מחכמי מרוקו

הרה"ג
משה חי שרביאני זצ"ל
מרבני שושנים לוד

הרה"ג
רבי משה קלייזס זצ"ל
רב העיר טבריה

אמר: כל דעביד רחמנא קטב - כל מה שעושה הקב"ה הוא לטובה, ואף זה שלא נתנו לי אכסניה ודאי שהוא לטובתי.

אזל וכת ברבא - הלך רבי עקיבא ולן בשדה שמחוץ לעיר, ונתן ביה תרנגולא וחמרא ושרנא - והיו עמו תרנגול להקיצו משנתו, חמור לרכב עליו ונר להאיר לו בלילה.

אתא זיקא בבדיה לשרנא - באה הרוח וכבתה את הנר,

אתא שונרא אבליה לתרנגולא - בא חתול ואכל את התרנגול,

אתא אריה אבליה לחמרא - בא אריה ואכל את החמור.

אמר רבי עקיבא: כל דעביד רחמנא קטב - כל מה שעושה הקב"ה הוא לטובה, ואף דברים אלו ודאי הם לטובתי.

ביה בלי לא אתא גייסא - באותו הלילה בא גודד שודדים, שבדיה למתא - ולקח בשבי את אנשי העיר, ואלו רבי עקיבא, שהיה מחוץ לעיר, נצל מידם.

ספר זאת רבי עקיבא לתלמידיו במסרה לחזקים באמונה ובכסחון בבוא עולם, ואמר להו [להם], וכי לאו אמרי לבו - לא אמרתי לכם שכל מה שעושה הקדוש ברוך הוא חבל לטובה?! הרי אם היו נותנים לי מקום ללון בעיר, או אם היה הנר דולק, התרנגול קורא או החמור נוער, היו השודדים מבחינים בי ושבים גם אותי חלילה, והעבדה שנטלו ממני שלשתם היתה לטובתי.

בשם ה' אקרא
בפסוקים אלו שהביא רבי תנחום, גם בעת צרה מזכיר שם ה', המרמז על מדת הרחמים, להורות על קיום ההשגה אל הלב כי "ה' הוא האלקים". אז עדין קום הקבל, פי הפסוק: "כוס ישועות אשא ובשם ה' אקרא", המביע שמחה על כוס ישועות, הוא פסוק אחד שלם, ואלו "צרה וגיון אמצא" הוא סיום פסוק, כדי ללמד שלאחר בשורה רעה יש לעצור ולהתבונן שה' הוא האלקים! וכל מה ש' עושה, חבל לטובה! להתאמץ לדחות לרגע את הצער מהלב, להתעלות מעליו, ורק על ידי כך אפשר להתרפא ולברך בשמחה ובליבו הדעת את הברכה המתאמה, כפי שנאמר בתחלת הפסוק הבא: "ובשם ה' אקרא".

ורבנן אמרי - וחכמים אמרו: מהבא - דבר זה נלמד מקאן, שנאמר: "ה' נתן וזה לקח ויהי שם ה' מברך" (איוב א, כא).

מדת ההשתוות
בפסוק זה גם בנתינה וגם בלקיחה מזכיר שם ה', המרמז על מדת הרחמים, ובפסוק אחד. להורות לאדם, לכוננו ולקרבנו למדרגה גבוהה יותר שאליה צריך לשאף - לקיים את מאמר המשנה על חיוב האדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה. וכיצד נמנ להגיע למדרגה זו? פעת מוסרת לנו הגמרא דברי הדרבה בלוי הספור הבא.

אמר רב הונא אמר רב משום רבי מאיר, וכן תנא משמיה דרבי עקיבא - וכן למדנו בבבליא משמו של רבי עקיבא: לעולם יהא אדם רגיל לומר: כל דעביד רחמנא קטב עביר - כל מה שעושה הקב"ה, לטובה הוא עושה.

בי הא דרבי עקיבא הנהו קאזיל באורחא - באותו מעשה ברבי עקיבא, שהיה מהלך בדרך.

מטא להיהא מתא - הגיע לעיר אחת, בעא אושפיוא, לא יתבי ליה - בקש ושאל על אכסניה ללון, ולא נתנו לו.

זמירות לשבת

ועתה כתבו לכם את השירה הזאת, ולמדה את בני ישראל. תורה הקדושה, התחננו בבקשה, פני הצור נערין בקרשה: צמאה לך נפשי, כמה לך בשרי, בארץ צה ועפר בלי מים. כן בקדש חיותך לראות עך ובבדך: שזורה:

ישמך א-להים באפרים
ובמנשה. יברכך ה' וישמרך, ואר פניו אליך ויהנה, וישא חן פניו אליך וישם לך שלום:
א-להים צ-באות שוב נא הכס משמים וראת ופקד נפן זאת, וכנה אשר נמעה ומינה ועל כן אמצתה לך:
הפלאך הנאל אתי מלך רע וברך את הנערים. וקרא בהם שמי ושם אבותי אברהם ויצחק, וידעו לרב בקרב הארץ:

קול ברמה נשמע, נהי כבי תמרוזים רחל, מבכה על-בניה, מאנה להנחם על-בניה, כי איננו. בה אמר ה', מנעי קולך מבכי, ועיניך, מרמעה: כי יש שבר לפעלתך נאם ה', ושב מארץ אויב. ויש תקוה לאחריה, נאם ה', ושב בנים, לנבולם:
תפלה, לפני כי נעשה, ולפני ה' ושב שירו. ה', שמעה תפילתי, וישועתי אליך תבוא. אל תסתור פניך, ממני ביום צר לי:

מבנים רחמים הכניסו רחמינו לפני בעל הרחמים שממנו תפלה השמיעו תפלתנו לפני שומע תפלה שממנו צעקה השמיעו צעקתנו לפני שומע צעקה. מבנים רמעה הכניסו רמעותינו לפני מלך מרצה ברמעות. השתדלו ותרכו תהנה ובקשה לפני מלך א-ל רם וגשא:

ממקד מלכנו תופיע, ותמלך עלינו כי מבנים אמתנו לך. מתי תמלך בציון, בקרוב בימנו לעולם ועד תשב, תתגדל ותתקדש בטרך ירושלים ערך לרוד דור ולצנח נבחים. וענינו תראנו מלכותך כדבר האמור בשרי עך. על ידי דוד משיח צדקך:

לעילוי נשמת
הרב אביחי אברהם ז"ל בן יפה ה"ו
נלב"ע כ"א אדר ב' ה'תשפ"ב
תנצב"ה

לחקר שות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לחקר שות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת
עלית חורידה בת מרים ז"ל
נלב"ע כ"ב שבט ה'תשפ"ב
תנצב"ה

לעילוי נשמת
חיים יוסף משה בן יעקב ורבקה ז"ל
נלב"ע י"ט כסליו ה'תשפ"ב
תנצב"ה

אברהם בן רחל	גלית בת ארלט ולעזרת וולפסל ז"ל בת משפ כבי	חנוך חסן בן עובדיה	שמוע דהרי בן תמרה	מוסרי יוסף ג'ו בן יוסף	תמו בת מוסרי יוסף	ישראל פרץ בן חנה	שיראל פרץ עזיזה בת דבורה אסתר	מרים מורתי ז"ל בת ורצונה מ"ו	מרים מרים	משה בן זיוה חסידה בת טוליקה	דינה בת שרה	משה עשוש בן נשריה	מרדכי אהנה בן יקות	אליהו גיא ז"ל בן חגית מ"ו
--------------	---	--------------------	-------------------	------------------------	-------------------	------------------	-------------------------------	------------------------------	-----------	-----------------------------	-------------	-------------------	--------------------	---------------------------

הרה"צ
צו"ר דינאביץ זצ"ל
מח"ס 'מערני השולחן' ו'מנהלי
ירושלים בדור האחרון'

הרה"צ
מורחב במוסד צו"ר
רבה של ראש השנה
וסחבר שו"ת 'בית המדרש'

הרה"צ
יהודה שטרית צו"ר
מחבר ספר 'דרכי חיים'

הרה"צ
חיים (וידאל)
אליאשווילי צו"ר
מחבר ספר 'דרכי חיים'

הרה"צ
אחרי בנותראשווילי
צו"ר מחבר ספר 'דרכי חיים'

הרה"צ
נחום קרלין צו"ר
מחבר ספר 'דרכי חיים'

הרה"צ
יפאק דבראשווילי צו"ר
מחבר ספר 'דרכי חיים'

נותר הספר

מאת המחבר
הרב ארי חזני שליט"א

דבריו משפחה

עם הגאון רבי יצחק זילברשטיין שליט"א

♦ הילד ש"הכשיר" את ספר התורה ♦

"ואני אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים" (בראשית ג, ד). "לרגל הילדים" – אתנהלה בזכות תינוקות של בית רבן, שהוא הבל שאין בו חטא (האלישיך הקדוש).

שליט"א: הצגתי את השאלה בפני מורי חמי. מרן הגאון רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל, והשיב לי: אין לסמוך על דברי הילד הנכרי, משום שהוא אינו התינוק שעליו דברו רבותינו. "תינוק" הוא אף ירק תינוק יהודי של בית רבן!

ונראה לבאר את דברי מורי חמי זצ"ל כדלהלן: מאחר שילד נכרי אינו רגיל בצורת אותיות ספר התורה, אי אפשר לסמוך עליו ולהכשיר את הספר על סמך קריאתו. ואף שיתכן שגם סתם ילד יהודי אינו בקי בצורת אותיות ספר התורה, מכל מקום הדבר חקוק בנשמתו מאביו ומאבות אבותיו, כי לכל יהודי יש חוש מיוחד לגבי האותיות

הקדושות הללו, שבהן נבראו שמים וארץ. וכמו שמצינו במסכת נדה (מה): "מתוך שהתינוק מצוי בבית רבו, ונכנסת בו ערומות וחקמה", וכתב הרא"ש: "ואפלו אין לו רב, אין תולדתו משתנית מאבותיו ואבות אבותיו!"

לסכום: לא נתן לסמוך על הילד הנכרי ולהכשיר את ספר התורה על סמך קריאתו!

שבבלבו של אחד המתפללים עלה חשד באשר לטיבו של הילד. הוא נגש ושאלו: "תאמר לי בבקשה, מה שמך?" **"מוחמד אבו-סנינה", השיב הילד...**

התברר שהילד הנו ערבי! תוך שניות אחדות נעשה בית הכנסת כמרקחה. וכוח מעגן התפתח בין המתפללים סביב השאלה – האם נתן לסמוך על בדיקת האות על ידי הילד הערבי ולהמשיך לקרא בספר התורה?...

תשובה:

השיב הגאון רבי יצחק זילברשטיין

ביום שבת קדש, באחד מבתי הכנסיות בעיר רמלה, נעצר לפתע בעל הקורא באמצע קריאתו בתורה, מחמת ספק בנוגע לכשרותה של אחת האותיות בספר התורה. רב בית הכנסת התבונן היטב והורה להביא ילד קטן שיקרא את האות, כפי המבאר בשולחן ערוך (או"ח סי' לב ס"ז), שפאשר קים ספק בנוגע לאות בספר תורה, אם יש בה צורת אות או לא, אזי שואלים ילד, ואם מכיר הוא את האות הרי היא כשרה. (בלשון השולחן ערוך נאמר, שבדיקה זו נעשית על ידי "תינוק לא חכם ולא טפח", כלומר: ילד שאינו חכם כל כך לזהות את האות על ידי הבנת תוכן הענין. אבל את צורת האותיות הוא כבר מכיר).

בבית הכנסת לא היה ילד העונה על ההגדרה המתאימה לבדיקת האות. משפך, לקח הגבאי זמנה. הוא יצא לרחוב וחפש אחר ילד המתאים לבדיקת פשוטות האות. מיד בצאתו הבחין בילד שהלך לתמו ברחוב ובקשו להכנס לבית הכנסת ולקרא את האות בספר התורה. **הילד זהה את האות באופן ברור, כך שנתברר שהאות כתובה כראוי, וכעת נתן להמשיך לקרא בספר. אלא**

זמירות לשבת

למה נקרא מוריה על שם המר הטוב שישנו שם. מי שענה לאברהם אבינו בחר המוריה, הוא יענה אתכם וישמע קול צעקתכם היום הזה:

על הר גבה עליך, מבשרת ציון, הרימו כבת קולך, מבשרת ירושלים. הרימו, אל תיראו, אברהם לערי ירודה, הנה א-להיכם:

כן אדם, עזה למעלה עזה: כי כח עז לך יש לך כפי רות, כפי נשירים אבירים: אל תבחד כם מן יבחדו לך: דרש אותם דרש: כן אדם – וימצאו לך מיד:

זכרו תורת משה במצות שבת גרוסה, תרומת ליום השביעי ככלה בין רעותיה משבצת, סחורים וירשוה ויקרשוה במאמר כל אשר עשה, וכל א-להים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה:

יום קדוש הוא מבואו ועד צאתו, כל ידע יעקב וקברותו בדבר המלך ודתו, לנית בו ולשמות בתענוג אכול ושתו, כל ערת ישראל יעשו אותו:

משך חסדך לידעך א-ל קא נוקם, נוקרי ליום השביעי וזכור ושמור להקם, שמתם בבנין שלם באור פניך תבתיקם, ורצון מדין ביתך ונחל עניןך תשקם: עזר לשוכחים בשביעי בחריש ובקציר עולמים, פוסעים בו פסיעה קטנה, סוערים בו לברך שלש פעמים, צדקתם תבדיר באור שבעת הימים,

כל מקדש שביעי קראו לו, כל שומר שבת קרת מחללו, שקרו תרבת מאד על פי פעלו, איש על מתנהו ואיש על דגלו:

אוחבי ה' המתחים בבנין אריאל, ביום השבת שישו ושמוחו כמקבלי מתן נחליאל, גם שאו יריכם קודש ואמרו לא-ה' ברוך ה' אשר נתן מנוחה לעמו ישראל:

דורשי ה' דעו אברהם אהבו, המתארים לצאת מן השבת וממתחים לבא, ושמוחים לשמור ולעריב ערובו, זה היום עשה ה' נגילה ושמחה בו:

לחודש הענין אשרת שמחה בת דות ה"ו שירה חביבה בת דות ה"ו	לחודש הענין דוד בן אביבה אביגיל ה"ו מכיל בת אביבה אביגיל ה"ו	לחודש הענין שני בת דבורה ה"ו יעל בת אורלי ה"ו	לחודש הענין שרה בת אורלי ה"ו מכיל בת אורלי ה"ו	לחודש הענין נחום 073-222-4-999
--	--	---	--	--------------------------------------

לחודש הענין משה כהן דונה	לחודש הענין פאיונה שפירא בת טובה	לחודש הענין נעמי בת וולד	לחודש הענין שאויל צברי בן עמרם	לחודש הענין סיון זורה שרה	לחודש הענין בנימין בן אסתר	לחודש הענין יצחק בן סוזן	לחודש הענין חנה בת חביבה	לחודש הענין זארי זאור בת דדה	לחודש הענין משה סנדורס בר אסתר	לחודש הענין סעדיה מלי בת שמועה	לחודש הענין סעדיה בן יחיאל יעקב	לחודש הענין יוחנן שלישי בן צבי וחנה	לחודש הענין יצחק בן יהודה	לחודש הענין ציון בן חנני
--------------------------------	---	--------------------------------	--------------------------------------	---------------------------------	----------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	------------------------------------	---	--------------------------------------	---------------------------------------	--	---------------------------------	--------------------------------

מִסְכֵּת שֵׁמֶרֶת

מִסֵּכֶת שִׁבְתַּת
פֶּרֶק י"ג | מִשְׁנֵה ד'

משכן שילה 40

הרה"ג
חזקיהו הכהן רבין וצ"ח
הראשון והאב"ד מברוקלין

הרה"ג
יהודה בן שמואל וצ"ח
בית אפרים מברוקלין

הרה"ג
יצחק שבא וצ"ח
מחכמי מרוקו

הרה"ג
סאלם (שלום) בשאלי
וצ"ח
מחכמי חוסן

הרה"ג
סעיד חדאד וצ"ח
מחכמי טונס

הרה"ג
שלום נגד וצ"ח
רב של חור חדרון

הרה"ג
שלום טובים וצ"ח
רב של חור

ביטחון בהבטחת ה'

האלוקי המוחלט. אין היא נובעת אלא מהיותו של האדם ראוי לה. לכן יכול החטא לבטל אותה.

ידע יעקב אבינו כי דבר ה' לא ישוב ויָקָם, אך לא ידע אם נבואה היא זו, ללא תנאי, או הבטחה היא זו, שקיומה תלוי בו. לכן לא מצא מנוח לנפשו ופחד מן הצפוי לו מיד עשיו הרשע. ידע הוא כי התוכנית האלוקית לבנות עם סגולה תקיים למרות הכול, אך פחד על גורלו האישי ועל גורל כל אחד ואחד מילדיו, שמוא לא יזכו לחיים.

שבת שלום!

"וַיֵּרָא יַעֲקֹב מֵאֵד וַיֵּצֵר לוֹ... וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב... כִּי יָרָא אֲנִכִּי אֹתוֹ פֶּן יָבֹא וְהִכְנִי..."
מדוע ירא אבינו יעקב? מדוע סרה ממנו אמונתו בהבטחת ה'? המהר"ל מפראג (בספרו "גבורות ה'") מבאר שישנם שני מושגים שונים בדברי ה' אל האדם: "הבטחה" ו"נבואה". הנבואה, כשהיא לטובה - מוחלטת היא. מקור אחד לה: דבר ה' המוחלט והעליון, ואין היא תלויה בבני האדם, במעשיהם וברמתם הרוחניות. זהו מהלך אלוקי שאינו מתחשב במגבלות של האדם ושל העולם, ואינו בודק אם הם ראויים לכך או לא. ההבטחה, לעומת זאת, אין היא ביטוי לרצון

גדול הדור

אביאל מרדכי רבני
עפולה

להצטרפות למדור זה פנו למייל: V073224999@gmail.com

מצאו את הצלילית המתאימה לאיור

צלילית

זמירות לשבת

הנני:

אמר רבי ישמעאל
בן אלישע, פעם אחת נכנסתי
לחמץ קמחתי לפני ולפנים,
וראיתי אפסר-א-ל-ה'!
ב-באות, שהוא יושב על כסא
רם וגשאל, ואמר לי: ישמעאל
בני, ברכני! אמרתי לו: יהי
רצון מלפניך, שיכשיר חמץ
את בעסקי, ויגדל רחמיך על
מדותיך, ותתננו עם בניך
במדת הרחמים, ותכנס להם
לפנים משורת הדין.
ונענע לי בראשו:

ידיד נפש אב הרחמן. משוך עבדך אל רצונך.
יריון עבדך כמו איל. ושתתנו אל מול הדרך.
יערב לו ידיו ויחיד. מנופת צוף וכל מעם:
הרור נאה זו העולם. נפשי חולת אהבתך. אנא
א-ל-נא רפא נא לה. בהראות לה נועם ויוך. או
תתנוק ותתרפא. ותיתת לה שמחת עולם:
ותיק יחמו נא רחמיך. ותוסה נא עלי בן אהובך.
כי זה כמה נכסוף נכספתי. לראות בתפארת
עון. אנא א-ל-י חמדת לבי. חוסה נא ואלי
תעלם:
הנני נא ופרוס חביבי עלי. את ספת שלומך.
תארר ארץ מבורך. נגילה ונשמחה בך. מותר
אהוב כי בא מועד. ותננו כימי עולם:

מה אשיב לה, כל
הנמליות עלי: בום ישועות
אשא, ובשם ה' אקרא:
נרי לה' אשלים, נגדה נא
לכל עמו: וקר בעיני ה'
המולת להסידיו: אנה ה'
כי אני עבדך, אני עבדך בן
אמתך, פתחת למסרי: דך
אזכר ובה תודה, ובשם ה'
אקרא: נרי לה' אשלים,
נגדה נא לכל עמו: בהצרות
בית ה' בתוכי ירושלים,
הלאות:

אבינו אב הרחמן, המרחם,
רחם עלינו, ותן בלבנו
בינה להבין ולהשכיל,
לשמע וללמד וללמד,
לשמר ולעשות, ולקיים
את כל דברי תלמוד
התורה באהבה. והאר
ענינו בתורתך, ודבק לבנו
במדותיך, ויחד לקבנו
לאהבה וליראה את שמך:

לעילוי נשמת
אשר אנ"ל קרופנינקי בן חנה ו"ל
לאוסה פלאקוב קרופנינקי בן חנה ו"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
דוד אריאס צ'יטריק בן חנה ו"ל
ריקלה דייקוב צ'יטריק בן חנה ו"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
מקום קוטו ברמן בן סופיה ו"ל
אלכסנדר אברהם ברמן בן סופיה ו"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
טוביאס טוביה ברמן בן צייקה ו"ל
סופיה בכלמן ברמן בן ריקלה ו"ל
תנצב"ה

לעילוי נשמת
צייצנו ספיאשוילי בת שלום
הנילדה מתמרה אשת שלום ו"ל
למ"פ כ"ט תשרי ה'תשפ"ב

אברהם בן מלכה	ויקטוריה יוסף בת שמוחה	שפרא בן אדנקוש זלכה	הלל בן ישראל ושרה שמוני	יוסף בוקר בן ג'וליה	יוכבד בת אסתר	יוכבד מעלם בת שמואל ואורה	גלעד ארדיטי בן דורה	שרה אברישנק בת יהודית אדית	כמונה כמשאנה בת פליה לבית בובלי	צביה בנעים בת ריזה	שמוחה סעיד בת מורי שמעון	אסתר רבי בת רחל ואהרן פימי	ציפורה עובדיה
------------------	------------------------------	---------------------------	-------------------------------	------------------------	------------------	---------------------------------	---------------------------	----------------------------------	---------------------------------------	-----------------------	--------------------------------	----------------------------------	---------------

רוח ה' תניחם בנן עדן הם וכל בני ישראל השוכבים עימם בכלל הרהמים והשלחות. וכן יהי רצון ונאמר אמן. ת.נ.צ.ב.ח.

מלאי 10 זכרונות

הד"ר יצחק אהרן
שלמה קורח וציל
הרב מנחם מנדל הכהן רוקח

הד"ר מרדכי פילוסוף
רבי של שבת ואור מרחבים

הד"ר משה פילוסוף
רבי של שבת ואור מרחבים

הד"ר סעדיה אריב
ראש כולל ישיבת תורת אפרים

הד"ר פנחס הכהן רבין
אב"ד תל אביב ורבה של תורה

הד"ר אבידן חיים
שלמה חיים וציל

הד"ר שמעון חכם
מסגרת תורה ומצוות

זמירות לשבת

רָחֵם, נָא ה' אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל
עַמּוֹ, וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירָהּ, וְעַל
צִיּוֹן מְשֻׁכֵּן כְּבוֹדָהּ, וְעַל מַלְכוּת
בֵּית דָּוִד מְשֻׁכָּה, וְעַל חֵירוֹת
הָעָם וְהָאָרֶץ.
כֹּאִל תַּעֲרֵג עַל אֶפְרַיִם מִים,
כֵּן נַפְשִׁי תַעֲרֵג אֲלֵיךְ אֱלֹהִים.
צְמָחָה נַפְשִׁי, לֹא-לָחִים
לֹא-לְדֵר, מִתִּי אֲבֹא, וְאֶרְאָה,
פְּנֵי אֱלֹהִים.

חֲמוּל עַל מַעֲשֵׂיךְ, וְתִשְׁמַח
בְּמַעֲשֵׂיךְ, וְיֹאמְרוּ לְךָ חֹסֶדְךָ,
בְּצִדְקָה עֲמוּסִיךָ. תְּקַדֵּשׁ אֶדְרוֹן,
עַל כֹּל מַעֲשֵׂיךְ, כִּי מְקַדִּישֶׁךָ,
בְּקִדּוּשְׁתְּךָ קִדְּשָׁתָהּ, נָא: לְקִדּוּשְׁךָ,
פָּאָר מְקַדְּשֵׁימֶ:
אֵין עֲרִיד לְךָ ה' אֱלֹהֵינוּ כְּעוֹלָם
הַהוּא, וְאֵין וּזְלַתְךָ כְּמִנְיָנוּ, לְתִי
הַעוֹלָם הַבָּא. אִפְסֵי בְּלִתְךָ גִּלְגָּלֵנוּ
לְיָמֵינוּ הַמְּשֻׁיָּת. וְאֵין רוּמָה לְךָ
מוֹשִׁיעֵנוּ לְתַהֲרִית הַמִּתִּים:

י-ה אֱלֹהֵינוּ נָעַם שֶׁבֶת הַמִּתְאַמֶּת וּמִתְאַדָּר בְּסִגְלָתָהּ.
מִשְׁךָ נָעַם יִרְאָתְךָ לְעַם מְבַקְשֵׁי רִצּוֹנְךָ. קִדְּשָׁתָהּ שֶׁבֶת
הַמִּתְאַדָּר בְּתוֹרָתְךָ. פָּתַח לָהֶם נָעַם וְרִצּוֹן לְפָתוּחַ שְׁעֵי רִצּוֹנְךָ:
הִיא הִיא שְׁמוֹר שׁוֹמְרֵי וּמַצְפִּים שֶׁבֶת קִדְּשָׁתָהּ. כֹּאִל תַּעֲרֵג עַל
אֶפְרַיִם מִים כֵּן נַפְשִׁי תַעֲרֵג לְקַבֵּל נָעַם שֶׁבֶת הַמִּתְאַדָּר בְּשֵׁם
קִדְּשָׁתָהּ. הַצֵּל מֵאֲחֵרֵי לְפָרֵשׁ מִן הַשֶּׁבֶת לְבִלְתִּי תִהְיֶה סִגְרָה מִמֶּנּוּ.
שִׁשָּׁה יָמִים הַמְּקַבְּלִים קִדְּשָׁתָהּ שֶׁבֶת קִדְּשָׁתָהּ. וְשֶׁהָרֵם בְּאֵמֶת
וּבְאֵמֶת לְעִבְרָתָהּ:
וְהִיא רַחֲמֵיךָ מִתְּהַלְלִים עַל עַם קִדְּשָׁתָהּ. לְהַשְׁקוֹת צְמָחֵי הַסִּדְרָה
מִנְהַר הַיַּרְדֵּן מִעֵדֶן. לְעֵשֶׂר אֶת יִשְׂרָאֵל בְּתַפְאֶרֶת הַמַּפְאֵרִים אוֹתָהּ
(כִּי שֶׁבֶת) עַל יְדֵי שֶׁבֶת קִדְּשָׁתָהּ. כֹּל שִׁשָּׁה יָמִים לְהַנְחִילֵם נִחְלָתָה
יַעֲקֹב בְּחִירָתָהּ:
הַשֶּׁבֶת נָעַם הַנִּשְׁמָוֶת, וְהַשְׁבִּיעֵנוּ עֲנַג הַרְוּחוֹת, וְעֵדֶן הַנִּשְׁמָוֶת.
לְהַתְּעַד בְּאֵהָבָתְךָ וּרְאִיתְךָ. שֶׁבֶת קִדְּשָׁתָהּ נִחְלָתָה אֶהְבְּתָהּ.
שֶׁבֶת קִדְּשָׁתָהּ נִשְׁמָוֶת יִשְׂרָאֵל בְּצֵל כְּנֶפֶד יְחִסְיוֹ. וְרִצּוֹן מִדְּשֵׁן בִּיתְךָ:

לְהַצִּילָתָה טַל כֵּן בֵּרַכְתָּ הָיִו רִינָה בַת אֶסְתֵּר הָיִו	לְהַקְדִּישָׁתָה נִתְּנָה לְפָנֵינוּ לְמַעֲרַכְתָּ 073-222-4-999	לְרַחֲמָתָה וְהַצִּילָתָה טַל כֵּן בֵּרַכְתָּ הָיִו אֶרֶץ טוֹיִטָה בַת קוֹלֵט רוּחַ הָיִו	לְרַחֲמָתָה וְהַצִּילָתָה טַל כֵּן בֵּרַכְתָּ הָיִו אֶרֶץ טוֹיִטָה בַת קוֹלֵט רוּחַ הָיִו	לְרַחֲמָתָה וְהַצִּילָתָה טַל כֵּן בֵּרַכְתָּ הָיִו אֶרֶץ טוֹיִטָה בַת קוֹלֵט רוּחַ הָיִו	לְרַחֲמָתָה וְהַצִּילָתָה טַל כֵּן בֵּרַכְתָּ הָיִו אֶרֶץ טוֹיִטָה בַת קוֹלֵט רוּחַ הָיִו	לְרַחֲמָתָה וְהַצִּילָתָה טַל כֵּן בֵּרַכְתָּ הָיִו אֶרֶץ טוֹיִטָה בַת קוֹלֵט רוּחַ הָיִו	לְרַחֲמָתָה וְהַצִּילָתָה טַל כֵּן בֵּרַכְתָּ הָיִו אֶרֶץ טוֹיִטָה בַת קוֹלֵט רוּחַ הָיִו	לְרַחֲמָתָה וְהַצִּילָתָה טַל כֵּן בֵּרַכְתָּ הָיִו אֶרֶץ טוֹיִטָה בַת קוֹלֵט רוּחַ הָיִו	לְרַחֲמָתָה וְהַצִּילָתָה טַל כֵּן בֵּרַכְתָּ הָיִו אֶרֶץ טוֹיִטָה בַת קוֹלֵט רוּחַ הָיִו	לְרַחֲמָתָה וְהַצִּילָתָה טַל כֵּן בֵּרַכְתָּ הָיִו אֶרֶץ טוֹיִטָה בַת קוֹלֵט רוּחַ הָיִו	לְרַחֲמָתָה וְהַצִּילָתָה טַל כֵּן בֵּרַכְתָּ הָיִו אֶרֶץ טוֹיִטָה בַת קוֹלֵט רוּחַ הָיִו	לְרַחֲמָתָה וְהַצִּילָתָה טַל כֵּן בֵּרַכְתָּ הָיִו אֶרֶץ טוֹיִטָה בַת קוֹלֵט רוּחַ הָיִו	לְרַחֲמָתָה וְהַצִּילָתָה טַל כֵּן בֵּרַכְתָּ הָיִו אֶרֶץ טוֹיִטָה בַת קוֹלֵט רוּחַ הָיִו	לְרַחֲמָתָה וְהַצִּילָתָה טַל כֵּן בֵּרַכְתָּ הָיִו אֶרֶץ טוֹיִטָה בַת קוֹלֵט רוּחַ הָיִו
---	--	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

חֲרֵב שְׂאוֹל בֵּן מִיִּלְכִּיָּה	מִשָּׁה אֱלִיהוּ מִיִּמֵּי בֵן שֶׁהָ	חֲנִינָה בֵּן זְכִירָה	אוֹרִיּוֹן בֵּן חֹה	חֹה בֵּת דִּינָה	דַּעְוֵן בֵּן שְׁלוֹם כְּכֹרָה	יוֹסֵף בֵּן מֹרִים טוֹלִידָנוּ	מִשְׁלֹם וְזוֹל שְׁרַעְבִי	שְׁמֵעוֹן עוֹרִי	בִּנְיָה בַת רַבְכָּה	יוֹסֵף בֵּן חֲכָם מִן שֶׁהָ	תַּמִּיר בֵּן שְׁמֵעוֹן	סַעֲדָה בֵּת חֲנִינָה	צִבְיָה בֵּן רִיזָה בְּנֵימִים	מֹרֵת אֶסְתֵּר בַת רִינָה טְרַבּוֹלְסִי
--------------------------------------	---	---------------------------	------------------------	---------------------	-----------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------	------------------	--------------------------	--------------------------------	----------------------------	--------------------------	-----------------------------------	--

רוח ה' תניחם בן עדר הם וכל בני ישראל השוכבים עימם בכלל הרחמים והסליחות. וכן יחי רצון ונאמר אמן. ת.נ.צ.ב.ה.

מצאו את הפריטים!

בננה, מתוך ספל תה, קולב, גור, גלידה, עלה חסה, פסת פאזל, מפתח ברגים, בקבוק, מכרז.

רוצים להיות צדיקי השבוע? צבעו את הציור ושלחו אלינו!

הרה"צ
עובדיה הראיה זצ"ל
חבר בית הדין הגדול בעל סמל
ישיבת עבודי ומדורו הסופרים

הרה"צ
משה תורג'מן זצ"ל
ר"מ 'תאפילת' שבמחנה
(רבו של הבאבא סאלי)

הרה"צ
מרדכי אליהו זצ"ל
חראשי"ל, מקובל, חכם
חראשי לישראל

הרה"צ
לוי יצחק הלוי
חורבני"ל זצ"ל הארמון
מבטחון וחבר מועצת גדולי
התורה

הרה"צ
ישעיה אשר זליג מרדכי
זצ"ל - מגדולי הסופרים

הרה"צ
יוסף צבי דושינסקי
זצ"ל ראב"ד העדה החרדית
בירושלים

הרה"צ
אברהם אהרן גובי
זצ"ל חשילו מאוקראינה
ומהדריקוס ונסתרים

שיר ריבון

ישקף אלוקים ממשון קדשו וך, כל שונאי עמו בדרך עין:
הנה ון קם ונצב על אנה, ישקם לבוס רעל, אבל לא וון:
וימחרו כם מלאכי משהית לתך, אותם כהצי ית, ובכלי וון:
סורי ראי ציון בנחמת בנה, עת כאשר יתיה לבשר קין:
פליט קרא יום אשליפת תרבי ואך, כם כל יפה מראה ותמדת עין:

אם ננעלו דלתי נדיבים,
דלתי כרום לא ננעלו:
א-ל חי מרוקם על
קירובים, כלם ברוחו נעלו:
כי הם אלי כסאו קרובים,
יודו שמו ויהללו:
היות שהם רצוא ושבים,
כלל בריאה נכללו:
גלגל ואופן רועשים,
מודים שמו ומקדשים,
מזיו כבודו לובשים:
ובשש כנפים סביבים,
עפים בעת יתגללו:
יענו בקול שרים ערבים,
יחד באותות נדגלו:
שמרו ויחדתי לדתו, וכו'
לעפי ישמחה:
קשרי בלבי אהבתו,
בשמו לבדו ובמחה:
מתן גברת רעותה, אור
לשרירים יורחה:
וימלאה מורות נעמים
גשמי ברכת ילדו:

אשאל אלוקי יגאלה שבויים, יאסף ורויים:
בזכות מכנה אב המון לעוים, יוכו לחיים:
עת יקראו בשמו יתו ענוים, כי הם רצויים:
בזכות אשר גלת לנתרים, חוליד נקיים:
ארבע דגלים הלכו גאולים, חנו באלים:
אל המסרה אותם ביד בוזיים, יהיו קנויים:
אתה אשר תביט אלי עניים, שומר פתאים:
נעלה לארצנו בשיר וזמרת, וברון ותדרה:
בזכות אשר נקרא שמה גברת, יסבת ושרה:
וכנה אשר שמע בקול גבורה, נעקר כפרה:
ובכל בני יעקב שהם דוים, כלם דחויים:

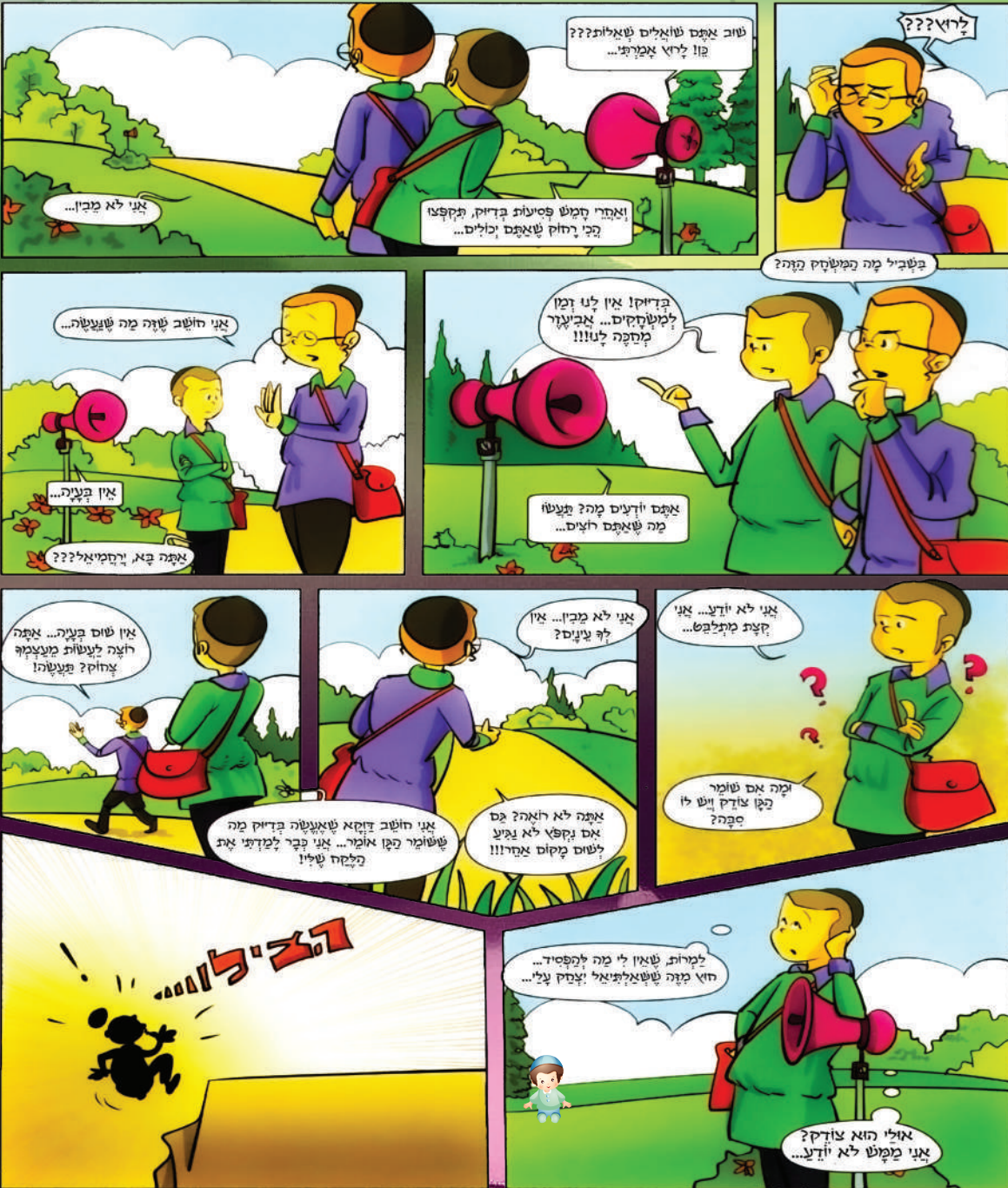
לרפאת והצלחת פולט אביטל בת הביבה הי"ו	לרפאת והצלחת גד אשר בן פולט הי"ו אורלי בת זוהרה פילה הי"ו	לרפאת מסעודה אורלי הי"ו בת מוזל ז"ל	לרפאת מסעודה אורלי הי"ו בת מוזל ז"ל	לרפאת והצלחת נתנאל בן רונת הי"ו אביה בת סיגלית הי"ו	לרפאת והצלחת גד אשר בן פולט הי"ו אורלי בת זוהרה פילה הי"ו
--	---	---	---	---	---

לעילוי נשמות:	דמוז בקיה בן בוסנה	ג'י בן פרימה פנתס בן חסן	יחי זכריה ראובן שרעבי	מרים בת ר' פריסל בת רחל	סולטנה פריסל בת רחל	ציפורה אברהם בת מרחוב	שמעון בן דוד שרעבי	יחזק לוי בן מלכה	טובה בת יחזקאל	טובי אהרון בת צלח ומרים	אריה בן נור מרתום	שלום בן סעיד עורקבי	רחל בת סולטנה	שמעון אילנה בן זוהרה
---------------	-----------------------	-----------------------------	--------------------------	----------------------------	------------------------	--------------------------	-----------------------	---------------------	-------------------	----------------------------	----------------------	------------------------	------------------	-------------------------

מתוך סדרת ספרי
"המלך שלומי"
מאת מ. ספרא
ברוצאט "יפה נוף"

המלך שלומי

שירי חנוכה

אותם בחצי ית, ובכל יום:
סור ראי ציון כחמדת כנך,
עת כאשר תהיה לבשר קרן:
פליט קרא יום אשלש חרבי ואך,
בם כל יפה מראה והמדת עין:

ישקב אלקים ממעון קדשו וך,
כל שונאי עמו כתרף עין:
הנה ין קם ונצב על אנך,
ישקם לבס רעל, אבל לא יין:
ומהרה בם מלאכי משדות להך,

אשאל אלך ינאלה שבירים, ראסך דוריים:
בכות מקנה אב המון לטוים, וכו' לחיים:
עת יקראו בשמו דיו עטוים, כי הם רצוים:
בכות אשר גלה לנצרים, חוליד נקיים.
ארבע דגלים חלבו נאולים, חנו באלים.
אל המסרה אותם ביד בוים, דיו קטוים:
אחה אשר תבים אלי עניים, שומר פתאים:
נעלה לארצנו בשיר וזמרה, וכו' והדרה:
בכות אשר נקרא שמה גבורה, וסבה ושרה:
וכנה אשר שמע בקול גבורה, נעקר כפרה:
ובכל בני יעקב שום דיוים, בלם דתוים:

אם נעלה דלתי טריבים, דלתי מרום לא ננעלה:
א-ל חי מרום על כרובים, בלם ברוחו נעלה:
כי הם אלי כסאו קרובים, ודיו שמו ויהלה:
דיות שום רצוא ושבם, מיום בריאה נכללה:
גלגל ואופן רועשים, מורים שמו ומקדשים, מויו
כבודו לובשים:
ובשש כנפים סביבים, עפים בעת ותגללה:
יעט בקול שירים ערבים, ודיו באורות נדלה:
שמרי וחדתי לדתו, וכו' לעפי ושמחה:
קשרי בלבי אהבתו, בשמו לבדו ובשחה:
מתן גברת רעתו, אור לשירדים וזרתה:
וימלאה בורות נעבים נשמי ברכה ודלו:

לרשימת המצוות הרב שלום אריש הי"ד בן ימנה ד"ר	לרשימת המצוות הרב יוסף משהד הי"ד בן חממה יונה ד"ר	לרשימת המצוות הרב אליעזר ברלני הי"ד בן עמיאל ד"ר	לרשימת המצוות הרב דב הכהן קוק הי"ד בן שושנה ד"ר	לרשימת המצוות הרב אהרן הכהן הי"ד בן חביבה ד"ר
--	---	--	---	---

מאיר חיות בן ליליאן	אפרים בולטאנסקי	פורטונה בת אחור ונרדכי	תקוה בת שירה מוזז	רבקה שרביט כהן	רות בת צפורה	מרדכי לוי בן מרים	שרה נתניה בת חנה מרים	אליה דואק בן גוהרה	יצחק בן רחמים בגית	מיסה בת זוהבה	יונה ומרדכי עזיה	אליהו כלב בן הגיה	שלום יעקב ביטון בן סוליקה
------------------------	--------------------	---------------------------	----------------------	-------------------	-----------------	----------------------	--------------------------	-----------------------	-----------------------	------------------	---------------------	----------------------	---------------------------------

רוח ה' תניחם בן עדן וכל בני ישראל השוכבים עינם בכלל הרחמים והסליחות. וכן יחי רצון ונאמר אמן. ת.נ.צ.ב.ה.

תקציר: שומר הגן אומר לילדים שהם אכן חכמים אך ישנם דברים שאינם יכולים לדעת בעצמם. הילדים נכנסים אל הגן ומבטיחים לשמור להוראותיו. עם כניסתם הם שמים לב שהגן שונה מהפעם הקודמת שהם נכנסו אליו והם ממלאים אחר הוראותיו של שומר הגן למרות שאינם מבינים אותן.

המורה רבנו אברהם

הרה"ג
חיי עיזר
דוד מלך זצ"ל
רבה של ירושם

הרה"ג
חיי עיזר
דוד מלך זצ"ל
רבה של ירושם

הרה"ג
חיי עיזר
דוד מלך זצ"ל
רבה של ירושם

הרה"ג
חיי עיזר
דוד מלך זצ"ל
רבה של ירושם

הרה"ג
חיי עיזר
דוד מלך זצ"ל
רבה של ירושם

הרה"ג
חיי עיזר
דוד מלך זצ"ל
רבה של ירושם

הרה"ג
חיי עיזר
דוד מלך זצ"ל
רבה של ירושם

אֵלֶּת חַן בְּגִלּוֹת תִּסְמְכֵנִי, וּבְלִילָהּ בְּתוֹךְ חִיקָה מְלוֹנִי:
לְבוֹשׁ יִנָּה אֲנִי תַמִּיד מוֹזֵן, וְנִתְעַרֵב חֶסֶד יִנָּה בִּינִי:
שֶׁתּוֹ דְּרוֹם לְעֹמֶתִי וְשִׁבְרִי, וְהַעֲרִיד לִשְׁכַּל רַעְיוֹנִי:
בְּהִיכָל פֶּת מַלְכִּים חֲבֻדָּה, וְשׁוֹלְחָנָה מוֹזֵן לְהַמּוֹנִי:
זֶמֶן תִּפְרִיד לְכָל רַעִים וְדוֹדִים, אֶבֶל דּוֹדִי בְּאַחֲבָה וְקִרְבִּי:
וְקִשְׁרִי חֵן וְחֶסֶד עַל גְּבִרְתִּי, בְּמַעֲגָל חֵן וְחֶסֶד וּמִשְׁכָּנִי:
מִפְרָשׁוֹ בַּעֲנֵן עֲבִי שְׁחִיקִים, לְרַעְיָתִי וְהִיא תִּפְקֵד רְצוֹנִי:
שֶׁעֲרִית הַמָּשִׁים הֵם בְּכֹעֲשִׁים, וְכֹת לֹאֵה בְּכִנְיַת תִּסְעִירִי:
תַּעֲזֹר אֶהְבֶּת רַחֵם לְבָנִים, בְּסוֹד מַלְכוּת עֲשִׂירֵת תַּעֲלֵנִי:
אֶ-לֵהִים חַיִּשׁ לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, בְּעֵת רְצוֹן תַּצְחֵקֵנִי אֶת גְּרוֹנִי:
שְׁלֹמֹה לֵב מְרֹב שְׁלֹם הַסּוֹכֵב, כִּי אִישׁ אֵשׁ טִפְלָתִי אֵב הַמּוֹנִי:

תִּתְּנוּ עָלַי שְׁלָחַן וְכֹס דְּרוֹרִי
קִרְא, זֶמֶן שֶׁרִידֵנִי וְכָל
הַנִּסְגָּלִים:
מִכֹּס וְשׁוּעוֹת אֲשַׁמְחָה
וְאֶזְכְּרָה, אֲזִיבֶנִי לְכָל סוּרִי
וְאֶשְׁבֵּן שׁוֹאֵלִים:
שֶׁלֹּם בְּהֵרָה לְעֵדִי וְיִתְהַרֵּה,
זֶמֶן וְגַם בְּחֹר וְכָל הַעֲלָלִים:
בְּדוֹאֵי מוֹשָׁלִים:

בְּנֵעִים וְזִמְרוֹת מְגִדֹר
אֶתְעַדְרָה, וְאֵנִי וְרַעְיָתִי
בְּרִנָּה צוֹהֲלִים:
בִּינוּ עֵדֶת קִרְשׁ בְּשִׁירָה
הַבִּרְתִּי, תִּתֵּן וְתִכְלֶה בְּחַפְזָה
נִבְלָלִים:
זֶה יוֹם שִׁמְחוֹת לְאַמֶּה וְקִרְתִּי,
כִּי הִיא יוֹדֵהת חֵן וְחֶסֶד
טוֹמָלִים:

אֶהְבֶּת תִּרְסָה עַל לְבָבִי
נִקְשֶׁרָה, וְאֵנִי בְּתוֹךְ טוֹלָה
פְּעֻמֵי צוֹהֲלִים:
לֹא יֵשׁ רְשׁוֹת לִי אֶעֱלֶה
אֶתְחַבֵּרָה, תוֹךְ שְׁעָרֵי צִיּוֹן
אֲשֶׁר הֵם נְהַלְלִים:
שְׁתִּירֵת וְעֶרְבִית בֶּת גְּדִיבִים
לְבִי וְרַעְיָנִי בְּחֶשֶׁק
נִבְהִלִים:

לְרִפְאוֹת הַצִּלָּת אֵלֵינוּ יוֹסֵף חַיִּים בְּרִבְכָּה הִיוּ שִׁמְעוֹן יִשְׂרָאֵל שְׂמִיחָה אֲבִיטָלִי	לְרִפְאוֹת דָּוִד בֶּן יִצְחָק הִיוּ אֲבִיטָלִי בֶת רִנָּה הִיוּ	לְרִפְאוֹת הַצִּלָּת דָּוִד בֶּן יוֹחָנָן הִיוּ בִּרְכָּה בֶת עֲלִיזוֹת הִיוּ	לְרִפְאוֹת הַצִּלָּת הִרְבֵּי חַיִּים אֵלֵינוּ הִיוּ בֶּן מוֹלֵד טוֹב דִּלִּי	לְרִפְאוֹת הַצִּלָּת הִרְבֵּי חַיִּים אֵלֵינוּ הִיוּ בֶּן שְׂמִיחָה דִּלִּי
--	--	---	---	---

לְעִלּוֹי נִשְׁמָת:

אבות ובנים יקרים ונכבדים!

אם יש לכם הערות או הארות, או הוספות חשובות שתוכלנה להביא תועלת לרבים, אנא הודיעו לנו עליהם, ואם ירצה ה' נתקן הדבר בפעם הבאה, וזכות הרבים תעמוד לכם. הבהרה: הציונים נועדו להמחשת הדברים ואין להסיק מהם שכן נראו אבותינו, או קר ממש היה הענין.

יצחק ברכו שיהיה שר וחשוב - "הוה גביר לאחיר", ויעקב לא היה שליט בארץ ההיא אלא היה גר בארץ נכריה. יעקב גם רמז לו שבמשך כל מגוריו אצל לבן הוא לא עזב את דרך ה', ושמר תר"ג מצוות. ולכן ברפת יצחק לעשו "ועל חרבך תחיה" איננה יכולה להתקיים, משום שברפת יצחק היתה רק כאשר עם ישראל לא יכלו בדרך ה' אז יוכל עשו לשלט עליהם, וכיון שיעקב נשאר בצדקותו לא יוכל עשו לנצחו.

יעקב המשיך ורמז לעשו (על ידי המלאכים) והוכיח לו שברכות יצחק לא התקמו בו, שהרי יצחק ברח את יעקב שיהיה לו מהדברים הטובים הצומחים באדמה (גדולי קרקע) - "מטל השמים ומשמני הארץ רוב דגן ותירש", אך בינתיים היו לו שור וקמזוה, צאן ועבדים ושפחות - אמנם הרבה צאן, אך הם לא "מטל השמים" ולא "משמני הארץ". (פלומה: יעקב אמנם התברך אך לא בזכות ברכות אביו).

עוד צוה יעקב את המלאכים לומר לעשו שהוא אינו מענין להלחם בו, ורוצה באהבתו.

הרבה: הרמב"ן פרש שיעקב שלח את המלאכים להודיע לעשו על רכוש הרב ושהוא מתכונן לת לו מתנות.

המלאכים חוזרים אל יעקב

אחרי שהמלאכים פגשו את עשו, הם חזרו ואמרו ליעקב שעשו עדין שונא אותו והוא בא לקראתו עם ארבע מאות איש למלחמה.

הרבה: המדרש (מסע לועז) מספר שמיד אחרי שלכן ויעקב עשו את הברית שלא יעשו רע האחד לשני, נפרד יעקב מלבן. לבן שלח את בנו לעשו, עם אגרת בידי.

וזה היה לשון האגרת: "בואי שמעתי את הרמיה שעשה לי אחיר יעקב, שבא לביתי עירם וחסר כל, ובטובי יצאתי לקבל את פניו, הבאתיו לתוך ארמוני, וכבדתי אותו, נתתי לו את שתי בנותי ואת שתי שפחותי לנשים, ועל חשבוני נעשה בעל ממון רב בכסף וזהב ועבדים ושפחות ומקנה רב. וכשנעשה עשיר מולג, גנב את לבבי (פלומה: לא גלה לי שהוא מתכונן ללכת). ביום שהלכתי לגזז את צאני, קם וברח עם כל בני ביתו ונכסיו לארץ כנען, ולא היה לו נימוס לפחות לתת לי לנשק את נכדי, אלא הובילם פתאום פשבוני חרב. ולא די בזה אלא הוא אף גנב ממני את התרפים שהם אלוהי. עכשו הוא נמצא ליד נחל יבק, לבן, אני מודיע לך שיש לך הזדמנות להתנפל עליו פתאום ולעשות בו כחפצך כי יודע אני שאתה כועס עליו מאוד מאוד, ודרך אגב תנקם ממנו גם את נקמתי, ואודה לך מאוד".

כשעשו קרא את האגרת הוא כעס מאוד על יעקב, והתעוררה בו שנאתו הישנה ששנא אותו מזה שלושים וארבע שנים על שלקח ממנו את הבכורה והברכות. מיד אסף עשו ארבע מאות איש ויצא לקראת יעקב להלחם עמו. כשנודע לרבקה הדבר, היא שלחה מיד ליעקב שבעים ושנים אנשי מלחמה כדי לעזר לו, אולם היא יצעה ליעקב שלא יעשה מלחמה עם עשו, אלא יתנהג אתו בטוב ובהכנעה גדולה, ונסה לפייס אותו על ידי מתנות ויחלק לו כבוד. וכך אמנם התכונן יעקב לעשות.

ה' הבטיח ליעקב שישמר עליו. אם כן, מדוע חשש יעקב?

בפרשה הקודמת למדנו שה' הבטיח ליעקב שישמר עליו בדרך אף למרות זאת יעקב פחד שאם הוא ילחם עם עשו - עשו יהרג אותו. חשש זה של יעקב הצדיק נבע מרוב ענותנותו, שהסתפק אולי זכויותיו התמעטו לו מרב העשר שהוא זכה לו, או שמא יגרם חטא מסים שעשה, וכך ההבטחה תבטל וה' לא ישמר אותו.

הרבה: רש"י מוסיף שיעקב לא רק דאג שיהרג על ידי עשו ואנשיו אלא דאג שמא הוא יהרג את עשו ואת ארבע מאות איש שהלכו

שבת שלום לכל הילדים!

הקדמה: יעקב אבינו ממשיך ללכת אל ארץ כנען, ובדרך מתמודד עם מכשולים קשים הפוגשים אותו.

בתחלת הפרשה נלמד אף מתכונן יעקב לפגישתו עם עשו אחיו ותחלה שולח אליו מלאכים כדי להרגיעו, אך מנגד נערך גם למלחמה אתו, ומחלק את משפחתו ורכושו לשני מחנות. מיד לאחר מכן נושא יעקב תפלה ומתחנן לקב"ה שיצילו מעשו. ובנוסף שולח לעשו דורון גדול כדי לפייסו. בלילה עוברים יעקב ומשפחתו את נחל יבק, ויעקב נאבק עם המלאך של עשו עד שנקע את רגלו, ובעקבות זאת נאסר על בני ישראל לאכול את גיד הנשה (פרק לב). בבקר נפגשו יעקב ועשו ולבסוף נפרדו בשלום כל אחד לדרך (פרק לג).

משם נסע יעקב ל'סכות' והתעכב במקום שנה וחצי. אחר כך עבר לגור סמוך לשכם, קנה שדה והקים מזבח (המשר פרק לג). בשכם ארע הפעשה עם דינה שבגללו הרגו שמעון ולוי את אנשי העיר (פרק לד).

מיד אחר כך נסע יעקב לבית א-ל כדי לקיים את הנדר שנדר שם, ואז נודע לו על פטירת רבקה אמו. בבית א-ל ברכו ה', הבטיח לו את הארץ וקרא את שמו 'ישראל'. משם הלך יעקב אל יצחק, בדרך סמוך לבית לחם, לדה רחל את בנימין ונפטרה, ויעקב קבר אותה שם. לאחר מכן הלך להברון אל יצחק אביו עד שיצחק נפטר ונקבר במערת המכפלה (פרק לה).

בסוף הפרשה מפרטת התורה את משפחתו וצאצאיו של עשו ומגוריו בהר שעיר (פרק לו).

פרק לב (המשר)

יעקב שולח מלאכים אל עשו

בפרשה הקודמת למדנו שיעקב חזר מחרן לארץ ישראל אחרי עשרים שנה בבית לבן, שם הקים את משפחתו ונולדו לו אחד עשר ילדים.

האם אתם זוכרים למה יעקב יצא מארץ ישראל והלך לחרן?

סבה אחת היא שעשו אחיו הרשע רצה להרג אותו. סבה נוספת שרבקה ויצחק לא רצו שהוא יתחתן עם בנות כנען.

יעקב שלח מלאכים (אמתיים) אל עשו שנמצא בארץ שעיר. היו אלה אותם המלאכים שלמדנו בסוף הפרשה הקודמת שפגשו בו במחנים. הוא צוה אותם לומר לעשו "פה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד עתה. והי לי שור וקמזוה צאן ועבד ושפחה, ואשלחה להגיד לאדני למצא חן בעיניך".

מה מונע יעקב במלים אלו?

יעקב רומז לעשו שאין לו יותר מה לשנא אותו, מפני שגם בו (ביעקב) עדין לא התקיימו ברכות יצחק, שהרי

דורון

מהו הדורון ששלח יעקב לעשו?

יעקב שלח דורון לעשו כדי לרפף את לבו שלא ילחם בו. הוא לקח מאתים עזים ועשרים תישים; מאתים רחלים ועשרים אילים; שלושים גמלים מיניקות ובניהם (במדרש מובא שמדבר על הגמלים הזכרים ולא על בניהם); ארבעים פרות ועשרה פרים; עשרים אתונות ועשרה עזרים (חמורים).

כיצד צוה יעקב לסדר את העדרים ומדוע?

את כל העדרים הללו הוא נתן ביד עבדיו, וצוה אותם לשים רוח בין עדר לעדר כך שלא יבואו כלם יחד אל עשו אלא בהפסקות, כאשר ישנו מרחק ראייה בין עדר אחד לעדר השני, כדי שיראה לעשו כאלו הוא מקבל ממונו הרבה מתנות.

כמה עדרים שלח יעקב?

היו חמשה עדרים: עדר עזים, עדר כבשים, עדר גמלים, עדר פרים ועדר חמורים.

יעקב צוה את עבדיו שפאשר עשו יראה אותם וישאל למי אתם שכינים? לאן אתם הולכים ולמי המתנה שלוחה? הם ישיבו לו על ראשון ראשון ואחרון אחרון. תחלה יענו לו שהם שליחים של עבדו יעקב, ואחר כך יספרו לו שיעקב שולח לו מתנה והוא נמצא אחריהם בדרך, ומבקש ממנו לקבל את המתנה.

מה עוד שלח יעקב לעשו?

מלבד הבהמות לקח יעקב גם צרור עם אבנים טובות ומרגליות ושלח אותן לעשו. כל זאת עשה יעקב בשביל להפחית את כעסו של עשו הרשע.

אתו - הוא לא רצה שיאבדו נפשות בגללו. ובמדרש (רבה ע"ב) כתוב שיעקב חשש שיעמדו לעשו זכיותיו עבור מצות כבוד ההורים שהדר בה ומצות ישיבת ארץ ישראל (שיעקב באותן שנים לא זכה במצוה זו כי היה גר בתרין).

מהו שלוש הפעולות שיעקב עשה כהכנה למפגש עם עשו?

במקביל לבטחונו בה' עשה יעקב 'השתדלות' והתכונן למפגש עם עשו בשלוש פעולות: מלחמה, תפלה ודורון (מתנה).

מלחמה

כיצד התכונן יעקב למלחמה?

יעקב חצה את משפחתו ואת רכושו לשני מחנות, כדי שאם עשו יבוא למחנה אחד, המחנה השני יוכל לברוח; כך התכונן יעקב למלחמה.

הרחבה: האברבנאל מפרש שבמחנה הראשון היו יעקב, נשותיו ובניו (ולא חשש עליהם שימותו כיין שהיתה לו הבטחה שלא ימותו בניו בחייו), ובשני היה את שאר רכושו. ורבו בחיי כתב שבמחנה הראשון היו השפחות וילדיהם, ובשני היו רחל ולאה וילדיהם.

תפלה

מהי התפלה שנשא יעקב?

יעקב נשא תפלה לקב"ה וכן אמר: 'ה' אלקי אבותי, שתי הבטחות הבטחת לי, כאשר יצאתי מבית אבי אמרת לי: 'וישמרתיו בכל אשר תלך והשבתיך אל האדמה הזאת', וכאשר שהיתי אצל לבן אמרת לי: 'שוב אל ארץ אבותיך ולמולדתך ואהיה עמך'. והרי אני בא ומתפלל לפניך שתקנים את ההבטחות שהבטחת לי להשיבני בשלום אל בית אבי.

ועוד הוסיף יעקב ואמר 'קטנתי מכל החסדים ומכל האמת' - אני מפחד שבגלל החסדים הרבים שעשית אתי, התמעטו זכויותי. ואמנם הבטחת לי, אך אולי מאז ההבטחות חטאתי, ויגרם החטא שההבטחות לא יעמדו לי.

יעקב המשיך ופרט את החסדים שנעשו אתו - כשהלך לחרון עבר יעקב את הירדן לבדו, כשרק מקלו עמו (כפי שלמדנו, שלקח ממנו אליפז את הכל), ועקשו בדרך חזרה הוא הולך עם שני מחנות - עם רב.

הרחבה: המדרש מספר שיעקב הזכיר את מקלו כדי לרמוז על הנס שנעשה לו, שהירדן נבקע לשנים על ידי שנתן בו את מקלו בכרו לחרון מפני עשו.

יעקב בקש מה': 'הצילני נא מיד אחי מיד עשו' - הצל אותי מאחי שאינו מתנהג אתי כמו אח אהב, אלא כעשו הרשע. 'כי ירא אנכי אתו פן יבוא והפני אם על בני', והרי אתה ה' הבטחת לי שתיטיב עמי בזכותי וגם בזכות אבותי וברכתני שתברך את ילדי כחול אשר על שפת הים - ואם יבוא עשו ויהרג אותנו, איך נתקנים הבטחותיך?

עוברים את נחל יבק

מאבק יעקב עם המלאך

כשיעקב הלך להביא את הפכים, בא אליו המלאך של עשו בדמות אדם.

מה פרוש 'המלאך של עשו'?

לכל אמה ואמה יש מלאך שקובע את מצבה בשמים - אם בשמים ידו של המלאך על העליונה, אז גם בארץ האמה הזו מוצליחה, וכן להפך; אך עם ישראל נמצאים תחת השגחתו הצמודה של הקב"ה בכל רגע ובכל שניה.

הבה ונראה אם פן מה עלה במאבק של יעקב אבינו - אבי האמה הישראלי - עם המלאך של עשו.

אומרת לנו התורה "וַיִּזְוֹת יַעֲקֹב לְבָדּוֹ וַיֹּאבֶק אִישׁ עִמּוֹ עַד עֲלוֹת הַשָּׁחַר" - המלאך נאבק עם יעקב ונסה לנצחו כדי שאחר כך גם עשו ינצח אותו, אבל כשהוא ראה שהוא לא יכול לנצחו הוא הכה בו בעצם הירך והעצם יצאה ממקומה. דבר זה גרם ליעקב לצלע על ירכו.

בבקר אותו היום הגיע תורו של המלאך (של עשו) להגיד שירה לפני הקב"ה, (כל מלאך אומר שירה לפני הקב"ה פעם אחת מיום שנברא, וקצת הגיע זמנו,

והמלאך חשש שהוא יפסיד את השירה). כשראה המלאך שהגיע עלות השחר, בקש מיעקב שיתן לו ללכת ולשיר שירה.

מה דרש יעקב בתמורה לכך שהוא יתן למלאך ללכת?

יעקב אמר למלאך שהוא לא יתן לו ללכת לפני שהוא יסכים לברכות שיצחק אביו ברח אותו, שהן שיכות לו ולא לעשו, וכך לעשו לא תהיה טענה כלפיו והוא לא יבקש את הברכות לעצמו.

המלאך שאל את יעקב לשמו ויעקב ענה לו: "יעקב".

אמר המלאך: "לא יעקב יאמר עוד שמך" - כלומר, לא יאמר עוד שקבלת את הברכות במרמה, כמו שעשו אמר: "הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמים".

כיצד קרא המלאך ליעקב?

המלאך המשיך ואמר: "כי אם ישראל" - קבלת את הברכות בישור וכבוד, כי משמעות השם "ישראל" היא מלשון 'שדרה' - גדלה, חשיבות וגלוי פנים, "ישראל" פרושו "שר" חשוב של הקב"ה, "כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל".

בהתחלה נסה המלאך לדחות את הבשורה על החלפת השם, אך מפני שיעקב התעקש גלה לו המלאך שהקב"ה עתיד לשנות את שמו ל'ישראל' ולברכו, אך לא יהיה זה עכשיו אלא רק כשהוא יגיע לבית א-ל. המלאך הבטיח להיות אותו בהמשך בבית א-ל ושם הוא יודה לו על הברכות.

יעקב לא הסכים, והמשיך לעכב את המלאך כדי שלא יחפה לבית א-ל, ולא נתן לו ללכת עד שיודה קצת על הברכות. ואכן בעל כרחו הודה המלאך ליעקב שהברכות שיכות לו בכבוד, עוד בהיותו במעבר יבק! (ורק שמו יחלף בבית א-ל).

אחר כך שאל יעקב את המלאך לשמו והמלאך ענה לו שאין לו שם קבוע אלא שמו משתנה לפי השליחות שנתנה לו בכל פעם. אז קרא יעקב

השליחים עם המתנות יצאו לדרך ויעקב נשאר ללון במחנה. באמצע הלילה קם יעקב, לקח את נשיו ואחד עשר ילדיו, והעבירם את נחל יבק. רש"י הקדוש מסביר שיעקב עשה עצמו כ'גשר' נוטל מכאן ומניח כאן. כלומר, יעקב נכנס למים, לקח מצד אחד והניח בצד השני. והרד"ק מסביר שלא את כולם הרים יעקב, אלא את הקטנים נשא על כתפיו, ואת הגדולים יותר הוליק והעביר בינו מצד אחד לצד השני של הנחל.

והיכן היתה דינה, שהרי אינה מזכרת בפסוקים?
יעקב החביא את דינה בתבה כדי שעשו לא יראה אותה וירצה להתחתן איתה.

הרחבה: יעקב נענש על שמנע את דינה מעשו אחיו, כי אולי דוקא דינה היתה משפיעה עליו ומחזירה אותו בתשובה, ולכן נפלה דינה ביד שכם (כפי שולמד בהמשך) וליעקב נגרם צער גדול.

אם כן, אז נשאל על

למה שהתפללה שלא תנשא לעשו, למה היא לא נענשה, אולי היא היתה מחזירה אותו בתשובה? אלא יש חלוק ביניהם, לדינה היה כח גדול להשפיע על האחר לטובה, ויעקב ידע את זה אבל הוא לא רצה שהיא תנשא לעשו, וגם דינה הכירה בכחה ובכל זאת היא התחבאה ממנו, ועל כך הם נענשו.

חלוק נוסף ביניהם, שלא רק בכתה והתפללה על זה, (וה' שמע את תפלתה), אבל דינה עשתה מעשה - היא התחבאה.

לאחר מכן העביר יעקב את כל רכושו מעבר אחד של הנחל לעברו השני. כשסיים להעביר את כל הכלים והחבילות הבחין יעקב שנשארו לו בצד השני פמה פכים קטנים - כלים קטנים ולא כל כך חשובים.

מדוע טרח יעקב לחזור בשביל פכים אלו, הרי הם אינם חשובים או יקרים?

אמנם פכים אלו לא היו חשובים או יקרים מאוד, אבל 'צדיקים ממונם חביב עליהם יותר מגופם', כלומר הם מושתדלים שלא לזלזל ברכושם (שאין בו חשש גל) בגלל הזמן היקר שלוקח כדי לעבד ולהשיג רכוש; והרי את הזמן, הם מעדיפים להשקיע בלמוד התורה ובמעשים טובים! הם גם רוצים להשתמש בכספם כדי לעשות נחת רוח לקב"ה! לכן יעקב לא ותר על אותם פכים וחזר לקחתם.

הרחבה: יש אומרים שהפך שיעקב שכח היה פח השמן שזמנו לו מן השמים, כדי שיצק שמן על המוצבה שעשה מן האבנים ששם מראשותיו אחרי חלום הסלם, כפי שלמדנו בתחלת פרשת ויצא. אחרי שיעקב שפך את השמן מן הפח, הפך התמלא שוב, ומזה הבין יעקב שיש לפח זה תפקיד נוסף - לעשות ממנו שמן המושחה לכלי בית המקדש.

הרחבה: יעקב השתחוה לפני ה', ובקש רחמים מו', ועשו חשב שהוא משתחוה אליו.

כשראה עשו את יעקב משתחוה, נהפך לבו בקרבו ורגש של רחמים כלפי יעקב מלא אותו, רץ אליו עשו חבק ונשק אותו, ואז שניהם בכו.

הרחבה: רש"י מביא את דעת חלק מרבותינו הסוברים שלא כך היה המעשה, אלא להפך! כשראה עשו את יעקב הוא נסה לנשק אותו מתוך שנאה, וה' עשה נס והפך את צנארו של יעקב לקשה כשיש, עד שעשו נשברו ולכן עשו בכה.

עשו הרים את עיניו וראה את המשפחה של יעקב. הוא שאל אותו "מי אלה לך?" ויעקב השיב "הילדים אשר חנו א-להים את עבדך".

אחר כך נגשו השפחות וילדיהן והשתחוו לעשו, אחריהם נגשו לאה וילדיה, ולבסוף נגשו יוסף ורחל. רחל היתה יפת תואר, ויוסף, שלא רצה שעשו יתלה בה את עיניו, נגש לפני אמו והשתחוה לעשו.

עשו שאל את יעקב מי אלה כל האנשים שבאו אליו לפני כן עם כל המתנות?

הרחבה: מדוע שאל עשו "מי אלו כל האנשים?" הרי ידוע שהיו שם רק חמשה אנשים שהביאו את המתנות, אחד לכל עדר?

המדרש מספר שהיו כתות כתות של מלאכים שעשו פגש בדרכו. המלאכים דחפו את עשו ואת אנשיו ונלחמו אתם עבור יעקב. וכך היה המפגש:

שאלו אותם המלאכים: "של מי אתם?" ענו להם: "של עשו".

שקעו זאת המלאכים והחלו להכותם.

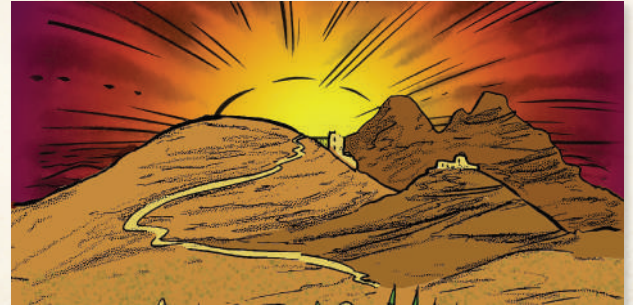
אמרו אנשי עשו: "הניחו לנו, שהרי עשו הוא בנו של יצחק" (הם נסו לעורר זכות אבות) - ולא הניחו.

למקום "פניאל" כי אמר "כי ראיתי א-להים" (מלאך) פנים אל פנים (בהקד"ק ממש) ותנצל נפשי (שנלחם עמו ונצל). לאחר המאבק יעקב יצא מפניאל כשהוא צולע על ירכו.

מה נאסר באכילה וכך לפגיעת המלאך ביעקב?

לזכר פגיעת המלאך בכף ירכו של יעקב, והנס שה' הציל את יעקב מפני המלאך. אסרה התורה לאכל את "גיד הנשה" בבהמות. גיד הנשה הוא הגיד המהדק את עצם כף הירך למקומה. כאשר המלאך פגע ביעקב הגיד זו ממקומו ומקום חבורה של כף הירך התרופף, וכך נעשה יעקב צולע.

יעקב היה זקוק לחם השמש כדי שיוכל להתרפא מוצליעתו. הקב"ה עשה לו נס והשמש הקדימה לזרח ורפאה את צליעתו.

הרחבה: ספר החנוך מסביר שהפסוק: "על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה" הוא בעצם אזהרה (אסור לא) שלא לאכול אותו, ולא רק תאור שלא נהגו לאכלו.

מוטעמי המצוה: שיתיה רמז לישראל, שאף על פי שישבילו צרות רבות בגלויות מיד העמים ומיד בני עשו, יהיו בטוחים שלא יאבדו, כי מעשה אבות סימן לבנים, וכמו שמצינו שזרחה לו השמש ליעקב ורפאה אותו, ונודע מן הצעה כן תזרח לנו השמש של משיח צדקנו וירפאנו מוצערנו ויגאלנו במהרה בימינו. אמן.

מתי הקב"ה עשה נס ליעקב והקדים את שקיעת השמש?

נכון, היה זה כשהוא יצא מארץ ישראל לחרון כדי שיעקב יישן בבית א-ל. חז"ל מגלים לנו כי הזמן שבו הקדימה השמש לזרח עכשו, כשיעקב חזר לארץ ישראל, היה בדיוק כמו הזמן שבו הקדימה השמש לשקע כאשר יצא יעקב לחרון, ובכך החזירה השמש את השעות שהחסירה.

יעקב חצה שוב את נחל יבק והתאחד עם בני משפחתו.

פירק לג

המפגש של יעקב ועשו

יעקב נשא את עיניו והנה הוא רואה את עשו וארבע מאות איש עמו באים לקראתו למלחמה.

הבין יעקב שהמתנות שהוא שלח לעשו הרשע לא הרגיעו אותו, ולכן הוא חלק את משפחתו ושם את הילדים ליד אמותיהם - את השפחות וילדיהן ראשונים, את לאה וילדיה אחריהם ולבסוף את רחל ויוסף (שהם היו בבחינת 'אחרון אחרון חביב').

הרחבה: חז"ל מספרים שיעקב הציב את רחל אחרונה כדי שעשו הרשע לא ירצה אותה בגלל שהיתה יפת תואר ובגללה ילחם עמו.

מה עשה יעקב כשנפגש עם עשו?

יעקב נגש ראשון אל עשו, כדי שאם עשו יתחיל להלחם הוא ילחם עמו תחלה, ובדרך השתחוה לפניו שבע פעמים.

מכאן למדו חז"ל שאם אדם הולך עם גוי, והגוי שואל אותו להיכן הוא הולך, תמיד יאמר לו שאומר למקום המרחק פי שנים מהמקום שהוא אמור להגיע אליו, וכך אם הגוי מתכוון להכותו, הוא ימתין מלהכותו עד להמשך הדרך, והאדם יפרש ממונו לפני כן וינצל.

אמנם לעתיד לבוא, יעקב - איש האמת, יקום את הבטחתו ויגיע למקום של עשו וינצח אותו, כי על זמן ביאת המשיח נאמר: "ועלו מושיעים" (מלך המשיח ושרי ישראל) בהר ציון לשפט את הר עשו ולהפריע מהם על הצרות שעשו ליהודים.

יעקב מגיע לשכם

"ויבא יעקב שלם עיר שכם אשר בארץ כנען... ויחן את פני העיר". יעקב הגיע לארץ ישראל והתישב סמוך לעיר שכם.

מה הכוונה "שלם"?

שלם בגופו - שנתרפא ממצליעותו;

שלם בממונו - שלא הפסיד מאומה מכך שהביא מתנות לעשו מפני שגילו לו בהמות חדשות;

ושלם בתורתו - שבמשך כל זמן שהותו אצל לבן לא שכח את תלמודו.

הרחבה: היה זה בערב שבת, שיעקב הגיע סמוך לעיר שכם עם כניסת השבת, ולכן נשאר לשבת מחוץ לעיר שנאמר: "ויחן את פני (לפני) העיר".

מה קנה יעקב מבניו של חמור?

לאחר השבת קנה

יעקב חלקת שדה

מהבנים של חמור,

הנשיא של העיר

שכם במאה קשיטה

(סוג של מטבע משבח

הנחקר בכל מקום). הוא

הקים בחלקה זו

מזבח והודה לקב"ה

על כל הנסים

שנגעו לו עד כה.

למזבח הזה קרא יעקב: "א-ל-הקב"ה" - אלקי ישראל (יעקב) - על שם שהקב"ה היה עמו והצילו. יעקב קרא את שם המזבח על שם הנס, וכך ברח את ה' שברא את העולם.

פרק לד

מעשה שכם ודינה

שכם בן חמור ידע שליעקב יש בת וחשק בה מאוד; מה עשה? הוא לקח מבנות שכם ואמר להן לנגן מסביב לאהל של יעקב. דינה, שהיתה ילדה קטנה, כבת שמונה וחצי, שמעה את הנגינה ויצאה החוצה לראות את המנגנות (פרקי דרבי אליעזר, לח).

הרחבה: יש מפרשים שבאותו יום היה בעיר שכם יום שמחה וכלם יצאו לרחובות העיר ודינה בתו של יעקב גם פן יצאה לשכם, לראות את בנות הארץ.

כששכם הרשע ראה אותה הוא חטף וענה אותה. למרות שדינה צעקה - אנשי העיר לא עזרו לה. לאחר מכן רצה שכם להתחתן אתה והבטיח לה הרבה כסף כדי שתסכים לכה. וכך אמר לה: "ראי כמה היה אביר צריך לשלם עבור חלקת אדמה שקנה (שהרי קנה אותה במאה קשיטה). אם תהיי אשתי, כל העיר שכם תהיה שייכת לה ולכן כדאי לה להיות אשתי". הוא הלך לחמור אביו ובקש שייקח בעבורו את דינה לאשה.

כיצד הגיב יעקב כששמע ששכם חטף וענה את דינה?

כששמע יעקב ששכם חטף וענה את דינה, הוא שתק וחכה שבניו ושיובו מן השדה.

אלא המשיכו להכותם. חזרו ואמרו אנשי עשו: "הניחו לנו, שעשו הוא נכדו של אברהם", וגם כעת לא הניחו, אלא המשיכו להכותם. עד שאמרו: "הניחו לנו, שעשו הוא אח של יעקב", ומיד הניחו להם שאמרו "אם פן אתם משלנו". ולכן שאל עשו את יעקב: "מי אלו כל המולכים שפגשתי לפני כן שגלחמו בי עבדך?"

יעקב ענה לו שהוא שלח אותם כדי למצוא חן בעיניו.

אמר עשו ליעקב: איני צריך את המתנות, "יש לי רב, אחי, יהי לך אשר לך"; וכאן הודה ליעקב שהברכות שהוא קבל מיצחק אביו אכן שיכות לו!

אבל יעקב בקש מעשו בכל זאת לקחת את המתנות, כי הוא מענין לכבד אותו, בגלל שראית פניו חשובה לו כמו ראית פני המלך (שרו של עשו) אתמול בלילה.

מדוע הזכיר יעקב את ראית פני המלך?

יעקב הזכיר את ראית פני המלך כדי שעשו יפחד ממונו (פיו שניצח את המלך שלו). יעקב גם בקש ממונו לקחת את המתנות, כדי לפסידו על לקיחת הברכות, ואמר לו "כי חנני א-להים וכי יש לי כל". אחרי שהפציר בו כל כך הרבה, הסכים עשו לקחת את המונחה.

מה ההבדל בין היחס של עשו לרכושו, ליחסו של יעקב לרכושו?

ילדים יקרים, שימו לב למילים הקדושות של התורה! עשו אמר בגאון: "יש לי רב", כלומר יש לי יותר ממה שאני צריך; ואילו יעקב אמר: "יש לי כל", כלומר יש לי כל מה שאני צריך (הסתפקות במועט); כמו שנאמר: "איזהו עשיר? השמח בחלקו".

יעקב ועשו נפרדים

מדוע נפרד יעקב מעשו ולא הלך יחד אתו?

עשו הציע ליעקב להמשיך ללכת ביחד, אבל יעקב לא רצה להתחבר לרשעים ואמר לעשו שהוא רואה שיש לו ילדים קטנים (ראובן הבכור היה בן 12 שנה ויוסף הקטן היה בן 6 שנים), וגם לצאת ולבקש יש גדיים וטלאים ועגלים רכים, ועליו לטפל בכלם, ואם ידחה אותם יעקב ללכת מהר - ימותו כל עדרי הצאן ביום אחד מחמת חלשתם וטרח הדרך. לכן עדיף שעשו יתקדם ויעקב ילך לאט בקצב שלו עד שיגיע לשעיר.

לאחר מכן הציע עשו ליעקב להשאיר חלק מאנשי הצבא שלו שישמרו עליו בדרך ויעזרו לו, אבל גם כאן יעקב לא היה מענין ואמר לעשו "למה זה אמצא חן בעיני אדוני". כלומה אני יכול להסתדר לבדי וא לא תעשה לי טובה שאני זקוק לה, ולכן אל תשלם לי דבר בתמורה למתנות ששלחתי לה.

עשו חזר לבדו לשעיר, וכל ארבע מאות האנשים שבאו אתו נשמוטו ממונו אחד אחד ולא הרעו ליעקב.

הרחבה: 400 אנשים אלו קבלו שכם בימי דוד, שנלחם באדום והרג את אנשיהם מלבד 400 מהם שנשארו לפלטה.

יעקב נסע לסכות, שם בנה עבורו ועבור משפחתו

בית למגורים, ועבור עדרי הצאן והבקר שלו בנה

סכות, ולכן שם המקום נקרא סכות.

בסכות התעכב יעקב 18 ימים.

הרחבה: איר יתכן שיעקב הלך לסכות, והלא אמר לעשו:

"עד אשר אבא אל אדני שעיר?"

אלא שיעקב לא התכוון להגיע באמת למקום של

עשו, אלא אמר כך לעשו כדי שעשו יעזב אותו

לנפשו, וכך אם עשו יתחרט וירצה להרע לו,

הוא יחכה... עד שיעקב יגיע לשעיר שהיא

רחוקה יותר. ולכן יעקב התישב לפני

כן בסכות.

הרחבה: חז"ל אומרים שיעקב שתק מפני שידע שלא ירויח מהמהירות. אמנם אלו היה יודע לפני כן היה מוסר את נפשו להצילה, אבל הרי המעשה שישקם ענה אותה כבר נעשה, ולכן חכה לבניו כדי להתניע את מה לעשות בענין דינה.

חמור אבי שכם בא אל יעקב כדי לבקש ממנו שיתן את בתו לשכם בנו. בינתים הגיעו אחי דינה מהשדה, וכשהם שמעו על הפגיעה הנוראה שעשה שכם בדינה אחותם הם כעסו מאוד, דבר נורא כזה אפילו הגויים גדרו את עצמם לא לעשות, כל שכן שזה נעשה לבת ישראל.

חמור פנה אל יעקב ובניו ואמר להם ששכם בנו רוצה להתחתן עם דינה. הוא גם הציע להם להתחתן עם בנות המקום, ולהתישב בכל מקום שהם ירצו בארץ, ולסחר בה כרצונם.

שכם לא הסתפק בדברי אביו, והוסיף לומר שהוא מוכן למצא חן בעיניהם ולכן כל מה שיאמרו לו לתת בכתבה של דינה - יתן להם, אפילו אם ינקבו מחיר גבוה, רק שיביאו לו את דינה.

מה בקשו בני יעקב מאנשי שכם?

בני יעקב דברו במקום אביהם כי לא רצו שאביהם ידבר מפני שקבדו נפגע. הם התחכמו ואמרו לשכם ולחמור שהם אינם יכולים להתחתן עם אנשים ערלים מפני שזו חרפה בשבילם, ואם הם רוצים להתחתן עם בנות ישראל - חובה עליהם למול את עצמם, ואם לא יעשו כן הם יקחו את דינה אחותם וילכו להם.

חמור ושכם הסכימו, ומיד הלכו ואספו את כל אנשי העיר ושכנעו אותם למול את עצמם. הם הסבירו להם שאם הם באמת ימולו את עצמם, משפחת יעקב, שהיא משפחה עשירה מאוד, תתישב בארצם ותסחר בה ועל ידי כך גם הם יתעשרו.

הרחבה: כשחמור דבר עם יעקב ובניו הוא אמר שהם יוכלו לקחת מבנות שכם מה שיבחרו להם, אולם את בנותיהם יתנו לבני שכם לפי דעתם של בני יעקב. אבל כשחמור ושכם הלכו לשכנע את בני עירם, הם הפכו את הדברים ואמרו להם שהם יוכלו לקחת מבנות יעקב מה שיבחרו להם, אולם את בנותיהם יתנו לבני יעקב לפי דעתם של בני שכם.

אנשי העיר הסכימו וכלם מלו את עצמם. "ויהי ביום השלישי בהיותם כאבים" - ביום השלישי לאחר המילה, אז הקאב חזק ביותר, כל הזכרים מאנשי שכם נחו במטותיהם. הלכו שמעון ולוי אחי דינה והרגו את כל אנשי שכם, מולל את שכם עצמו ואת חמור אביו, מפני שכלם היו בעצה אחת והסכימו עם מה שנעשה לדינה, ומיד לקחו את דינה אחותם מביתו של שכם ויצאו משם. לאחר מכן, באו שאר בני יעקב ובזזו את כל הרכוש של אנשי העיר.

יעקב הולך לבית א-ל לקיים את נדרו

מדוע נגרמו ליעקב יסורים אלו?

יעקב אבינו נסה להבין מדוע הגיעו אליו כל היסורים הללו. והקב"ה הזכיר לו את הנדר שנדר בבית א-ל לפני צאתו מחרן, שבו אמר שאם הקב"ה ישמר עליו והוא ישוב בשלום מבית לבן - הוא יקריב שם, בבית א-ל, קרבנות.

הרחבה: כנראה הסברנו שמעשה דינה בא כענש ליעקב על שמנע מדינה מלהתחתן עם עשו, שאולי היתה מחזירה אותו בתשובה, אך חז"ל מסבירים שאם היה רק עוון זה בלבד הוא לא היה נענש כעת, ונמצא שזה וזה גרם.

לכן יעקב צוה על בניו להוציא את כל השלל שלקחו משכם שישי עליו סימני עבודה זרה; להחליף את בגדיהם מפני שאולי גם בהם דבקה עבודת האלילים; ואם לבס פנה אחר האלילים חס ושלום - יטהרו את עצמם כדי שיוכלו לעלות לבית א-ל ולהקריב שם מזבח וכן לשלם את הנדר.

בני יעקב עשו כמצוות אביהם, ויעקב טמן את כל הרכוש שהביאו אליו מתחת לעץ האלה שבשכם.

יעקב ומשפחתו המשיכו בהליכתם לבית א-ל. כל הגויים שהיו מסביבם רצו לארב להם בהרים ולהרגם, אולם הקב"ה נטע פחד בלב העמים כדי שלא ירדפו אחריהם.

לכנה הנולד "בן אוני", מלשון צער; ויעקב קרא לו "בנימין". אחר כך קבר יעקב את רחל בדרך סמוך לבית לחם, והקים על קברה מצבה.

מדוע קבר אותה יעקב בדרך ולא הכניסה לבית לחם?
יעקב ידע ברוח קדשו שבית המקדש יחרב ועם ישראל יצאו לגלות, ובדרך יעברו בדרך בית לחם; לכן הוא קבר אותה שם על מנת שיוכלו להתפלל על קברה, ורחל תבקש עליהם רחמים.

הרחבה: מדוע נפטרה רחל בגיל צעיר? רחל נפטרה בגיל צעיר - 37, בגלל הקללה שקלל יעקב, כשאמר ללכן "עם אשר תמצא את אליהו לא יחיה", כפי שלמדנו בפרשת ויצא. יעקב היה בטוח שאף אחד ממשפחתו לא לקח את זה, אבל הוא לא ידע שרחל החביאה אותם.

תולדות יעקב

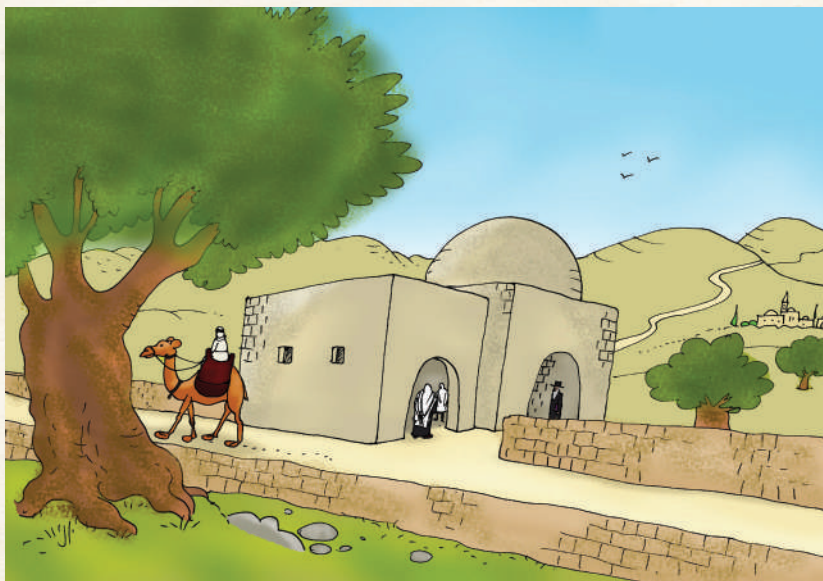
מטתו של יעקב הייתה באפן קבוע באהל רחל, לאחר מותה הוא העביר את מטתו לאהל בלהה. על כך חרה לראובן, בכור לאה מאד, והוא אמר: למה תהיה בלהה, שפחת רחל, חשונה יותר אצל יעקב מאשר אמי הגבירה. לכן תבע ראובן את עלבונה של לאה אמו והעביר את מטת אביו לאהלה.

מדוע התורה מונה את השבטים דוקא לאחר שראובן העביר את מטת אביו?
למרות שהיה אפשר לחשב שמעשה זה אינו ראוי, אומר לנו רש"י שכל שנים עשר ילדיו של יעקב צדיקים היו, ולכן התורה הולכת ומונה את שמות כל השבטים. סמיכות זו של מנין השבטים לתחלת הפסוק העוסק במעשה ראובן מלמדנו שכלם צדיקים, וזה מוכיח שראובן לא חטא, שהרי אם זה היה נחשב לחטא הוא לא היה נמנה בין שאר השבטים.

הרחבה: אמנם ראובן נענש על מעשה זה (מפני שלא היה לו לגשת במטת יעקב, שהשינה שרונה שם, והוצאת המטה נחשבת כולוול בשינה), בשלושה דברים, כפי שנלמד בפרשת ויחי: 1. שהיה צריך להיות כהן, ובמקומו קבל לוי את הקהנה. 2. שהיה צריך להיות המלך, ובמקומו קבל יהודה את המלוכה. 3. שהיה צריך לקבל את הבכורה, ובמקומו קבל זאת יוסף, שיצא ממונו שתי שבטים - מנשה ואפרים.

פטירת יצחק

יעקב הגיע אל יצחק אביו לממרא בעיר קרית ארבע, שפיוס היא נקראת חברון. יצחק נפטר בגיל מאה ושמונים, אחרי שזכה לראות את בנו יעקב ואת נכדיו, שנים עשר השבטים, הולכים בדרך ה'.

יעקב הגיע לבית א-ל, המקום שבו ישן כשברח מעשו אחיו, ושם בנה מזבח כמו שנדר.

הפעם קרא יעקב למקום: "א-ל בית א-ל", כלומר הקדוש ברוך הוא בבית א-ל, שהשירה את שכינתו במקום הזה.

מה קרה בבית א-ל?

דבורה, שהייתה המינקת של רבקה, הגיעה לבית א-ל כדי להחזיר את יעקב ליצחק אביו, ושם היא נפטרה ונקברה מתחת למישור ששמו היה "אלון". והוא נקרא "אלון בכות" (מישור הבכי).

הרחבה: מדוע הגיעה דבורה דוקא עכשו לקרא ליעקב? כפי שזכור לנו מסוף פרשת תולדות, הבטיחה רבקה ליעקב כאשר ברח לחרן: "ושלחתי ולקחתיך משם" - שכאשר ינוח עשו מפעסו היא תשלח לקרא ליעקב. ואכן רבקה שלחה את דבורה לפדן ארם כי חשבה שיעקב צדין שם, כדי לומר לו לצאת משם, אף היא נפטרה בדרך כשהגיעה עד בית א-ל.

מדוע נקרא המקום "אלון בכות" (חזון מהסבה שדבורה נפטרה)?

רש"י הקדוש מביא מדרש אגדה שקראו למקום "אלון בכות" כי יעקב התבשר שם באבל שני - שבאותו היום נפטרה גם אמו רבקה (בנוסף לדבורה), אף לא פרסמו שהיא נפטרה כדי שישו לא יבוא לקבר את אמו, וכשיראו אותו הבריות יקללו אותה על שיצא ממנה רשע שזנה, ולכן גם התורה לא כתבה זאת בפרוש אלא רק רמזה זאת בהזכירה את מיתת דבורה.

הקב"ה מברך את יעקב

הקב"ה נגלה אל יעקב, ברך אותו ברפת אבלים על פטירת אמו רבקה, ואחר כך הוסיף ואמר לו שמעתה יקרא שמו "ישראל".

הרחבה: כזכור לנו בתחלת הפרשה נאבק המלאך עם יעקב, והוא אמר לו שכאשר יגיע לבית א-ל ה' יחליף את שמו לישראל.

הקב"ה ברך אותו שיפריה ויירבה, שיולד לו בן נוסף (בנימין) ושמואלים יצאו ממנו (שאול ואיש בשת שהיו משבט בנימין). עוד הוסיף לברכו ואמר שעוד יולדו ליוסף שני בנים, אפרים ומנשה, והם יהיו במנין השבטים. בנוסף הבטיח לו הקב"ה את ארץ ישראל אף אם בנו לא יהיו ראויים לכהן. לאחר מכן לקח יעקב את האבן ששם כמצבה ושפך עליה נסכים של יין ושמן.

הרחבה: מקף שיה' דבר אתו פעמים באתו מקום הוא הבין שזה מקום קדוש ובאותו מקום עתיד להבנות בית המקדש ועתידים לעשות בו בחג הסוכות נסוך היין ונסוך המים.

יעקב קרא למקום ההוא "בית א-ל" (אף שכבר קרא לו כך בפעם הראשונה קרא לו כך עכשו שוב, אחרי ההתגלות השנייה, מפני שהדבר התאמת אצלו ביותר שאת).

פטירת רחל והולדת בנימין

מבית א-ל הלך יעקב לכוון חברון, אל יצחק אביו. בדרך, במרחק לא רב מהעיר אפרת (בית לחם), רחל הרגישה שהיא צריכה ללדת. הלידה הייתה קשה ומסכנת, אבל המילדת עודדה אותה ואמרה לה שיש לה בן נוסף וגם הוא יהיה במנין השבטים. רחל אמנם ילדה בן נוסף, אף לאחר הלידה מתה רחל.

הרחבה: חז"ל מספרים שיחד עם כל שבט נולדה תאומה אחת, ועם בנימין נולדו שתי תאומות.

פיצד קראה רחל לתינוק הנולד?
לפני שרחל נפטרה היא קראה

"וַיָּגֹעַ יִצְחָק וַיָּמָת וַיֹּאסֶף אֶל עַמּוּי זָקֵן וְשָׁבַע יָמִים וַיִּקְבְּרוּ אֹתוֹ עֲשׂוֹ וַיַּעֲקֹב בְּנָיו". שִׁימוּ לֵב שֶׁעֲשׂוֹ כָּתוּב כָּאֵן לִפְנֵי יַעֲקֹב, אֲף עַל פִּי שֶׁיַּעֲקֹב קָנָה מוֹמֵנוּ אֶת הַבְּכוֹרָה, הוּא כָּבֵד אוֹתוֹ וְהִקְדִּימוֹ לִפְנָיו.

הַרְחֵבָה: רִשִׁי מִחֻשָּׁב וּמִסְבִּיר שֶׁיִּצְחָק חִי עוֹד 22 שָׁנָה לְאַחֵר מָפֵן. אִם כֵּן, מִדּוּעַ נִכְתְּבָה כַּעַת פְּטִירַת יִצְחָק? אֵלָּא שֶׁ"אֵין מִקְדָּם וּמֵאַחֵר בַּתּוֹרָה", וְכִינֵן שֶׁהַתּוֹרָה רָצְתָה לְכַתֵּב שֶׁיִּצְחָק נִפְטָר זָקֵן וְשָׁבַע יָמִים (שֶׁנִּתְמַלֵּא מִשְׁאַלּוֹת לָבוֹ) בְּגִלָּל שׁוּבוֹ שֶׁל יַעֲקֹב, לָכֵן נִכְתְּבָה פְּטִירָתוֹ סְמוּךְ לְבִיאת יַעֲקֹב.

פָּרָק לוֹ

תּוֹלְדוֹת עֲשׂוֹ בְּקֶצֶרָה

לְאַחֵר שֶׁהַתּוֹרָה מְנַתֶּה אֶת תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב, כַּעַת הַתּוֹרָה מוֹנֶה אֶת תּוֹלְדוֹת עֲשׂוֹ. נִשְׁי וְצֹאצְאָיו, שֶׁנִּקְרָאִים "אָדָם" - גַּם אֶת אֵלוֹ שֶׁנּוֹלְדוּ לוֹ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן (לִפְנֵי שֶׁנִּפְרַד מִיַּעֲקֹב וְהָלַךְ לְהַר שְׁעִיר) וְגַם אֶת אֵלוֹ שֶׁנּוֹלְדוּ לְבָנָיו בְּהָר שְׁעִיר.

הַרְחֵבָה: הַטֶּעַם לִפְרוֹט תּוֹלְדוֹת עֲשׂוֹ הָיָה לְכַבֹּדוֹ שֶׁל יִצְחָק אָבִיו (שֶׁכִּינֵן שָׂא מִמִּשְׁפַּחַת הָאֲבוֹת כֹּל בְּנָיו עֲשׂוֹ אֲלוֹפִים), כְּמוֹ שֶׁהַתּוֹרָה פִּרְטָה אֶת תּוֹלְדוֹת יִשְׁמָעֵאל לְכַבֹּד אֲבִירָהּ.

עֲשׂוֹ לָקַח אֶת נִשְׁי מִבְּנוֹת כְּנָעַן.

שְׁמָה שֶׁל הָאִשָּׁה הָרִאשׁוֹנָה הָיָה "עֵדָה בַּת אֵילֹון הַחַתִּי", וּבִפְרָשַׁת תּוֹלְדוֹת (כו, לד) הִיא נִקְרָאת "בְּשֵׁמֶת בַּת אֵילָן", עַל שֶׁם מַעֲשִׂיהָ, שֶׁהִיָּתָה מִקְטֶרֶת בְּשָׂמִים לְעַבְדָּה זָרָה.

שְׁמָה שֶׁל הָאִשָּׁה הַשְּׁנִיָּה הָיָה "אֶהֱלִיבֵמָה בַּת עֵנָה", וּבִפְרָשַׁת תּוֹלְדוֹת (כו, לד) הִיא נִקְרָאת "יְהוּדִית בַּת בָּאֲרִי הַחַתִּי", עֲשׂוֹ הִרְשָׁע כְּשֶׁנִּשְׂא אוֹתָהּ, הוּא כָּנָה אוֹתָהּ כִּי - כְּדִי לְהִטְעוֹת אֶת יִצְחָק, לְהִרְאוֹת לוֹ כְּאֵלוֹ הִיא כּוֹפֶרֶת בְּעַבְדָּה זָרָה.

אֲשֶׁתוֹ הַשְּׁלִישִׁית שֶׁל עֲשׂוֹ הִיָּתָה "בְּשֵׁמֶת בַּת יִשְׁמָעֵאל", וּבִסּוֹף פְּרָשַׁת תּוֹלְדוֹת (כח, ט), כְּשֶׁעֲשׂוֹ נִשְׂא אוֹתָהּ, הִיא נִקְרָאת "מִחֶלֶת בַּת יִשְׁמָעֵאל", חֲז"ל דָּרְשׁוּ אֶת שְׁמָה מְלֻשׁוֹן מִחֻלָּה, עַל פִּי מֵאֲמָרוֹ שֶׁכָּל הַנּוֹשֵׂא אִשָּׁה מוֹחֲלִים לוֹ עַל עֲוֹנוֹתָיו, וְלָכֵן הִיא נִקְרָאת מִחֻלָּה, עַל שֶׁם שֶׁגִּרְמָה לְעֲשׂוֹ שִׁימְחִלוּ עֲוֹנוֹתָיו בְּשָׁעָה שֶׁנִּשְׂא אוֹתָהּ. (אֲף לְאַחֵר מָפֵן כִּינֵן שֶׁהוֹסִיף עֲשׂוֹ רִשְׁעָה עַל רִשְׁעוֹתָיו, לֹא מִחֻלָּה לוֹ).

מִנְשִׁים אֵלוֹ נּוֹלְדוּ לְעֲשׂוֹ חֲמִשָּׁה בָּנִים: אֵלִיפֹז, רְעוּאֵל, יַעוֹשׁ, יַעֲלָם וְקָרַח.

כְּאִשּׁוֹר חֲזַר יַעֲקֹב לְאֶרֶץ כְּנָעַן, לָקַח עֲשׂוֹ אֶת כָּל מִשְׁפַּחְתּוֹ, עֲדָרִי צֹאנֹו, בָּקָרוֹ וְשֹׂאֵר חֲפָצָיו, וְהָלַךְ לְחַפֵּשׁ מְקוֹם לְגוֹר בּוֹ, מִפְּנֵי שֶׁהָיָה רְכוּשָׁם רַב, וְהַמְרָעָה שֶׁבְּאֶרֶץ לֹא הִסְפִּיק לִשְׁנִיָּהּ.

מִפְּנֵי מָה וַתֵּר עֲשׂוֹ עַל הָאֶרֶץ?

רִשִׁי מִבִּיא שְׁנֵי טַעְמִים לָכֵן:

א. עֲשׂוֹ הִתְבַּיֵּשׁ מִפְּנֵי שֶׁמָּכַר אֶת הַבְּכוֹרָה לְיַעֲקֹב וְלָכֵן הָאֶרֶץ רְאוּיָה לְיַעֲקֹב וְלֹא לוֹ (וְכִי הוֹדָה עֲשׂוֹ בַּעַל כְּרִחוֹ שֶׁהִבְרִיחוֹ רְאוּיוֹת לְיַעֲקֹב).

ב. עֲשׂוֹ זָכַר שֶׁהָ גָזַר עַל אֲבִירָהּ בְּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים: "כִּי גֵר יִהְיֶה זֶרַעְךָ" לִפְנֵי שִׁיכְלוּ לָרֶשֶׁת אֶת הָאֶרֶץ, וּגְזָרָה זֹו מוֹטֶלֶת עַל זֶרַעוֹ שֶׁל יִצְחָק, וְלָכֵן עֲשׂוֹ אָמַר לְעַצְמוֹ שֶׁיִּלָּךְ מִהָאֶרֶץ וְכִי יוֹתֵר גַּם עַל הַהִבְטָחָה לִירֶשֶׁת הָאֶרֶץ וְגַם עַל הַצָּרָה לְסַבֵּל אֲרָבַע מֵאוֹת שָׁנָה בְּגִלּוֹת.

מִסְבוֹת אֵלֶּה הַחֲלִיט עֲשׂוֹ שֶׁהוֹאִיל וְאֵין מְקוֹם לוֹ וּלְיַעֲקֹב בְּאֶרֶץ, הוּא צָרִיךְ לִהְיוֹת זֶה שֶׁמִּחְפֵּשׁ לוֹ אֶרֶץ אַחֶרֶת, וְאָכֵן הוּא הָלַךְ לְגוֹר בְּהָר שְׁעִיר.

הַרְחֵבָה: עוֹד לִפְנֵי כֵן יִשָּׁב עֲשׂוֹ בְּדֶרֶךְ עֲרָא בְּאֶרֶץ שְׁעִיר (וְיִתְּכֵן שֶׁהָיָה לוֹ שֶׁם אֲחֵזָה, כִּפִּי שְׂרַאֲטִי בַּתְּחִלַּת הַפְּרָשָׁה שֶׁיַּעֲקֹב שָׁלַח מַלְאָכִים לְעֲשׂוֹ לְאֶרֶץ שְׁעִיר), אֲף מִשְׁפַּחְתּוֹ וּרְכוּשׁוֹ הָיוּ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן, מְקוֹם מוֹשְׁבָם הַקְּבוּעַ.

כַּעַת עֲזַב עֲשׂוֹ בְּגִלָּל יַעֲקֹב אֶת מוֹשְׁבּוֹ הַקְּבוּעַ בְּאֶרֶץ כְּנָעַן וְעָבַר בְּאֶפֶן קְבַע לְשְׁעִיר.

כַּעַת הַתּוֹרָה מוֹנֶה אֶת תּוֹלְדוֹת בְּנֵי בְּנָיו שֶׁל עֲשׂוֹ לְאַחֵר שֶׁהִתְנַשֵּׁב בְּהָר שְׁעִיר. הָיוּ אֵלוֹ רִאשִׁית מִמְּלֶכֶת הָעָם הָאֲדוֹמִי (בְּנֵי וּבְנֵי בְּנֵי שֶׁל עֲשׂוֹ נִקְרָאִים אָדָם).

הָאֲלוֹפִים שֶׁמְזַכְרִים כָּאֵן הָיוּ רִאשֵׁי מִשְׁפָּחוֹת וְלֹא רִאשֵׁי מְדִינּוֹת, כְּמוֹ שֶׁנִּקְרָאת בְּהַמְשָׁךְ.

תּוֹלְדוֹת שְׁעִיר הַחַרִּי

בְּטָרֶם הִגִּיעַ עֲשׂוֹ לְשְׁעִיר יִשְׁבוּ שָׁם בְּנֵי הָעָם הַחַרִּי, וְלָכֵן הַתּוֹרָה קוֹרֶאת לָהֶם "בְּנֵי שְׁעִיר הַחַרִּי" (לְאַחֵר מָפֵן בְּנֵי עֲשׂוֹ יִרְשׁוּ וְכָבְשׁוּ אֶת הָאֶרֶץ מִהַחַרִּי).

בְּנֵי שְׁעִיר הַחַרִּי כָּנוּ "יוֹשְׁבֵי הָאֶרֶץ" כִּינֵן שֶׁהָיוּ בְּקִיָּאִים בְּיִשׁוּבָהּ שֶׁל הָאֶרֶץ, עַד שֶׁהָיוּ טוֹעֲמִים בְּפִיהֶם אֶת הָעֶפֶר וְכִי הָיוּ יוֹדְעִים כָּל חֲלָקֶת אֲדָמָה לְאִיזָה גְדוֹל הִיא מִתְאַמֶּה.

כַּעַת הַתּוֹרָה מוֹנֶה אֶת תּוֹלְדוֹת שְׁעִיר הַחַרִּי.

לָמָּה זֶה נִכְתְּבָה בַּתּוֹרָה, מִדּוּעַ זֶה חֻשׁוֹב?

כְּדִי לְהִרְאוֹת אֶת גְּדֻלָּתוֹ שֶׁל אֲבִירָהּ, שֶׁתִּמְנַע, הָאֲחוֹת שֶׁל הָאֲלוֹף 'לוֹטָן', הָיָתָה בַּת מְלָכִים, וְלִמְרוֹת זֹאת הָעֲדִיפָה לִּהְיוֹת פִּילָגֶשׁ שֶׁל אֵלִיפֹז (בְּנֵיו שֶׁל אֲבִירָהּ מַעֲשִׂים) כִּי חֲפָצָה לְהִדְבֵּק בְּזֶרְעוֹ שֶׁל אֲבִירָהּ.

מְלָכֵי אָדָם

הַתּוֹרָה גַּם מְסַפֶּרֶת בְּקֶצֶרָה עַל הַמְּלָכִים שֶׁמְלָכוֹ בְּאֶרֶץ אָדָם לִפְנֵי שֶׁהָיוּ לַעַם יִשְׂרָאֵל מְלָכִים.

הַרְחֵבָה: הֵם נִכְתְּבוּ כְּדִי לְהִרְאוֹת שֶׁנִּתְקַדְּמוּ בְּרִפְתּוֹ יִצְחָק לַעֲשׂוֹ "וְעַל חֲרָבָה תִּחְיֶה", שֶׁנִּבְרָו עַל בְּנֵי שְׁעִיר הַחַרִּי וּמְלָכֵם עֲלֵיהֶם בְּאֶרֶץ.

בְּסֵךְ הַכָּל הָיוּ בְּאָדָם שְׁמוֹנֶה מְלָכִים. וְאֵלוֹ הֵם: 1. בַּעַל בֶּן בַּעֲזַר מִהַעֲיִר דִּנְהָבָה. 2. יוֹבֵב בֶּן יִרְחַ מִבְּצָרָה. 3. חֲשָׁם מֵאֶרֶץ הַתִּימָנִי. 4. הִדַּד בֶּן בִּדַּד מִהַעֲיִר עֵיטָה. 5. שְׂמֵלָה מִמִּשְׁרָקָה. 6. שְׂאוֹל מִרְחִבּוֹת הַנָּהָר. 7. בַּעַל חֲנָן בֶּן עֲקִיבָה. 8. הִדַּד מִהַעֲיִר פָּעוֹ.

לְאַחֵר שְׁמוֹת הַדֹּר', מֶלֶךְ אָדָם הָאֲחֵרוֹן בְּרִשְׁמִיָּהּ, עָמְדוּ שְׁמוֹנֶה מְלָכִים בְּעַם יִשְׂרָאֵל - מִזֶּרְעוֹ שֶׁל יַעֲקֹב אֲבִינוּ, עַד שֶׁבִּטְלוּ אֶת הַמְּלָכוֹת מֵאָדָם. וְאֵלוֹ הֵם: שְׂאוֹל, אִישׁ בִּשֵׁת, דָּוִד, שְׁלֹמֹה, רְחַבְעָם, אֲבִיָּה, אֲסָא וְיְהוֹשָׁפָט.

הַרְחֵבָה: דְּוָקָא שְׁמוֹנֶה, כִּינֵן שֶׁכְּתוּב "וּלְאָם מִלָּאֵם יִאֲמָץ", וְלָכֵן כְּשֶׁמְלָכוֹ שְׁמוֹנֶה מְלָכֵי יִשְׂרָאֵל, בְּטָלָה מְלָכוֹתוֹ שֶׁל עֲשׂוֹ.

אֲלוֹפֵי אָדָם

לְאַחֵר מָפֵן הַתּוֹרָה מוֹנֶה אֶת אֲלוֹפֵי אָדָם, עֲשָׂרָה אֲלוֹפִים. לְאַחֵר שֶׁנִּפְסְקָה הַמְּלָכוּת בְּאָדָם, חֲזָרוּ וּמָנו אֶחָד עֲשָׂר אֲלוֹפִים.

הַרְחֵבָה: 'אֲלוֹף' הוּא מוֹשֵׁל שֶׁלֹּא זָכָה לִהְיוֹת מֶלֶךְ. כִּינֵן שֶׁלֹּא הָיוּ חֻשׁוֹבִים כְּמוֹ הַמְּלָכִים לֹא נִקְרָאוּ בְּשֵׁמֶם הַפְּרָטִי אֲלָא עַל שֶׁם הַמְּקוֹמוֹת בָּהֶם שָׁלוּ.

אֲלוֹפִים אֵלוֹ, בְּשׁוֹנָה מִמָּה שֶׁרָאִינוּ מִקְדָּם, לֹא הָיוּ מוֹשְׁלִים רַק עַל בְּנֵי מִשְׁפָּחוֹתֵיהֶם אֲלָא הָיוּ נְשִׂאִים לְכָל הַמִּשְׁפָּחוֹת וְהַמְּקוֹמוֹת בְּאֶרֶץ.

שִׁבַּת שְׁלוֹם וּמִבְרָךְ!

שאלות בקיאות על הפרשה.

פֶּדֶק לֵד

פרק לה

פרק לב (המשך)

פרק לג

$\frac{1}{T} = \frac{1}{T_1} + \frac{1}{T_2} + \frac{1}{T_3} + \dots + \frac{1}{T_n}$

לפניהם ציורים שונים המרמזים על פסוקים או נושאים מהפרשה, כל שורת ציורים מרמזת על ענין שונה. שימו לב! בכל שורה יתכן דרך פתרון שונה.

ፎፍ ሲሆን (፳፭፻፫)፡ ፩፡ «፳፻፱ ስድስት ሺህ ሺህ፡»
 ስድስት ሺህ፡ ፫፡ ፲፻፲፱ ሺህ ሺህ ሺህ፡ ፭፡ «፲፱፻፳፭

4. "זֶקֶן וְשֶׁבַע יָמִים".

[illegible]

א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י	כ
ת	ש	ר	ק	צ	פ	ע	ס	נ	מ	ל

א-ת ב-ש הוא כתב צפן יהודי עתיק, המכנה ככך משום שבו האותיות מתחלפות א' מחלפת ב-ת, ב' מחלפת ב-ש, וכן הלאה עד כ'-ל'.

לפניכם פסוק מהפדר"ש הקתוב בצפן א-ת ב-ש,
התדעו מהו הפסוק?

**"פמודש טחז חלאצ פמשט כפ
שמא פכידטעפ זכצ חלא זכ לט
דגת בי צידפי חלפא".**

תורה שעשעתי

תפוצת הפרשה

בתפוצת מסתתר פסוק מפרשת השבוע. המלה המרגשת במרכז התפוצת היא המלה הראשונה שבה פותח הפסוק, עליכם למצא את המשך הפסוק. אפשר לזוז לכל כיוון: מימין, שמאלה, למעלה, למטה ובאלכסון (שימו לב: יש למצא את הפסוק במלואו).

י	ק	ר	ח	ש	ו	ו	ח
ד	ג	ת	ד	א	ע	י	ט
ש	ש	ה	י	נ	ה	כ	פ
מ	מ	ו	י	נ	ז	ק	ד
ח	ו	ט	ו	י	ב	י	ה
ע	ע	כ	ח	ל	ד	ז	ל
ק	נ	ה	נ	ד	ל	צ	מ
ס	נ	ל	ז	ק	נ	ד	ר
ע	ת	ו	ש	ב	י	ל	א
נ	ז	ה	פ	א	ט	כ	ש
ו	צ	פ	כ	א	נ	ח	ז
א	ל	י	ב	כ	ו	ה	ש
ב	י	א	ל	ג	ע	ר	ה
ב	ע	ש	נ	ז	ב	א	צ
ת	ק	ג	ד	מ	ד	י	ע
ח	ב	ז	ק	מ	א	נ	פ
פ	מ	ל	ב	ע	צ	א	ד
ת	ו	ח	ת	כ	ט	ס	ב
ב	ו	ר	ע	נ	צ	ל	ו
י	ק	ו	ע	ג	ד	ח	פ
ת	ז	א	כ	ד	פ	ט	ה
א	י	ד	ו	ז	ח	ל	י
ר	ל	ר	פ	ל	ת	ר	ח
ש	ק	ד	ט	ג	כ	נ	ב
נ	ס	ע	ק	ז	ש	מ	י
ר	א	ק	א	ל	י	ר	מ
ק	ל	ד	נ	א	ר	א	י
ל	א	ב	צ	ר	י	ת	נ
ח	כ	ש	ר	כ	ש	מ	ב
ש	י	צ	ק	ז	ר	א	כ
י	מ	ע	פ	ח	י	ע	ר
ו	צ	ז	ת	י	ל	ב	ח

תרמילון: וישלח, יעקב, מלאכים, לבן, מנחה, פניאל, גיד הנשה, לאה, רחל, יוסף, סוכות, שכם, מזבחה, דינה, חמור, נשיא, ישראל, ערלה, שמעון, לוי, בית אל, דבורה, פדן ארם, בנימין.

הידון א'-ב' למתקדמים

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בראש השורה.

א - יעקב אמר לעשו: "למה זה חן בעיני אדני?"

ב - אמר בפרשתנו: "עכרתם אתי".

ג - "עם לבן גרתי" - רש"י מפרש: עם לבן הרשע גרתי. מצוות שמרתי.

ד - בני יעקב אמרו לאנשי שכם: "ושבנו אתכם והיינו לכם".

ה - יעקב החביאה מעשו.

ו - אמר בפרשתנו: "יש לי רב".

ז - בנו של עשו.

ח - בנו של עשו.

ט - השלם: "ויסע ישראל אהלה מהלאה למגדל עדר".

י - השלם: "חשם מארץ".

כ - יעקב נאבק אתו.

ל - יעקב יצא ממקום זה כשהוא צולע על ירכו.

מ - יעקב שלח לעשו.

נ - המילדת אמרה לרחל: "אל תיראי כי גם זה לך".

ס - רבקה בקשה מיעקב שינסה את עשו.

ע - אחות לוטן.

פ - נגש לפני אמו והשתחוה לעשו.

צ - כך בנו בני שעיר החרי בפרשתנו, מפני שהיו בקיאים בישובה של הארץ.

ק - נחל שיעקב עבר בפרשתנו.

ר - בפרשתנו נאמר שעשו ישב במקום זה.

ש - בנו של עשו.

ת - כך נקרא המקום בו נקברה דבורה, מיינקת רבקה.

הידון א'-ב' למתחילים

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בראש השורה.

א - אשת עשו.

ב - מה שדרשו בני יעקב מאנשי שכם לעשות בשביל להתחתן אתם.

ג - נאסר לאכילה בפרשתנו.

ד - אחת מההכנות שיעקב התכונן לקראת המפגש עם עשו.

ה - ממלכי אדום (רמז: מהעיר עוית).

ו - המלה הראשונה בפרשתנו.

ז - הקב"ה הקדימה בשביל יעקב.

ח - נאמר עליו בפרשתנו: "נשיא הארץ".

ט - מלה נרדפת לילדים בפרשתנו.

י - כך קרא המלאך ליעקב.

כ - יעקב אמר לעשו: "יש לי".

ל - המלאך אמר ליעקב: "זה תשאל לשמי".

מ - אחת מההכנות שיעקב התכונן לקראת המפגש עם עשו.

נ - יעקב התפלל לה: "הצילני מיד אחי מיד עשו".

ס - יעקב בנה בפרשתנו.

ע - אשת עשו.

פ - יעקב שכח אותם.

צ - נאמר על עשו כשפגש את יעקב: "ויפל על וישקחו".

ק - סוג של מטבע בפרשתנו.

ר - ילדה בן בפרשתנו.

ש - על מקום זה נאמר בפרשתנו: "ויחן את פני העיר".

ת - אחת מההכנות שיעקב התכונן לקראת המפגש עם עשו.

מילים

מִשְׁכָּן לְיִשְׂרָאֵל
מִשְׁכָּן לְיִשְׂרָאֵל
מִשְׁכָּן לְיִשְׂרָאֵל
מִשְׁכָּן לְיִשְׂרָאֵל
מִשְׁכָּן לְיִשְׂרָאֵל
מִשְׁכָּן לְיִשְׂרָאֵל
מִשְׁכָּן לְיִשְׂרָאֵל
מִשְׁכָּן לְיִשְׂרָאֵל
מִשְׁכָּן לְיִשְׂרָאֵל
מִשְׁכָּן לְיִשְׂרָאֵל

מילים

מִשְׁכָּן לְיִשְׂרָאֵל
מִשְׁכָּן לְיִשְׂרָאֵל
מִשְׁכָּן לְיִשְׂרָאֵל
מִשְׁכָּן לְיִשְׂרָאֵל
מִשְׁכָּן לְיִשְׂרָאֵל
מִשְׁכָּן לְיִשְׂרָאֵל
מִשְׁכָּן לְיִשְׂרָאֵל
מִשְׁכָּן לְיִשְׂרָאֵל
מִשְׁכָּן לְיִשְׂרָאֵל
מִשְׁכָּן לְיִשְׂרָאֵל

סיפורי צדיקים ואגדות חז"ל לפני השינה

מציג שבת

היגע בתלמודו פגועה

שבוע טוב ילדים אהובים!

כשעלה רבי שלום שרעבי מתימן והגיע לירושלים, לא הכיר אותו איש. הוא בקש מרבי גדליה חיון ראש ישיבת המקבלים בית אל, להרשות לו לעבד קשמש בבית מדרשו. "כל מה שאני מבקש הוא לחם לאכל ומים לשתות", אמר.

הוא היה קשמש חרוץ, שקט וטוב, שהסתפק במועט. איש לא הבחין כי הקשיב קשב רב לשעוריו של ראש הישיבה. יום אחד שעלתה קשיה קשה במהלך שעורו של ראש הישיבה. לשוא נסו התלמידים את כחם בשוב הקשיא. רבי גדליה אף הוא יגע ועמל רבות למצא תרוע מניח את הדעת, אף בשעת ליל מאחרת נאלץ לעלות על יצועו ללא תשובה מספקת משום שחש בצורך לאגר כח ליום נוסף של למוד תורה בראש צלול, מה שיעזר בהמשך החפוש אחר ישוב לשאלה.

רבי שלום שבידו היתה תשובה, לא רצה שיידעו על גדולתו בתורה, ובקש להמשיך להסתיר את עצמו. כי כך כתב הרמב"ם: אמרו חכמים (ירושלמי ברכות פרק ה'): ברית כרותה שכל היגע בתלמודו בצנעה - מחקים, שנאמר: ואת צנועים חקמה (משלי יא, ב) לכן כתב רבי שלום את התרוע על פסת ניר, אותה הכניס לתוך ספרו של רבי גדליה. הוא לא שער שיעין רואה...

עינה של בת ראש הישיבה, הבחינה מבעד לחלון הבית, שהיה סמוך לבית המדרש, במעשיו של השמש הצעיר.

כשפתח רבי גדליה את ספרו למחרת, הוא גלה את הפתק, עין בו והתרגש מאוד, ומיד שטח בפני בני הישיבה את התרוע ובקש: "מי שכתב את התרוע, אצא, יחשף את עצמו". אבל סוד הוא סוד...

רק כשחזר רבי גדליה הביתה, ספרה לו חנה בתו את אשר ראתה. "מי, מי האיש שראית?" חקר רבי גדליה בהתרגשות. "זה היה השמש, שלום".

רבי גדליה ידע מה עליו לעשות. הוא מנה את רבי שלום לכהן במקומו כראש הישיבה, ואף דאג להשיא לו אשה. ומי זכתה להיות אשתו של רבי שלום, הרש"ש? חנה, בתו של רבי גדליה חיון.

למדנו מרבי שלום שרעבי שנסה להסתיר את היותו גדול בתורה. למדנו גם מרבי גדליה שותר על תפקידו כראש הישיבה ומנה את רבי שלום שרעבי במקומו.

בזכות הענוה והפשטות שלהם הם זכו למצא חן בעיני הקב"ה.

נזכר שכל חכמתנו וכשרונותינו הם מתנה מה' יתברך וכן נתרחק מן הגאווה, ונזכה לעשות נחת רוח לבורא יתברך!

ועכשו כלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

מה יקר מפרגלית יקרה?

חיים ראשון

לילה טוב ילדים חמודים!

מה הוא חפץ חשוב? איך אני מודד את חשיבותו של חפץ שנמצא בידי? תלוי את מי שואלים? אם תשאלו אדם החושב שבועלם הזה חיים לצנח, הוא בודאי יגיד לכם שערך נמוך לפי שווי ממוני, וככל שהדבר עולה יותר כסף כך הוא שווה יותר. אף האם יש יהודי החושב כך? שמעו ספור.

ארטובון מלך פרס היה עשיר מאוד. אי אפשר לתאר את אוצרות הפסף, ההוב והאבנים הטובות שהיו לו. שמע ארטובון על רבנו הקדוש, הוא רבי יהודה הנשיא שבארץ ישראל, שחקם גדול הוא וגם עשיר מאוד. מבני בניו של דוד המלך הוא חשב ארטובון: "עם איש כזה חפץ הייתי להתידד! הוא ידע בלי ספק להעריך גם אותי ואת עשרי. וגם חכם וצדיק הוא".

מיד בחר מבין אוצרותיו מרגלית שלא נמצאה עוד כמוה בעולם לגדל ולפי, ושלח אותה לרבי יהודה. עם מקתב בו כתב: "מתנת ידידות

ילדים יקרים, בואו ונאמר תודה רבה לה' יתברך על כל הניסים והחסדים שעשה איתנו היום ובכל יום ויום: מזמור לתודה הרעיו לוי כל הארץ: עבדו את יי בשמחה באו לפניו ברננה: דעו כי יי הוא א-להים הוא עשנו ולו אנחנו עמו וצאן מרעייתו: באו שערינו בתורה חזרתיו בתהלה הודו לו ברבו שמו: כי טוב יי לעולם חסדו ועד דר ודר אמונתו:

לשם יהודי קדשא ברוך הוא ושכניו, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליתדא שם את יי ואת ה' בשם את יי ואת ה' ביהודא שלום בשם כל ישראל. הריני מקבל עלי א-לחות יתברך ואחבתו ויראתו, ורחיני ירא ממונו בגין דאיהו רב ונשיט על כלא. וכא קמיה כלא. ורחיני ממליכו על כל אבר ואבר וגיד וגיד מרמ"ח אברים ושם"ה גידים שם גופי ונפשי, רוחי ונשמתו מלכות גמורה ושלימה. ורחיני עבד לוי יתברך. והוא ברחמי ונמי לעבדו כל לבב שלם ונפש חפצה, אמן מן יהי רצון:

- את המילים המוקטנות אין לומר בשבתות וימים טובים -

רבונו של עולם רחיני מוחל וסולח כלל מי שהכעיס והקניט אותי או שחטא כנגדי. בין בגופי בין במונוני בין בכבודי בין בכל אשר לי. בין באנס בין בהצון בין בשוגג בין במזיד

קריאה שמענו

בין בדבור בין במעשה. בין בגלגול זה בין בגלגול אחר לכל בר ישראל ולא יענש שום אדם בסבתו. יהי רצון מלפניך יי א-ליו וא-להיו אבותי שלא אחטא עוד. ומה שחטאתי לפניך מחוק ברחמיך הרבים אכף לא על ידי יסורי וחלואים רעים: יהי רצון אמרי כי והגיון לבי לפניך, יי צורי וגאלי:

ברוך אתה יי א-לנו מלך העולם, המפיל חבלי שנה על עיני ותנומה על עפעפי ומאיר לאישון בת עין. יהי רצון מלפניך יי א-ליו וא-להיו אבותי, שתשיבני לשלום ותעמידני לחיים טובים ולשלום ותן חלקי בתורתך, ותרגילני לדבר מצוה ולא תרגילני לדבר עברה. ולא תביאני לידי חטא ולא לידי נסיון ולא לידי ביוון. וישלם בי יצר הטוב ולא ישלם בי יצר הרע. ותצילני מיצר הרע ומחלואים רעים ולא יכחילוני חלומות רעים והרהורים רעים ותהא מוסיף שלימה לפניך והאר עיני פן אישן המות.

ברוך אתה יי המאיר לעולם כלו בכבודו:

והרי התורה יקרה מפז רב, ולא רק זאת! אתה שלחת לי דבר שעלי לשמרו. עלי לדאג שהמרגלית לא תאבד, שתהיה במקום בטוח מפני הגנבים, והדאגה לה יכולה להפריע את שנותי. ואלו אני שלחתי לך דבר, שקובעים בפתח הבית, והוא שומר עליך, ואתה יכול לישן בשקט במטתך. ואפילו בזמן השנה הארפה, לאחר המיתה, עדין שומרת עלינו מצות המזוזה שקימנו!"

אין דבר שיכול להשתנות בערכו ללמוד התורה ולקיים המצוות שבזאת אנו פותחים חשבון שממנו אנו מקבלים רוחים בעולם הזה והקרן קנימת לעולם הבא, ומהו הדבר שמכפיל את ערך הלמוד וקיום המצוות באלפי פעמים? שלפני הלמוד או קיום מצות הבורא וכן בזמן הפעלה ולאחריה נהיה שמחים ומאשרים על הזכות שלנו לעשות נחת רוח לבורא יתברך! וגם עכשו, כלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

שלוחה בזה מאת ארטבון המלך! נא שלח לי דבר מה, שיהיה טוב כמוה!"

ורבי שפל ימי חייו לא נהנה כלל וכלל מעשרו הרב ולא החשיב אותו, רק השתמש בו לקיים את מצוות התורה בהדור, קבל את השליח בכבוד הראוי, קרא את המקתב, ושלח את מתנתו, מזוזה כשרה, כתובה בהדור בתוך נתיק נאה.

ארטבון חכה במתיחות ובסקרנות לשוובו של השליח. מי יתאר את אכזבתו כשראה מזוזה פשוטה, אמנם כשרה ומהדרת, אבל בכל זאת - קלף שכתוב עליו פסוקים שאותם כלל לא הבין.

התרעם מאוד ארטבון ושלח מכתב שני: "מה זאת עשית לי?! אני שלחתי לך דבר שאין שווה לו בעולם, ואתה שלחת לי דבר שאפשר לקנותו אצל סופר במטבע אחד! האם זו תמורה נאותה?!"

ענה לו רבי: "האמן לי, ידידי, שכל חפצך וכל חפצי אינם שווים בערכם למזוזה, שהיא אחת ממצוותיה של התורה,

כשה"חפץ חיים" מציע מטה...

חיים שני

חיים" ואמר: "אולי הדבר למעלה מכוחותיך? אעזר לך בהנחת התפלין, מדוע תעשה זאת בעצמך?"

אחוז תמהון פנה האורח אל הצדיק. "יסלח לי, מורנו ורבונו, התנצל, לא ירדתי לסוף דעתו. כלום אין מצות הנחת תפלין חלה עלי? ומדוע יחפץ רבנו לעזר לי? כלום קשה לאדם מישראל לקיים את מצות בוראו?!"

חייו הסתמן על פניו של החפץ חיים. "השומעות אונן את שדובר פיה? וכי איזה הבדל קיים בין מצות הנחת תפלין לבין מצות הכנסת אורחים? כשם שאתה מסרב למסר לאדם אחר את מצות הנחת התפלין המוטלת עליך, כן מסרב אני למסר לאחרים את מצות הכנסת אורחים המוטלת עלי. ומצוה זו אני הוא החיב לקיימה - ולא האורח..."

ולמוד מהחפץ חיים לקיים את המצוות בשמחה, וברגע שנדע שאנו עושים את רצון ה', שום דבר לא יהיה קשה ומעייף, אלא נקיים את המצוות בזריזות ובשמחה על הזכות שלנו לעשות נחת רוח לבורא יתברך!

ועכשו כלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

לילה טוב, ולדים חביבים!

לעתים ישנם מצוות שפרוכה בהם טרחה כלשהי ואנו מעדיפים שמשהו אחר יעשה זאת במקומנו, האם זה נכון לנהוג כך? באו נראה כיצד התנהל מעונו של ה"חפץ חיים" שהיה אבן שואבת לאורחים הרבים, אשר נהרו אל מנהיג הדור. כל אורח שנכנס אל הבית, זכה להתקבל בסבר פנים יפות ובלבביות. ומי היה דואג לכל צרכיהם של האורחים? בעל הבית, ה"חפץ חיים" בכבודו ובעצמו! הוא שערך את השלחן, הגיש את המזון ועמד על האורחים לשרתם; הוא שהציע את המטות ודאג לכל צרכיהם של הבאים תחת צל קורתו.

גם כאשר הגיע ה"חפץ חיים" לשיבה, לא חדלו האורחים לפקד את מעונו, והגאון הישיש לא חדל ממנהגו לשרת את האורחים.

אחד האורחים, שלא הכיר את מנהגו של ה"חפץ חיים", עקב בתמיהה אחר מעשיו של המארח הדגול: הוא ראה כי הגאון שבע הימים מתרוצץ בבית אנה ואנה - הנה נושא הוא פר בזרועותיו, עוד רגע וקמהר הוא להביא שמיכה ולהציע את המטה.

נדהם האורח למראה עיניו, לא יכל היה להבליג ופנה אל ה"חפץ חיים": "מדוע עושה זאת רבנו בעצמו? הן הדבר למעלה מכוחותיו. אגא, יניח לי להציע בעצמי את מטתי..."

לא השיב ה"חפץ חיים" לאורחו והמשיך במלאכתו. סבר האורח, כי מחמת הזקנה לקחה שמיעתו של הצדיק, ולא הוסיף לדבר בענין.

בבקר המחרת התלנה האורח אל מארחו הדגול לתפלת שחרית בבית הפנסת. והנה, כשהתפונן האורח להניח תפלין, נגש אליו ה"חפץ

שמע ישראל, יי א-להינו, יי אחד:

(בלחש) ברוך, שם כבוד מלכותו, לעולם ועד:

ואהבת את יי א-להיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך: והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוה חיים על לבבך: ושננתם לבניך ודברתם בשבת בביתך ובכרתך בדרך ובשכבך ובקומך: וקשרתם לאות על ידך והיו לטפפות בין עיניך: וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך: והיה אם שמעו תשמעו אל מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את יי א-להיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם: ונתתי

מטר-ארצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת דגנה ותירשך ויצהרך: ונתתי עשב בשדה לבהמתך ואכלת ושבעת: השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחיתם להם: וחרה אף יי בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר והארמה לא תתן את יבולך ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר יי נתן לכם: ושמעתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם אותם לאות על ידכם והיו לטופפות בין עיניכם: ולמדתם אתם את בניכם לדבר בם בשבת בביתך ובכרתך בדרך ובשכבך ובקומך: וכתבתם על מזוזות ביתך ובשעריך: למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע יי לאבותיכם לתת להם כימי השמים על הארץ:

לילה טוב ילדים צדיקים!

כְּשִׁישׁ לְאֶדָם כְּשֶׁרוֹן, בְּמָה כְּדָאי לוֹ לְהִשְׁקִיעַ
אֶת אוֹתוֹ הַכְּשֶׁרוֹן? בּוֹאוּ וְנִלְמַד בְּיַחַד
מִהַסְפּוֹר הַבָּא:

בְּאַחַד הַיָּמִים הוֹפִיעָה בְּפֶתַחַהּ שֶׁל יִשְׁבֵּת
'פּוֹרֶת יוֹסֵף' דְּמוּת בִּלְתִּי שְׁגֵרֶתִית, הִיָּתָה זֹאת
דְּמוּתוֹ שֶׁל פְּרוֹפֶסוֹר לְמַתְמָטִיקָה, שֶׁהִגִּיעַ
אֶל הַיִּשִּׁיבָה בְּמִיָּחַד מִן הַאוֹנִיבֶרְסִיטָה, עַל
מִנָּת לְהִצִּיג בְּפָנֶי הָרֵב שְׂאֵלָה מִתְמָטִית
מְסֻבֶּכֶת.

לְתַלְמִידִים שֶׁשְּׂאֵלוּהוּ לְרִצּוֹנוֹ, סִפֵּר
הַפְּרוֹפֶסוֹר הַלֵּא דָתִי, כִּי הוּא וְחֻבְרָיו מְנַסִּים
כָּבֶר כְּמָה שְׁבוּעוֹת לְפָתוֹר אֶת הַחִידָה
הַמְתְּמָטִית הַזֹּאת, אָךְ לֵאלֹא הַצְלָחָה. "שְׁמַעְתִּי
שִׁישׁ כָּאֵן רֵב בְּעַל מוֹחַ עֵמֶק בְּמִיָּחַד, מַעֲנֵנִי
אִם הוּא יָדַע לְפָתוֹר אֶת הַחִידָה", אָמַר.

וְהִנֵּה, הִגִּיעַ הָרֵב אֶל הַבִּנְיָן. "כְּבוֹד הָרֵב, יֵשׁ
לִי שְׂאֵלָה", פִּלַּס לוֹ הַפְּרוֹפֶסוֹר דֶּרֶךְ בֵּין
הַתְּלִמִּידִים. "בְּכָבוֹד", אָמַר לוֹ הָרֵב בְּנֹעַם,
"בּוֹא, הַכֵּס עִמִּי לְמַעֲלִית, וְעַד שְׁנִיגִיעַ
לְמַעְלָה תִּשְׂאֵל וְאֶעֱנָה לָךְ..."

"אֲבָל, כְּבוֹד הָרֵב", אָמַר הַפְּרוֹפֶסוֹר בְּמִבּוֹכָה
קֵלָה, "הֵרִי רַק כְּדִי לְהִצִּיג אֶת הַשְּׂאֵלָה - יֵשׁ
צָרָךְ בְּרִבְעָה שָׁעָה..."

בְּרֵם, הָרֵב כָּבֶר סִמּוֹן לוֹ בִּידוֹ, וּבִטְרָם הַסְפִּיק לוֹמַר מִלָּה נּוֹסֶפֶת, מִצָּא אֶת
עֲצוֹמוֹ בְּתוֹךְ הַמַּעֲלִית, לְצִדּוֹ שֶׁל הָרֵב. "נוֹ, בְּכָבוֹד", אָמַר הָרֵב, וְהַפְּרוֹפֶסוֹר
הִחַל לְהַרְצוֹת אֶת דְּבַר הַשְּׂאֵלָה, אָךְ כַּעֲבֹר שְׁנִיּוֹת אַחֲדוֹת עָצַר אוֹתוֹ הָרֵב
בְּהִנָּף יָד.

"שִׁים לֵב", אָמַר, "הַחִידָה כְּלָה, מְסֻבֶּכֶת סָבִיב הַנִּקְדָּה הַזֹּאת, וּבְתוֹךְ
רְגָעִים אַחֲדִים הַסְבִּיר מַהִי הַנִּקְדָּה הַמְקֻשֶּׁשֶׁת בַּחִידָה הַמְתְּמָטִית.

"וְזֶהוּ הַפֶּתָרוֹן!" הִמְשִׁיךְ הָרֵב בְּדַבְּרוֹ, וּפָתַר לַפְּרוֹפֶסוֹר אֶת הַחִידָה בְּכֻמָּה

מִשְׁפָּטִים. וְהִנֵּה, כָּבֶר דְּרָכּוֹ רִגְלֵיהֶם מִחוּץ לְמַעֲלִית, וְהָרֵב סִמּוֹן לוֹ בִּידוֹ
לְשִׁלּוֹם וְנִבְלַע בְּפֶתַח חֲדָר הַשְּׁעוּרִים...

הַפְּרוֹפֶסוֹר הָיָה הַמוֹם. לֵא, הוּא עֲדִין לֹא הִבִּין אֶת מִשְׁמַעוֹת הַפֶּתָרוֹן,
אֲבָל הוּא נִפְעֵם מִכֶּךָ שֶׁהָרֵב קָלַט
אֶת הַחִידָה הַסּוֹבָכָה בְּשִׁנּוֹת כֹּה
סְפוּרוֹת...

רְגָעִים נּוֹסְפִים עָבְרוּ, עַד שֶׁהַפְּרוֹפֶסוֹר
עָפַל אֶת מִשְׁמַעוֹת הַתְּשׁוּבָה שֶׁל
הָרֵב, הִפָּךְ בֹּה בְּמוֹחוֹ, וְהִבִּין כִּי הָרֵב
פָּתַר לוֹ אֶת הַחִידָה בְּפִשְׁטוֹת שְׂאִין
דּוֹמָה לָהּ.

דְּמַעוֹת נִצְצוּ בְּעֵינָיו. הוּא תִּפַּס אֶת
הַתְּלִמִּיד הָרֹאשׁוֹן שֶׁעָבַר לִידוֹ, נִעֲנַע
אוֹתוֹ בְּזִרְעוֹתָיו וְזָעַק בְּקוֹל נִרְגָּשׁ:
"אַתֶּם לּוֹמְדִים אֲצֵל גֵּאוֹן הַגֵּאוֹנִים!
גֵּאוֹן הַגֵּאוֹנִים!"

הָרֵב בֶּן צִיּוֹן אָבָא שְׂאוֹל זצ"ל יָכַל הָיָה
לְהִשְׁקִיעַ אֶת חֲכָמָתוֹ הָרַבָּה בְּכָל מִינֵי
מַקְצוּעוֹת וּמִן הַסֵּתֶם הָיָה מַצְלִיחַ
בְּכָל מַקְצוּעַ שֶׁהָיָה בּוֹחֵר בּוֹ, אֲבָל
הוּא בָּחַר לְהִשְׁקִיעַ אֶת כְּשָׁרוֹנָתוֹ
הַמִּיָּחֲדִים בְּתוֹרָה הַקְדוּשָׁה וּמִמִּילָא
זָכָה לְשִׁלֹּט גַּם בְּשִׂאֵר הַחֲכָמוֹת, יוֹתֵר
מֵאֵלּוּ שֶׁבִּזְבָּזוּ אֶת חֵייהֶם בְּלִמּוּד
הַחֲכָמוֹת בִּאֲפֵן "מַקְצוּעִי".

שִׁכְלוֹ נִעֲשֶׂה זֶךְ וְצִלּוֹל וְהַתוֹרָה הָאִירָה לוֹ אֶת חַיָּיו. נִזְכָּר שֶׁהַתוֹרָה כּוֹלֶלֶת
כָּל הַטּוֹבוֹת שֶׁבַּעוֹלָם, וְלֹא לְנִשְׁמָה בִּלְבַד יִגִּיעַ הַטּוֹב, אֲלֵא גַּם לְבֵית
הַנִּשְׁמָה - הָרוּחַ וְהַנֶּפֶשׁ, כָּל אֶחָד יִתְעַדָּן בֹּה כְּפִי יָכֻלְתּוּ (אוֹר הַחַיִּים כִּי תִבּוֹא),
וְכָפִי שְׁנִחְיָהּ לִפִּי יִדְיעָה זֹאת - יִהְיוּ חַיֵּינוּ מְאֻשְּׁרִים, וְכֵן נִזְכָּה לַעֲשׂוֹת נִחַת
רוּחַ לְבוֹרָא יִתְבָּרֵךְ!

וְעַכְשָׁו בְּלָנוּ: יָד יָמִין עַל הָעֵינַיִם וּבִיָּחַד נִקְבַּל בְּשִׂמְחָה עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם!
א-ל מֶלֶךְ נֶאֱמָן, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל...

אֶפְלוּ בְּדִבְרֵי מוֹעֵט

דיוס
רביעי

לילה טוב ילדים נפלאים!

כְּמָה צָרִיךְ לְהִזָּהֵר בְּמִמוֹנֶם שֶׁל אַחֲרִים וְלִהְתַּחֲשֵׁב בָּהֶם? בּוֹאוּ וְנִרְאֶה.

פַּעַם הָלַךְ הַתֵּנָא הַקְדוֹשׁ **רַבִּי אֱלִיעֶזֶר** בְּדֶרֶךְ, וַעֲמוּ הָלַךְ תַּלְמִידוֹ **רַבִּי**
שְׁמַעוֹן בֶּר כְּהָנָא, כְּדִי לְסַמְכוֹ, לְשָׁרְתוֹ וּלְלַמֵּד מִמּוֹעֲשָׁיו. כְּאִשֵּׁר עָבְרוּ
הַשָּׁנִים לִיד כְּרֵם שֶׁהָיָה גָדוֹר עַל יְדֵי קִרְשִׁים דְּקִים, הָרָגִישׁ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
שְׁנִתְקַע לוֹ מִשְׁהוּ בֵּין שְׁנֵי, וּבִקֵּשׁ מִתְלַמִּידוֹ:

וַיֹּאמֶר יי אֵל מִשְׁהָ לְאָמֹר: דְּבַר אֵל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאִמְרַתְּ אֵלֵהֶם
וְעִשׂוּ לָהֶם צִיצִית עַל-כַּנְפֵי בְּגָדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנִתְּנוּ עַל-צִיצִית הַכֶּנֶף
פֶּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִית וּרְאִיתֶם אוֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם
אֶת-כָּל-מִצְוֹת יי וְעִשִּׂיתֶם אֹתָם וְלֹא תִתּוּרוּ אַחֲרֵי
לְבַבְכֶּם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר-אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם:
לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וְעִשִּׂיתֶם אֶת-כָּל-מִצְוֹתַי וְהִייתֶם קְדוֹשִׁים
לֵא-לֹהֵיכֶם: אֲנִי יי א-לֵהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם
מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְהִיּוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יי א-לֵהֵיכֶם:

(תוֹרָה וְאוֹמֵר) יי א-לֵהֵיכֶם אִמְרַת.

"אֲנֵא, תֵּן לִי קִיסָם, חֲתִיכַת עֵץ קִטְנִטְנָת, כְּדִי לַחְצֹץ אֶת שְׁנֵי!"

בְּקִשׁ רַבִּי שְׁמַעוֹן לְהוֹצִיא קִיסָם מִן הַגֶּדֶר, אֲבָל מִיד אַחַז רַבִּי אֱלִיעֶזֶר
בִּידוֹ וְקָרָא: "לֵא, אֵל תֵּתֵן לִי כְלוּם! שְׁנִיתִי אֶת דַּעְתִּי. אִם כָּל אֶחָד
שְׁעוֹבֵר כָּאֵן יִקַּח אֶפְלוּ רַק קִיסָם אֶחָד, לֵא תִשְׂאֵר לְבַעַל הַכֶּרֶם גָּדוֹל!"

וְלֵא רַק בְּלֹא רְשׁוֹת לֹא רָצוּ חֲכָמֵינוּ זְכָרָם לְבָרְכָה לְקַחַת אֶפְלוּ דְּבַר מוֹעֵט
וְחִסֵּר כָּל חֲשִׁיבוֹת, אֲלֵא גַּם בְּרִשׁוֹת, וּמַעֲשֵׂה הָיָה בְּחָכְם הַגָּדוֹל שֶׁעָלָה
מִבְּבֶל לְאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל, הָאִמּוּרָא הַקְדוֹשׁ **רַבִּי זְעִירָא** (הַמְּכָר לָנוּ מִהַגְמָרָא בְּשֵׁם
רַב זְעִירָא), שֶׁפַּעַם הָלַךְ בְּדֶרֶךְ עִם תַּלְמִידוֹ, **רַבִּי חֲגִי**. בְּדֶרֶךְ פָּגְשׁוּ אִישׁ

יַעֲלִזוּ חֲסִידִים בְּכַבּוֹד, יִרְנְנוּ עַל מִשְׁכָּבוֹתָם: רוֹמְמוֹת א-ל בְּגִרוֹנֶם, וְחֶרֶב פִּיפּוֹת בִּידֵם:
הִנֵּה מִשְׁתּוֹ שֶׁשְּׂאֵלָמָה שְׁשִׁים גְּבוּרִים סָבִיב לָהּ, מִגְּבִרֵי יִשְׂרָאֵל: כְּלָם אֲהוּי חֶרֶב מִלְּמִידֵי
מִלְּחָמָה, אִישׁ חֲרָבוֹ עַל יָרְכוֹ מִפְּחַד בְּפִלּוֹת: (תוֹרָה ג' פַּעֲמִים)

יְבָרְכֶךָ יי וַיִּשְׁמְרֶךָ: יֵאָר יי פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיַּחֲדֶךָ: יֵשָׁא יי פָּנָיו אֵלֶיךָ וַיִּשְׂמֶךָ שְׁלֹום:

יֵשֵׁב בְּסֵתֶר עֲלִיוֹן, בְּצֵל ש-דִּי יִתְלוֹנֵן: אִמְרַת לִי מַחְסִי וּמִצּוֹדֵתִי, א-לֵהִי אֲבֻטֵּחַ בּוֹ: כִּי הוּא
יַצִּילֵךְ מִפַּח יְקוֹשׁ מִדְּבַר הוֹת: בְּאִבְרָתוֹ יִסֵּךְ לָךְ וְתַחַת כַּנְפֵּי תַּחֲסֶה, צָנָה וְסִתְּהָה אִמְתּוֹ:
לֹא תִירָא מִפְּחַד בְּיָלָהּ, מִחוּץ יַעוֹף יוֹמָם: מִדְּבַר בִּאֲפֵי יֵהָלָה, מִקֻּטֵּב יִשׁוּד צְהָרִים: יִפֹּל
מִצִּדָּה אֵלָּה וּרְכִבָּה מִיָּמִינָה, אֵלֶיךָ לֹא יִגֹּשׁ: רַק בְּעֵינֶיךָ תִּבְטֵא, וְשִׁמְתָּ רְשָׁעִים תִּרְאֶה: כִּי
אַתָּה יי מַחְסִי:

קריאה שמענו

שהיה עמוס חבילה גדולה של קיסמים, שהיו דרושים לו לאיזו עבודה. בקש רבי זעירא ממנו: "תן לי בבקשה קיסם אחד, כי אני צריך לחצץ את שני!"

בשמחה היה האיש מוכן לתת לחכם דבר כל כך פשוט כמו קיסם, וכבר רצה להושיט לו את מבקשו, אבל רבי זעירא חזר בו מיד ואמר:

"תודה, אל תתן לי שום דבר! אם כל אחד יבקש ממך אפילו רק קיסם אחד, לא ישאר לך דבר מפל החבילה".

בשום אופן לא הסכים לקבל את הקיסם, וכך אמר על עצמו בענותנותו: "לא נהגתי כך

מפני שאני כאלו צדיק גדול, אלא מפני שפך ראוי לכל אדם לנהג". אפילו שמדבר בדבר מועט, עדין הקפידו גדולי ישראל. שלא לגרם נזק אפילו קטן ביותר לאף אחד מעם ישראל.

אם חבר בפתה הביא ממנו וכל אחד יבקש ממנו רק קצת - לא ישאר לו כלום ממה שהביא. נשתדל גם אנחנו לחוס על ממונם של אחרים אפילו יותר ממה שאנו חסים על הממון שלנו.

וכך נזכה לעשות נחת רוח לבוורא יתברך! ועכשו כלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

לילה טוב ילדים יקרים וחרוצים!

מדי ערב נהג רבי ישראל הגר זצ"ל, בעל "אהבת ישראל" מוויז'ניץ לצאת לטיול קצר, כשהגבאי שלו מלווה אותו. ערב אחד קם הרבי כדרכו, לקח את מקלו, יצא מהבית עם הגבאי והלך לביתו המפא"ר של יהודי משכיל, בנקאי במקצועו, שלא הצטין ביראת שמים.

המשרת שפתח את הדלת הזמין את הרבי להכנס פנימה. והרבי נכנס

לחדר שבו ישב בעל הבית. מהר הבנקאי לקום, קדם את פני הרבי בברכה והזמינו לשבת. הרבי אכן התישב ו...שחק.

"אמר לי", לחש הבנקאי לגבאי לאחר מספר דקות, "מה מבקש הרבי בבית?" "אין לי משג", משיב הגבאי בכתפו, "אינני יודע יותר ממך".

ישבו השלושה זמן מה בשתיקה, ואז, לפתע, התרומם הרבי מכסאו, אמר לבעל הבית "שלום" ופנה לצאת מן הבית. הרבי יצא, והבנקאי יצא אחריו והלך אחר הרבי. הם הגיעו עד בית הרבי, ואז התחיל הבנקאי לדבר: ימחל לי הרבי, אף רצוני לשאל, מה טעם כבד אותי הרבי בבקור?

"הלכתי לקים מצוה", אמר הרבי, "חכמינו זכרונם לברכה אמרו לנו, ש'כשם שמצוה לומר דבר הנשמע, כך מצוה שלא לומר דבר שאינו נשמע'. לכן באתי לביתך ולא אמרתי דבר". "ואולי אשמע?" אמר הבנקאי. "אני בטוח שלא תשמע", השיב הרבי.

"באתי כדי שלא לומר דבר על אלמנה מסכנה וחסרת כל, החיבת הרבה מאוד כסף לבנק שלך, והבנק מתכנן להעמיד את ביתה למכירה. רציתי לבקש ממך, שלא תעשה זאת, אבל לא אמרתי דבר, כי 'מצוה שלא לומר'".

"אבל, רבי, אמר הבנקאי, 'אין מדבר כאן בחוב פרטי שלי. זה חוב לבנק!'. 'הרי אמרתי לך שלא תשמע', קטע אותו הרבי ונכנס לביתו. ומה היה בסופו של דבר? הבנקאי שלם את חובה של האלמנה מכיסו, והיא נשארה בביתה.

זו לא חכמה לריב עם אנשים או להוכיח אותם. נחשב לפני מעשה, כיצד נוכל להשפיע על אנשים לעשות את רצון ה' בשמחה, וכך נזכה לעשות נחת רוח לבוורא יתברך!

ועכשו כלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

על הביטחון

יש לקרוא את הנוסח המלא של "אנא בכח" כולו מידי לילה, ולאחר מכן לחזור על הפסוק של אותו יום 3 פעמים. שימו לב, יום ראשון בלילה נחשב כיום שני, יום שני בלילה נחשב כיום שלישי וכן הלאה.

יום ראשון (לקרוא במוצ"ש) אנא בכח, גדלת ימינה תתיר צדקה.
יום שני (לקרוא בראשון בלילה) קבל רנת, עמך, שגבנו, טהרנו נורא.
יום שלישי (לקרוא בשני בלילה) נא גבור, דורשי יחודה, ככבת שמרם.
יום רביעי (לקרוא בשלישי בלילה) כרם טהרם, רחמי צדקתה תמיד גמלם.
יום מישי (לקרוא ברביעי בלילה) חסין קדוש, ברב טובה, נהל עדתה.
יום שישי (לקרוא בחמישי בלילה) יחיד גאה, לעמך פנה, זוכרי קדשתה.
יום שבת (לקרוא בשישי בלילה) שועתנו קבל, ושמע צעקתנו, יודע תעלומות.
(בבחי) ברוך, שם כבוד מלכותו, לעולם ועד.

אתה תקום תרחם ציון, כי עת לחננה כי בא מועד:

בידך אפקיד רוחי, פדיתה אותי יי א-ל אמת:

במים שלא אומרים תחנון - לא אומרים וידוי.

אנא יי א-להינו וא-להי אבותינו. תבא לפניך תפלתנו. ואל תתעלם מלכנו מתחנונתנו. שאין אנחנו עוז פנים וקשה ערף לומר לפניך יי א-להינו וא-להי אבותינו צדיקים אנחנו ולא חטאנו. אבל חטאנו. עוינו. פשענו. אנחנו ואבותינו ואנשי ביתנו:

אשמנו. בגדנו. גזלנו. דברנו דפי ורשון הרע. העוינו. והרשענו. ודנו. חמסנו. טפלנו שקר ומרמה. יצענו עצות רעות. כזבנו. כעסנו. רצנו. מרדנו. מרינו דבריה. נאצנו. נאפנו. סדרנו. עוינו. פשענו. פגמנו. צדדנו. צערנו אב ואם. קשינו ערף. רשענו. שחתנו. תעבנו. תעינו ותענענו. וסרנו ממצותיך וממשפטיך הטובים ולא שוה לנו. ואתה צדיק על כל הבא עלינו. כי אמת עשית. ואנחנו הרשענו:

(נוסח עדות המזרח)

משכן שילה 60

... ..

61 משכן שילה

המרחם על-כל-בריותיו, הוא יחוס ויחמול וירחם

יום שלישי - י"ט כסליו
יוסף צור ז"ל
בן סימון הנולד מדיטה הי"ו
הוקדש ע"י משה צור הי"ו

יום שבת - ט"ז כסליו
מסודי שכטר
בת שרה ז"ל

יום שלישי - י"ט כסליו
לוסיין דרעי
בת דן ז"ל
הוקדש ע"י דרעי משה וציפי הי"ו

יום ראשון - י"ז כסליו
רחמים מזרחי
בן צלחה זיונה ז"ל
הוקדש ע"י יוסף מזרחי הי"ו

יום שלישי - י"ט כסליו
ראובן דנוך
בן יחיאל ז"ל
הוקדש ע"י משפחתו הי"ו

יום שני - י"ח כסליו
ראובן צדק
בן חתון ז"ל

יום רביעי - כ' כסליו
יעקב כהן
בן עזיזה ז"ל
הוקדש ע"י גבריאאל כהן הי"ו

יום שלישי - י"ט כסליו
ראובן בן סאלם
גמליאל (ג'מילי) ז"ל

יום רביעי - כ' כסליו
סוזי ג'ולי פורטונה
בת דיון מלכה ז"ל
הוקדש ע"י משה בורקס הי"ו

יום שלישי - י"ט כסליו
חיים יוסף משה
בן רבקה ויעקב ז"ל
הוקדש ע"י אסף גונן הי"ו

יום רביעי - כ' כסליו
מרדכי
בת צביה ומתייהו ז"ל

יום שלישי - י"ט כסליו
מנחם ישעיהו תעזי ז"ל
בן שמואל דפאל הי"ו
הוקדש ע"י יוסף חיים חממי הי"ו

משנה אותיות נשמה!

המעוניינים להצטרף לפרוייקט לימוד המשניות החודשי

מוזמנים ליצור קשר: 073-222-4-999

למצטרפים תינתן אפשרות לפרסם הקדשה אחת לעילוי נשמת יקריהם
וכך בשבת האזכרה ילמדו משניות גם לעילוי נשמת יקריהם.

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת להצלחת:
פולינה מוגילבסקי
בת לודמילה הי"ו

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת להצלחת:
דינה מורן ראובני
בת אסתר
ומשפחתה הי"ו

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת
להצלחת ורפואת:
משה ברזקס
בן לירי הי"ו

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת
להצלחת ורפואת:
טובה
בת שרה הי"ו

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת לעילוי נשמת:
דודון דינג ז"ר
בת תהל חנה
ודוד הי"ו
נלב"ע ז' כסליו

זכות המשניות
הנלמדות מידי חודש
מוקדשת לעילוי נשמת
הנפטרים.
להקדשות:
073-222-4-999
יש להתקשר חודשיים לפני האזכרה

על נפש רוח וגשמה של הנפטרים בשם טוב מן העולם:

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת לעילוי נשמות:
מרים מאשי
בת ענברי ז"ל

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת לעילוי נשמות:
נג'אט בנימין
מאשי בן ג'וג'ון ז"ל

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת לעילוי נשמות:
מרת אמירה סמירה
נחום בת אברהם ז"ל
נלב"ע
י"ג חשוון ה'תשפ"ג

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת לעילוי נשמות:
יעקב בן חנה אנה
סטקביץ ז"ל
נלב"ע ט"ז חשוון

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת לעילוי נשמות:
עידן זלוף ז"ל
בן אורית הי"ז

זכות לימוד התורה
בגיליון 'משכן שילה'
מוקדשת לעילוי נשמות
הנפטרים.

להקדשות:
073-222-4-999
יש להתקשר חודשיים לפני האזכרה

יום חמישי - כ"א כסליו
דניאל רחמים
טלקר ז"ל
הוקדש ע"י יהוקאל טלקר הי"ו

יום חמישי - כ"א כסליו
אבישי ששון לוי ז"ל
בן יסמין הי"ז

יום שישי - כ"ב כסליו
חביבה לוי
בת ר' יחיא סיאני ז"ל
הוקדש ע"י יהודה כבתי הי"ו

יום חמישי - כ"א כסליו
יעקב חדר
בן אברהם ז"ל
הוקדש ע"י המשפחה הי"ו

יום שישי - כ"ב כסליו
שרה בת יוכבד ז"ל
אשת אהרון דוקרקר הי"ז
הוקדש ע"י רועי בנימין הי"ו

יום חמישי - כ"א כסליו
סעידה
בת אברהם הלוי ז"ל
הוקדש ע"י דוד אהרני הי"ו

יום שישי - כ"ב כסליו
אברהם ביטון
בן אסתר ז"ל
הוקדש ע"י עזר ורותי ביטון הי"ו

יום חמישי - כ"א כסליו
דוד
בן סעיד אהרון ז"ל
הוקדש ע"י דוד אהרני הי"ו

יום שישי - כ"ב כסליו
שמעון אזולאי
בן דונה ז"ל
הוקדש ע"י מסעודה אזולאי הי"ו

יום חמישי - כ"א כסליו
שושנה שמעה
בת רבי שלמה ז"ל
הוקדש ע"י דוד אהרני הי"ו

יום שישי - כ"ב כסליו
מרצדס גבאי
בת ג'ימזל ז"ל
הוקדש ע"י משפחת גבאי הי"ו

יום חמישי - כ"א כסליו
שמעון אלאוף
בן עישיה ז"ל
הוקדש ע"י שמעון אלאוף הי"ו

יום השנה לפטירת הוריהם או יקיריהם מתקרב?
זוהי חובתכם להתחזיר להם טובה ונחת... פעם בשנה!!!

הקדישו את הגיליון לעילוי נשמותם

וזכו אותם שבשבת האזכרה ילמדו תורה לזכותם כ-90,000 משפחות מעמך ישראל
בגיליון 'משכן שילה' ובנוסף זכות הלימוד החודשי של המשניות
תעמוד להם לעילוי נשמותם!
תנצב"ה

פתח שערי שמיים

מקורות הלכות והנהגות לסידור התפילה

מאת הר"ג פנחס רז שליט"א, מחבר הספר "פתח שערי שמיים" ו' חלקים

פָּרוּךְ: אתה מקור הברכה. (ויש אומרים: תתברך) **אָתָּה רַחֵם** אֶדְוָן הַכּוֹל, הִיָּה הוּוֹה וִיחִיָּה, אֶל־לִינִי תִקֵּף, בַּעַל הַיְכּוֹלֹת וּבַעַל הַכּוֹחֹת כּוֹלֵם, הַמַּשְׁגִּיחַ עַל מַעֲשֵׂינִי וּמְנַהֵג אוֹתִי מִלֶּךְ הָעוֹלָם, אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל נְטִילַת יָדַיִם רַחֲצַת יְדֵיִים בְּנִטְלָה וְהַגְבַּהַת כַּלְפֵי מַעֲלָה, שֶׁעַל יְדֵי זֶה נִיטְלַת רוּחַ הַטּוֹמָאָה:

מקום הנטייה

חדר אמבטיה שאין שם אסלה, מותר ליטול שם ידיו שחרית וכן לסעודה, אבל אם יש שם אסלה אין להתיר אלא בשעת הדחק, ודווקא לנטילת ידיים של שחרית.

רחיצת פנים

נכון וראוי לרחוץ את הפנים בקומו בבוקר, ועל זה נוסדה ברכת "המעביר חבלי שינה מעיניי". וגם יש במנהג זה נתינת כבוד לצלם אלוקים שנברא בו האדם. ובגמרא (שבת קנ"ה) מובא, שקצת מים שנותן האדם בעיניו בבוקר מועילים לבריאותו יותר מכל רפואות שבעולם. ומכל מקום אין רחיצה זו חיוב אלא הנהגה טובה.

רחיצת הפנים תהיה לאחר שנטל ידיו שלוש פעמים והעביר מהן את הרוח הרעה. ויש שהחמיר לנגב הידיים קודם שייתן בהן מים על פניו או שייטול כל יד ארבע פעמים ואחר כך ירחץ פניו. אך מעיקר הדין מותר לרחוץ פנים מיד לאחר נטילת הידיים שלוש פעמים, כי הרוח הרעה כבר נסתלקה.

אם כבר נטל ידיו בקומו ונכנס לבית הכיסא ורוצה לרחוץ שם פניו - רשאי, שמה שאסרו לגעת באיברים כשרוח רעה שורה על הידיים, זהו דווקא ברוח רעה הבאה לאדם מחמת שנת הלילה, ולא ברוח רעה של בית הכיסא.

שטיפת הפה

נכון וראוי לרחוץ את הפה והשיניים, להעביר את הריחים המתהווים שם בעת השינה, וכן לבטל ריח רע, ועל ידי כך יהיו ברכותיו ותפילותו בנקיות.

רחיצת רגלי

מדין הגמרא יש לרחוץ את הרגליים קודם תפילת שחרית, וכן דעת הרמב"ם, אלא שלא נהגנו כך מכמה טעמים שכתבו הפוסקים, ומהם שבזמן הזה אין מנהגנו ללכת יחפים כמו בזמן חכמי הגמרא, וכן שאין אנחנו עומדים להתפלל ברגליים מגולות כמו בזמנם.

ידיים", כדי שתהיה הברכה "עובר לעשייתן". ובדיעבד, שלא בירך קודם הניגוב, יברך לאחריו. ואפילו השתנה ולא בירך בביתו עד בואו לבית הכנסת, יברך הברכה, ובאופן זה טוב שייכנס קודם לבית הכיסא אם צריך לכך, ואם לא בירך קודם שהתחיל להתפלל, יכול לברך עד שיגיע לתפילת שמונה עשרה, ואפילו בין הפרקים של פסוקי דזמרה וברכות קריאת שמע, אבל לאחר שהתפלל תפילת שמונה עשרה אינו רשאי לברך, שכבר עבר הצורך בנטילה.

הגבהת הידיים

כשמברך "על נטילת ידיים" יגביה עשר אצבעותיו למעלה, שתשרה עליהן רוח הטהרה הנרמזת בעשר אצבעותיו, ורמז לזה: "יִנְיָנְטָלְס וְיִנְיָנְטָלְס". וכה יעשה: יכניס את מרפקי היד לאחורי גופו, ויפשוט את כפות ידיו כמי שרוצה לקבל בהן איזה דבר, לרמוז על קבלת הטהרה, ויגביה הידיים עד הראש ולפחות עד כנגד הפנים, ויברך ברכת "על נטילת ידיים".

כוונה לטהרה

יכוון בברכתו ליטול הזוהמה ההיא ולהרחיקה מעל ידיו, כדי להשרות עליהן כח הטהרה (סוד) היום. כוונת נטילת ידיים.

ניגוב יפה

יקפיד על ניגוב הידיים כראוי, שהרוחץ בשרו ואינו מנגב יפה גורם שהעור מתבקע או עולה בו שחין, לכן יהיה זהיר בדבר.

"זהוה הטהר על הטמא"

אם נוטל ידיו שחרית על ידי אחר שמערה על ידיו, יזהר שהנוטל ייטול ידיים קודם, רמז לדבר: "זֶהוּהָ הַטָּהוֹר עַל הַטָּמֵא". ודווקא כשחבירו יוצק את המים על ידיו, אבל אם רק מביא לו מים ואינו יוצק אותם על ידיו, אין קפידא, ויכול לקבלם גם ממי שלא נטל ידיים. וכשנוטל יד ימינו באמצעות יד שמאלו אין בזה חשש, אף על פי שעדיין לא נטל את יד שמאל, הואיל ודעתו ליטלה וחפץ להעביר רוח הטומאה ממנו.

שלוש פעמים

צריך לשפוך מים מהכלי שלוש פעמים על כל יד, שעל ידי זה מסתלקת הרוח הרעה. ויש מחמירים לשפוך ארבע פעמים על כל יד, כדי להעביר בשפיכה הרביעית את המים הטמאים שנשארו על הידיים, אולם מעיקר הדין אין צריך להחמיר בכך ודי בשפיכה שלוש פעמים.

לסירוגין

מנהגנו ליטול הידיים לסירוגין, דהיינו לשפוך על יד ימין פעם אחת ואחר כך לשפוך על יד שמאל פעם אחת, וחוזר חלילה שלוש פעמים.

החזקת הכלי

קודם הנטילה ייקח את כלי המים ביד ימין ויעביר אותו ליד שמאל, להראות שצד ימין הוא כאדון על השמאל וגורר עליו לשמשו. וכשהכלי בשמאלו ישפוך ממנו על יד ימין, ואחר כך יעביר את הכלי לימינו וישפוך על יד שמאל, וכן יעשה שלוש פעמים. ויש מודקדקים שלא תקבל היד הימנית את הכלי מהיד השמאלית בשום פעם, אלא לאחר ששפך בידו השמאלית על הימנית מניח את הכלי ונוטלו ממקום הנחתו ביד ימין. אבל הימנית בכל פעם תיתן את הכלי לשמאלית, כדי שתשפוך בו עליה.

הנטילה

לכתחילה יש ליטול ידיים עד הפרק, דהיינו עד סוף כף היד, שעל ידי כך נטהרות הידיים לתפילה, וגם מסיר בזה את הרוח הרעה לכל הדעות. אולם כשאין מספיק מים יש להקל ליטול רק את ראשי האצבעות, שגם בזה יש תועלת.

שפשוף הידיים

על דרך הסוד טוב לשפשף את הידיים לאחר הנטילה שלוש פעמים, ויהיו האצבעות זקופות בעת השפשוף.

הברכה

לאחר הנטילה קודם הניגוב יברך "על נטילת

ביאורים והתעוררות

מוסר השכל מנטילת הידיים

בספר "שיח יצחק" לגאון רבי אליהו מני צ"ל, גאב"ד חברון (מוסר לברכות השחר דף ק"ג), כתב בעניין נטילת ידיים של שחרית: זכור יזכור שד' יתברך קידשנו במצווה זו להרחיקנו מהסטרא אחרא מחיצוניותנו ולהתקדש בקדושה של מעלה, ומכל שכן

מוסר מרחיצת הפה והלשון

הגאון רבי ששון מרדכי משה צ"ל, מרבני בגדד, כתב בספר ממזור לאסף (דף ה'), שכאשר אדם רוחץ פיו ולשונו בבוקר ייתן אל ליבו בעת רחיצתם לשוב מעבירות התלויות בפיו

ובלשונו, שלא ירחץ אותם רק מבחוץ והטומאה רצוצה בפנים, ומידי יום ביומו ברחצו איברים אלו יזכור לשמור פיו ולשונו.

וביותר יכוון ברחיצת ידיו, כשיעשה מצות נטילת ידיים כהלכתה, לתקן עוון הגזל שבדין, ואשר ידיו דמים מלאו. ומכאן ולהבא יהיה זהיר בכל ממונו הבא לידי שיהיה ממונו כשר.

